

NATIONAL INSTITUTE OF STATISTICS

16, Libertății BVD Bucharest 5

Phone: +40 021 3181871; +40 021 3177770 Fax: +40 021 3124875

e-mail: romstat@insse.ro <http://www.insse.ro>

Reproducing the content of this publication, completely or partly, in original or modified, as well as its **storage** in a retrieval system, or **transmitted**, in any form and by any means **are forbidden** without the written permission of the National Institute of Statistics.

Using the content of this publication with explanatory or justifying title, in articles, studies, books is allowed only clearly and precisely indicating the source.

For information, purchasing the publications and subscriptions, please contact:

NIS Statistical Data and Publications Dissemination Office

Phone: +40 021 3177770; +40 021 3181824/extension 1278,2479 +40 0213181842/extension 2254

e-mail: datestat@insse.ro or abonamente@insse.ro

County Statistical Directions:

[http://www.\[name county\].insse.ro/](http://www.[name county].insse.ro/) and e-mail: tele@[name county].insse.ro

I.S.S.N.: 1841 - 5431; I.S.S.N.-L : 1220 - 3246

© NIS 2019

NATIONAL INSTITUTE OF STATISTICS

Coordinator of edition:

Tudorel ANDREI - President

Coordinating team:

Marian CHIVU, Mihaela Elena IAGĂR, Beátrix GERÉD,
Adriana CIUCHEA, Radu-Mugur OPREA

Editor in chief:

Daniel Celu VÂRDOL

Authors of the Yearbook chapters:

Adriana CIUCHEA, Silvia PISICĂ, Florentina GHEORGHE,
Daniela ȘTEFĂNESCU, Romi MIHĂESCU,
Andoria Cristina IONIȚĂ, Lavinia BĂLTEANU,
Andreea CAMBIR, Mihai GHEORGHE, Liliana PINTILIA,
Nina ALEXEVICI, Ioana DIMA, Florica CÎRSTEA,
Artur Emilian SIMION, Lucia Cecilia SINIGAGLIA

Designing, typing and editing team:

Vitty-Cristian CHIRAN, Lavinia POPESCU
Gabriela Melania PODBEREȚCHI, Elena TUDOR,
Andreia MESTEACĂN, Cristina BABOI,
Genia MIHOC, Mădălina NĂVALĂ
Mihaela Elena ȘTEFAN, Valentina MUNTEANU,
Daniela POPESCU, Daniela BUCUR,
Gabriela ZAGALCA, Claudia URUC, Laura ENACHE

Photo: Union Hall, Alba Iulia

Vitty-Cristian CHIRAN

Cover:

© Alexandru POPESCU

CD editing:

Gabriela ZAGALCA

FOREWORD

The Romanian Statistical Yearbook, the main statistical reference on our country, is completing its series of releases, began in 1904, with a new edition, dated 2018, a year marking the Centenary of modern Romania.

Data and indicators relating to the demographic, social, economic, commercial, financial and other areas, structured in 23 chapters and presented in tables and graphic forms, allows not only for showing an objective assessment of Romania's development, but also, thanks to information at international level, for establishing its position among all other countries of the world.

Drawn up with the professionalism and rigour characteristic to genuine scientific works, the **Romanian Statistical Yearbook 2018** starts each of its chapters through a necessary presentation of the sources, concepts, definitions and methodologies used for each indicator, all of the above being the same with those used across the entire statistical system of the European Union.

Bearing in mind that it is designed as a working tool, in a society where the quality of the information should be rationally associated to both the shortening of the production period and the ease of accessing it, we have continued, this year as well, to ensure that the statistical process modernisation, followed current by in our statistical works, is also reflected in this reference publication of official statistics. In this respect, the electronic edition, much simply be transported and consulted, complementing the traditional hard copy, which book lovers would naturally want to add to their libraries.

Moreover, in both formats, the authors of **Romanian Statistical Yearbook 2018** have tried and I appreciate that they have succeeded in adding to the undoubtedly scientific accuracy a special layout and illustration of the content, so that the consultation of the volume can be easily made and for the sake of pleasure.

With these thoughts, I conclude this short presentation, convinced that the readers of our publication, regardless of their professional status, will find the information they are looking for in its pages.

Prof. univ. dr. Tudorel ANDREI,

Preşedintele Institutului Naţional de Statistică
President of the National Institute of Statistics

CONTENTS

GENERAL METHODOLOGICAL NOTE

ABBREVIATIONS USED FOR UNITS OF MEASUREMENT

SYMBOLS USED

1. GEOGRAPHY, METEOROLOGY AND ENVIRONMENT
2. POPULATION
3. LABOUR MARKET
4. POPULATION INCOME, EXPENDITURE AND CONSUMPTION
5. DWELLINGS AND PUBLIC UTILITIES
6. SOCIAL PROTECTION AND ASSISTANCE
7. HEALTH
8. EDUCATION
9. CULTURE AND SPORT
10. PRICES
11. NATIONAL ACCOUNTS
12. INVESTMENTS AND TANGIBLE FIXED ASSETS
13. SCIENCE AND TECHNOLOGY
14. AGRICULTURE AND FORESTRY
15. ENTERPRISE ACTIVITY
16. INDUSTRY AND CONSTRUCTION
17. TRANSPORT, POST AND TELECOMMUNICATIONS
18. INTERNATIONAL TRADE WITH GOODS
19. DOMESTIC TRADE AND MARKET SERVICES
20. TOURISM
21. FINANCES
22. JUSTICE
23. INTERNATIONAL STATISTICS

NOTĂ METODOLOGICĂ GENERALĂ

1. Cadrul legal privind activitatea statistică este statuat prin Legea nr. 226/2009 a organizării și funcționării statisticii oficiale în România, cu modificările și completările ulterioare. În lege se regăesc contextul și prevederile care definesc elementele constitutive ale procesului statistic, respectiv, colectarea, procesarea, analiza, diseminarea datelor statistice, dezvoltarea culturii statistice, constituirea și administrarea seriilor de date statistice oficiale, cu caracter demografic, social, economic, financiar și juridic, precum și principiile fundamentale care stau la baza funcționării statisticii oficiale în România.

Statistica oficială în România este organizată și coordonată de Institutul Național de Statistică, organ de specialitate al Administrației Publice Centrale, în subordinea Guvernului, finanțat de la bugetul de stat.

Institutul Național de Statistică este autorizat să solicite și să obțină, cu titlu gratuit, date statistice de la toate persoanele fizice și juridice, rezidente sau nerezidente în România, care își desfășoară activitatea pe teritoriul României.

Principiile pe care se întemeiază activitatea statistică, în deplină concordanță cu principiile fundamentale privind funcționarea statisticii într-o societate democratică, adoptate pe plan internațional, constau în:

independență profesională; imparțialitate; obiectivitate; fiabilitate; confidențialitatea informațiilor statistice și eficiența costurilor.

Atât contextul general, cât și principiile de funcționare a statisticii, precum și producerea de date statistice de calitate, armonizate cu normele și standardele Uniunii Europene, conferă rezultatelor activității statistice garanția satisfacerii cerințelor utilizatorilor de date statistice.

2. Sursele de date statistice. Datele prezentate în Anuarul Statistic sunt rezultatul a două categorii de surse:

- **cercetările statistice exhaustive** sau **prin sondaj** cuprinse în Programul Statistic Național Anual (PSNA);
- **surse administrative.**

3. Programul Statistic Național Anual (PSNA) reprezintă instrumentul de bază prin care Institutul Național de Statistică și ceilalți producători de statistici oficiale sunt autorizați să realizeze colectarea, stocarea, procesarea, analiza și diseminarea datelor statistice oficiale, în vederea asigurării informațiilor necesare utilizatorilor interni, precum și a celor ce decurg din legislația Uniunii Europene și din recomandările altor organizații internaționale.

GENERAL METHODOLOGICAL NOTE

1. The legal framework concerning the statistical activity is represented by Law No 226/2009 on the organisation and functioning of official statistics in Romania, with subsequent amendments. The Law includes the context and the provisions defining the constitutive elements of the statistical process, namely: statistical data collection, processing, analysis and dissemination, the statistical culture development, the official statistical data series building up and management, of demographic, social, economic, financial and juridical nature, as well as the fundamental principles on which the functioning of official statistics in Romania is defined.

In Romania, the official statistics is organised and coordinated by the National Institute of Statistics, specialised body of Central Public Administration, subordinated to Government and financed from the state budget.

The National Institute of Statistics is entrusted to ask for and to obtain, free of charge, statistical data from all natural and legal persons, either Romanian residents or non-residents, developing their activity on Romania's territory.

The principles on which statistical activity are based, fully compliant with the fundamental principles related to statistics functioning in a democratic society, adopted at international level, consists in:

professional independence; impartiality; objectivity; reliability; confidentiality of statistical information and cost-effectiveness.

Both the general context and the principles of statistics functioning, as well as the production of statistical data of high quality, compliant with the European Union's norms and standards confer the statistical activity results the guarantee of meeting the statistical data users requirements.

2. Statistical data sources. The data presented within the Statistical Yearbook result from two data sources categories:

- **exhaustive or sample statistical surveys**, included in the Yearly National Statistical Programme (YNSP);
- **administrative sources.**

3. The Yearly National Statistical Programme (YNSP) represents the basic tool by means of which the National Institute of Statistics and the other producers of official statistics are authorized to carry out the collection, storage, processing, analysis and dissemination of official statistical data, in order to provide the information necessary to domestic users, as well as those resulting from the legislation of European Union and from the recommendations of other international organisations.

Programul Statistic Național Anual cuprinde informații, responsabilități, resurse și termene de realizare, cu privire la: cercetări statistice, lucrări de sinteză, studii și analize statistice, publicații statistice.

Programul Statistic Național Anual se avizează de Consiliul Statistic Național și se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

Cercetările statistice prevăzute în directive, regulamente și decizii ale Uniunii Europene sunt incluse în Programul Statistic Național Anual.

4. Cercetarea statistică reprezintă o lucrare complexă de culegere, prelucrare, analiză și diseminare a datelor cu privire la starea și evoluția fenomenelor și proceselor economice și sociale. Cercetarea statistică se realizează pe bază de proiecte în care sunt definite concepte generale, scopul cercetării și instrumentarul statistic ce stă la baza acesteia (modul de organizare al cercetării; chestionari, clasificările, nomenclatoarele, normele, instrucțiunile etc.). Potrivit criteriului sferei de cuprindere, datele din Anuarul Statistic au fost determinate pe baza a două tipuri de cercetări statistice:

➤ **Cercetare statistică exhaustivă** (totală). În cadrul acestui tip de cercetare datele sunt înregistrate de la toate unitățile populației statistice, denumită și colectivitate statistică, bine delimitată. Populația statistică desemnează totalitatea elementelor supuse observării statistice, de aceeași natură, asemănătoare sau omogene din punctul de vedere al anumitor criterii. Prin astfel de cercetări statistice exhaustive se obțin rezultate detaliate în diferite structuri administrative, geografice, grupări pe activități potrivit Clasificării Activităților din Economia Națională (CAEN) etc.

Cele mai cunoscute cercetări exhaustive sunt recensămintele populației și ale locuințelor, recensământul produselor și serviciilor industriale, recensământul general agricol.

➤ **Cercetare statistică prin sondaj**. În cadrul acestui tip de cercetare, datele sunt înregistrate doar de la o parte a populației statistice, numită eșantion. Eșantionul este determinat pe baza criteriilor de reprezentativitate, prin utilizarea unor metode probabiliste, ale căror rezultate sunt extinse la întreaga populație statistică.

5. Sursele administrative reprezintă sursele de evidență organizate și deținute de organisme ale administrației publice sau non-guvernamentale pentru alte scopuri decât cele statistice. Sunt utilizate numai acele surse care au un potențial adecvat cerințelor statistice și corespund rigorilor științifice de sferă de cuprindere, calitate și completitudine care le fac utilizabile și în scopuri statistice. Folosirea acestor surse de date și informații în scopuri statistice se realizează direct, ca date de bază (asimilate datelor statistice), prin prelucrări și adaptări corespunzătoare pentru a satisface cerințele de calitate, comparabilitate și coerență, sau pentru reconciliere și validarea datelor statistice obținute în urma cercetărilor statistice.

The Yearly National Statistical Programme includes information, responsibilities, resources and deadlines, regarding: statistical surveys, synthesis papers, statistical studies and analyses, statistical publications.

The Yearly National Statistical Programme is endorsed by the National Statistical Council and it is approved by Government decision.

The statistical surveys stipulated in the European Union directives, regulations and decisions are included in the Yearly National Statistical Programme.

4. The statistical survey is a complex activity of collection, processing, analysis and dissemination of data related to the economic and social phenomena situation and dynamics. The statistical survey is carried out based on projects, where the general concepts, the survey purpose and the statistical tools on which it is based are defined (survey organisation: questionnaire, classifications, nomenclatures, norms, guidelines a.s.o.). According to the coverage criterion, the data included in the Statistical Yearbook were determined based on two statistical surveys types:

➤ **Exhaustive (total) statistical survey**. Under this type of survey, data are recorded from all statistical population units, called statistical collectivity, which is well defined. The statistical population represents all the elements subject to statistical observation, of the same nature, similar or homogenous from certain criteria standpoint. Based on such exhaustive statistical surveys, detailed results are obtained in various administrative and geographical structures, by group of activities according to the Classification of Activities of National Economy (CANE) a.s.o.

The most well-known exhaustive surveys are population and housing censuses, industrial products and services census, general agricultural census.

➤ **Sample statistical survey**. Under this type of survey, data are recorded only from part of the statistical population, called sample. The sample is determined based on representativeness criteria, by using probabilistic methods, whose results are further extended to the whole statistical population.

5. Administrative sources means the evidence sources organised and managed by public administration or non-governmental bodies, for other purposes than the statistical ones. Only the sources with an appropriate potential for statistical requirements and scientific rigour concerning coverage, quality and completeness making them also usable for statistical purposes are used. The use of these data and information sources for statistical purposes is achieved either directly, as basic data (assimilated to statistical data), after appropriate processing and adaptation, in view to meet quality, comparability and coherence requirements, or for reconciliation and validation of statistical data obtained from statistical surveys.

6. Sfera de cuprindere a datelor. Datele prezentate în Anuarul Statistic caracterizează ansamblul economiei naționale, cu excepția cazurilor când, prin notele specifice care prefațează fiecare capitol al Anuarului, se precizează altfel.

7. Mărimile statistice folosite:

În Anuar sunt prezentate cu precădere **date absolute** și **date relative** (indici, ponderi, indicatori de intensitate etc.).

➤ **Indicatorul statistic** este expresia numerică a unor fenomene, procese, activități sau categorii economice sau sociale, manifestate în timp, spațiu și structuri.

➤ **Indicele** este un raport între valori ale aceleiași variabile înregistrate în unități de timp sau teritoriale diferite.

Indicii statistici utilizați în Anuar sunt:

● **Indicele Laspeyres** este o medie aritmetică ponderată a indicilor individuali ai aceleiași variabile; ponderile utilizate sunt cele din perioada de bază;

● **Indicele Paasche** este o medie aritmetică ponderată a indicilor individuali ai aceleiași variabile; ponderile utilizate fiind din perioada curentă.

➤ **Unitatea statistică** este un obiect al cercetării și purtător al caracteristicilor statistice urmărite prin program.

➤ **Unitatea de observare** este acea entitate de la care/pentru care sunt colectate date și informații primare, pe baza căreia se construiesc statistici.

➤ **Unitatea de raportare** este entitatea care furnizează datele și informațiile primare în cadrul unei cercetări statistice.

➤ **Unitatea cu personalitate juridică** reprezintă entitatea (întreprinderea, societatea comercială, asociația, instituția bugetară, organizația fără scop patrimonial etc.) care desfășoară o activitate economică, are contabilitate proprie și ia decizii în exercitarea funcției principale.

➤ **Unitatea fără personalitate juridică** reprezintă o persoană, o gospodărie, o familie, o asociație sau orice altă entitate ce nu dispune de autonomie de decizie în exercitarea funcției principale.

8. Datele în prețuri curente se referă la volumul producției, veniturilor, cheltuielilor sau valoarea produselor, serviciilor etc. exprimate în prețurile anului curent. Valorile din diferite perioade în prețuri curente nu sunt direct comparabile și, în consecință, nu pot fi utilizate la calculul indicilor fără a fi, în prealabil, deflate cu indicii de prețuri corespunzători.

9. Formele de proprietate sunt:

➤ **proprietate majoritară de stat** - cuprinde capitalul integral de stat, public, de interes național și local și mixt, unde statul deține 50% și peste din capitalul social;

6. Coverage. The data presented within the Statistical Yearbook characterise the whole national economy, except cases where specific notes that preface each chapter of the Yearbook stipulates otherwise.

7. Statistical measures used:

The Yearbook mainly presents **absolute and relative data** (indices, weights, propensity indicators a.s.o.).

➤ **The statistical indicator** is the numerical expression of certain phenomena, processes, activities or economic and social categories, manifested over time, area and structures.

➤ **The index** is a ratio between values of the same variables recorded in various time or territorial units.

The statistical indices used within the Yearbook are:

● **Laspeyres index** - weighted arithmetic mean of individual indices of the same variable; the used weights refer to the base period;

● **Paasche index** - weighted arithmetic mean of individual indices of the same variable; the used weights refer to current period.

➤ **The statistical unit** is subject to the survey and bearer of the statistical characteristics observed through the programme.

➤ **The observation unit** is the entity from/for which primary data and information are collected, based on which statistics are compiled.

➤ **The reporting unit** is the entity supplying primary data and information under a statistical survey.

➤ **The unit with legal status** in the entity (enterprise, commercial company, association, budgetary institution, non-profit organisation a.s.o.) carrying out an economic activity, with own bookkeeping and taking decisions when exercising its main function.

➤ **The unit without legal status** is a natural person, a household, a family, an association or any other entity without decisional autonomy when exercising its main function.

8. Data expressed in current prices refer to the volume of production, income or expenses or to the value of products, services a.s.o., expressed in the current year prices. The values expressed in current prices corresponding to various periods are not directly comparable and, as consequence, cannot be used for indices compilation without being previously deflated with the corresponding price indices.

9. Ownership types:

➤ **state majority ownership** - comprises integral state, public, national and local interest and mixed capital, where the states own 50% or more of the social capital;

➤ **proprietate majoritar privată** - cuprinde capitalul integral privat, mixt, în care peste 50% din capitalul social este privat, capital integral străin, cooperatist și obștească. Tot aici sunt cuprinse și activitățile desfășurate de către persoanele fizice și/sau gospodăriile populației.

10. Clasificări și nomenclatoare. Sunt principalele instrumente care fac posibilă structurarea după criterii obiective și corecte a unităților statistice, a proceselor și fenomenelor observate. Clasificările utilizate în Anuar, potrivit diferitelor scopuri sau diferitelor domenii de activitate, sunt:

● **Clasificarea Activităților din Economia Națională (CAEN)** reprezintă un sistem coordonat și coerent de grupare, după criterii științifice de omogenitate, a datelor referitoare la unitățile statistice.

● În Anuar este utilizată versiunea actualizată a CAEN, respectiv **CAEN Rev.2**, implementată prin Ordinul nr. 337/2007 al Președintelui Institutului Național de Statistică, publicat în Monitorul Oficial nr. 293/2007 și revizuit în Monitorul Oficial nr. 403/2008. CAEN Rev.2 respectă standardele europene, fiind total armonizată cu Nomenclatorul Activităților din Comunitatea Europeană NACE Rev.2.

Structura CAEN Rev.2 este următoarea:

- Secțiuni - codificate printr-o literă;
- Diviziuni - codificate prin două cifre;
- Grupe - codificare prin trei cifre;
- Clase - codificate prin patru cifre.

Pentru interpretarea corectă a structurii datelor potrivit CAEN Rev.2, în „Anexa nr. 1” a Notei Metodologice generale se prezintă clasificarea la nivelul secțiunilor și diviziunilor.

● **Gruparea după mărime a întreprinderilor;**

● **Clasificarea produselor asociate activităților utilizată de Uniunea Europeană - CPA;**

● **Clasificarea produselor și serviciilor asociate activităților - CPSA 2015**, în conformitate cu Ordinul Președintelui Institutului Național de Statistică nr. 236 din data de 11.V.2015, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 395 bis în data de 05.VI.2015.

CPSA 2015 reprezintă o detaliere a CAEN Rev. 2, prin ordonarea după principiul omogenității a tuturor familiilor de produse și servicii pe niveluri ierarhice succesive.

CPSA 2015 asigură informații pentru:

- satisfacerea cerințelor de agregare și detaliere a datelor referitoare la producția de bunuri și servicii;
- identificarea sistematizată a produselor și serviciilor din economia națională;
- compararea și interpretarea unitară a datelor statistice.

CPSA 2015 este total armonizată cu Clasificarea Produselor asociate Activităților (CPA Ver.2.1) utilizată în cadrul UE.

➤ **private majority ownership** - comprises integral private or mixed capital, where over 50% of the social capital is private, integral foreign or co-operative and community capital. The activities carried out by natural persons and/or population households are also included here.

10. Classifications and nomenclatures. These are the main tools allowing for the structuring of observed processes and phenomena according to objective and accurate criteria related to statistical units. The classifications used within the Yearbook, according to various purposes or fields of activity are:

● **The Classification of Activities of National Economy (CANE)** is a coordinated and coherent system for grouping, according to scientific criteria related to homogeneity, the data referring to statistical units.

● The updated version of CANE is used in the Yearbook, respectively **CANE Rev.2**, implemented through the Order No 337/2007 of the National Institute of Statistics' President, published in the Official Journal No 293/2007 and revised in the Official Journal No 403/2008. CANE Rev.2 observes the European standards, being fully compliant with the Nomenclature of Activities from the European Community NACE Rev.2.

The CANE Rev. 2 structure is the following:

- Sections - coded at one letter level;
- Divisions - coded at two digits level;
- Groups - coded at three digits level;
- Classes - coded at four digits level.

In view to reach an accurate interpretation of data structure according to CANE Rev.2, the "Annex No 1" to the General Methodological note includes the classification at section and division level.

● **Enterprises grouping by size;**

● **Classification of products associated to activities used by the European Union - CPA;**

● **The Classification of products and services associated to activities CPSA 2015**, adopted by Order of the National Institute of Statistics' President no 236 of 11.V.2015, published in the official Journal of Romania Part I no 395 bis of 5.VI.2015.

CPSA 2015 is a detailed version of CANE Rev. 2, structuring in successive hierarchical layers, in accordance with the homogeneity principle, all the families of products and services.

CPSA 2015 provides information in view to:

- meet the aggregation and detailing requirements for data on goods and services production;
- systematically identify the products and services in national economy;
- achieve the integrated comparison and interpretation of statistical data.

CPSA 2015 fully complies with the Classification of Products associated to Activities (CPA Ver. 2.1) used in the EU.

- **PRODROM - Nomenclatorul de produse și servicii industriale** elaborat de Institutul Național de Statistică (INS) și utilizat pentru cercetări statistice privind producția industrială. Nomenclatorul PRODROM este total armonizat cu lista PRODCOM utilizată în cadrul Uniunii Europene. Legătura CAEN Rev.2 cu PRODROM este asigurată la nivel de patru cifre (clasă), întrucât pozițiile din cadrul nomenclatorului PRODROM sunt rezultatul detalierii subclaselor elementare CPSA 2015.

11. Definirea activităților. În practică, majoritatea unităților de producție efectuează activități cu caracter mixt, respectiv activitate principală, activități secundare și activități auxiliare. Identificarea activității secundare este necesară pentru a încadra o unitate într-o anumită poziție din CAEN Rev.2.

- **Activitatea principală**, în sensul clasificării, este identificată prin metoda ordinii descrescătoare (de sus în jos). Ea reprezintă cea activitate care contribuie în cea mai mare măsură la valoarea adăugată totală a unității luate în considerare.
- **Activitatea secundară** este orice altă activitate din cadrul unității producătoare de bunuri sau servicii.
- **Activitatea auxiliară** este o activitate conexă, indispensabilă funcționării unei entități, precum: contabilitate, transport, depozitare, achiziționare promovare, întreținere și reparație etc.

12. Împărțirea teritorială. Din punct de vedere al structurii teritoriale, datele din Anuar sunt prezentate la nivel național (pe întreaga țară), precum și pe diferite unități teritoriale, în funcție de specificul indicatorilor. Unitățile teritoriale, după statutul lor, sunt administrative (comună, oraș, oraș-municipiu, județ) și non-administrative (macroregiune și regiune de dezvoltare).

Până în anul 1998, prin lucrările și publicațiile statistice, s-au prelucrat și diseminat, de regulă, doar date la nivel de județ, municipii, orașe și comune. Începând din anul 1998, în structura teritorială și, ca urmare, în publicațiile statistice, au fost prezentate date și la nivelul regiunilor de dezvoltare.

Începând cu ediția 2008, potrivit Legii nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională în România, în structura teritorială sunt prezentate date și la nivelul macroregiunilor.

Acestea sunt constituite conform Legii privind stabilirea nomenclatorului unităților teritoriale statistice din România și cerințelor Regulamentului CE nr. 1059/2003 al Parlamentului și al Consiliului European privind stabilirea unui nomenclator comun al unităților teritoriale de statistică – NUTS, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 154/2003.

- **PRODROM - the Nomenclature of industrial products and services** drawn up by the National Institute of Statistics (NIS) and used for statistical surveys on industrial production. PRODROM fully complies with the PRODCOM list used in the EU. The interrelation between CANE Rev. 2 and PRODROM is ensured at four digits (class) level, since the positions of PRODROM result from detailing elementary subclasses of CPSA 2015

11. Activities definition. In practice, most of the production units carry out activities of mixed nature, namely main activity, secondary and ancillary activities. The identification of secondary activity is needed in view to frame a unit under a certain heading of CANE Rev.2.

- **The main activity**, in the sense of classification, is identified by top-down method. This is the activity contributing to the largest extent to the total value added of the concerned unit.
- **The secondary activity** is any other kind of activity carried out within the unit producing goods or services.
- **The ancillary activity** is an auxiliary activity, indispensable for the functioning of an entity, such as: bookkeeping, transport, storage, purchase, promotion, maintenance and repair a.s.o.

12. Territorial breakdown. From territorial structure standpoint, the data included in the Yearbook are presented at national level (for the whole country), as well as by various territorial unit, depending on indicators specific. According to their status, territorial units are either administrative (commune, town, town-municipality, county) or non-administrative (macroregion and development region).

Till 1998, within the statistical works and publications, only data at county, municipality, town and commune level were, as a rule, processed and disseminated. Beginning with 1998, according to the territorial structure, the statistical publications also included data at development regions level.

Starting with 2008 edition, according to the Law No 315/2004 on regional development in Romania, territorial structure also presents data at macroregional level.

They are constituted according to the Law on setting up the nomenclature of statistical territorial units in Romania and to requirements of the EC Regulation No 1059/2003 of the European Parliament and of the Council regarding the setting up of a common nomenclature of statistical territorial units – NUTS, published in Official Journal of European Union No L 154/2003.

CLASIFICAREA ACTIVITĂȚILOR DIN ECONOMIA NAȚIONALĂ CAEN Rev. 2

(aprobat prin Ordinul nr. 337/20. IV. 2007 privind actualizarea Clasificării activităților din economia națională - CAEN, publicat în M.O. nr. 293/03. V. 2007 și revizuit în M.O. nr. 403/29. V. 2008)

THE CLASSIFICATION OF ACTIVITIES IN THE NATIONAL ECONOMY CANE Rev. 2

(approved through Order No 337/20. IV. 2007 on the classification of activities in the national economy - CANE updating, published in the Official Journal No 293/03. V. 2007 and revised in the Official Journal No 403/29. V. 2008)

Secțiune Section	Diviziune Division	Denumire	Description	
A		AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ ȘI PESCUIT	AGRICULTURE, FORESTRY AND FISHING	
	01	Agricultură, vânătoare și servicii anexe	Crop and animal production, hunting and related service activities	
	02 03	Silvicultură și exploatare forestieră Pescuitul și acvacultura	Forestry and logging Fishing and aquaculture	
B		INDUSTRIA EXTRACTIVĂ	MINING AND QUARRYING	
	05	Extracția cărbunelui superior și inferior	Mining of coal and lignite	
	06	Extracția petrolului brut și a gazelor naturale	Extraction of crude petroleum and natural gas	
	07	Extracția minereurilor metalifere	Mining of metal ores	
	08 09	Alte activități extractive Activități de servicii anexe extracției	Other mining and quarrying Mining support service activities	
C		INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE	MANUFACTURING	
	10	Industria alimentară	Manufacture of food products	
	11	Fabricarea băuturilor	Manufacture of beverages	
	12	Fabricarea produselor din tutun	Manufacture of tobacco products	
	13	Fabricarea produselor textile	Manufacture of textiles	
	14	Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	Manufacture of wearing apparel	
	15	Tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțămintei; prepararea și vopsirea blănurilor	Tanning and dressing of leather; manufacture of travel and leather goods, harness and footwear; preparation and dyeing of furs	
	16	Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	
	17	Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	Manufacture of paper and paper products	
	18	Tipărire și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor	Printing and reproduction of recorded media	
	19	Fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului	Manufacture of coke and refined petroleum products	
	20	Fabricarea substanțelor și a produselor chimice	Manufacture of chemicals and chemical products	
	21	Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice	Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	
	22	Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice	Manufacture of rubber and plastic products	
	23	Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	Manufacture of other non-metallic mineral products	
	24	Industria metalurgică	Manufacture of basic metals	
	25	Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	
	26	Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice	Manufacture of computer, electronic and optical products	
	27	Fabricarea echipamentelor electrice	Manufacture of electrical equipment	
	28	Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	
	29	Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	
	30	Fabricarea altor mijloace de transport	Manufacture of other transport equipment	
	31	Fabricarea de mobilă	Manufacture of furniture	
	32	Alte activități industriale n.c.a.	Other manufacturing activities n.e.c.	
	33	Repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor	Repair, maintenance and installation of machinery and equipment	
	D		PRODUȚIA ȘI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICĂ ȘI TERMICĂ, GAZE, APĂ CALDĂ ȘI AER CONDIȚIONAT	ELECTRICITY, GAS, STEAM AND AIR CONDITIONING PRODUCTION AND SUPPLY
	35	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	Electricity, gas, steam and air conditioning production and supply	

Secțiune <i>Section</i>	Diviziune <i>Division</i>	Denumire	Description
E		DISTRIBUȚIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DEȘEURILOR, ACTIVITĂȚI DE DECONTAMINARE	WATER SUPPLY; SEWERAGE, WASTE MANAGEMENT AND DECONTAMINATION ACTIVITIES
	36	Captarea, tratarea și distribuția apei	<i>Water catchment, treatment and distribution</i>
	37	Colectarea și epurarea apelor uzate	<i>Used water collection and purification</i>
	38	Colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor; activități de recuperare a materialelor reciclabile	<i>Waste collection, purification and disposal; activities of recycling materials recovery</i>
	39	Activități și servicii de decontaminare	<i>Activities and services of decontamination</i>
F		CONSTRUCȚII	CONSTRUCTION
	41	Construcții de clădiri	<i>Construction of buildings</i>
	42	Lucrări de geniu civil	<i>Civil engineering</i>
	43	Lucrări speciale de construcții	<i>Specialised construction activities</i>
G		COMERȚ CU RIDICATA ȘI CU AMĂNUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR ȘI A MOTOCICLETELOR	WHOLESALE AND RETAIL; REPAIR OF MOTOR VEHICLES AND MOTORCYCLES
	45	Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	<i>Wholesale and retail, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles</i>
	46	Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	<i>Wholesale, except of motor vehicles and motorcycles</i>
	47	Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	<i>Retail, except of motor vehicles and motorcycles</i>
H		TRANSPORT ȘI DEPOZITARE	TRANSPORTATION AND STORAGE
	49	Transporturi terestre și transporturi prin conducte	<i>Land transport and transport via pipelines</i>
	50	Transporturi pe apă	<i>Water transport</i>
	51	Transporturi aeriene	<i>Air transport</i>
	52	Depozitare și activități auxiliare pentru transporturi	<i>Warehousing and support activities for transportation</i>
	53	Activități de poștă și de curier	<i>Postal and courier activities</i>
I		HOTELURI ȘI RESTAURANTE	HOTELS AND RESTAURANTS
	55	Hoteluri și alte facilități de cazare	<i>Hotels and other accommodation facilities</i>
	56	Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	<i>Restaurants and other catering services</i>
J		INFORMAȚII ȘI COMUNICAȚII	INFORMATION AND COMMUNICATION
	58	Activități de editare	<i>Publishing activities</i>
	59	Activități de producție cinematografică, video și de programe de televiziune; înregistrări audio și activități de editare muzicală	<i>Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities</i>
	60	Activități de difuzare și transmitere de programe	<i>Programming and broadcasting activities</i>
	61	Telecomunicații	<i>Telecommunications</i>
	62	Activități de servicii în tehnologia informației	<i>Computer programming, consultancy and related activities</i>
	63	Activități de servicii informatice	<i>Information service activities</i>
K		INTERMEDIERI FINANCIARE ȘI ASIGURĂRI	FINANCIAL AND INSURANCE INTERMEDIATION
	64	Intermedieri financiare, cu excepția activităților de asigurări și ale fondurilor de pensii	<i>Financial intermediation, except insurance and pension funding</i>
	65	Activități de asigurări, reasigurări și ale fondurilor de pensii (cu excepția celor din sistemul public de asigurări sociale)	<i>Insurance, reinsurance and pension funding (except compulsory social security)</i>
	66	Activități auxiliare intermedierilor financiare, activități de asigurare și fonduri de pensii	<i>Activities auxiliary to financial intermediation, insurance activities and pension funds</i>
L		TRANZACȚII IMOBILIARE	REAL ESTATE ACTIVITIES
	68	Tranzacții imobiliare	<i>Real estate activities</i>
M		ACTIVITĂȚI PROFESIONALE, ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE	PROFESSIONAL, SCIENTIFIC AND TECHNICAL ACTIVITIES
	69	Activități juridice și de contabilitate	<i>Legal and accounting activities</i>

Secțiune Section	Diviziune Division	Denumire	Description
	70	Activități ale direcțiilor (centralelor), birourilor administrative centralizate; activități de management și de consultanță în management	Activities of head offices; management consultancy activities
	71	Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică	Architectural and engineering activities; technical testing and analysis
	72	Cercetare-dezvoltare	Scientific research and development
	73	Publicitate și activități de studiere a pieței	Advertising and market research
	74	Alte activități profesionale, științifice și tehnice	Other professional, scientific and technical activities
	75	Activități veterinare	Veterinary activities
N		ACTIVITĂȚI DE SERVICII ADMINISTRATIVE ȘI ACTIVITĂȚI DE SERVICII SUPORT	ADMINISTRATIVE AND SUPPORT SERVICE ACTIVITIES
	77	Activități de închiriere și leasing	Rental and leasing activities
	78	Activități de servicii privind forța de muncă	Employment activities
	79	Activități ale agențiilor turistice și a tur-operatorilor; alte servicii de rezervare și asistență turistică	Travel agency, tour operator reservation service and related activities
	80	Activități de investigații și protecție	Security and investigation activities
	81	Activități de peisagistică și servicii pentru clădiri	Services to buildings and landscape activities
	82	Activități de secretariat, servicii suport și alte activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	Office administrative, office support and other business support activities
O		ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ ȘI APĂRARE; ASIGURĂRI SOCIALE DIN SISTEMUL PUBLIC	PUBLIC ADMINISTRATION AND DEFENCE; COMPULSORY SOCIAL SECURITY
	84	Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	Public administration and defence; compulsory social security
P		ÎNVĂȚĂMÂNT	EDUCATION
	85	Învățământ	Education
Q		SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	HUMAN HEALTH AND SOCIAL WORK ACTIVITIES
	86	Activități referitoare la sănătatea umană	Human health activities
	87	Servicii combinate de îngrijire medicală și asistență socială, cu cazare	Residential care activities
	88	Activități de asistență socială, fără cazare	Social work activities without accommodation
R		ACTIVITĂȚI DE SPECTACOLE, CULTURALE ȘI RECREATIVE	ARTS, ENTERTAINMENT AND RECREATION
	90	Activități de creație și interpretare artistică	Creative, arts and entertainment activities
	91	Activități ale bibliotecilor, arhivelor, muzeelor și alte activități culturale	Libraries, archives, museums and other cultural activities
	92	Activități de jocuri de noroc și pariuri	Gambling and betting activities
	93	Activități sportive, recreative și distractive	Sports activities and amusement and recreation activities
S		ALTE ACTIVITĂȚI DE SERVICII	OTHER SERVICE ACTIVITIES
	94	Activități asociative diverse	Activities of membership organisations
	95	Reparații de calculatoare, de articole personale și de uz gospodăresc	Repair of computers and personal and household goods
	96	Alte activități de servicii	Other personal service activities
T		ACTIVITĂȚI ALE GOSPODĂRIILOR PRIVATE ÎN CALITATE DE ANGAJATOR DE PERSONAL CASNIC; ACTIVITĂȚI ALE GOSPODĂRIILOR PRIVATE DE PRODUCERE DE BUNURI ȘI SERVICII DESTINATE CONSUMULUI PROPRIU	ACTIVITIES OF HOUSEHOLDS AS EMPLOYERS; UNDIFFERENTIATED GOODS AND SERVICES-PRODUCING ACTIVITIES OF HOUSEHOLDS FOR OWN USE
	97	Activități ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic	Activities of households as employers of domestic personnel
	98	Activități ale gospodăriilor private de producere de bunuri și servicii destinate consumului propriu	Undifferentiated goods and services producing activities of private households for own use
U		ACTIVITĂȚI ALE ORGANIZAȚIILOR ȘI ORGANISMELOR EXTRATERITORIALE	ACTIVITIES OF EXTRATERRITORIAL ORGANISATIONS AND BODIES
	99	Activități ale organizațiilor și organismelor extrateritoriale	Activities of extraterritorial organisations and bodies

**GRUPAREA JUDEȚELOR, PE MACROREGIUNI ȘI REGIUNI DE DEZVOLTARE
COUNTIES GROUPING, BY MACROREGION AND DEVELOPMENT REGION**

Macroregiunea <i>Macroregion</i>	Regiunea de dezvoltare <i>Development region</i>	Județul <i>County</i>
MACROREGIUNEA UNU <i>MACROREGION ONE</i>	Nord - Vest <i>North - West</i>	Bihor Bistrița-Năsăud Cluj Maramureș Satu Mare Sălaj
	Centru <i>Center</i>	Alba Brașov Covasna Harghita Mureș Sibiu
MACROREGIUNEA DOI <i>MACROREGION TWO</i>	Nord - Est <i>North - East</i>	Bacău Botoșani Iași Neamț Suceava Vaslui
	Sud - Est <i>South - East</i>	Brăila Buzău Constanța Galați Tulcea Vrancea
MACROREGIUNEA TREI <i>MACROREGION THREE</i>	Sud - Muntenia <i>South - Muntenia</i>	Argeș Călărași Dâmbovița Giurgiu Ialomița Prahova Teleorman
	București - Ilfov <i>Bucharest - Ilfov</i>	Ilfov Municipiul București <i>Bucharest Municipality</i>
MACROREGIUNEA PATRU <i>MACROREGION FOUR</i>	Sud - Vest Oltenia <i>South - West Oltenia</i>	Dolj Gorj Mehedinți Olt Vâlcea
	Vest <i>West</i>	Arad Caraș-Severin Hunedoara Timiș

Notă: Datele statistice în profil teritorial sunt prezentate pe **județe**, conform Decretului - Lege nr. 2/1968 cu modificările ulterioare, iar județele au fost grupate pe **regiuni de dezvoltare**.

Prin rectificarea apărută în Legea nr. 315/28.VI.2004 privind dezvoltarea regională în România, au fost redenumite trei regiuni, după cum urmează:

- Regiunea de dezvoltare **Sud** este redenumită **Sud - Muntenia**,
- Regiunea de dezvoltare **Sud - Vest** este redenumită **Sud - Vest Oltenia**,
- Regiunea de dezvoltare **București** este redenumită **București - Ilfov**.

S-au constituit **patru macroregiuni**, conform Legii privind stabilirea nomenclatorului unităților teritoriale statistice din România și cerințelor Regulamentului CE nr. 1059/2003 al Parlamentului și al Consiliului European privind stabilirea unui nomenclator comun al unităților teritoriale de statistică – NUTS, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 154/2003.

Note: Statistical data at territorial level are presented by **county**, according to the Decree - Law No 2/1968 further amended, while the counties were grouped by **development region**.

Through the rectification introduced in Law No 315/28.VI.2004 on regional development in Romania, three regions were renamed, as follows:

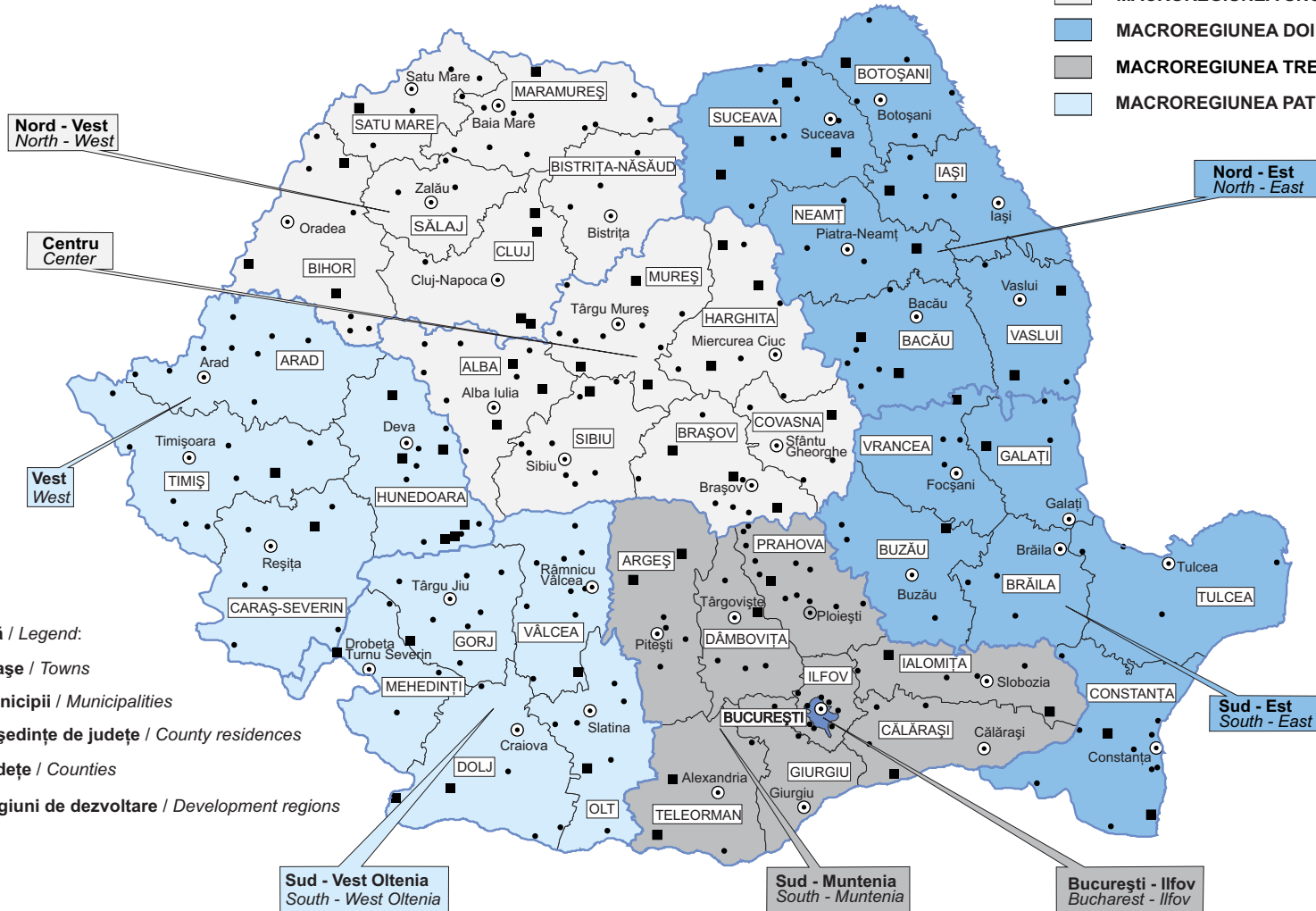
- The development region **South** is renamed **South - Muntenia**,
- The development region **South - West** is renamed **South - West Oltenia**,
- The development region **Bucharest** is renamed **Bucharest - Ilfov**.

Four macroregions were constituted, according to the Law on setting up the nomenclature of statistical territorial units in Romania and to the requirements of the EC Regulation No 1059/2003 of the European Parliament and of the Council regarding the setting up of a common nomenclature of statistical territorial units – NSTU, published in Official Journal of European Union No L 154/2003.

GRUPAREA JUDEȚELOR, PE MACROREGIUNI ȘI REGIUNI DE DEZVOLTARE

COUNTIES GROUPING, BY MACROREGION AND DEVELOPMENT REGION

- MACROREGIUNEA UNU / MACROREGION ONE
- MACROREGIUNEA DOI / MACROREGION TWO
- MACROREGIUNEA TREI / MACROREGION THREE
- MACROREGIUNEA PATRU / MACROREGION FOUR

Legendă / Legend:

- Orașe / Towns
- Municipii / Municipalities
- ⊙ Reședințe de județe / County residences
- Județe / Counties
- ▬ Regiuni de dezvoltare / Development regions

**PRESCURTĂRI FOLOSITE PENTRU UNITĂȚILE DE MĂSURĂ
ABBREVIATIONS USED FOR UNITS OF MEASUREMENT**

U.M. <i>M.U.</i>	= unitate de măsură = <i>measurement unit</i>	CP <i>HP</i>	= cal putere = <i>horse power</i>
mm	= milimetru = <i>millimetre</i>	kcal	= kilocalorie = <i>kilocalorie</i>
m	= metru = <i>metre</i>	"	= secundă = <i>second</i>
m²	= metru pătrat = <i>square metre</i>	'	= minut = <i>minute</i>
m³	= metru cub = <i>cubic metre</i>	h	= oră = <i>hour</i>
ha (10000 m²)	= hectar = <i>hectare</i>	0	= grad = <i>degree</i>
km	= kilometru = <i>kilometre</i>	°C	= grade Celsius = <i>Celsius degrees</i>
km²	= kilometru pătrat = <i>square kilometre</i>	nr. <i>No</i>	= număr = <i>number</i>
g	= gram = <i>gram</i>	%	= procent = <i>percentage</i>
kg	= kilogram = <i>kilogram</i>	‰	= promilă = <i>per mille</i>
t	= tonă = <i>tonne</i>	mii <i>thou</i>	= mii = <i>thousands (thou)</i>
tdw	= tonă deadweight = <i>tonne deadweight</i>	mil. <i>mill.</i>	= milion = <i>million</i>
l	= litru = <i>litre</i>	mild. <i>bn</i>	= miliard = <i>billion</i>
hl	= hectolitru = <i>hectolitre</i>	echiv. <i>equiv.</i>	= echivalent = <i>equivalent</i>
W	= watt = <i>watt</i>	buc. <i>pcs.</i>	= bucată = <i>pieces</i>
kW	= kilowatt = <i>kilowatt</i>	n.c.a. <i>n.e.c.</i>	= neclasificate altundeva = <i>not elsewhere classified</i>
kWh	= kilowatt - oră = <i>kilowatt - hour</i>		

**SIMBOLURI FOLOSITE
SYMBOLS USED**

-	= nu este cazul = <i>data not applicable</i>	G	= grafic = <i>graph</i>
...	= lipsă date = <i>data not available</i>	*)	= date mai mici decât 0,5 = <i>magnitude less than 0.5</i>
~	= date neînsumabile = <i>nontotalized data</i>	***)	= date mai mici decât 0,05 = <i>magnitude less than 0.05</i>
c	= date confidențiale = <i>confidential data</i>	****)	= date mai mici decât 0,005 = <i>magnitude less than 0.005</i>

**GEOGRAFIE, METEOROLOGIE
ȘI MEDIU ÎNCONJURĂTOR**

***GEOGRAPHY, METEOROLOGY
AND ENVIRONMENT***

1

SURSA DATELOR

Cercetări statistice:

- Cercetarea statistică privind cheltuielile pentru protecția mediului, completată de operatorii economici și unitățile administrației publice.

Surse administrative:

- Institutul de Geografie;
- Inspectoratul General al Poliției de Frontieră din cadrul Ministerului Afacerilor Interne;
- Administrația Națională de Meteorologie;
- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor;
- Ministerul Finanțelor Publice;
- Agenția Națională pentru Protecția Mediului;
- Regia Națională a Pădurilor - ROMSILVA;
- Administrația Națională „Apele Române”;
- Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară.

GEOGRAFIE ȘI ORGANIZARE ADMINISTRATIV-TERRITORIALĂ

Prezentare

România este situată în centrul geografic al Europei (sud-estul Europei Centrale), la nord de Peninsula Balcanică, la jumătatea distanței dintre Coasta Atlanticului și Munții Ural, în interiorul și exteriorul arcului Munților Carpați, pe cursul inferior al Dunării (1075 km) și cu ieșire la Marea Neagră.

De altfel, paralela 45°N cu meridianul 25°E se intersectează în apropiere de centrul geometric al țării, la 100 km N-V de capitala țării, București.

Ieșirea la mare înlesnește legăturile cu țările din bazinul Mării Negre, bazinul Mării Mediterane și, prin intermediul acesteia, cu restul lumii.

Litoralul românesc al Mării Negre se desfășoară pe 245 km, între gârla Musura (granița cu Ucraina) și localitatea Vama Veche (granița cu Bulgaria).

Relieful României se compune din trei trepte majore: cea înaltă a Munților Carpați (cel mai înalt vârf Moldoveanu 2544 m), cea medie care corespunde Subcarpaților, dealurilor și podișurilor și cea joasă, a câmpiilor, luncilor și Deltei Dunării. Delta Dunării, cea mai tânără unitate de relief, în continuă formare, are altitudinea medie de 0,52 m.

Caracteristicile principale ale unităților de relief sunt proporționalitatea (31% munți, 36% dealuri și podișuri, 33% câmpii și lunci) și dispunerea concentrică a treptelor majore ale reliefului.

Clima României este temperat-continentală de tranziție, cu influențe oceanice dinspre vest, mediteraneene dinspre sud-vest și continental-excesive din est. Temperatura medie multianuală este diferențiată latitudinal, respectiv 8°C în nord și peste 11°C în sud, și altitudinal, cu valori de -2,5°C în etajul montan (Vârful Omu - masivul Bucegi) și 11,6°C în câmpie (orașul Zimnicea - județul Teleorman).

DATA SOURCE

Statistical surveys:

- Statistical survey on environment protection expenditure, filled in by economic operators and public administration units.

Administrative sources:

- Institute of Geography;
- General Inspectorate of Border Police within the Ministry of Internal Affairs;
- National Administration of Meteorology;
- Ministry of Environment, Waters and Forest;
- Ministry of Public Finances;
- National Agency for Environment Protection;
- National Company of Forests - ROMSILVA;
- National Administration "Romanian Waters";
- National Agency for Cadastre and Land Registration.

GEOGRAPHY AND ADMINISTRATIVE-TERRITORIAL ORGANISATION

Description

Romania is situated in the geographical centre of Europe (south-east of Central Europe), in the north of the Balkan Peninsula, at half the distance between Atlantic Coast and the Urals, inside and outside the Carpathians Arch, on the lower course of the Danube (1075 km) and has exit to the Black Sea.

Otherwise, the 45°N parallel with the 25°E meridian intersects near the geometrical centre of the country, 100 km N-V of the country capital, Bucharest.

The exit to the sea enables the connections with the countries in the Black Sea basin, in the Mediterranean Sea basin and, by means of this, rest of the world.

Romanian seaside of the Black Sea is lying on 245 km, between Musura stream (at the border with Ukraine) and Vama Veche locality (at the border with Bulgaria).

Romania's relief consists of three major levels: the highest one in the Carpathians (the highest peak Moldoveanu 2544 m), the middle one which corresponds to the Sub-Carpathians, to the hills and to the plateaus and the lowest one in plains, meadows and Danube Delta. The Danube Delta, the youngest relief unit under permanent formation, has the average height of 0.52 m.

Main features of relief units are proportionality (31% mountains, 36% hills and plateaus, 33% plains and meadows) and concentric display of the relief major levels.

Romania's climate is temperate-continental of transition, with oceanic influences from the West, Mediterranean ones from South-West and continental-excessive ones from the East. Multiannual average temperature is latitudinally different, 8°C in the North and over 11°C in the South, and altitudinally, with values of -2.5°C in the mountain floor (Omu peak - Bucegi massif) and 11.6°C in the plain (Zimnicea town - Teleorman county).

Precipitațiile anuale scad în intensitate de la vest la est, respectiv de la peste 600 mm la mai puțin de 500 mm în Câmpia Română de Est, sub 450 mm în Dobrogea și circa 350 mm pe litoral, pentru ca în regiunile muntoase să ajungă la 1000-1500 mm.

Apele curgătoare ale României sunt dispuse radial, marea majoritate având izvoarele în Carpați. Principalul colector al acestora este fluviul Dunărea, care străbate țara în partea sudică pe o lungime de 1075 km și se varsă în Marea Neagră.

Lacurile sunt reprezentate prin lacuri naturale (numeroase tipuri genetice) răspândite în toate unitățile majore de relief, de la cele glaciare în etajul alpin (Lacul Mioarelor - Făgăraș la 2282 m) la limanele fluvio-maritime (Lacul Techirghiol la 1,5 m) și prin lacuri antropice, de asemenea în toate unitățile de relief.

Vegetația este condiționată de relief și de elementele pedo-climatică, întâlnindu-se o dispunere etajată a acesteia. Regiunile montane sunt acoperite de păduri de conifere (îndeosebi molid), păduri de amestec (fag, brad și molid) și păduri de fag. Pe culmile mai înalte se află pajști alpine și tufărișuri de jneapăn, ienupăr, afin, merișor și altele.

În regiunile de deal și de podiș se întâlnesc păduri de foioase în care predomină fagul, gorunul sau stejarul; pe dealurile joase și câmpiile înalte, adesea, principalele specii care alcătuiesc pădurile sunt cerul și gârnița.

Vegetația de stepă și de silvostepă, care ocupa ariile cu deficit de umiditate din Podișul Dobrogei, Câmpia Română, Podișul Moldovei, Câmpia Banatului și Crișanei, a fost, în cea mai mare parte, înlocuită prin culturi agricole.

Fauna României este grupată pe areale diferențiate în funcție de biotopul fiecărei specii. În etajul alpin apar elemente relicte precum capra neagră și vulturul de munte. În pădurile carpatine trăiesc diferite mamifere: urs, cerb, râs, lup, mistreț, căprior, veveriță și un număr mare de specii de păsări. În câteva regiuni muntoase se mai păstrează cocoșul de munte și cocoșul de mesteacăn; în regiunile de deal și câmpie sunt răspândite: iepurele, cârțița, ariciul, diferite păsări, șopârle, batracieni etc.; pentru zonele de stepă sunt caracteristice rozătoarele (popândăul și hârciogul). Fauna acvatică este reprezentată îndeosebi prin păstrăv în apele de munte (lostrița, mai răspândită în trecut, a devenit destul de rară); clean și mreană în regiunile de deal; crap, biban, știucă, somn, caras în cele de câmpie și Delta Dunării; în apele marine teritoriale și pe Dunărea inferioară se întâlnesc și specii de sturion.

Resursele minerale utile ale României sunt variate. Printre principalele resurse minerale utile pot fi menționate: petrolul, cu vechi tradiții de exploatare; gazele naturale; cărbunii, în special huila cocsificabilă, cărbunele brun și lignitul; minereuri feroase și neferoase, zăcămintele de aur, argint și de bauxită; rezerve mari de sare, precum și o serie de resurse nemetalifere.

Yearly precipitations decrease in intensity from west to east, from over 600 mm to less 500 mm in the East Romanian Plain, under 450 mm in Dobrogea and about 350 mm by seaside, in the mountainous areas they reach 1000-1500 mm.

*Romanian **running waters** are radially displayed, most of them having the springs in the Carpathians. Their main collector is the Danube river, which crosses the country in the south on 1075 km length and flows into the Black Sea.*

***The lakes** are represented by natural lakes (numerous genetic types) spread in all major units of relief, from glacial ones in the alpine floor (Mioarelor Lake - Făgăraș 2282 m) to river-maritime banks (Techirghiol Lake at 1.5 m) and anthropic lakes, as well in all relief units.*

***The vegetation** is determined by the relief and by pedo-climatic elements, being displayed in floors. Mountainous regions are covered by coniferous forests (especially spruce fir), mixture forests (beech, fir-tree, spruce fir) and beech forests. Higher peaks are covered by alpine lawns and bushes of dwarf pine, juniper, bilberry, red bilberry a.s.o.*

*In the hills and plateaus regions there are broad-leaved forests, prevailing beech, common oak or durmast oak; the main forest species often met on low hills and high plains are *Quercus cerris* and *Quercus frainetto*.*

The steppe and silvosteppe vegetation, which covered the areas of low humidity in Dobrogea Plateau, Romanian Plain, Moldova Plateau, Banat and Crișana Plain has been mostly replaced by agricultural crops.

***Romania's fauna** is grouped by different areals according to each species biotype. Relict elements as black goat (chamois) and mountain vulture live in the alpine area. In the Carpathian forests live various animals: bear, buck, lynx, wolf, wild boar, roebuck, squirrel and several species of birds. In a few mountainous areas both mountain cock and birch cock are still met. In the hill and field areas there are hares, moles, hedgehogs, various birds, lizards, batrachia a.s.o.; rodent animals as gopher and hamster are characteristic for the steppe areas. Water fauna is represented especially by trout in the mountainous waters (huck which was mostly spread in the past has become quite rare); dace and barbel in the hill region; carp, perch, pike, sheat fish, crucian in the field region and Danube Delta; sturgeon species are also met in the marine territorial waters and on the downstream Danube.*

*Romania's **useful minerals resources** are various. Among the main useful minerals resources we can mention: crude oil, with old exploitation traditions; natural gas; coal, especially coking pitcoal, brown coal and lignite; ferrous and non-ferrous ores, gold, silver and bauxite ore deposits; vast reserves of salt as well as numerous non-metalliferous resources. A special category*

O categorie aparte a bogățiilor de subsol o constituie cele peste 2000 de izvoare de ape minerale, cu valențe pentru consum și tratamente medicale.

Începând cu ediția 2016 a Anuarului Statistic, suprafața României, a județelor și unităților administrativ-teritoriale a fost actualizată de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, pe baza Planului Topografic de Referință al României în format digital (TopRo5), corespunzător scării 1:5.000, în conformitate cu prevederile Legii cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, cu modificările și completările ulterioare.

Teritoriul României este împărțit din punct de vedere administrativ în: sate, comune, orașe, municipii și județe.

Satul este cea mai mică unitate teritorială, având caracteristicile așezărilor de tip rural.

Comuna este unitatea administrativ-teritorială care cuprinde populația rurală unită prin comunitate de interese și tradiții, fiind alcătuită din unul sau mai multe sate (din care unul este reședință de comună).

Orașul reprezintă o concentrare umană cu o funcție administrativă și un mod de viață specific ariilor urbane și o structură profesională a populației în care predomină cea ocupată în ramurile neagricole.

Municipiul este un oraș cu un rol economic, social, politic și cultural însemnat având, de regulă, funcție administrativă.

Județul reprezintă unitatea administrativ-teritorială tradițională în România, alcătuită din orașe și comune, în funcție de condițiile geografice, economice, social-politice și de legăturile culturale și tradiționale ale populației. Teritoriul României este organizat în 42 de județe (inclusiv Municipiul București).

Ca unități teritoriale (non-administrative) au fost create **opt regiuni de dezvoltare**, constituite prin reuniunea mai multor județe.

Au fost create **patru macromregiuni**, care nu sunt unități administrativ-teritoriale și nu au personalitate juridică; sunt constituite pentru a asigura colectarea, elaborarea și difuzarea statisticilor regionale armonizate la nivelul Uniunii Europene.

Orașele principale: București, Timișoara, Iași, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Galați, Brașov, Ploiești, Brăila, Oradea, Bacău, Pitești, Arad, Sibiu.

Porturile principale:

- la Marea Neagră: Constanța, Mangalia;
- la Dunăre: Moldova Nouă, Orșova, Drobeta-Turnu Severin, Calafat, Corabia, Turnu Măgurele, Zimnicea, Giurgiu, Oltenița, Călărași, Cernavodă, Hârșova, Măcin, Brăila, Galați, Tulcea, Sulina.

Aeroporturile principale: București („Henri Coandă” - Otopeni și „Aurel Vlaicu” - Băneasa), Constanța („Mihail Kogălniceanu”), Timișoara („Traian Vuia”), Cluj-Napoca, Iași, Craiova, Arad, Bacău, Baia Mare, Oradea, Satu Mare, Sibiu, Suceava, Târgu Mureș, Tulcea.

of subsoil riches is constituted by over 2000 mineral water springs, with consumption and medical treatments valences.

Starting with the 2016 edition of the Statistical Yearbook, the area of Romania, of counties and administrative-territorial units was updated by the National Agency for Cadastre and Land Registration, based on the Reference Topographic Plan of Romania in digital form (TopRo5), scale 1:5000, in accordance with the Law on cadastre and land registration No 7/1996, with subsequent amendments.

Romanian territory is divided from administrative viewpoint into: villages, communes, towns, municipalities and counties.

Village is the smallest territorial unit, having characteristics of rural settlements.

Commune is a territorial-administrative unit which comprises rural population united by interest and traditional community, including one or several villages (from which one is commune residence).

Town represents a human concentration with administrative function and a life specific to urban areas and with a population professional structure where the population employed in non-agricultural branches prevails.

Municipality is a town, with an important economic, social, political and cultural role, usually having administrative function.

County represents traditional administrative-territorial unit in Romania, including towns and communes, depending on geographical, economical and social-political conditions and population cultural and traditional relations. Romanian territory is organized into 42 counties (including Bucharest Municipality).

As territorial (non-administrative) units, **eight regions of development** were created, gathering several counties.

Four macromregions were created, which are not administrative territorial units and have no legal entity, they are constituted to assure the collection, compilation and transmission of harmonised regional statistics at European Union level.

Main cities: Bucharest, Timișoara, Iași, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Galați, Brașov, Ploiești, Brăila, Oradea, Bacău, Pitești, Arad, Sibiu.

Main harbours:

- at the Black Sea: Constanța, Mangalia;
- at the Danube: Moldova Nouă, Orșova, Drobeta-Turnu Severin, Calafat, Corabia, Turnu Măgurele, Zimnicea, Giurgiu, Oltenița, Călărași, Cernavodă, Hârșova, Măcin, Brăila, Galați, Tulcea, Sulina.

Main airports: Bucharest („Henri Coandă” - Otopeni and „Aurel Vlaicu” - Băneasa), Constanța („Mihail Kogălniceanu”), Timișoara („Traian Vuia”), Cluj-Napoca, Iași, Craiova, Arad, Bacău, Baia Mare, Oradea, Satu Mare, Sibiu, Suceava, Târgu Mureș, Tulcea.

Capitala: Municipiul București (1827381 locuitori - date provizorii - populație rezidentă la 1 iulie 2017, estimată în condiții de comparabilitate cu rezultatele definitive ale Recensământului Populației și al Locuințelor - 2011), împărțit în șase sectoare administrative. Prima menționare documentară datează din 20.IX.1459, ca reședință a lui Vlad Țepeș. Capitala a Țării Românești începând din a doua jumătate a secolului al XVII-lea și Capitala României, din anul 1862, municipiul București este cel mai important centru politic, economic și cultural-științific al țării.

Limba oficială: limba română.

Drapelul României este tricolor; culorile sunt așezate vertical în ordinea următoare, începând de la lance: albastru, galben, roșu.

Ziua națională a României: 1 Decembrie.

Imnul național al României este „Deșteaptă-te române”.

Forma de guvernământ a României este republica:

- Republică, conform Constituției adoptate în 1991 și modificată în 2003;
- Puterea legislativă este reprezentată de un parlament bicameral (Camera Deputaților și Senatul), iar puterea executivă este exercitată de Guvern, condus de un prim-ministru desemnat de președintele țării;
- Președintele țării este ales în baza rezultatelor alegerilor generale prin scrutin universal pentru un mandat de 5 ani.

Moneda națională: Leu, cu subdiviziunea „ban”.

Cursul monedei naționale este stabilit zilnic pe piața valutară interbancară, moneda de referință fiind euro.

PRECIZĂRI METODOLOGICE

METEOROLOGIE

Cercetarea proceselor și fenomenelor fizice din atmosfera terestră, care determină starea timpului și clima, are la bază măsurătorile și observațiile meteorologice ce se efectuează permanent sau periodic în diferite puncte de pe suprafața globului terestru și la diferite înălțimi în atmosfera liberă. Programul unitar al măsurătorilor și observațiilor, precum și alte activități meteorologice se asigură prin colaborare internațională, în cadrul Administrației Naționale de Meteorologie, cu Organizația Meteorologică Mondială.

Stația meteorologică reprezintă punctul de pe suprafața terestră unde se efectuează observații și măsurători asupra tuturor elementelor și fenomenelor meteorologice, conform programului stabilit. Majoritatea observațiilor, măsurătorilor și determinărilor meteorologice de la stații se efectuează pe platforma meteorologică situată pe un teren deschis, tipic pentru regiunea respectivă, cu dimensionarea standard de 26 m x 26 m.

The capital: Bucharest Municipality (1827381 inhabitants - provisional data - usually resident population on July 1st, 2017 was used, estimated under the conditions of comparability with the final results of the Population and Housing Census - 2011), organised into six administrative sectors. The first documentary mention was on 20.IX.1459, as residence of Vlad Țepeș. Capital of Țara Românească since the second half of the XVIIth century and Capital of Romania since 1862, Bucharest Municipality is the most important political, economic and cultural-scientific center of the country.

Official language: Romanian.

Flag of Romania: is three - coloured; the colours are placed vertically in the following order from the lance: blue, yellow, red.

National day of Romania: December, 1st.

National anthem of Romania is "Wake up, Romanian".

Government form in Romania is the republic:

- Republic, according to the Constitution adopted in 1991 and modified in 2003;
- Legislative power is represented by two chamber Parliament (Chamber of Deputies and Senate), and executive power is carried out by Government led by Prime Minister appointed by the country's President;
- President of the country is elected based on general elections results by universal vote for a 5 years mandate.

National currency: Leu, with "ban" as subdivision.

The exchange rate is set on the interbank currency market on a daily basis, reference currency being euro.

METHODOLOGICAL NOTES

METEOROLOGY

The research on physical processes and phenomena in the terrestrial atmosphere, which determine the weather and the climate, relies on the meteorological measurements and observations, permanently or periodically carried out in different points on the terrestrial globe surface and at various altitudes in the free atmosphere. The unitary programme of measurements and observations, as well as other meteorological activities are assured by international co-operation within National Administration of Meteorology, with the World Meteorology Organisation.

The meteorological station represents the point from the terrestrial surface, where measurements and observations on all meteorological elements and phenomena are carried out in keeping with the programme. Most of meteorological observations, measurements and determinations from the stations are performed on the meteorological area situated on an open land, typical for the respective region, with the standard dimension of 26 m x 26 m.

Pentru cercetarea proceselor și fenomenelor atmosferice și pentru calculul diferiților parametri meteorologici și climatici, este necesară raportarea observațiilor și măsurărilor, care se realizează atât în spațiu, cât și în timp.

Programul climatologic reprezintă complexul observațiilor și măsurărilor meteorologice ce se execută la stații, după timpul solar mediu local, atât la termenele fixe, cât și continuu în 24 de ore. Permanent, la termenele climatologice (1, 7, 13, 19 timp solar mediu local) se efectuează observații și măsurători asupra: presiunii atmosferice, vântului, temperaturii și umezelii aerului, temperaturii suprafeței solului, nebulozității, precipitațiilor, vizibilității orizontale. Continu, în tot cursul zilei și nopții se determină caracteristicile tuturor fenomenelor meteorologice (hidrometeori, litometeori, electrometeori etc.).

Observațiile asupra temperaturii aerului constau în măsurarea temperaturii aerului la termenele stabilite și în determinarea valorilor maxime și minime ale acestora în intervalele de timp dintre aceste termene.

Temperatura aerului se măsoară cu instrumente cu citire directă, psihrometrul cu ventilație artificială, termometrul de maximă cu mercur și termometrul de minimă cu alcool și cu aparate înregistratoare (termografe). Pentru ca instrumentele cu care se măsoară temperatura și umezeala aerului să nu fie influențate direct de radiația solară, de radiația terestră, de precipitații și de rafalele vântului, ele se instalează în adăpostul meteorologic situat la 2 m înălțime deasupra solului.

Măsurarea cantităților de apă ce provin din precipitații atmosferice sau care se depun din alți hidrometeori se efectuează cu ajutorul pluviometrului, iar înregistrarea continuă a precipitațiilor (lichide) se face cu pluviograf. Cantitățile de apă se măsoară zilnic la termenele climatologice (1, 7, 13, 19) și se exprimă prin grosimea stratului de apă căzută, în mm ($1\text{mm}=1\text{l} / \text{m}^2$).

MEDIU ÎNCONJURĂTOR

Resursele de apă reprezintă potențialul hidrologic format din apele de suprafață și subterane în regim natural și amenajat, inventariate la începutul anului, din care se asigură alimentarea diverselor folosințe.

Ariile naturale protejate, conform O.U.G. nr. 57/2007, reprezintă zone terestre, acvatice și/sau subterane, cu perimetrul legal stabilit și având un regim special de ocrotire și conservare, în care există specii de plante și animale sălbatice, elemente și formațiuni biogeografice sau de altă natură, cu valoare ecologică, științifică sau culturală deosebită și cuprind:

— **rezervații ale biosferei** - arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor zone de habitat natural și a diversității biologice specifice;

In order to observe the atmospheric processes and phenomena and to compute various meteorological and climatic parameters, it is necessary to report observations and measurements, carried out both in space and over time.

The climatic programme represents the complex of meteorological observations and measurements performed at stations, according to the local average solar time, both at fixed deadlines and continuously during 24 hours. Permanently, at the climatic deadlines (1, 7, 13, 19 local average solar time), the observations and measurements are done for: atmospheric pressure, wind, air temperature and humidity, ground surface temperature, cloudiness, precipitations, horizontal visibility. Continuously, during all day and night, the characteristics of all meteorological phenomena (hydrometeors, litometeors, electrometeors a.s.o.) are determined.

Air temperature observations consist of air temperature measurement at the observation deadlines and of determining its maximum and minimum values, during the intervals between the climatic observation deadlines.

Air temperature is measured with direct reading instruments, the psychrometer with artificial ventilation, the thermometer of maximum with mercury and the thermometer of minimum with alcohol and with recording apparatus (thermographs). In view to ensure that the instruments for measuring air temperature and humidity are not directly influenced by the solar, terrestrial radiation, by precipitations and by wind gusts, they should be placed in the meteorological shelter situated at 2 meters high above the ground.

The measurement of water quantities coming from atmospheric precipitations or deposited by other hydrometeors is carried out by means of pluviometer and the continuous recording of precipitations (liquids) is performed with the pluviograph. Water quantities are daily measured at climatic deadlines (1, 7, 13, 19) and they are expressed by the thickness of the fallen water layer, in mm ($1\text{mm}=1\text{l} / \text{m}^2$).

ENVIRONMENT

Water resources represent the hydrological potential consisting of the superficial and underground waters, under natural and arranged conditions, registered at the beginning of the year, of which the utilities are fed.

Natural protected areas, according to G.P.O. No 57/2007, represents terrestrial, aquatic and/or underground areas, with legally settled perimeter and with a special protection and preservation regime, where wild plants and animal species, bio-geographic elements and formations or of other nature, with special ecological, scientific or cultural value exist and include:

— *biosphere reserves* - protected natural areas whose purpose is the protection and preservation of a natural habitat areas and of specific biologic diversity;

- **parcuri naționale** - arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor eșantioane reprezentative pentru spațiul biogeografic național;
- **parcuri naturale** - arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor ansambluri peisagistice în care interacțiunea activităților umane cu natura de-a lungul timpului a creat o zonă distinctă, cu valoare semnificativă peisagistică și/sau culturală, deseori cu o mare diversitate biologică;
- **rezervații științifice** - arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor habitate naturale terestre și/sau acvatice, cuprinzând elemente reprezentative de interes științific;
- **rezervații naturale** - arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor habitate și specii naturale importante sub aspect floristic, faunistic, forestier, hidrologic, geologic, speologic, paleontologic, pedologic;
- **monumente ale naturii** - arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor elemente naturale cu valoare și semnificație ecologică, științifică, peisagistică deosebite;
- **zone umede de importanță internațională** sunt acele arii naturale protejate al căror scop este asigurarea protecției și conservării siturilor naturale cu diversitate biologică specifică zonelor umede;
- **arii de protecție specială avifaunistică** sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt conservarea, menținerea, și acolo unde este cazul, readucerea într-o stare de conservare favorabilă a speciilor de păsări și a habitatelor specifice, desemnate pentru protecția speciilor de păsări migratoare sălbatice;
- **situri de importanță comunitară** reprezintă acele arii care, în regiunile biogeografice în care există, contribuie semnificativ la menținerea sau restaurarea la o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale.

Evaluarea calității apelor de suprafață constă în monitorizarea parametrilor biologici hidromorfologici, fizico-chimici, a poluanților prioritari sau a altor poluanți evacuați în cantități importante.

Potrivit Legii nr. 310/2004, anexa 11, se disting 5 clase de calitate, definite astfel:

- **clasa de calitate I - stare foarte bună** - nu există alterări (sau sunt foarte mici) ale valorilor elementelor fizico-chimice și hidromorfologice de calitate pentru tipul de corpuri de apă de suprafață față de cele asociate în mod normal cu acel tip în condiții nemodificate;
- **clasa de calitate II - stare bună** - valorile elementelor biologice de calitate pentru tipul de corp de apă de suprafață prezintă nivele scăzute de schimbare datorită activităților umane, dar deviază ușor față de acele valori normale asociate cu tipul de corpuri de apă de suprafață în condiții nemodificate;

- **national parks** - natural protected areas whose purpose is the protection and preservation of representative samples for the national bio-geographic space;
- **natural parks** - natural protected areas whose purpose is the protection and preservation of landscape piles in which human activities interactions in time created a distinct area, with landscape and/or cultural significant value, often with a great biological diversity;
- **scientific reserves** - natural protected areas whose purpose is the protection and preservation of terrestrial and/or aquatic natural habitats, including representative elements of scientific interest;
- **natural reserves** - natural protected areas whose purpose is the protection and preservation of important natural habitats and species from flora, fauna, forestry, hydrological, geological, speological, paleontological, pedological point of view;
- **natural monuments** - natural protected areas whose purpose is the protection and preservation of natural elements and of ecological, scientific, landscape special significance;
- **humid areas of international importance** are those protected natural areas whose purpose is to ensure the protection and preservation of the natural sites with a wetland-specific biological diversity;
- **avifauna special protection areas** are those protected natural areas whose purpose is the preservation, maintenance and where necessary the conservative rehabilitation of the bird species and specific habitats designated for wild migratory bird species protection;
- **sites of Community interest** represent areas located in biogeographical regions, contributing significantly to the maintenance or restoration to a favourable preservation state of the natural habitats.

The evaluation of the superficial waters quality is carried out by monitoring the biological hydro - morfological parameters, physico - chemical, the priority pollution agents or other pollution agents evacuated in important quantities.

According to Law No 310/2004, annex 11, 5 quality classes are distinguished, defined as follows:

- **the first quality class - very good state** - no alterations (or very few) of physico-chemical and hydro-morfological quality elements value exist for the type of superficial waters bodies as against those normally associated with specific type in unchanged conditions;
- **the second quality class - good state** - biological quality elements values for superficial water body type presents low levels of change because of human activity, but it slightly deviate as against those normal values associated with superficial water bodies type in unchanged conditions;

- **clasa de calitate III - stare moderată** - valorile elementelor biologice de calitate pentru tipul de corp de apă de suprafață deviază moderat față de acelea care sunt în mod normal asociate cu tipul de corp de apă de suprafață în condiții nemodificate. Valorile prezintă semne moderate de perturbare ca urmare a activităților umane și sunt esențial perturbate față de valorile din condițiile de stare bună;
- **clasa de calitate IV - slabă** - prezintă dovezi de alterări majore ale valorilor elementelor biologice de calitate pentru tipul de corpuri de ape de suprafață și în care comunitățile biologice importante deviază semnificativ de la valorile normale asociate cu tipul de corpuri de apă de suprafață în condiții nemodificate;
- **clasa de calitate V - proastă** - prezintă dovezi de alterări majore ale valorilor elementelor biologice de calitate pentru tipul de corpuri de ape de suprafață și în care părți mari din comunitățile biologice importante care sunt în mod normal asociate cu tipul de corpuri de apă de suprafață în condiții nemodificate, sunt absente.

Cheltuielile pentru protecția mediului nu includ investițiile și cheltuielile curente interne pentru desfășurarea activităților de supraveghere și protecție a mediului, și care se referă la prevenirea sau repararea pagubelor aduse acestuia.

Investițiile pentru protecția mediului nu includ cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, alte cheltuieli destinate creării de noi mijloace fixe pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția celor existente, cu scopul de protecție a mediului. Ele includ, de asemenea, valoarea serviciilor legate de transferul de proprietăți al mijloacelor fixe existente și al terenurilor (taxe, materiale, comisioane, cheltuieli de transport de încărcare - descărcare).

Cheltuieli curente interne pentru protecția mediului însumează cheltuielile efectuate pentru operarea, repararea și întreținerea instalațiilor și utilajelor pentru protecția mediului de către personalul întreprinderii. Ele includ salariile și impozitele aferente și cheltuielile materiale (materii prime, materiale, combustibili, energie, apă etc.). Cheltuielile curente interne nu includ cheltuielile pentru achiziționarea de servicii de mediu de la terți.

Categoriile de producători de servicii pentru protecția mediului sunt:

- **producătorii nespecializați** - unități care execută o activitate de protecția mediului ca activitate secundară sau auxiliară la o activitate principală. Activitatea principală nu este una de protecția mediului. Aceste unități se regăsesc în sectorul producție (CAEN Rev.2, diviziunile: 02; 05÷36; 41; 42; 43; 49; 50; 51; 71; 72) și clasa 7490;
- **producătorii specializați** - unități care execută activități de protecția mediului ca activitate principală, conform CAEN Rev.2, diviziunile: 37; 38; 39 și clasa 4677;

- **the third quality class - moderate state** - biological quality elements values for superficial water body type moderately deviates as against those which are normally associated with superficial water body type in unchanged conditions. These values presents moderate perturbation signs because of human activities and are essentially perturbed as against the good state conditions values;
- **the fourth quality class - poor** - presents major alteration proofs of the biological quality elements values for superficial water bodies type in which important biological communities significantly deviates from the normal values associated with superficial water bodies type in unchanged conditions;
- **the fifth quality class - bad** - presents major alteration proofs of the biological quality elements values for superficialed water bodies type and in which big parts from important biological communities which are normally associated with superficial water bodies type in unchanged conditions are absent.

Environment protection expenditure do not include investments and internal current expenditure for carrying out the activities of environment observation and protection and refer to environment damages prevention or repair.

Investments for environment protection do not include the expenditure made for construction, installations and building works, for equipment, transport means purchasing, other expenditure meant to create new fixed assets for the development, modernization, reconstruction of the already existent ones, having the purpose of environment protection. They also include the value of services related to existent fixed assets and land ownership transfer (taxes, materials, commissions, loading-unloading transport expenditure).

Current internal expenditure for environment protection are made of the expenditure for operating, repairs and maintenance of installations and equipment for environment protection by enterprise staff. They include salaries and taxes and material expenditure (raw materials, materials, fuels, energy, water a.s.o.). The current internal expenditure do not include environmental services purchased from thirds.

Categories of service producers for environment protection are:

- **non-specialised producers** - units carrying out an activity of environment protection as their secondary or auxiliary activity. Their main activity is not the environment protection. These units are found in the sector of production (CANE Rev. 2, divisions: 02; 05÷36; 41; 42; 43; 49; 50; 51; 71; 72) and 7490 class;
- **specialised producers** - units carrying out an activity of environment protection as their main activity, according to CANE Rev.2, divisions: 37; 38; 39 and 4677 class;

- **administrația publică** - toate unitățile administrației publice locale și centrale a căror producție de servicii de protecția mediului „non-piață” este destinată consumului individual și colectiv (CAEN Rev.2, clasa 8411).

Activitățile specifice de protecția mediului sunt grupate după domeniile de mediu, astfel:

- **prevenirea și combaterea poluării** (protecția aerului, protecția apei, managementul deșeurilor, protecția solului și a apelor subterane);
- **protecția resurselor naturale și conservarea biodiversității** (protecția speciilor, arii protejate, remediere și reconstrucție ecologică, refacerea mediului acvatic, prevenirea fenomenelor naturale periculoase);
- **alte domenii** (cercetare-dezvoltare, administrare generală a mediului, reducerea zgomotului și a vibrațiilor, protecția împotriva radiațiilor, educație, instruire, informare).

- **public administration** - local and central units of public administration whose "non-market" production of environment protection services is meant for individual and collective consumption (CANE Rev.2, 8411 class).

Specific activities of environment protection are grouped by environmental domains, as follows:

- **pollution prevention and reduction** (air protection, water protection, wastes management, soil and underground waters protection);
- **natural resources protection and biodiversity preservation** (species protection, protected areas, ecological remedy and reconstruction, aquatic environment restoration, prevention of dangerous natural phenomena);
- **other domains** (research-development, environment general administration, noise and vibrations reduction, protection against radiation, education, training, looking for information).

1

GEOGRAPHY, METEOROLOGY AND ENVIRONMENT

GEOGRAPHY AND ADMINISTRATIVE-TERRITORIAL ORGANISATION

- 1.1** Geographical position of Romania
- 1.2** Length of Romania's borders
- 1.3** Major mountain peaks
- 1.4** Length of major rivers on Romanian territory
- 1.5** Major natural lakes
- 1.6** Major anthropic lakes
- 1.7** Average height of major towns in Romania
- 1.8** Administrative organisation of Romanian territory, on December 31, 2017

METEOROLOGY

- 1.9** Air temperature (monthly and yearly average)
- 1.10** Air temperature (monthly and yearly absolute maximum and absolute minimum)
- 1.11** Precipitations (monthly and yearly quantity)

ENVIRONMENT

Natural resources

- 1.12** Protected areas, in 2017
- 1.13** Biosphere reservations and wetlands of international importance, in 2017
- 1.14** National and natural parks, in 2017
- 1.15** Water resources assured, according to the arrangement level, in 2017

Environment factors quality

- 1.16** Surface waters quality, in 2017

Environment protection measures

- 1.17** Investments for environment protection, in 2017
- 1.18** Internal current expenditure for environment protection, in 2017

POPULAȚIE

2

POPULATION

SURSA DATELOR

Surse statistice:

- Recensămintele populației;
Recensământul din octombrie 2011 s-a realizat în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr. 763/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind Recensământul Populației și al Locuințelor;
- Statistici din evidența curentă a populației, pentru datele referitoare la numărul și structura demografică a populației;
- Înregistrări din evidența stării civile:
Buletine statistice demografice completate de oficiile de stare civilă cu date referitoare la nașteri, decese, căsătorii, divorțuri și înregistrări primite de la judecătorii și notariate pentru divorțuri;
- Model econometric bazat pe tehnici de estimare pe domenii mici, pentru determinarea numărului de emigranți (persoane din România care și-au schimbat reședința obișnuită în alte țări);
- Serii anuale de fluxuri de migrație (imigranți și emigranți) transmise de oficiile naționale de statistică din Italia și Spania începând cu datele pentru anul 2002;
- Statistici „în oglindă” privind migrația internațională din baza de date a EUROSTAT ca valori de referință (benchmark) pentru evaluarea calității rezultatelor obținute prin aplicarea modelului econometric;
- Statisticile privind migrația internațională sunt estimate în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr.862/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind statisticile comunitare din domeniul migrației și protecției internaționale și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr.311/1976 al Consiliului privind elaborarea de statistici cu privire la lucrătorii străini;
- Statisticile privind populația rezidentă sunt estimate în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr.1260/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 noiembrie 2013 privind statisticile demografice europene.

Surse administrative:

- Baza de date a Ministerului Afacerilor Interne, privind evidența persoanelor, pentru populația după domiciliu, migrația internă (cu schimbarea domiciliului și stabilirea reședinței) și internațională (definitivă) determinată de schimbarea domiciliului.

PRECIZĂRI METODOLOGICE

În statisticile oficiale, populația este calculată după două dimensiuni:

- populația rezidentă, conform criteriului reședinței obișnuite pe teritoriul României pentru o perioadă de cel puțin 12 luni, indiferent de cetățenie, comparabilă cu rezultatele Recensământului Populației și al

DATA SOURCE

Statistical sources:

- *Population censuses;*
The census of October 2011 was done according to the stipulations of EC Regulation No 763/2008 of the European Parliament and of the Council regarding the Population and Housing Census;
- *Statistics from current evidence of population, for data referring to population number and demographic structure;*
- *Registrations from civil register evidence: Statistical demographic reports filled in by civil register offices with data on births, deaths, marriages, divorces and registrations of divorces from the court of law and notary offices;*
- *Econometric model based on estimation techniques by small areas, to determine the number of emigrants (persons from Romania who changed their usual residence in other countries);*
- *Annual migration flows series (immigrants and emigrants) sent by the national statistical offices from Italy and Spain beginning with 2002 data;*
- *"Mirror" statistics regarding international migration from Eurostat database as benchmarks for the quality evaluation of the results from econometric model application;*
- *Statistics on international migration are estimated according to the stipulations of EC Regulation No 862/2007 of the European Parliament and of the Council of July 11, 2007 regarding community statistics from migration and international protection field and repealing the Council Regulation (EEC) No 311/1976 regarding the elaboration of statistics on foreign workers;*
- *Statistics on usually resident population are estimated according to the stipulations of EU Regulation No 1260/2013 of the European Parliament and of the Council of November 20, 2013 regarding European demographic statistics.*

Administrative sources:

- *Database of Ministry of Internal Affairs, for persons' evidence, for the permanent resident population, internal migration (with domicile change and residence settlement) and international (final) migration determined by domicile change.*

METHODOLOGICAL NOTES

In official statistics, the population is calculated by two dimensions:

- *usually resident population, according to the criterion of usual residence on the territory of Romania for at least 12 months period, no matter of citizenship, comparable with the results of the Population and*

Locuințelor din octombrie 2011 și cu celelalte state membre ale Uniunii Europene;

- populația după domiciliu, conform criteriului de domiciliu pe teritoriul României, numai pentru persoanele cu cetățenie română.

Populația rezidentă reprezintă totalitatea persoanelor cu cetățenie română, străini și fără cetățenie, care au **reședința obișnuită** pe teritoriul României. Populația rezidentă la o anumită dată a fost determinată conform metodologiei și reglementărilor internaționale în domeniu.

Reședința obișnuită reprezintă locul în care o persoană își petrece în mod obișnuit perioada zilnică de odihnă, fără a ține seama de absențele temporare pentru recreere, vacanțe, vizite la prieteni și rude, afaceri, tratamente medicale sau pelerinaje religioase. Se consideră că își au reședința obișnuită într-o zonă geografică specifică doar persoanele care au locuit la reședința obișnuită o perioadă neîntreruptă de cel puțin 12 luni înainte de momentul de referință. Reședința obișnuită poate să fie aceeași cu domiciliul sau poate să difere, în cazul persoanelor care aleg să-și stabilească reședința obișnuită în altă localitate decât cea de domiciliu din țară sau străinătate.

Populația pentru anii intercenzitari s-a determinat pe baza datelor de la recensăminte și a datelor referitoare la mișcarea naturală și migratorie, în felul următor:

- a) pentru perioadele **1960-1965** și **1966-1976** pe baza rezultatelor recensămintelor din anii **1956** și **1966** și a datelor asupra sporului natural și migrației din anii respectivi;
- b) pentru perioada **1977-1991** pe baza rezultatelor recensământului din anul **1977** și a datelor asupra sporului natural și migrației interne și internaționale cu schimbarea domiciliului din anii respectivi; începând cu anul **1979** s-a inclus și migrația internă cu schimbarea de reședință;
- c) pentru perioada **1992-2001** pe baza rezultatelor recensământului din anul **1992** și a datelor asupra sporului natural și migrației interne și internaționale din anii respectivi; datele includ fenomenul migratoriu care este subevaluat, singurele date disponibile fiind cele din sursele administrative;
- d) pentru perioada dintre ultimele două recensăminte, respectiv **2002-2011**, datele se referă la populația rezidentă care a fost reestimată în condiții de comparabilitate cu rezultatele finale ale Recensământului Populației și al Locuințelor din anul 2011;
- e) populația rezidentă a României la **1 ianuarie 2012** s-a calculat plecând de la populația cu reședința obișnuită în România la momentul critic al Recensământului Populației și al Locuințelor - 2011 (**20 octombrie 2011**), la care s-au adăugat următoarele elemente:

Housing Census of October 2011 and with the other member states of the European Union;

- *permanent resident population, according to the criterion of permanent residence on the territory of Romania, only for the persons with Romanian citizenship.*

Usually resident population represents all the persons with Romanian citizenship, foreigners and without citizenship, who have their **usual residence** on Romanian territory. Usually resident population at a certain date was determined according to international methodology and regulations in this field.

Usual residence represents the place where one person usually spends daily rest period, without having in view temporary absences for recreation, holidays, visits to friends and relatives, business, medical treatments or religious pilgrimages. There are considered as having their usual residence in a specific geographical zone only persons who lived at that usual residence for 12 months continuous period at least before the reference moment. Usual residence can be the same with the permanent residence or can be different, in case of persons who choose to settle their usual residence in another locality than that of permanent residence from the country or from abroad.

The population for the inter-censuses years was determined based on data from censuses and data regarding natural or migratory movement, as follows:

- a) *for 1960-1965 and 1966-1976 periods based on the results of censuses carried out in 1956 and 1966 and data on natural increase and migration in those years;*
- b) *for 1977-1991 period based on the results of the 1977 census and data on natural increase and internal and international migration with the permanent residence change, in the respective years; since 1979, internal migration with the residence change was included;*
- c) *for the 1992-2001 period based on the results of 1992 census and data on natural increase and internal and international migration in the respective years; data include the migratory phenomenon, which is under - assessed, the only ones available data being those from administrative sources;*
- d) *for the period between the last two censuses, respectively 2002-2011, data refer to usually resident population re-estimated under comparability conditions with final results of the Population and Housing Census of 2011;*
- e) *usually resident population on January 1st, 2012, was calculated based on the population with usual residence in Romania at the critical moment of the Population and Housing Census - 2011 (October 20, 2011), to which the following elements were added:*

— sporul natural al populației din perioada **20 octombrie - 31 decembrie 2011** (numărul născuților-vii minus numărul decedaților);

— soldul mișcării migratorii internaționale din perioada **20 octombrie - 31 decembrie 2011**, determinat ca diferență între numărul imigranților (cetățeni români, străini sau fără cetățenie care și-au stabilit reședința obișnuită în România) și numărul emigranților (cetățeni români care și-au stabilit reședința obișnuită în străinătate);

— soldul mișcării migratorii interne cu schimbarea domiciliului din perioada **20 octombrie - 31 decembrie 2011**, determinat ca diferență între numărul persoanelor care au sosit într-un județ și numărul persoanelor plecate din județ;

— soldul mișcării migratorii interne cu stabilirea reședinței la **1 ianuarie 2012**, determinat ca diferență între numărul persoanelor care aveau reședința în județ și domiciliul în alt județ la 1 ianuarie și persoanele care aveau domiciliul în județ și reședința în alt județ la aceeași dată. Au fost luate în calcul doar persoanele care aveau declarată schimbarea reședinței pentru 1 an;

- f) după **1 ianuarie 2012**, populația rezidentă la 1 ianuarie a fost estimată în conformitate cu criteriul reședinței obișnuite utilizând metoda componentelor:
- sporul natural al populației din fiecare an;
  - soldul mișcării migratorii internaționale din fiecare an;
  - soldul mișcării migratorii interne cu schimbarea domiciliului din fiecare an;
  - soldul mișcării migratorii interne cu schimbarea reședinței pentru 12 luni, adică persoane care la data de 1 ianuarie aveau reședința obișnuită în alt județ decât cel de domiciliu.

Populația rezidentă la 1 iulie s-a determinat ca medie aritmetică simplă dintre valorile populației rezidente la 1 ianuarie a doi ani consecutivi.

Datele privind populația rezidentă sunt disponibile în profil teritorial, la nivel național, pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe.

Urmare a definitivării datelor privind populația rezidentă la **1 ianuarie 2017**, prezenta ediție a Anuarului Statistic cuprinde și date corespunzătoare populației rezidente la **1 iulie 2016**, în varianta definitivă.

Ca urmare a politicii de revizuire a datelor, populația rezidentă la **1 ianuarie 2016** a fost revizuită cu datele privind nașterile și decesele înregistrate tardiv. Prezenta ediție a Anuarului statistic cuprinde și date corespunzătoare populației rezidente la **1 iulie 2015**, în varianta revizuită.

Populația rezidentă la 1 iulie 2017 și ratele aferente anului 2017 sunt provizorii.

Populația după domiciliu reprezintă numărul persoanelor cu cetățenie română și domiciliul pe teritoriul României, delimitat după criteriile administrativ-teritoriale.

— *natural increase of the population between **October 20 - December 31, 2011** (the number of live-births minus the number of deceased);*

— *balance of international migratory movement during **October 20 - December 31, 2011**, determined as difference between the number of immigrants (Romanian citizens, foreigners or without citizenship who settled their usual residence in Romania) and number of emigrants (Romanian citizens who settled their usual residence abroad);*

— *balance of internal migratory movement with change in domicile during **October 20 - December 31, 2011** determined as the difference between the number of persons arriving in a county and the number of persons leaving it;*

— *balance of internal migratory movement with residence settlement on **January 1st, 2012** determined as difference between the number of persons having the residence in the county and the domicile in another county on January 1st and the persons having the domicile in the county and the residence in another county at the same date. Only the persons who declared the change in residence for one year were taken into account;*

- f) *after **January 1st, 2012**, usually resident population on January 1st was estimated according to the usual residence criterion, using the components method:*
- *population natural increase of each year;*
  - *international migratory movement balance of each year;*
  - *balance of internal migratory movement with the change in permanent residence for each year;*
  - *balance of internal migratory movement with the change in residence for 12 months, i.e. persons who, on January 1st, had their usual residence in another county than the one where they had their domicile.*

Usually resident population on July 1st was determined as simple arithmetic mean between the values of usually resident population on January 1st of two successive years.

The data on usually resident population are available at territorial and national level, by macroregion, development region and county.

*Further to the finalization of data on usually resident population on **January 1st, 2017**, the current edition of the Statistical Yearbook also includes data on usually resident population on **July 1st, 2016** in final version.*

*Further to data revision policy, usually resident population on **January 1st, 2016** was revised in accordance with data on births and deaths, subject to late registration. This edition of the Statistical Yearbook also comprises data corresponding to usually resident population on **July 1st, 2015**, revised version.*

Usually resident population on July 1st, 2017 and the related rates for 2017 are provisional.

Permanent resident population represents the number of persons with Romanian citizenship and permanent residence on the territory of Romania, determined according to administrative-territorial criteria.

Domiciliul persoanei este adresa la care aceasta declară că are locuința principală, trecută în actul de identitate (CI, BI), așa cum este luată în evidența organelor administrative ale statului. În stabilirea valorii acestui indicator nu se ține cont de reședința obișnuită, de perioada și/sau motivul absenței de la domiciliu.

Populația după domiciliu la **1 iulie 2014** a fost estimată prin metoda componentelor, respectiv pornind de la baza de date a Ministerului Afacerilor Interne privind evidența persoanelor și ajustată cu numărul deceselor și al nașterilor din perioada corespunzătoare.

După **1 iulie 2014**, populația după domiciliu a fost estimată semestrial, în conformitate cu criteriul domiciliului, utilizând metoda componentelor:

- sporul natural al populației din fiecare semestru;
- soldul mișcării migratorii internaționale cu schimbarea domiciliului din fiecare semestru;
- soldul mișcării migratorii interne cu schimbarea domiciliului din fiecare semestru.

Datele privind populația după domiciliu sunt disponibile în profilul teritorial, pe următoarele niveluri de detalieri: nivel național, macroregiuni, regiuni de dezvoltare, județe și localități.

Indicatorul este relevant în dimensionarea populației la nivel de localitate, acesta fiind singurul indicator de populație disponibil la acest nivel de dezagregare în profilul teritorial.

Populația după domiciliu la 1 iulie 2018 este provizorie.

Mișcarea migratorie internațională s-a determinat:

- pentru perioada anterioară anului **2002**: numai pe baza datelor provenite din surse administrative referitoare la migrația internațională (definitivă) determinată de schimbarea domiciliului;
- pentru anul **2002** și perioada ulterioară: pe baza datelor provenite din surse administrative referitoare la migrația internațională (definitivă) determinată de schimbarea domiciliului, modelului econometric bazat pe tehnici de estimare pe domenii mici pentru determinarea numărului de emigranți (persoane din România care și-au schimbat reședința obișnuită în alte țări), seriilor de fluxuri de migrație (imigranți și emigranți) transmise de oficiile naționale de statistică din Italia și Spania pentru perioada **2002-2016**, statisticilor disponibile la Eurostat, conform datelor furnizate pentru România de alte țări, referitor la fenomenul migrației (statistici „în oglindă”).

Migrația internațională reprezintă schimbarea reședinței obișnuite în altă țară și respectiv, din altă țară în România.

Emigrație înseamnă acțiunea prin care o persoană care a avut anterior reședința obișnuită pe teritoriul României încetează să mai aibă reședința obișnuită pe teritoriul acesteia pentru o perioadă care este sau se așteaptă să fie de cel puțin 12 luni.

The permanent residence of the person is the address where he/she declares to have the main dwelling, registered in the identity card, as it is registered by the state administrative bodies. To set up the value of this indicator, the usual residence is not taken into account as well as the period and/or reason of absence from the permanent residence.

Permanent resident population on July 1st, 2014 was estimated by the method of components, respectively starting from the database of the Ministry of Internal Affairs regarding the evidence of persons and adjusted with the number of deaths and births during that period.

After July 1st, 2014, the population by permanent residence was half-yearly estimated, according to the usual residence criterion, using the components method:

- *population natural increase in each semester;*
- *balance of international migratory movement with the change in usual residence from each semester;*
- *balance of domestic migratory movement with the change in usual residence from each semester.*

Data regarding the permanent resident population are available at territorial level, at the following levels of detail: national level, macroregion, development region, county and locality.

The indicator is relevant for estimating the population at locality level, as the only indicator on population available at this level of disaggregation on territorial profile.

Permanent resident population on July 1st, 2018 is provisional.

International migration flows are determined:

- *for the period previous to 2002: only based on data from administrative sources regarding international (final) migration determined by change of permanent residence;*
- *for 2002 and next period: based on data from administrative sources regarding international (final) migration determined by change of permanent residence; the econometric model based on estimation techniques on small areas to determine the number of emigrants (persons from Romania who changed their usual residence in other countries); annual migration flows series (immigrants and emigrants) sent by national statistical offices from Italy and Spain for 2002-2016 period; Eurostat available statistics, according to the data provided for Romania by other countries, regarding the migration phenomenon ("mirror" statistics).*

International migration represents the usual residence change in another country and respectively from another country to Romania.

Emigration means the action by which one person who had the previous usual residence on the Romanian territory ceases to have his/her usual residence for a period that is, or is expected to be of at least 12 months.

Imigrație înseamnă acțiunea prin care o persoană își stabilește reședința obișnuită pe teritoriul României pentru o perioadă care este sau se așteaptă să fie de cel puțin 12 luni, după ce, în prealabil, a avut reședința obișnuită într-o altă țară.

Migrația internațională se poate clasifica în funcție de modalitatea de ședere pe teritoriul altui stat (domiciliu sau reședință), în următoarele categorii:

- **Migrație internațională definitivă determinată de schimbarea domiciliului** se referă la persoane care și-au schimbat domiciliul permanent din și în România;
- **Migrație internațională temporară de lungă durată** determinată de schimbarea reședinței obișnuite se referă la persoane care și-au schimbat reședința obișnuită din și în România pentru o perioadă de cel puțin 12 luni.

Fluxul de emigranți reprezintă numărul emigranților care au avut anterior reședința obișnuită pe teritoriul României și și-au stabilit reședința obișnuită în altă țară pentru o perioadă de cel puțin 12 luni, în anul de referință.

Fluxul de imigranți reprezintă numărul imigranților (cetățeni români, străini sau fără cetățenie) care, anterior, au avut reședința obișnuită în altă țară și și-au stabilit reședința obișnuită pe teritoriul României pentru o perioadă de cel puțin 12 luni, în anul de referință.

Soldul migrației internaționale reprezintă diferența dintre fluxul de imigranți și fluxul de emigranți, în perioada de referință.

Repartizarea populației pe medii de rezidență s-a realizat astfel:

- pentru perioada **1960-1965**, în mediul urban sunt cuprinse municipiile, orașele și cele 183 localități asimilate mediului urban;
- pentru anii **1966** și **1967**, în mediul urban sunt incluse datele referitoare la municipii, orașe și 238 comune asimilate urbanului;
- începând cu anul **1968**, în mediul urban sunt cuprinse numai municipiile și orașele.

Vârsta este exprimată în ani împliniți (de exemplu, o persoană care are vârsta de 24 ani și 11 luni la 1 iulie, este cuprinsă la vârsta de 24 ani).

Sfera de cuprindere a fenomenelor demografice:

- pentru perioada **1960-2011**, numărul nașcuților-vii și al deceselor include toate persoanele născute și respectiv, decedate într-un an calendaristic, indiferent unde a avut loc acest fenomen demografic (în România sau în străinătate);
- pentru anii **2012** și **2013** sunt incluse doar nașterile și decesele care au avut loc pe teritoriul României, nașterile și decesele persoanelor care aveau reședința obișnuită în străinătate nefiind incluse, din acest motiv, datele nu sunt comparabile cu anii precedenți;

Immigration means the action by which a person settles his/her usual residence on the Romanian territory for a period that is, or is expected to be, of at least 12 months, previously having the usual residence in another country.

International migration can be classified according to the type of residence on the territory of another state (permanent or usual residence), in the following categories:

- **International migration by change of permanent residence** refers to persons who changed their permanent residence from and to Romania;
- **International migration by change of usual residence** refers to persons who changed their usual residence from and to Romania for 12 months period at least.

Emigrants flow represents the number of emigrants who previously had the usual residence on the Romanian territory and settled their usual residence in another country for 12 months period at least in the reference year.

Immigrants flow represents the number of immigrants (Romanian citizens, foreigners or without citizenship) who previously had the usual residence in another country and settled their usual residence on the Romanian territory for 12 months period at least, in the reference year.

International migration balance represents the difference between the immigrants flow and the emigrants flow in the reference period.

Population breakdown by residence areas was done as follows:

- for **1960-1965** period, urban area includes municipalities, towns and the 183 localities assimilated to the urban area;
- for **1966** and **1967**, urban area includes municipalities, towns and 238 communes assimilated to the urban area;
- starting with **1968**, urban area includes only municipalities and towns.

Age is expressed in the years reached during the year (for instance, a person of 24 years old and 11 months at July 1st, is considered to be of 24 years old).

The coverage of vital events:

- for **1960-2011** period, the number of live-births and deaths includes all the persons born and respectively deceased, during a calendar year, no matter of the place of this vital event (in Romania or abroad);
- for **2012** and **2013**, only births and deaths taking place on Romania's territory are included, births and deaths of persons with their usual residence abroad being not included, for this reason, the data is not comparable with the previous years;

- începând cu anul **2014** sunt incluși numai născuții-vii ai căror mame aveau reședința obișnuită în România și a căror naștere a fost înregistrată la oficiile de stare civilă din România, respectiv decesele persoanelor cu reședința obișnuită în România al căror deces a fost înregistrat la oficiile de stare civilă din România;
- pentru perioada **1960-2014**, numărul născuților-morți include născuții-morți ai căror mame aveau, la momentul nașterii copilului, domiciliul în România;
- începând cu anul **2015** sunt incluși numai născuții-morți ai căror mame aveau, la momentul nașterii copilului, reședința obișnuită în România.

Definițiile evenimentelor demografice sunt în concordanță cu principiile și recomandările Comisiei de Statistică a Organizației Națiunilor Unite astfel:

- **născut-viu** este produsul concepției, expulzat sau extras complet din corpul mamei, independent de durata sarcinii și care, după această separare, prezintă un semn de viață (respirație, activitate cardiacă, pulsații ale cordonului ombilical sau contracții musculare dependente de voință);
- **născut-mort** este produsul concepției, expulzat sau extras complet din corpul mamei după o durată a sarcinii de cel puțin 28 săptămâni și care, după această separare, nu prezintă niciun semn de viață;
- **decedată** este persoana căreia i-au încetat definitiv funcțiile vitale după trecerea unui timp oarecare de la naștere;
- **căsătoria** reprezintă uniunea liber consimțită între un bărbat și o femeie, încheiată în condițiile legii;
- **divorțul** reprezintă desfacerea unei căsătorii încheiate legal, printr-o hotărâre definitivă a instanței judecătorești, a ofițerului de stare civilă sau a unui notar public. Datele se referă la cererile de divorț pentru care desfacerea căsătoriei a fost admisă.

Ratele fenomenelor demografice (nașteri și decese) s-au calculat cu populația după domiciliu la 1 iulie a fiecărui an, până în anul **2011**. Începând cu anul **2012**, ratele fenomenelor demografice (nașteri și decese) sunt calculate cu populația rezidentă la 1 iulie a fiecărui an.

Ratele fenomenelor demografice (căsătorii și divorțuri) sunt calculate cu populația după domiciliu la 1 iulie a fiecărui an.

Ratele migrației interne determinate de schimbarea domiciliului se calculează cu populația după domiciliu la 1 iulie a fiecărui an.

Sporul natural reprezintă diferența dintre numărul născuților-vii și numărul persoanelor decedate, în anul de referință.

Rata de natalitate reprezintă numărul de născuți-vii dintr-un an raportat la populația la 1 iulie din anul respectiv și se exprimă în număr de născuți-vii la 1000 locuitori.

- *starting with **2014**, only live-births whose mothers' usual residences were in Romania and whose births were recorded by the registry courts of Romania are included; as for deaths, only the deaths of persons whose usual residences were in Romania and whose deaths were recorded by the registry courts of Romania are included;*
- *for **1960-2014** period, stillbirths number includes stillbirths whose mother had, at the time of child birth, her permanent residence in Romania;*
- *beginning with **2015**, only the stillbirths whose mother had, at the time of child birth, her usual residence in Romania were included.*

The definitions of demographic events are in compliance with the principles and recommendations of the United Nations Statistical Commission so:

- ***live-birth** is a product of conception completely ejected or extracted from the mother's body, regardless of the pregnancy duration, who after this separation gives a sign of life (respiration, heart activity, beats of umbilical cord or muscular contractions dependent on will);*
- ***stillbirth** child is a product of conception completely ejected or extracted from the mother's body after a pregnancy duration of at least 28 weeks who, after this separation, gives no sign of life;*
- ***deceased** is the person whose vital functions definitively ceased after a certain time passed from his/her birth;*
- ***marriage** is the freely consented union between a man and a woman, concluded under legal conditions;*
- ***divorce** is the dissolution of a legally concluded marriage, according to a final decision of the court, civil status officer or notary. Data are referring only to dissolutions of marriages admitted.*

***Vital events rates (births and deaths)** are calculated with the permanent resident population on July 1st of each year, till **2011**. Beginning with **2012**, vital events rates (births and deaths) are calculated with usually resident population at July 1st of each year.*

***Demographic events rates (marriages and divorces)** are calculated with the permanent resident population on July 1st of each year.*

***Internal migration rates determined by permanent residence change** are calculated with the permanent resident population on July 1st of each year.*

***Natural increase** is the balance between the number of live-births and the number of deaths in the reference year.*

***Birth rate** is the ratio between the number of live-births in a year and the population on July 1st from that year and is expressed by the number of live-births per 1000 inhabitants.*

Rata generală de fertilitate reprezintă numărul născuților-vii dintr-un an raportat la populația feminină de **15-49 ani**, la 1 iulie din anul respectiv și se exprimă în numărul de născuți-vii la 1000 femei de vârstă fertilă (15-49 ani).

Indicele conjunctural al fertilității (rata totală de fertilitate) reprezintă numărul mediu de copii pe care i-ar naște o femeie în cursul vieții sale fertile, în condițiile fertilității anului respectiv.

Rata de mortalitate reprezintă numărul persoanelor decedate dintr-un an raportat la populația la 1 iulie din anul respectiv și se exprimă în număr de decese la 1000 locuitori.

Speranța de viață la naștere (durata medie a vieții) reprezintă numărul mediu de ani pe care îi are de trăit un nou-născut, dacă ar trăi tot restul vieții în condițiile mortalității pe vârste din perioada de referință a tabelului de mortalitate.

Rata mortalității infantile reprezintă numărul de decese în vârstă sub 1 an dintr-un an raportat la numărul de născuți-vii din același an și se exprimă în numărul de decese în vârstă sub 1 an la 1000 născuți-vii din același an.

Rata de mortinatalitate reprezintă numărul anual de născuți-morți dintr-un an, raportat la numărul de născuți-vii și morți din același an și se exprimă în numărul de născuți-morți la 1000 născuți-vii și morți din anul respectiv.

Rata de nupțialitate reprezintă numărul căsătoriilor dintr-un an raportat la populația la 1 iulie din anul respectiv și se exprimă în număr de căsătorii la 1000 locuitori.

Rata de divorțialitate reprezintă numărul divorțurilor dintr-un an raportat la populația la 1 iulie din anul respectiv și se exprimă în număr de divorțuri la 1000 locuitori.

Vârsta medie a unei populații s-a determinat ca medie aritmetică a mijloacelor intervalelor, ponderată cu numărul persoanelor de vârstă respectivă, după formula:

$$\bar{x} = \frac{\sum (x + 0,5) \times P_x}{\sum P_x}$$

în care:

$\bar{x}$ = vârsta medie în ani împliniți

x = vârsta în ani împliniți

P_x = populația în vârstă de x ani

0,5 = constantă (jumătate de an, considerată drept echivalent mediu al variației abaterilor față de data exactă a împlinirii unei vârste oarecare).

Repartizarea evenimentelor demografice în profil teritorial (pe județe) s-a făcut după următoarele criterii:

General fertility rate is the ratio between the number of live-births in a year and the female population aged **15 to 49 years** on July 1st from that year and is expressed by the number of live-births by 1000 women of fertile age (15 to 49 years).

Total fertility rate is the average number of children who would be born to a woman during her fertile lifetime, conforming to fertility rates of a given year.

Mortality rate is the ratio between the number of deaths in a year and the population on July 1st from that year and is expressed by the number of deaths per 1000 inhabitants.

Life expectancy at birth is the average number of years an infant would live, if he/she lived all his/her life under the conditions of mortality by age corresponding to the life table.

Infant mortality rate is the ratio between the number of deaths under 1 year in a year and the live-births of the same year and is expressed by the number of deaths under 1 year per 1000 live-births.

Late foetal death rate is the ratio between the number of stillbirths in a year and the total number of live-births and late foetal deaths in the same year and is expressed by the number of stillbirths per 1000 live-births and late foetal deaths.

Marriage rate is the ratio between the number of marriages in a year and the population on July 1st from that year and it is expressed by the number of marriages per 1000 inhabitants.

Divorce rate is the ratio between the number of divorces in a year and the population at July 1st from that year and is expressed by the number of divorces per 1000 inhabitants.

Average age of population is calculated as mean of interval midpoints weighted with the number of persons of respective age, by formula:

$$\bar{x} = \frac{\sum (x + 0.5) \times P_x}{\sum P_x}$$

where:

$\bar{x}$ = average age in reached years

x = age in reached years

P_x = population of x year old

0.5 = constant (half of year, considered as average equivalent of bias variation compared to the exact date of reaching a certain age).

The territorial breakdowns of demographic events (by counties) are calculated according to the following criteria:

— pentru născuți-vii, până în anul 2011 după domiciliul mamei; începând cu anul 2012 după reședința obișnuită a mamei;

— pentru decese, până în anul 2011 după domiciliul persoanei decedate; începând cu anul 2012 după reședința obișnuită a persoanei decedate;

— pentru născuți-morți, până în anul 2014 după domiciliul mamei; începând cu anul 2015 după reședința obișnuită a mamei;

— pentru căsătorii, după locul înregistrării căsătoriei, respectiv domiciliul unuia dintre cei doi soți;

— pentru divorțuri, după ultimul domiciliu comun al soților.

Ratele fenomenelor demografice (nașteri și decese) în profil teritorial (pe județe) au fost calculate cu populația rezidentă la **1 iulie 2017** și sunt provizorii.

Ratele fenomenelor demografice (căsătorii și divorțuri) în profil teritorial (pe județe) au fost calculate cu populația după domiciliu la **1 iulie 2017** și sunt provizorii.

Migrația internă reprezintă schimbările de domiciliu în interiorul granițelor țării.

Schimbarea domiciliului s-a înregistrat în cazul persoanelor pentru care organele de poliție au înscris noul domiciliu în cartea de identitate și în fișa de evidență a persoanei. Începând cu anul **1992**, sunt cuprinse și schimbările de domiciliu dintr-un sector în altul al Municipiului București. Nu sunt incluse schimbările de domiciliu în interiorul aceleiași localități sau în același sector și nici dintr-un sat în altul, în cadrul aceleiași comune.

CARACTERUL DATELOR

Date provizorii privind populația după domiciliu / reședința obișnuită sunt acele date care nu cuprind toate evenimentele demografice produse în perioada de referință din cauza indisponibilității informațiilor corespunzătoare fenomenelor demografice înregistrate tardiv pe teritoriul României, precum și a estimărilor finale privind migrația internațională.

Datele absolute semidefnitive privind fenomenele demografice (nașteri și decese) aferente lunilor din anul 2017 reprezintă datele absolute provizorii aferente fenomenelor demografice (nașterilor și deceselor) înregistrate în anul 2017, din care s-au exclus fenomenele (nașterile și decesele) înregistrate tardiv în anul 2017, dar care s-au petrecut în anul 2016 sau anterior acestuia și s-au adăugat fenomenele demografice (nașterile și decesele) înregistrate tardiv în România pe parcursul primei luni a anului 2018, dar care s-au petrecut pe parcursul anului 2017.

— *for live-births, by mother's permanent residence until 2011, respectively by the mother's usual residence beginning with year 2012;*

— *for deaths, by permanent residence of the deceased person until 2011, respectively by the usual residence of the deceased person beginning with year 2012;*

— *for stillbirths, by mother's permanent residence until 2014, respectively by the mother's usual residence beginning with year 2015;*

— *for marriages, by place of marriage registration, respectively by the permanent residence of one of the two spouses;*

— *for divorce, by the last common permanent residence of the spouses.*

The vital events rates by counties (births and deaths) were calculated based on usually resident population on July 1st, 2017 and are provisional.

The demographic events rates by counties (marriages and divorces) were calculated based on permanent resident population on July 1st, 2017 and are provisional.

Internal migration represents the changes of permanent residence inside the borders of the country.

Change of permanent residence was registered in case of persons for whom the police office recorded the new permanent residence in the identity card and in the person's evidence file. Starting with 1992, the data also includes changes of permanent residence from one sector to another within Bucharest Municipality. The changes within the same town or sector, or from one village to another one which belongs to the same commune, are not included.

DATA TYPE

Provisional data related to population by permanent / usual residence are those which do not include all births and deaths occurred in the reference period because of unavailability of information on demographic events recorded lately in Romania and of final estimates on international migration.

The semi-final absolute data on the vital events (births and deaths) for the months of 2017 represent the provisional absolute data related to the vital events (births and deaths) recorded in 2017, from which the events (births and deaths) belatedly recorded in 2017 but which occurred in 2016 or previous to that year were excluded, summed up with the vital events (births and deaths) belatedly recorded in Romania during the first month of 2018 but which occurred in 2017.

Date absolute definitive privind fenomenele demografice (nașteri și decese) reprezintă datele absolute semidefinitive aferente acestora înregistrate în anul de referință N, la care s-au adăugat fenomenele demografice înregistrate tardiv în România pe parcursul primelor 9 luni ale anului N+1.

Datele definitive privind fenomenele demografice (căsătorii și divorțuri) înregistrate în anul 2017 reprezintă totalul fenomenelor demografice (căsătoriilor și divorțurilor) înregistrate în anul de referință și repartizate pe luni după data producerii evenimentului demografic.

Ratele care au caracter de date provizorii sunt ratele calculate prin raportarea a doi indicatori statistici, dintre care cel puțin unul are caracter provizoriu (urmează a fi recalculat ulterior publicării).

Datele revizuite privind fenomenele demografice (nașteri și decese) aferente lunilor din anul N reprezintă datele absolute definitive aferente fenomenelor demografice (nașterilor și deceselor) înregistrate în anul N, la care s-au adăugat fenomenele demografice (nașterile și decesele) înregistrate tardiv în anii N+1, N+2 și primele 4 luni din anul N+3, dar care s-au petrecut în anul N.

Absolute final data related to vital events (births and deaths) represent the related absolute semi-final data recorded in the reference year N, summed up with vital events belatedly recorded in Romania during the first 9 months of the year N+1.

The final data on the demographic events (marriages and divorces) recorded in 2017 represent the total number of demographic events (marriages and divorces) recorded in the reference year and broken down by month according to the date when the demographic events occurred.

Provisional rates, are the rates calculated dividing two statistical indicators, from which at least one is provisional (it will be re-calculated after publication).

Revised data on vital events (births and deaths) related to the months of the year N represent final absolute data related to the vital events (births and deaths) registered in the year N. The vital events (births and deaths) registered out of time in the years N+1, N+2 and in the first 4 months of the year N+3, but produced in the year N were included.

- 2.1 Usually resident population, by sex and area
- 2.2 Usually resident population, by age group and sex, on July 1
- 2.3 Usually resident population by age, sex and area, on July 1, 2012
- 2.4 Usually resident population by age, sex and area, on July 1, 2013
- 2.5 Usually resident population by age, sex and area, on July 1, 2014
- 2.6 Usually resident population by age, sex and area, on July 1, 2015
- 2.7 Usually resident population by age, sex and area, on July 1, 2016
- 2.8 Usually resident population by age, sex and area, on July 1, 2017
- 2.9 Permanent resident population by age, sex and area, on July 1, 2015
- 2.10 Permanent resident population by age, sex and area, on July 1, 2016
- 2.11 Permanent resident population by age, sex and area, on July 1, 2017
- 2.12 Permanent resident population by age, sex and area, on July 1, 2018
- 2.13 Permanent resident population of counties, municipalities and towns, on July 1, 2015
- 2.14 Permanent resident population of counties, municipalities and towns, on July 1, 2016
- 2.15 Permanent resident population of counties, municipalities and towns, on July 1, 2017
- 2.16 Permanent resident population of counties, municipalities and towns, on July 1, 2018
- 2.17 Classification of counties and localities by inhabitants number, on July 1, 2018
- 2.18 Vital statistics
- 2.19 Vital statistics, by residence areas
- 2.20 Live-births by age group of parents
- 2.21 Live-births by live-birth order and age group of mother
- 2.22 Average age of mother at birth, by residence areas
- 2.23 Abortions, by age group
- 2.24 Fertility rates, by age group and total fertility rate
- 2.25 Deaths, by age group and sex
- 2.26 Infant deaths, by age group
- 2.27 Deaths, by death causes and by sex
- 2.28 Infant deaths, by cause of death
- 2.29 Life expectancy, by sex and residence areas
- 2.30 Marriages by age group of spouses
- 2.31 Marriages by previous marital status of spouses
- 2.32 Average age at marriage and average age at first marriage, by residence areas
- 2.33 Divorces by age group of spouses
- 2.34 Divorces by number of under age children remained through marriage dissolution
- 2.35 Internal migration determined by permanent residence changing, by residence areas and sex
- 2.36 Internal migration determined by permanent residence changing, by age group and residence areas
- 2.37 Structure of urban and rural internal migration flows determined by permanent residence changing
- 2.38 Temporary emigrants, by sex and age group
- 2.39 Permanent emigrants, by sex and age group
- 2.40 Temporary emigrants, by country of destination
- 2.41 Permanent emigrants, by nationality and country of destination
- 2.42 Temporary immigrants, by sex and age group
- 2.43 Permanent immigrants, by sex and age group
- 2.44 Temporary immigrants, by country of previous usual residence
- 2.45 Permanent immigrants, by origin country
- 2.46 International migration determined by change of permanent residence, by sex
- 2.47 International migration determined by change of usual residence, by sex

TERRITORIAL

- 2.48 Population and population density, at territorial level, on censuses
- 2.49 Usually resident population, at territorial level, by sex and area, on July 1, 2014
- 2.50 Usually resident population, at territorial level, and by age group, on July 1, 2015
- 2.51 Usually resident population, at territorial level, by sex and area, on July 1, 2016
- 2.52 Usually resident population, at territorial level and by age group, on July 1, 2016
- 2.53 Usually resident population, at territorial level, by sex and area, on July 1, 2017
- 2.54 Usually resident population, at territorial level and by age group, on July 1, 2017
- 2.55 Permanent resident population, at territorial level, by sex and area, on July 1, 2015
- 2.56 Permanent resident population, at territorial level and by age group, on July 1, 2015
- 2.57 Permanent resident population, at territorial level, by sex and area, on July 1, 2016
- 2.58 Permanent resident population, at territorial level and by age group, on July 1, 2016
- 2.59 Permanent resident population, at territorial level, by sex and area, on July 1, 2017
- 2.60 Permanent resident population, at territorial level and by age group, on July 1, 2017
- 2.61 Permanent resident population, at territorial level, by sex and area, on July 1, 2018
- 2.62 Permanent resident population, at territorial level and by age group, on July 1, 2018
- 2.63 Vital statistics, at territorial level and by residence areas, in 2017
- 2.64 Age - specific fertility rates, at territorial level and by age group, in 2017
- 2.65 Life expectancy, at territorial level, by sex and residence areas, in 2017
- 2.66 Deaths, by death causes, at territorial level, in 2017
- 2.67 Average age of spouses at marriage date, at territorial level and by residence areas, in 2017
- 2.68 Divorces, by number of under age children remained through marriage dissolution, at territorial level, in 2017
- 2.69 Internal migration determined by change of permanent residence, at territorial level and by residence areas, in 2017

PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ

3

LABOUR MARKET

SURSA DATELOR

Cercetări statistice:

- Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodăria, pentru datele privind populația ocupată și șomajul (conform Regulamentului nr. 577/1998 al Consiliului privind organizarea unei anchete prin sondaj asupra forței de muncă din Comunitate, cu modificările ulterioare);
- Cercetarea statistică privind costul forței de muncă în unitățile economico-sociale, pentru datele referitoare la numărul salariaților (conform Regulamentului Consiliului și Parlamentului European nr. 530/1999 privind statisticile structurii câștigurilor salariale și costului forței de muncă);
- Cercetarea statistică trimestrială asupra locurilor de muncă vacante, pentru datele referitoare la rata locurilor de muncă vacante (conform Regulamentului Consiliului și Parlamentului European nr. 453/2008 privind statisticile referitoare la locurile de muncă vacante);
- Balanța forței de muncă, pentru datele privind populația ocupată civilă pe activități ale economiei naționale, pe forme de proprietate și pe județe.

Surse administrative:

- Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, pentru datele privind șomajul înregistrat și numărul persoanelor cuprinse în cursuri de calificare și recalificare;
- Ministerul Muncii și Justiției Sociale, pentru datele privind condițiile de muncă.

PRECIZĂRI METODOLOGICE

FORȚA DE MUNCĂ

Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodăria (AMIGO) este concepută ca o sursă importantă de informații intercensitare asupra forței de muncă; ancheta furnizează, într-o manieră coerentă, date esențiale asupra principalelor segmente de populație (activă - ocupată și în șomaj - inactivă), cu numeroase posibilități de corelare și structurare după caracteristici demo - socio - economice diverse, în condiții de comparabilitate internațională. Începând cu anul 1996, ancheta forței de muncă în gospodăria se realizează trimestrial, ca o cercetare continuă, permițând astfel obținerea de date conjuncturale asupra mărimii și structurii ofertei de forță de muncă și evidențierea fenomenelor cu caracter sezonier care se manifestă pe piața forței de muncă. Din anul 2015, volumul eșantionului pe care se realizează ancheta este de 28512 locuințe/trimestru. Datele anuale se calculează ca medii aritmetice ale datelor trimestriale.

Indicatorii de forță de muncă, prezentați în Anuar pentru perioada 2012-2017, respectiv populația activă, populația ocupată, șomerii, populația inactivă, ratele de activitate, ratele de ocupare și ratele șomajului etc. au fost calculați în funcție de populația rezidentă, conform conceptului de reședință obișnuită și a pragului de cel puțin 12 luni de prezență/absență pe teritoriul României, recalculată în condiții de comparabilitate cu rezultatele finale ale Recensământului Populației și al Locuințelor din anul 2011.

Cercetarea statistică privind costul forței de muncă este o cercetare statistică anuală complexă care furnizează elementele necesare efectuării unor analize

DATA SOURCE

Statistical surveys:

- Household labour force statistical survey, for data on employment and unemployment (according to the Regulation No 577/1998 of the Council regarding the organization of a labour force sample survey in EC, with further amendments);
- Labour cost survey carried out in economic and social units, for data regarding the number of employees (according to the Regulation of the European Parliament and of the Council No 530/1999 regarding statistics of earnings and labour cost structures);
- Quarterly job vacancy survey, for data related to rate of vacancies (according to the Regulation of the European Parliament and of the Council No 453/2008 regarding statistics of vacancies);
- Labour force balance, for data on civil employment by activity of national economy, by type of ownership and by county.

Administrative sources:

- National Agency for Employment, for data on the number of registered unemployment and the number of persons who attend qualification and requalification courses;
- Ministry of Labour and Social Justice, for data on working conditions.

METHODOLOGICAL NOTES

LABOUR FORCE

Household Labour Force Survey (HLFS) is conceived as an important source of inter-census information about labour force; the survey provides, in a coherent way, essential data about main population segments (economically active - employed and unemployed - non-economically active), with numerous possibilities of correlation and structuring by demo-socio-economical features, under international comparability conditions. Beginning with 1996, household labour force survey is quarterly carried out, as a continuous survey, resulting in short-term data on the labour force size and structure and pointing out seasonal phenomena taking place on the labour market. Since 2015, the sample volume is of 28512 dwellings/quarter. The yearly data are calculated as quarterly data arithmetic means.

The labour force indicators presented in the Yearbook for the 2012-2017 period, respectively economically active population, employment, unemployed, economically inactive population, activity rates, employment rates and unemployment rates a.s.o. are calculated according to usually resident population, according to the concept of usual residence and threshold of 12 months presence/absence at least on the Romania's territory recalculated under the conditions of comparability with the final results of the Population and Housing Census of 2011.

Labour cost survey is a complex yearly statistical survey which provides the necessary elements for the analysis on the evolution of various components of labour

privind evoluția diferitelor componente ale costului forței de muncă și corelațiile dintre ele, oferind, totodată, elementele necesare calculului mărării brute și nete, lunare și orare, a câștigului salarial structurat pe activități ale economiei naționale, forme de proprietate, forme juridice, categorii de salariați, sexe, regiuni de dezvoltare și județe. Se realizează pe un eșantion de circa 27500 de operatori economici și sociali, aparținând tuturor claselor de mărime a întreprinderii, indiferent de numărul de salariați. Unitățile economice cu 50 salariați și peste sunt cuprinse exhaustiv în cercetare. Unitățile din sectorul bugetar sunt cuprinse exhaustiv în cercetare, excepție făcând unitățile administrației publice locale pentru care datele la nivelul consiliilor locale comunale se colectează pe bază de eșantion reprezentativ la nivel de județ (cca.820 de unități). Nu sunt cuprinse forțele armate și personalul asimilat (Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Român de Informații etc.).

Cercetarea statistică asupra locurilor de muncă vacante este o cercetare statistică selectivă trimestrială, având ca perioadă de referință luna de mijloc a trimestrului, care furnizează elementele necesare calculării ratei trimestriale a locurilor de muncă vacante. Cercetarea statistică se realizează pe un eșantion de circa 24000 de întreprinderi/unități locale. Pentru sectorul economic se includ în cercetare unitățile cu 4 salariați și peste, care reprezintă 92,89% din numărul total al salariaților din acest sector. Unitățile din sectorul bugetar sunt cuprinse exhaustiv în cercetare, excepție făcând unitățile administrației publice locale pentru care datele la nivelul consiliilor locale comunale se colectează pe bază de eșantion reprezentativ la nivel de județ (cca. 820 de unități). Sunt excluse forțele armate și personalul asimilat (Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Român de Informații etc.).

Balanta forței de muncă este o lucrare care se realizează pe baza informațiilor din mai multe surse de date: statistica demografică; cercetarea statistică privind costul forței de muncă; cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO); surse administrative.

Populația activă (persoanele active) - din punct de vedere economic - cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste, care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii; include populația ocupată și șomerii.

Populația ocupată cuprinde, conform metodologiei „Cercetării statistice asupra forței de muncă în gospodării”, toate persoanele de 15 ani și peste, care au desfășurat o activitate economică producătoare de bunuri sau servicii **de cel puțin o oră**¹⁾ în perioada de referință (o săptămână), în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură sau alte beneficii.

Începând din anul 2011, lucrătorii pe cont propriu și lucrătorii familiali neremunerați care lucrează în agricultură sunt considerați **persoane ocupate** doar dacă sunt proprietarii producției agricole (nu neapărat și ai pământului) obținute și îndeplinesc una dintre următoarele condiții:

- a) producția agricolă este destinată, fie și măcar în parte, vânzării sau schimbului în natură (troc);
- b) producția agricolă este destinată exclusiv consumului propriu dacă aceasta reprezintă o parte substanțială²⁾ a consumului total al gospodăriei.

cost and correlations among them, offering, as well, the necessary elements for the calculation of net and gross size, monthly and hourly, of the earnings structured by national economy activity, ownership type, legal form, employees category, sex, development region and county. It is achieved on a sample of about 27500 economic and social operators, from all enterprise size classes, irrespective of employees number. Economic units with 50 employees and more are exhaustively surveyed. The units from the budgetary sector are exhaustively surveyed, except for local government units for which the data on local communal councils are collected based on a representative sample at county level (about 820 units). There are excluded armed forces and similar staff (Ministry of National Defence, Ministry of Internal Affairs, Romanian Intelligence Service a.s.o.).

***Job vacancy survey** is a quarterly statistical sample survey, having as reference period the quarter middle month; it provides the necessary elements for the calculation of vacancies quarterly rate. It is carried out on a sample of about 24000 enterprises / local units. As for the economic sector, units with 4 employees and more, accounting for 92.89% of total number of employees in this sector, are surveyed. The units from the budgetary sector are exhaustively surveyed, except for local government units for which the data on local communal councils are collected based on a representative sample at county level (about 820 units). There are excluded armed forces and similar staff (Ministry of National Defence, Ministry of Internal Affairs, Romanian Intelligence Service a.s.o.).*

***Labour force balance** is a paper drawn up based on the information from several data sources: demographic statistics, labour cost survey; household labour force survey (HLFS); administrative sources.*

***Economically active population** (active persons) comprises all persons aged 15 years and over, providing available labour force for the production of goods and services; it includes employed population and unemployed.*

***Employment** includes, according to the methodology of "Household labour force survey" all persons aged 15 years and over, who carried out an economic activity producing goods or services of **at least one hour**¹⁾ during the reference period (one week) in order to get income as salaries, payment in kind or other benefits.*

*Since 2011, self employed and contributing family workers who work in agriculture are considered **employed persons** only if they own agricultural production (not necessarily of land) obtained and fulfill one of the main conditions:*

- a) agricultural production is meant at least partly to sale or change in kind;*
- b) agricultural production is meant exclusively to own consumption if it represents a substantial part²⁾ of household total consumption.*

¹⁾ Cel puțin 15 ore pentru lucrătorii pe cont propriu și lucrătorii familiali neremunerați din agricultură - anterior anului 2011.
At least 15 hours for self employed and agriculture contributing family workers - prior to 2011.

²⁾ Cel puțin 50% din consumul total al gospodăriei. / *At least 50% of household total consumption.*

Sunt excluse din populația ocupată persoanele care:

- desfășoară activități agricole minore³⁾, în scop de recreere, hobby sau pentru a obține, suplimentar, produse alimentare fără ca acestea să constituie o parte importantă a consumului total al gospodăriei;
- desfășoară activități agricole (cu o durată de peste 10 ore/săptămână), producția agricolă fiind destinată exclusiv consumului propriu, dar aceasta nereprezentând o parte substanțială a consumului total al gospodăriei.

În afara persoanelor care au un loc de muncă și au lucrat în cursul săptămânii de referință, indiferent de statutul profesional, se consideră persoane ocupate și cele care fac parte din următoarele categorii:

- persoanele care în cursul săptămânii de referință au desfășurat o muncă oarecare, plătită sau aducătoare de venit, chiar dacă erau în curs de pregătire școlară obligatorie, erau la pensie sau beneficiau de pensie, erau înscrise la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), primind sau nu indemnizație de șomaj;
- ucenicii și stagiarilor remunerați, care lucrează cu program de lucru complet sau parțial;
- membrii forțelor armate.

Populația ocupată civilă cuprinde, potrivit metodologiei balanței forței de muncă, toate persoanele care, în anul de referință, au desfășurat o activitate economico-socială aducătoare de venit, cu excepția cadrelor militare și a persoanelor asimilate acestora (personalul din Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Român de Informații), a salariaților organizațiilor politice, obștești și a deținuților.

Resursele de muncă precum și categoria non-salariaților care fac parte din populația ocupată civilă au fost estimate pe baza populației rezidente la 1 ianuarie 2018. Datele pentru resursele de muncă, populația activă civilă și populația ocupată civilă nu sunt comparabile cu anii anteriori anului 2014.

Șomerii conform definiției internaționale a Biroului Internațional al Muncii (**BIM**), sunt persoanele de 15-74 ani, care în perioada de referință îndeplinesc simultan următoarele condiții:

- nu au loc de muncă și nu desfășoară o activitate în scopul obținerii unor venituri;
- sunt în căutarea unui loc de muncă, utilizând în ultimele patru săptămâni diferite metode active pentru a-l găsi (înscirarea la agenții de ocupare a forței de muncă sau la agenții particulare de plasare, acțiuni pentru începerea unei activități pe cont propriu, publicarea de anunțuri, apel la prieteni, rude, colegi, sindicate etc.);
- sunt disponibile să înceapă lucrul în următoarele două săptămâni, dacă s-ar găsi imediat un loc de muncă.

Rata de activitate reprezintă raportul dintre populația activă și populația totală în vârstă de 15-64 ani, exprimat procentual.

Rata de ocupare reprezintă raportul dintre populația ocupată și populația totală în vârstă de 15-64 ani, exprimat procentual.

Rata șomajului reprezintă raportul dintre numărul șomerilor și populația activă, exprimat procentual.

Rata șomajului de lungă durată reprezintă ponderea șomerilor aflați în șomaj de 12 luni și peste în populația activă.

The following persons are excluded from employment:

- *they carry out minor agricultural activities³⁾, for recreation, hobby or to get, supplementary, food products without being an important part of household total consumption;*
- *they develop agricultural activities (over 10 hours per week), being exclusively meant for own consumption, but not representing a substantial part of household total consumption.*

Besides persons with a job and who worked during the reference week, no matter of professional status, there are considered employed persons those who belong to the following categories:

- *persons who during the reference week carried out a certain paid or bringing income work, even if they had compulsory school training, were retired or benefited of pension, were registered at National Employment Agency (NEA) receiving or not unemployment benefit;*
- *remunerated apprentices and trainees, who work with full or part time;*
- *members of armed forces.*

Civil employment includes, according to the methodology used for the labour force balance, all persons who, during the reference year, carried out a socio-economic lucrative activity, excepting military staff and similar (Ministry of National Defence, Ministry of Internal Affairs, Romanian Intelligence Service staff), political and community organisations employees and the convicts.

The labour force resources, as well as the category of non-employees belonging to civil employment have been estimated based on resident population on January 1, 2018. The data on labour force resources, civil economically active population and civil employment are not comparable to previous years before 2014.

Unemployed according to the international definition of International Labour Office (**ILO**) criteria, are persons aged 15-74 years who, during the reference period, simultaneously meet the following conditions:

- *have no job and are not carrying out any activity in order to get income;*
- *are looking for a job, undertaking certain actions during the last four weeks (registering at employment agencies, or private agencies for placement, attempts for starting an activity on own account, publishing notices, asking for a job among friends, relatives, mates, trade unions a.s.o.);*
- *are available to start work within the next two weeks, if they immediately find a job.*

Activity rate represents the ratio between active population and total population aged 15-64 years expressed as percentage.

Employment rate represents the ratio between employed population and total population aged 15-64 years expressed as percentage.

Unemployment rate represents the ratio between the number of unemployed and active population expressed as percentage.

Long term unemployment rate represents the weight of unemployed for 12 months and over in active population.

³⁾ A căror durată în săptămâna de referință nu depășește 10 ore. / Whose duration in the reference week does not exceed 10 hours.

Rata șomajului de lungă durată pentru tineri (15-24 ani) reprezintă ponderea șomerilor tineri aflați în șomaj de 6 luni și peste în populația activă tânără.

Incidența șomajului de lungă durată reprezintă ponderea șomerilor aflați în șomaj de 12 luni și peste în total șomeri.

Incidența șomajului de lungă durată pentru tineri (15-24 ani) reprezintă ponderea șomerilor tineri aflați în șomaj de 6 luni și peste în total șomeri tineri.

Statutul profesional reprezintă situația unei persoane ocupate, în funcție de modul de obținere a veniturilor prin exercitarea unei activități și anume:

- **salariat**, persoana care-și exercită activitatea pe baza unui contract de muncă într-o unitate economică sau socială - indiferent de forma ei de proprietate - sau la persoane particulare, în schimbul unei remunerații sub formă de salariu, plătit în bani sau natură, sub formă de comision etc.;
- **patron**, persoana care-și exercită ocupația (meseria) în propria sa unitate (întreprindere, agenție, atelier, magazin, birou, fermă etc.), pentru a cărei activitate are angajați unul sau mai mulți salariați;
- **lucrător pe cont propriu**, persoana care-și exercită activitatea în unitate proprie sau într-o afacere individuală, fără a angaja nici un salariat, fiind ajutat, sau nu, de membrii familiei, neremunerată;
- **lucrător familial neremunerat**, persoana care-și exercită activitatea într-o unitate economică familială condusă de un membru al familiei sau o rudă, pentru care nu primește remunerație sub formă de salariu sau plată în natură; gospodăria țărănească (agricolă) este considerată o astfel de unitate;
- **membru al unei societăți agricole sau al unei cooperative neagricole**, persoana care a lucrat fie ca proprietar de teren agricol într-o societate agricolă constituită conform legii, fie ca membru al unei cooperative meșteșugărești, de consum sau de credit.

Numărul mediu al salariaților⁴⁾ cuprinde persoanele angajate cu contract de muncă/raport de serviciu pe durată determinată sau nedeterminată (inclusiv lucrătorii sezonieri, managerul sau administratorul), al caror contract de muncă/raport de serviciu nu a fost suspendat în perioada de referință.

Numărul mediu al salariaților reprezintă o medie aritmetică simplă rezultată din suma efectivelor zilnice ale salariaților (exclusiv cei al caror contract de muncă/raport de serviciu a fost suspendat), din perioada de referință, inclusiv din zilele de repaus săptămânal, sărbători legale și alte zile nelucrătoare împărțită la numărul total al zilelor calendaristice (365/366 zile), precum și salariații al căror contract individual de muncă a fost suspendat din inițiativa angajatorului (în cazul întreruperii temporare a activității) și au beneficiat de o indemnizație din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat, conform legislației în vigoare. În efectivul zilnic al salariaților luat în calculul numărului mediu se cuprind și salariații aflați în incapacitate temporară de lucru (concediu medical) pe perioada când aceștia sunt plătiți din fondul de salarii. În efectivul zilnic al salariaților luat în calculul numărului mediu, **nu se cuprind:** salariații

Long term unemployment rate for young people (aged 15-24 years) represents the weight of young unemployed for 6 months and over in young active population.

Incidence of long term unemployment represents the weight of unemployed for 12 months and over in total unemployed.

Incidence of long term unemployment for young people (aged 15-24 years) represents the weight of young unemployed for six months and over in total young unemployed.

Status in employment represents the situation of an employed person, depending on the way of achieving income from his activity, namely:

- **employee**, a person who carries out his activity based on an employment contract into an economic or social unit - no matter of its ownership type - or for private persons, for a remuneration as salary, in cash or in kind, as commission a.s.o.;
- **employer**, a person who carries out his occupation (trade) in his own unit (enterprise, agency, workshop, shop, office, farm a.s.o.) for whose activity he has one or several employees;
- **self-employed**, a person who carries out his activity in his own unit or in an individual business, without hiring any employee, being helped, or not, by contributing family workers;
- **contributing family worker**, a person who carries out his activity into a family economic unit, run by a member of the family or a relative, for which he gets no remuneration as salary or payment in kind; peasant (agricultural) household is considered such a unit;
- **member of an agricultural holding or of a non-agricultural co-operative**, a person who worked either as owner of agricultural land into an agricultural holding set up according to legal provisions, or as a member of a craftsmen, consumption or credit co-operative.

The average number of employees⁴⁾ comprises persons employed under an employment contract/relationship of definitive or indefinite duration (including seasonal workers, manager or administrator) whose contract of employment or employment relationship was not in abeyance during the reference period.

Average number of employees represents a simple arithmetic mean resulted from the sum of daily employees number (excluding those whose contract of employment or employment relationship was in abeyance) during the reference period, including the weekly rest days, legal holidays and other non-working days divided to the total calendar days of the year (365/366 days), as well as the employees whose individual contract of employment fell into abeyance on the employer's side (in the case of temporary cessation) and received an allowance of basic salary corresponding to the job, in accordance with the legislation in force. The total daily number of employees taken over in the calculation of the average number also includes employees who are temporarily unable to work (sick leave) during the period when they are paid from the salary funds. In daily number of employees taken into calculation for average number, there **are not included:** employees under unpaid leave, on strike, detached to

⁴⁾ În echivalent timp complet. / Full time equivalent.

aflați în concedii fără plată, în grevă, detașați la lucru în străinătate, patronii, lucrătorii familiali, membrii consiliilor județene și locale. În zilele de repaus săptămânal, sărbători legale și alte zile nelucrătoare se ia în calcul ca efectiv zilnic numărul salariaților din ziua precedentă, mai puțin cei al căror contract/raport a încetat în această zi. Salariații care nu au fost angajați cu normă întreagă s-au inclus în numărul mediu proporțional cu timpul de lucru prevăzut în contractul de muncă. În efectivul de salariați luat în calculul numărului mediu se includ numai persoanele care au fost plătite.

În mod excepțional, pentru cazurile când se plătesc sume corespunzătoare perioadelor anterioare (sume plătite retroactiv ca urmare a câștigării în instanță a drepturilor bănești aferente anilor anteriori) **numărul beneficiarilor** (foști salariați sau salariați cu contract de muncă/raport de serviciu suspendat) **se include în numărul mediu al salariaților** proporțional cu perioadele pentru care se realizează plățile respective, astfel încât să existe o corespondență directă între sumele brute plătite și numărul mediu al salariaților.

Începând cu anul 2003 din efectivele zilnice luate în calculul numărului mediu au fost excluși salariații al căror contract de muncă/raport de serviciu a fost suspendat, conform Legii nr.53/2003 (republicată) Codul muncii, art. 49-54, privind „Suspendarea contractului individual de muncă” și Legii nr.161/2003 (cu completările și modificările ulterioare) referitor la suspendarea raportului de serviciu (exemple: concediu de maternitate, concediu pentru incapacitate temporară de muncă, exercitarea unei funcții în cadrul unei autorități executive, legislative ori judecătorești pe toată durata mandatului ș.a.m.d.).

Indicatorii cărora le corespund un număr mediu al salariaților mai mic de 100 persoane, prezintă un grad de fiabilitate mai redus din cauza numărului de cazuri observate.

Efectivul salariaților la 31 decembrie reprezintă numărul de salariați (inclusiv lucrătorii sezonieri, managerul sau administratorul) angajați cu contract individual de muncă pe durată determinată sau nedeterminată, în program complet sau parțial (inclusiv cei cu contract de muncă/raport de serviciu) existenți în evidențele întreprinderii la sfârșitul anului. Nu sunt cuprinși salariații detașați la lucru în străinătate și cei care cumulează mai multe funcții și nu au funcția de bază la unitatea raportoare, precum și următoarele categorii:

- patronii care își desfășoară activitatea în propria unitate și pentru care sursa de venit o constituie numai dividendele și profitul unității;
- lucrătorii familiali - reprezintă persoanele care-și exercită activitatea într-o unitate economică aparținând familiei sau unei rude, pe care o ajută și pentru care nu primesc remunerație sub formă de salariu; plata se realizează în natură (hrană, haine, locuință) sau ocazional, cu titlu excepțional și în bani, fără a figura pe statul de salarii;
- membrii consiliilor județene și locale.

Repartizarea salariaților pe activități ale economiei naționale s-a realizat după activitatea omogenă a întreprinderii, iar pe județe în funcție de localitatea în care aceștia își desfășoară activitatea.

work abroad, employers, unpaid family workers, members of local and county councils. In weekends, legal holidays, other days off it is taken into calculation as daily number the number of employees from previous day, less that of those whose labour contract ceased the same day. Employees who were not employed in full time are included in average number of employees, proportionally with the working time from the labour contract. Only persons paid are included in the number of employees taken into the calculation of average number.

Exceptionally, for cases where amounts are paid for past due periods (amounts paid retroactively as result of winning in justice the benefits relating to previous years) **the number of beneficiaries** (former employees or employees with contract of employment or employment relationship in abeyance) **shall be included in the average number of employees** in proportion to the periods for which those payments are due, so that there is a direct correspondence between the gross amounts paid and the average number of employees.

Beginning with 2003 out of the daily total number taken into account when computing the average number excluded the employees whose labour contract/agreement was suspended according to the Law No 53/2003 (republished) - Labour Code, art. 49-54, regarding the "Suspension of the individual labour contract" and the Law No 161/2003 (with subsequent amendments) regarding suspension of the work agreement (examples: maternity leave, temporarily labour disability leave, exercising a function within an executive, legislative or judiciary authority during duration of the mandate a.s.o.).

Indicators to which an average number of employees less than 100 persons is corresponding have a lower degree of reliability due to the number of cases observed.

Number of employees on December 31 represents the number of employees (including seasonal workers, manager or administrator) employed with individual labour contract of definite or indefinite duration, with full or part-time (including those with suspended labour contract/agreement) existent in the enterprise records at the end of the year. The employees detached abroad and those who hold more than one position and are not having the main position at the reporting unit are not included, and the following:

- employers operating in their own establishment and for whom the source of income is only dividends and profit of the unit;
- family workers - persons who exercise their economic activity in an economic unit belonging to the family or to a relative, as a help and who do not receive remuneration in the form of salary; payment is made in kind (food, clothing, shelter) or occasionally, by way of exception, in cash, but do not appear on the payroll;
- members of county councils and local authorities.

The breakdown of employees by activity of the national economy was carried out according to homogeneous activity of the enterprise and by county according to the locality where they work.

Șomerii înregistrați reprezintă persoanele care îndeplinesc cumulativ condițiile prevăzute de Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă și care se înregistrează la agenția pentru ocuparea forței de muncă în a cărei rază teritorială își au domiciliul sau, după caz, reședința, ori alt furnizor de servicii de ocupare, care funcționează în condițiile prevăzute de lege, în vederea obținerii unui loc de muncă.

Conform legislației în vigoare, calitatea de șomer o are persoana care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- a) este în căutarea unui loc de muncă de la vârsta de minimum 16 ani și până la îndeplinirea condițiilor de pensionare;
- b) starea de sănătate și capacitățile fizice și psihice o fac aptă pentru prestarea unei munci;
- c) nu are loc de muncă, nu realizează venituri sau realizează din activități autorizate potrivit legii, venituri mai mici decât valoarea indicatorului social de referință al asigurărilor pentru șomaj și stimulării ocupării forței de muncă, în vigoare;

Indicatorul social de referință al asigurărilor pentru șomaj și stimulării ocupării forței de muncă, denumit în continuare indicator social de referință, reprezintă unitatea exprimată în lei la nivelul căreia se raportează prestațiile bănești, suportate din bugetul asigurărilor pentru șomaj, acordate atât în vederea asigurării protecției persoanelor în cadrul sistemului asigurărilor pentru șomaj, cât și în vederea stimulării anumitor categorii de persoane pentru a se încadra în muncă, precum și a angajatorilor pentru a încadra în muncă persoane în căutarea unui loc de muncă. Începând cu anul 2011 valoarea indicatorului social este de 500 lei;

d) este disponibilă să înceapă lucrul în perioada imediat următoare dacă s-ar găsi un loc de muncă.

Asimilați șomerilor sunt persoanele în căutarea unui loc de muncă și care nu au putut ocupa loc de muncă după absolvirea unei instituții de învățământ și care îndeplinesc următoarele condiții:

- sunt absolvenți ai instituțiilor de învățământ, în vârstă de minimum 16 ani, care într-o perioadă de 60 de zile de la absolvire nu au reușit să se încadreze în muncă potrivit pregătirii profesionale;
- sunt absolvenți ai școlilor speciale pentru persoanele cu dizabilități în vârstă de minim 16 ani care nu au reușit să se încadreze în muncă potrivit pregătirii profesionale.

Rata șomajului înregistrat reprezintă raportul dintre numărul șomerilor (înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă) și populația activă civilă (șomeri + populație ocupată civilă, definită conform metodologiei balanței forței de muncă).

Locuri de muncă vacante

Rata locurilor de muncă vacante reprezintă raportul dintre numărul locurilor de muncă vacante și numărul total al locurilor de muncă (ocupate și vacante, **exclusiv cele blocate sau destinate numai promovării în interiorul întreprinderii sau instituției**), exprimat procentual.

Datele medii anuale privind numărul locurilor de muncă vacante și numărul total de locuri de muncă se calculează ca medii aritmetice simple ale datelor trimestriale corespunzătoare fiecăruia dintre cei doi indicatori.

Numărul locurilor de muncă vacante include numărul posturilor plătite, nou create, neocupate, sau care vor deveni vacante, pentru care:

Registered unemployed represent persons who fulfill the cumulative conditions stipulated by the Law No 76/2002 regarding the system of unemployment insurance and employment incentives and who register to the employment agency in the territorial zone they have domicile or, by case, residence, or to another provider of employment services, functioning according to the law, in order to get a job.

According to the legislation in force, unemployed position is held by person who fulfills the following cumulative conditions:

- a) he/she is looking for a job from 16 years old at least to pension age;
- b) his/her health, his/her physical and psychical capacities make him able to work;
- c) he/she has no job, he/she gets no income or, from legal activities, he/she gets an income lower than the value of reference social indicator of unemployment insurance and stimulation of employment in force;

Social reference indicator of insurance unemployment and stimulation of employment, further called social reference indicator represents the unit expressed in lei at the level of which there are reported money provisions, supported from unemployment insurance budget, granted both to ensure persons protection within unemployment insurance system and to stimulate certain categories of persons to get a job, as well as employers in view to employ persons looking for a job. Beginning with 2011, the social indicator value is lei 500;

d) he/she is available to start work in the next period if he/she finds a job.

Unemployed assimilated are persons looking for a job who could not occupy a job after graduation of education institution fulfilling the following conditions:

- graduates of an education institution, aged minimum 16 years, who during 60 days period since graduation did not succeed to be employed according to vocational training;
- graduates of special schools for disabled persons aged minimum 16 years, who did not succeed to be employed according to their vocational training.

Registered unemployment rate represents the ratio between the number of unemployed (registered at the agencies for employment) and civil economically active population (unemployed + civil employment, defined according to the methodology of labour force balance).

Job vacancies

Vacancies rate represents the ratio between the numbers of vacancies and total number of jobs (occupied and vacant, **excluding the blocked ones or meant for promotion inside the enterprise or institution**), expressed as percentage.

Yearly average data on the number of vacancies and total number of jobs are calculated as simple arithmetic means of quarterly data corresponding to each of the two indicators.

Number of vacancies includes the number of paid, newly created jobs, unoccupied or becoming vacancies, for which:

- angajatorul întreprinde acțiuni concrete spre a găsi un candidat potrivit pentru ocuparea postului respectiv (exemple de acțiuni concrete întreprise de angajator: anunțarea existenței locului vacant prin serviciile de ocupare a forței de muncă, publicitate prin ziare, media, Internet, contactare directă a posibililor candidați etc.);
- angajatorul dorește ocuparea imediată sau într-o perioadă specifică de timp, stabilită de angajator. Perioada specifică de timp se referă la perioada maximă necesară ocupării locului de muncă vacant. Sunt considerate locuri de muncă vacante posturile destinate persoanelor din afara întreprinderii (dar pe care pot concura și persoane din interiorul întreprinderii), indiferent dacă sunt posturi pe durată determinată sau nedeterminată, în program de lucru normal sau parțial.

Nu se consideră vacante, posturile neocupate:

- destinate exclusiv promovării persoanelor din interiorul întreprinderii sau instituției;
  - din unitățile administrației publice, blocate printr-un act normativ.
- Posturile ocupate de persoanele care absentează o anumită perioadă de timp (concedii de maternitate, pentru îngrijirea copilului, concedii medicale, concedii fără plată, alte absențe), se consideră vacante, dacă angajatorul dorește substituirea pe perioadă determinată (temporară) și dacă întreprinde acțiuni de găsire a candidaților.

Numărul total al locurilor de muncă (ocupate și vacante) include efectivul salariaților la sfârșitul lunii (exclusiv cei cu contract de muncă/raport de serviciu suspendat) și numărul locurilor de muncă vacante.

Repartizarea locurilor de muncă vacante și a posturilor ocupate pe activități ale economiei naționale s-a realizat după activitatea principală a întreprinderii (dacă aceasta nu are unități locale în subordine), respectiv după activitatea principală desfășurată de fiecare dintre unitățile locale din subordine. Se consideră a fi unitate locală, unitatea care își desfășoară activitatea într-o altă locație decât sediul central al unității economico-sociale selectate în eșantionul cercetării statistice.

CONDIȚII DE MUNCĂ

Accident de muncă reprezintă vătămarea violentă a organismului, precum și intoxicația acută profesională, care s-au produs în timpul procesului de muncă sau în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu, și care provoacă incapacitatea temporară de muncă de cel puțin trei zile calendaristice, invaliditate sau deces. În numărul accidentelor de muncă nu sunt incluse accidentele de traseu.

În raport cu urmările produse și cu numărul persoanelor accidentate, accidentul de muncă se clasifică în:

- accident care produce incapacitate temporară de muncă de cel puțin 3 zile calendaristice;
- accident care produce invaliditate;
- accident mortal;
- accident colectiv, respectiv cel în care sunt accidentate în același timp și din aceeași cauză cel puțin trei persoane.

employer takes concrete actions to find an adequate candidate for that job (examples of concrete actions taken by employer: announce of vacancy existence through employment services, advertising in the newspapers, mass media, internet, direct contact with possible candidates a.s.o.);

employer wishes to occupy at once or in specific period of time, set by employer. Specific time period refers to the needed maximum period of vacant job occupation.

There are considered vacancies those jobs for persons outside the enterprise (for which can also compete those from inside the enterprise) no matter if they are jobs for definite or indefinite period, full time or part time.

There are not considered vacancies the unoccupied jobs:

- *exclusively meant to promote persons from inside the enterprise;*
- *from units of public, local administration blocked by normative documents.*

Jobs occupied by persons who are absent a certain period of time (maternity leaves, child care, sick leaves, unpaid ones, others) are considered vacancies if the employer wishes substitution during definite or temporary period and if he looks for candidates.

Total number of jobs (occupied and vacancies) includes the number of employees at the end of the month (except those with suspended labour contract / agreement) and number of vacant jobs.

The breakdown of vacancies and occupied positions by activity of national economy was based on the enterprise's main activity (if it does not have subordinated local units), respectively based on the main activity performed by each of the subordinated local units. The local unit is that unit which operates at another location than the headquarters of the economic - social unit selected in the statistical survey sample.

WORKING CONDITIONS

Accident at work represents the violent body injury as well as the acute professional intoxication, taking place during labour process or when accomplishing duties at work, and which causes the temporary incapacity of work for at least three calendar days, invalidity or death. The number of accidents at work excludes commuting accidents.

According to consequences and to the number of persons injured, accidents at work are classified as follows:

- *accident causing temporary incapacity of work for at least 3 calendar days;*
- *accident causing invalidity;*
- *fatal accident at work;*
- *collective accident, when at least 3 persons are injured at the same time and due to the same cause.*

Rata accidentelor de muncă reprezintă numărul accidentaților dintr-un an raportat la numărul de salariați din anul respectiv și se exprimă în număr de accidentați la 1000 de salariați.

Conflictele de interese se referă la întreruperile temporare ale lucrului declanșate, în general, în scopuri revendicative sau pentru normalizarea raporturilor de muncă dintre unitate, pe de o parte, și salariații acesteia, pe de altă parte conform Legii nr.168/1999 privind soluționarea conflictelor de muncă.

Greva constituie o încetare colectivă și voluntară a lucrului într-o unitate, conform Legii nr. 168/1999.

Conform CAEN Rev.2

Agricultura include activitățile de: agricultură, silvicultură și pescuit.

Industria include activitățile de: industrie extractivă, industrie prelucrătoare, producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare.

Serviciile comerciale includ activitățile de: comerț, transport și depozitare, hoteluri și restaurante, informații și comunicații, intermediari financiare și asigurări, tranzacții imobiliare, activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport.

Serviciile sociale includ activitățile de: administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public, învățământ, sănătate și asistență socială, activități de spectacole culturale și recreative și celelalte activități ale economiei naționale.

Rate of accidents at work represents the ratio between the number of injured employees in a year and the number of employees in that year and is expressed by the number of injured employees per 1000 employees.

Conflicts of interest refer to work temporary interruptions, generally for claiming purposes or in view to normalize the labour relationships between the unit, on the one side, and its employees, on the other side according to the Law No 168/1999.

Strike represents a collective and voluntary ceasing of work within a unit, according to the Law No 168/1999.

According to CANE Rev.2

Agriculture includes: agriculture, forestry and fishing.

Industry includes: mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning production and supply, water supply, sewerage, waste management and decontamination activities.

Trade services include: trade, transport and storage, hotels and restaurants, information and communication, financial intermediation and insurance, real estate activities, professional, scientific and technical activities, administrative and support service activities.

Social services include: public administration and defence, compulsory social security, education, human health and social work activities, arts, entertainment and recreation, other activities of national economy.

LABOUR FORCE

- 3.1 Population by participation in economic activity, by sex and area
- 3.2 Activity, employment and unemployment rates, by educational attainment, sex and area
- 3.3 Employment structure, by activity of national economy and by age group, in 2017
- 3.4 Employment structure, by activity of national economy and by status in employment, in 2017
- 3.5 Population structure, by participation in economic activity, by age group, sex and area, in 2017
- 3.6 Employment structure, by educational attainment, by age group, sex and area, in 2017
- 3.7 Employment structure, by occupation group, age group, sex and area, in 2017
- 3.8 Employment structure, by status in employment, by age group, sex and area, in 2017
- 3.9 Civil employment, by activity of national economy (end of year)
- 3.10 Civil employment, by activity of national economy and by type of ownership, in 2017 (end of year)
- 3.11 Average number of employees, by activity of national economy
- 3.12 Average number of employees, by activity of national economy and by sex
- 3.13 Average number of employees, by activity of national economy, by sex and by ownership type
- 3.14 Average number of employees, by ownership type, enterprises size class and by sex
- 3.15 Average number of employees, by activity of industry
- 3.16 Average number of employees, by activity of industry and by sex
- 3.17 Average number of employees, by activity of industry, by sex and by ownership type
- 3.18 Employees, by activity of national economy and by sex, on December 31, 2017
- 3.19 Employees, by activity of industry and by sex, on December 31, 2017
- 3.20 Registered unemployed and unemployment rate (end of year)
- 3.21 Persons who attend vocational training courses
- 3.22 Registered unemployed, by educational attainment and by age group, on December 31, 2017
- 3.23 Registered unemployed, receiving unemployment indemnities, by age group and by unemployment duration, on December 31, 2017
- 3.24 Long term unemployed, by sex and area

WORKING CONDITIONS

- 3.25 Number of injured at work, by activity of national economy, in 2017
- 3.26 Claims which caused conflicts of interest
- 3.27 Conflicts of interest and their monthly frequency
- 3.28 Strikes initiated by observing the procedure provided by Law No 168 / 1999
- 3.29 Conflicts of interest, by activity of national economy
- 3.30 Number of vacancies, by activity of national economy
- 3.31 Rate of vacancies, by activity of national economy
- 3.32 Number of vacancies, by major occupation groups
- 3.33 Rate of vacancies, by major occupation groups

TERRITORIAL

- 3.34 Population by participation in economic activity, at territorial level, by sex and area
- 3.35 Activity, employment and unemployment rates, at territorial level, by educational attainment, by sex and area, in 2017
- 3.36 Population structure, by participation in economic activity, at territorial level, by age group, sex and area, in 2017
- 3.37 Employment structure, at territorial level, by educational attainment, by age group, sex and area, in 2017
- 3.38 Employment structure, at territorial level, by status in employment, by age group, sex and area, in 2017
- 3.39 Employment structure, at territorial level, by activity of national economy and by age group, in 2017
- 3.40 Civil employment, at territorial level and by activity of national economy, in 2014 (end of year)
- 3.41 Average number of employees, at territorial level
- 3.42 Average number of employees, at territorial level and by sex
- 3.43 Average number of employees, at territorial level and by activity of national economy, in 2017
- 3.44 Registered unemployed and unemployment rate, at territorial level, on December 31, 2017
- 3.45 Registered unemployed, at territorial level, by category of personnel and educational attainment, on December 31, 2017
- 3.46 Long term unemployed, at territorial level, by sex and area
- 3.47 Number of vacancies, by activity of national economy, at territorial level, in 2017
- 3.48 Rate of vacancies, by activity of national economy, at territorial level, in 2017
- 3.49 Number of vacancies, by major occupation groups, at territorial level, in 2017
- 3.50 Rate of vacancies, by major occupation groups, at territorial level, in 2017
- 3.51 Number of injured at work, at territorial level, in 2017
- 3.52 Conflicts of interest, at territorial level, in 2017

**VENITURILE,
CHELTUIELILE
ȘI CONSUMUL POPULAȚIEI**

***POPULATION INCOME,
EXPENDITURE
AND CONSUMPTION***

4

SURSA DATELOR

Cercetări statistice:

- Cercetarea statistică a bugetelor de familie;
- Cercetarea statistică privind costul forței de muncă, în unitățile economico-sociale (conform Regulamentului Consiliului și Parlamentului European nr. 530/1999 privind statisticile structurii câștigurilor salariale și costului forței de muncă);
- Cercetarea statistică lunară asupra câștigurilor salariale, în unitățile economico-sociale (conform Regulamentului Consiliului și Parlamentului European nr. 1165/1998 și nr. 1158/2005 privind statisticile pe termen scurt);
- Cercetarea statistică asupra salariilor, în luna octombrie, în unitățile economico-sociale;
- Cercetarea statistică PRODRUM A - Produse și servicii industriale;
- Cercetarea statistică privind producția vegetală la principalele culturi;
- Cercetarea statistică privind efectivele de animale și producția animală;
- Cercetarea statistică privind datele de comerț internațional cu bunuri;
- Balanțele principalelor produse agricole la producător.

Surse administrative:

- Direcția Rutieră din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române, pentru datele privind autovehiculele înscrise în circulație;
- Statistica vamală;
- Evidențele societăților de telefonie;
- Compania Națională Poșta Română;
- Agenția Națională de Administrare Fiscală - Declarația privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate (D112);
- Inspekția Muncii - Registrul general de evidență a salariaților (REGES).

PRECIZĂRI METODOLOGICE

VENITURILE POPULAȚIEI

Cercetarea statistică a bugetelor de familie permite colectarea informațiilor privind componența gospodăriilor, veniturile, cheltuielile și consumul acestora și alte aspecte ale nivelului de trai al populației. Ancheta este organizată ca o cercetare trimestrială continuă pe o perioadă de 3 luni consecutive, pe un eșantion de 9504 locuințe permanente, repartizate în subeșantioane lunare independente de câte 3168 locuințe permanente.

Cercetarea s-a desfășurat în 792 centre de cercetare repartizate în toate județele țării și în sectoarele municipiului București (450 în mediul urban și 342 în mediul rural).

DATA SOURCE

Statistical surveys:

- *Household budget survey;*
- *Labour cost survey, in socio-economic units (according to Regulation (EC) No 530/1999 of the European Parliament and of the Council concerning structural statistics on earnings and on labour costs);*
- *Monthly survey on earnings, in socio-economic units (according to Regulation (EC) No 1165/1998 and No 1158/2005 of the European Parliament and of the Council concerning short-term statistics);*
- *Survey on salaries, in October, in socio-economic units;*
- *Statistical survey PRODRUM A - Industrial products and services;*
- *Statistical survey on crop production for main crops;*
- *Statistical survey on livestock and animal production;*
- *Statistical survey on international trade in goods data;*
- *Balances of the main agricultural products at the producer.*

Administrative sources:

- *Road Directorate within General Inspectorate of Romanian Police, for data regarding registered motor vehicles;*
- *Customs statistics;*
- *Telephony companies records;*
- *National Company Romanian Post;*
- *National Agency for Fiscal Administration Statement regarding the payment obligations of social contributions, tax on income and nominal record of insured persons (D112);*
- *Labour Inspectorate - General Register of employees (REGES).*

METHODOLOGICAL NOTES

POPULATION INCOME

Household budget survey allows to collect information on households composition, income, expenditure and consumption and other aspects of population living standard. The survey is organized as a quarterly continuous survey for a period of 3 successive months, on a sample of 9504 permanent dwellings, distributed in monthly independent sub-samples of 3168 permanent dwellings.

The survey has been carried out in 792 survey centers distributed in all counties of the country and in Bucharest Municipality sectors (450 in urban area and 342 in rural area).

Includerea unei gospodării într-o anumită categorie socio-economică s-a realizat pe baza statutului ocupațional principal al capului gospodăriei. În categoria „Agricultori” s-au inclus gospodăriile de lucrători pe cont propriu în agricultură și membrii asociațiilor agricole. În cadrul gospodăriilor de „Pensionari” s-au inclus și pensionarii agricoli.

Gruparea gospodăriilor pe decile de venit s-a efectuat pe baza venitului total pe o persoană, deflatat cu indicele prețurilor de consum al populației cu bază ianuarie 2017. Decilele împart seria gospodăriilor ordonate crescător după nivelul venitului mediu lunar pe o persoană în 10 părți egale (grupe decilice).

Cercetarea statistică privind costul forței de muncă: caracteristicile cercetării sunt prezentate în Capitolul 3 - Piața forței de muncă (pagina 109).

Cercetarea statistică lunară asupra câștigurilor salariale asigură producerea informațiilor necesare pentru evaluarea tendințelor pe termen scurt ale câștigurilor salariale medii și ale numărului de salariați la nivel de activități ale economiei naționale. Cercetarea se realizează cu periodicitate lunară, fiind cercetate circa 24000 întreprinderi și unități locale. Unitățile din sectorul bugetar sunt cuprinse exhaustiv în cercetare, excepție făcând unitățile administrației publice locale pentru care datele la nivelul consiliilor locale comunale se colectează pe bază de eșantion reprezentativ la nivel de județ (cca. 820 de unități). Pentru sectorul economic se includ în cercetare unitățile cu 4 salariați și peste, care reprezintă 92,89% din numărul total al salariaților din acest sector. Sunt excluse forțele armate și personalul asimilat (Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Român de Informații etc.). Rezultatele acestei cercetări sunt utilizate pentru calculul indicilor trimestriali ai costului orar al forței de muncă.

Cercetarea statistică asupra salariilor în luna octombrie 2017 s-a realizat în exclusivitate prin exploatarea surselor de date administrative și are ca obiectiv determinarea numărului de salariați pe grupe de salarii de bază brute și grupe de venituri brute realizate, a salariului mediu brut de bază și a venitului mediu brut realizat, pe sexe, grupe de vârstă, activități ale economiei naționale, grupe de ocupații și ocupații, în luna octombrie 2017.

Având în vedere schimbarea surselor de date și a sferei de cuprindere, începând cu anul de referință 2013, rezultatele Cercetării statistice asupra salariilor în luna octombrie nu sunt comparabile cu rezultatele obținute în anii anteriori și publicate în edițiile precedente ale Anuarului statistic.

Sfera de cuprindere: Totalitatea întreprinderilor active cu personalitate juridică, a căror activitate principală este conform diviziunilor CAEN Rev.2, **cod 01÷96, exclusiv** activitatea „Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public” (diviziunea 84). Nu sunt incluse persoanele cu raport de serviciu: categoriile de salariați cu statut de funcționar public, magistrat (judecător, procuror) și asimilați, demnitar public și asimilați.

A household was included in a certain socio-economic category based on the main occupational status of the household reference person. The category "Farmers" includes households of self-employed in agriculture and members of agricultural associations. The households of "Pensioners" also include agricultural pensioners.

Households were grouped by income deciles based on total income per person, deflated by population consumer price index with January 2017 as base. The deciles divide the household series structured ascending according to the level of monthly average income per person into 10 equal parts (decile groups).

Labour cost survey: the characteristics of the survey are presented in Chapter 3 - Labour market (page 109).

Monthly survey on earnings ensures the necessary information for evaluating the average earnings short-term trends and number of employees at level of activities of the national economy. The survey is monthly carried out by observing approximately 24000 enterprises and local units. The units of the budgetary sector are exhaustively surveyed, excepting the local public administration units for which the data at communal local councils level are collected based on a sample, representative at county level (about 820 units). As for the economic sector, the units with 4 employees and over to be included in the survey, these accounting for 92,89% of total number of employees in this sector. The military staff, as well as the assimilated staff (Ministry of National Defence, Ministry of Internal Affairs, Romanian Intelligence Service a.s.o.) is excluded. The results of this survey are used when computing the quarterly indices of hourly labour cost.

The survey on salaries in October 2017 was exclusively carried out through the exploitation of administrative data sources and is aiming at determining the number of employees by gross basic salary group and gross achieved income group, the average gross basic salary and the gross achieved average income, by sex, age group, activity of national economy, occupation group and occupation, in October 2017.

Taking into account the changes in data sources and coverage, beginning with the reference year 2013, the results of the Statistical survey on salaries in October are not comparable with the results achieved during previous years and published in the previous editions of the Statistical Yearbook.

Coverage: All the active enterprises with legal status, whose main activity comply with the CANE Rev. 2 divisions, **codes 01÷96, excluding** the activity "Public administration and defence; compulsory social security" (division 84). The persons with labour agreement for the categories of employees whose status is civil servant, magistrate (judge, prosecutor) and assimilated, high officials and assimilated are not included.

Estimarea rezultatelor s-a realizat pentru luna octombrie 2017, pentru salariații cu contract de muncă declarat în „Registru general de evidență a salariaților” (REGES), care au realizat venituri de natură salarială și pentru care angajatorii au completat „Declarația privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate” (D112).

Sursa datelor: Declarația privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate (D112), administrată de Agenția Națională de Administrare Fiscală și Registrul general de evidență a salariaților (REGES), administrat de Inspectia Muncii.

Structura veniturilor pe surse de proveniență este determinată de caracterul eterogen al gospodăriilor, în funcție de statutul ocupațional al membrilor acestora.

În anul 2017, componența gospodăriilor pe categorii de gospodărie, după statutul ocupațional al membrilor gospodăriei se prezintă astfel:

număr mediu de persoane / gospodărie / average number of persons / household

Statutul ocupațional al membrilor gospodăriei	Total					Occupational status of household members
	gospodării	din care, gospodării de:				
	Total	Salariați	Agricultori	Șomeri	Pensionari	
	households	Employees	Farmers	Unemployed	Pensioners	
Total persoane	2,627	2,921	3,406	2,956	2,110	Total persons
Persoane active	1,180	1,800	1,690	1,685	0,415	Active persons
Salariați	0,866	1,669	0,203	0,395	0,273	Employees
Patroni și lucrători pe cont propriu în activități neagricole ¹⁾	0,090	0,021	0,087	0,069	0,038	Employers and self-employed in non-agricultural activities ¹⁾
Agricultori	0,149	0,058	1,355	0,030	0,059	Farmers
Șomeri	0,075	0,052	0,045	1,191	0,045	Unemployed
Alte persoane	-	-	-	-	-	Other persons
Persoane inactice	1,447	1,121	1,716	1,271	1,695	Inactive persons
Pensionari	0,635	0,099	0,073	0,083	1,390	Pensioners
Elevi și studenți	0,444	0,627	0,800	0,571	0,140	Students
Casnice	0,163	0,164	0,235	0,321	0,098	Housewives
Alte persoane	0,205	0,231	0,608	0,296	0,067	Other persons

¹⁾ Inclusiv membrii cooperativelor neagricole. / Including members of non-agricultural holdings.

Veniturile totale cuprind:

- **veniturile bănești** pe surse de proveniență (salarii, venituri din activități pe cont propriu, vânzări, ajutoare de șomaj, pensii, alocații pentru copii, burse și alte prestații de protecție socială, venituri din proprietăți etc.);
- **contravaloarea prestațiilor** (mărfuri și servicii) **gratuite sau cu reducere de preț**, evaluată la prețul de vânzare al unității ofertante;
- **contravaloarea consumului de produse alimentare și nealimentare din resurse proprii** (producție, stoc etc.), determinată pe baza prețurilor medii lunare ale produselor respective.

Câștigul salarial nominal brut cuprinde:

- **salariile**, respectiv drepturile în bani și în natură cuvenite salariaților pentru munca efectiv prestată (inclusiv pentru timpul lucrat suplimentar), potrivit formei de salarizare aplicată, sporurile și

The estimation of results was drawn up for October 2017, for the employees with employment contract declared in the "General register of employees" (REGES), who have achieved income on salary basis and for whom the employers have filled in the "Statement on compulsory payments of social contributions, taxes on income and the nominal records of insured persons" (D112).

Data source: The statement on compulsory payments of social contributions, taxes on income and the nominal records of insured persons (D112), managed by the National Tax Administration Agency and the General register of employees (REGES) managed by Labour Inspection.

Income structure by origin source is determined by the heterogeneous character of households, depending on the occupational status of their members.

In 2017, the composition of households by household category, by occupational status of household members is presented as follows:

Total income include:

- **money income** by origin sources (salaries, income from own account activities, sales, unemployment benefits, pensions, children allowances, scholarships and other allowances of social protection, income from properties a.s.o.);
- **equivalent value of free or lower cost provisions** (sales and services), estimated at selling price of offerer;
- **equivalent value of consumption of food and non-food products from own resources** (production, stock a.s.o.), determined based on monthly average prices of respective products.

The gross nominal earnings includes:

- **salaries**, in cash and in kind for employees actually done work (including for supplementary worked time), according to the salary type applied, bonuses and allowances granted as salary

indemnizațiile acordate ca procentaj din salariu sau în sume fixe, alte adaosuri la salarii potrivit legii, sumele plătite pentru timpul nelucrat (indemnizațiile pentru concediile de odihnă și de studii, zile de sărbătoare și alte zile libere, sumele plătite din fondul de salarii pentru concediile medicale), premiile, bonusurile și alte beneficii, primele de vacanță și alte sume plătite din **fondul de salarii** potrivit prevederilor legislației în vigoare sau contractelor colective de muncă;

- **sumele brute plătite din profitul net și din alte fonduri** (inclusiv drepturile în natură și contravaloarea tichetelor de masă/cadou), sumele brute plătite pentru perioade anterioare.

Câștigul salarial mediu lunar brut reprezintă raportul dintre sumele brute plătite salariaților de către agenții economici în perioada de referință, indiferent pentru ce perioadă se cuvin, și numărul mediu al salariaților, respectiv numărul de luni ale perioadei de referință. Numărul mediu al salariaților se definește conform precizărilor de la Capitolul 3 - Piața forței de muncă (pagina 112).

Câștigul salarial nominal net se calculează scăzând din sumele brute aferente câștigului salarial nominal brut următoarele elemente:

- impozitul aferent;
- contribuția salariaților la bugetul asigurărilor pentru somaj;
- contribuția individuală de asigurări sociale de stat;
- contribuția salariaților pentru asigurările sociale de sănătate.

Câștigul salarial mediu lunar net reprezintă raportul dintre sumele nete plătite salariaților de către agenții economici în luna de referință, indiferent pentru ce perioadă se cuvin, și numărul mediu al salariaților, respectiv numărul de luni ale perioadei de referință. Numărul mediu al salariaților se definește conform precizărilor de la Capitolul 3 - Piața forței de muncă (pagina 112).

Indicele câștigului salarial real se calculează ca raport între indicele câștigului salarial nominal mediu net și indicele general al prețurilor de consum al populației, exprimat procentual.

Numărul salariaților (prezentat în tabelele 4.6 și 4.7) se referă la salariații cu contract de muncă din cele două surse administrative de date (REGES și D112), cu **program complet de lucru și care au fost plătiți pentru 22 de zile în luna octombrie 2017**, chiar dacă au absentat de la locul de muncă din cauza zilelor de concediu medical plătite din fondul de salarii. Nu se cuprind ucenicii și persoanele cu mai puțin de o normă întreagă.

Venitul brut realizat conform sursei de date administrative D112 a cuprins sumele brute de natură salarială realizate și raportate de angajatori pentru salariați.

Venitul brut realizat a inclus următoarele elemente:

- salariul de bază brut stabilit prin contractul individual de muncă;

percentage or as fixed amounts, other bonuses according to the law, amounts paid for unworked time (allowances for holiday and study leaves, holidays and other free days, amounts paid from salary funds for medical leaves), premiums, bonuses and other benefits, holiday bonuses and other amounts paid from **salary funds** according to the legislation provisions in force or to employment collective contracts;

- **gross payments from the net profit and other funds** (including benefits in kind and meal/gift vouchers), gross amounts paid for earlier periods.

The gross monthly average earnings is the ratio of the gross amounts paid to employees by economic operators during the reference period, irrespective of the period they are due, and the average number of employees, respectively the number of months of the reference period. The average number of employees is defined as specified in Chapter 3 - Labour market (page 112).

The net nominal earnings is calculated by subtracting from gross amounts related to gross nominal earnings the following elements:

- afferent tax;
- employees contribution to unemployment insurance budget;
- individual contribution to state social insurance;
- employees contribution to health insurance.

The monthly net average earnings is the ratio between net amounts paid to employees by the economic operators in the reference month, irrespective of the period they are due, and the average number of employees, respectively the number of months of the reference period. The average number of employees is defined as specified in Chapter 3 - Labour market (page 112).

The real earnings index is calculated as a ratio between the average net nominal earnings index and the population general consumer price index, expressed as percentage.

Number of employees (in tables 4.6 and 4.7) refers to employees with an employment contract in the two administrative data sources (REGES and D112), working **full-time** and who were **paid for 22 days in October 2017**, even if they are absent from work due to the days of sick leave paid from the wages fund. This number shall not include apprentices and people with less than full time.

Gross achieved income based on the administrative data source D112 comprised gross salary amounts achieved and reported by employers for the employees.

The gross achieved income included the following elements:

- gross basic salary established in the individual employment contract;

- sporurile, indemnizațiile și sumele acordate sub formă de procent din salariul de bază brut sau în sume fixe, indiferent dacă au caracter permanent sau nu;
- alte adaosuri la salarii, aprobate prin lege sau stabilite prin contractele individuale, ori colective de muncă (bonusuri/premii, stimulente, compensații, indemnizații pentru concediul de odihnă neefectuat, al 13-lea salariu, prime de vacanță, precum și alte sume, reprezentând venituri curente sau aferente perioadelor anterioare);
- sumele brute rezultate prin „plata cu ora”, gărzi, indemnizații clinice;
- sumele brute acordate cu ocazia ieșirii la pensie;
- veniturile de natură salarială, drepturile în natură și ajutoarele bănești asupra cărora nu se rețin contribuții de asigurări sociale (valoarea nominală a tichetelor de masă, tichetelor de vacanță, tichetelor cadou, abonamentelor de transport).

Nu s-au inclus următoarele elemente:

- sumele brute plătite din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate sub formă de indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă, cauzată de boli obișnuite sau de accidente în afara muncii, boli profesionale și accidente de muncă, indemnizații pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă, indemnizații pentru maternitate și alte ajutoare acordate potrivit O.U.G. nr.158/2005 privind reglementarea concediilor și indemnizațiilor de asigurări sociale de sănătate, cu completările și modificările ulterioare;
- sumele brute plătite din bugetul Asigurărilor pentru accidente de muncă și boli profesionale sub forma indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă, cauzată de boli profesionale și accidente de muncă, indemnizație pentru reducerea timpului de muncă sau pentru trecerea temporară în alt loc de muncă și alte ajutoare acordate potrivit Legii nr. 346/2002 (republicată) privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, cu completările și modificările ulterioare;
- sumele plătite în cursul anului 2017, dar aferente anilor anteriori, inclusiv sumele plătite retroactiv ca urmare a câștigării în instanță a drepturilor bănești aferente anilor anteriori.

Costul forței de muncă reprezintă totalitatea cheltuielilor suportate de angajator pentru forța de muncă și anume:

- **sume brute plătite direct salariaților** (cheltuieli directe):
  - sume brute plătite din fondul de salarii (salarii, sporuri, sume plătite pentru timpul nelucrat, premii, bonusuri și alte beneficii, drepturi în natură);
  - sume brute plătite în cursul anului respectiv, dar aferente anilor anteriori;
  - sume brute plătite din profitul net și alte fonduri (inclusiv drepturi în natură);
  - sume brute plătite din fondul de asigurări sociale (bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate și bugetul Asigurărilor pentru accidente de muncă și boli profesionale);

- *bonuses, allowances and amounts granted as percentage of the gross basic salary or as fixed amounts, whether permanent or not;*
- *other additions to salaries, approved by law or established by collective or individual employment contracts (bonuses/awards, incentives, compensations, allowances for the annual holiday leave not taken, a 13th month's salary, holiday bonuses and other amounts representing income for current or previous periods);*
- *gross amounts resulting from the payments "on hourly basis", emergency and clinical bonuses;*
- *gross amounts granted on retirement;*
- *income of salary nature, in kind rights and money aids on which no social security contributions are retained (nominal value of meal vouchers, holiday vouchers, gift vouchers, transport subscriptions).*

The following elements are not included:

- *gross amounts paid from the budget of the National Fund of Social Health Insurance as compensations for temporary work disability caused by ordinary illness or accidents outside the workplace, occupational diseases and accidents at work, allowances for illness prevention and recovery of the ability to work, compensations for maternity and other aids granted pursuant to G P O No 158/2005 on sick leaves and health insurance compensations, with further amendments;*
- *gross payments from the budget of Insurance for accidents at work and occupational diseases as allowances for temporary work disability caused by occupational diseases and accidents at work, reduced working time allowances or allowances for temporary job changes and other aids granted under Law No 346/2002 (republished) on insurance in respect of accidents at work and occupational diseases, with further amendments;*
- *the amounts paid during 2017 but relating to previous years, including the amounts paid retroactively as follow up to winning in the Court the money rights related to previous years.*

The labour cost represents all the expenditure supported by the employer for the labour force, namely:

- **gross amounts directly paid to employees** (direct expenditure):
  - *gross payments from salary funds (salaries, bonuses, amounts paid for unworked time, premiums, bonuses and other benefits, rights in kind);*
  - *gross payments paid in the reference year, but due to previous years;*
  - *gross payments from the net profit and other funds (including rights in kind);*
  - *gross payments from social insurance funds (from the budget of National health insurance and Insurance against accidents at work and occupational diseases);*

- **alte cheltuieli ale unității cu forța de muncă** (cheltuieli indirecte) pentru:
  - formarea profesională a salariaților;
  - contribuția angajatorilor pentru protecția socială a șomerilor;
  - contribuția angajatorilor pentru asigurări și protecție socială:
    - asigurările sociale de sănătate;
    - asigurările pentru accidente de muncă și boli profesionale, rămase după plata unor drepturi acordate salariaților;
    - asigurările sociale de stat;
    - bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, rămase după plata unor drepturi acordate salariaților;
    - Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale;
    - fondul pentru persoanele cu dizabilități;
    - asigurările voluntare de sănătate;
    - fondurile de pensii facultative;
    - alimentele de întărire a organismului (inclusiv masa caldă și alimentația antidot) prevăzute în acte normative;
  - servicii sociale, cheltuieli pentru :
    - creșe și grădinițe;
    - servicii culturale, educative și recreative;
    - reducerea costului biletelor de odihnă și tratament;
    - echipamentul de protecție;
    - transportul personalului de la și la locul de muncă cu autovehicule proprii/închiriate;
    - recrutarea de personal;
  - alte cheltuieli (inclusiv sumele plătite membrilor consiliului de administrație, consiliilor județene și locale, sumele plătite pentru salariații care părăsesc întreprinderea).

Din cheltuielile unității cu forța de muncă s-au scăzut transferurile de la bugetul statului către angajator pentru stimularea ocupării forței de muncă.

Costul mediu lunar al forței de muncă pe un salariat s-a calculat prin raportarea cheltuielilor unității pentru forța de muncă salariată la numărul mediu al salariaților și numărul de luni ale anului.

Costul mediu orar al forței de muncă s-a calculat prin raportarea cheltuielilor unității pentru forța de muncă salariată la numărul de ore-om plătite pe întregul an.

Indicele trimestrial al costului forței de muncă este un indicator pe termen scurt care permite evaluarea tendințelor **costurilor orare** suportate de angajator cu forța de muncă salariată. Metodologia utilizată și seriile de date sunt construite în conformitate cu prevederile Regulamentului Consiliului și Parlamentului European nr. 450/2003 privind indicii costului forței de muncă.

Indicii trimestriali ai costului forței de muncă se calculează ca indici de tip Laspeyres, pentru costul total cu forța de muncă și cele două componente ale acestuia: cheltuieli directe (salariale) și cheltuieli indirecte (non-salariale), cu anul de referință 2012 pentru activitățile economice definite conform CAEN Rev.2.

- **other labour expenditure of the unit** (indirect expenditure) for:
  - the vocational training of employees;
  - employers contribution for the unemployed social protection;
  - employers contribution to insurances and social protection:
    - social health insurance;
    - insurance against accidents at work and occupational diseases, remaining after the payment of certain rights to employees;
    - state social insurance;
    - the budget of the single national social health insurance, remaining after the payment of certain rights to employees;
    - insurance guaranteeing wage claims;
  - persons with disabilities fund;
  - the voluntary health insurance;
  - optional pension funds;
  - human body strengthening food (including hot meals and antidote nutrition) laid down in regulatory acts;
  - social services, expenditure for :
    - crèches and kindergartens;
    - cultural, educational and recreational services;
    - discounts for spa and health treatment tickets;
    - protective equipment;
    - staff transport costs to / from workplace with own/leased motor vehicles;
    - staff recruitment;
  - other expenditure (including the amounts paid to the board of directors, county and local councils, the amounts paid for the employees leaving the enterprise).

Transfers from the state budget to the employer as incentives for employment are subtracted from labour expenditure.

Monthly average labour cost per employee was calculated as the ratio between the unit's expenditure for paid labour force and the average number of employees and the number of months during one year.

The average hourly cost of labour was calculated as the ratio of the unit's expenditure for paid labour and the number of man-hours paid over the year.

The quarterly labour cost index is a short-term indicator showing the assessment of **hourly labour costs** trends incurred by the employers as result of hiring the labour work force. The methodology used and data series built up are in accordance with the Regulation (EC) No 450/2003 of the European Parliament and of the Council concerning the labour cost indices.

The quarterly labour cost indices are calculated as Laspeyres type indices for total labour cost and its main components: wages and salaries and other labour costs (non-wage costs), with reference year 2012 for economic activities according to CANE Rev.2.

Indicii trimestriali ai costului forței de muncă sunt calculați ca indici provizorii pentru anul (N), urmând a fi recalculați ca definitivi în anul (N+1), când devin disponibile datele (date definitive) din ancheta anuală asupra costului forței de muncă.

În trimestrul I 2015, seria de date pentru perioada 2000-2014 a fost recalculată prin modificarea anului de referință din 2008 în 2012.

Sursa datelor: Calculul indicilor trimestriali ai costului orar al forței de muncă se realizează pe baza informațiilor obținute din două **surse de date statistice:**

- Cercetarea statistică lunară asupra câștigurilor salariale (conform Regulamentului Consiliului și Parlamentului European nr. 1165/1998 și nr.1158/2005 privind statisticile pe termen scurt);
- Cercetarea statistică anuală asupra costului forței de muncă (conform Regulamentului Consiliului și Parlamentului European nr. 530/1999 privind statisticile structurii câștigurilor salariale și costului forței de muncă).

Costul total cu forța de muncă - reprezintă totalitatea cheltuielilor - directe și indirecte - suportate de angajator cu forța de muncă salariată. Conform metodologiei europene, se exclud cheltuielile suportate de angajator cu formarea profesională a angajaților, recrutarea personalului și echipamentul de protecție.

Cheltuielile directe cu forța de muncă - includ sumele brute plătite din fondul de salarii pentru timpul lucrat (inclusiv premii), pentru timpul nelucrat, drepturile în natură ca remunerare a muncii (potrivit prevederilor din contractele colective de muncă), sumele brute plătite salariaților (ca stimulente) din profitul net realizat de unitate, sumele brute plătite din alte fonduri (inclusiv drepturi în natură) acordate conform legislației în vigoare.

Cheltuielile indirecte cu forța de muncă - includ contribuțiile angajatorului la fondurile de asigurări și protecție socială (șomaj, sănătate etc.), sumele brute plătite salariaților care părăsesc unitatea (ieșire la pensie, transfer, detașare etc.), sumele brute plătite pentru întreruperi ale lucrului neimputabile salariaților, alte cheltuieli cu forța de muncă.

Costul mediu orar al forței de muncă reprezintă raportul dintre cheltuielile angajatorului cu forța de muncă și timpul efectiv lucrat.

Timpul efectiv lucrat cuprinde numărul total de ore lucrate în program normal de lucru și numărul de ore lucrate suplimentar (în zilele lucrătoare, peste programul normal de lucru și în zilele de repaus săptămânal, sărbătorile legale și alte zile nelucrătoare).

Sfera de cuprindere: Începând cu anul 2008, indicii trimestriali ai costului forței de muncă se calculează pentru activitățile economice definite, conform Clasificării Activităților din Economia Națională (CAEN Rev.2), armonizată cu clasificarea europeană în domeniul (NACE Rev.2).

Pe lângă seria indicilor trimestriali ai costului forței de muncă în formă brută (neajustată) se calculează și seriile în formă:

The quarterly labour cost indices are calculated as provisional indices for year (N) and recalculated as final during year (N+1), when the data (final data) from the annual survey on labour costs become available.

In the first quarter of 2015, the data series for 2000-2014 period was recalculated by changing the reference year from 2008 to 2012.

Data source: Quarterly labour cost indices are calculated based on the information obtained from two **statistical data sources:**

- Monthly statistical survey on earnings (according to the Regulation of European Council and Parliament No 1165/1998 and No 1158/2005 regarding short - term statistics);
- Yearly statistical survey on labour cost (according to the Regulation of European Council and Parliament No 530/1999 regarding statistics of earnings and labour cost structure).

Total labour cost - represent the total expenditure - direct remuneration and other expenditure - incurred by the employer as result of hiring the labour work force. According to European methodology, vocational training costs, recruitment costs and expenditure on working clothes are excluded.

Wage and salary costs - include gross payments as direct remuneration for hours worked (including bonuses), payment for days not worked, payments in kind (according to collective agreements), gross payment from net profit of the unit, gross payments from other funds (including in kind) according to national legislation in force.

Other labour costs (non-wage costs) - include the employers' social contributions (for unemployment, health a.s.o.), gross payment for employees leaving the unit (retirement, transfer, detachment a.s.o.), gross payments for work breaks not-imputed to the employees, other labour costs.

Average hourly labour cost represents the ratio between the employers' costs as result of employing the labour work force and the number of hours actually worked.

Number of hours actually worked includes the total number of hours worked during the usual working time and the over time (additional to the normal working hours, during the weekends, legal holidays and other non-working days).

Coverage: Starting with 2008, quarterly labour cost indices are calculated for economic activities defined, according to the Classification of Activities in the National Economy (CAEN Rev. 2), harmonised with European classification in the field (NACE Rev.2).

Besides quarterly indices series of unadjusted labour cost, the following series are calculated:

- a) ajustată după efectul zilelor lucrătoare;
- b) ajustată după efectul zilelor lucrătoare și sezonier, eliminându-se efectul variației numărului de zile lucrătoare de la un trimestru la altul, precum și efectul variației sezoniere.

Ajustarea s-a realizat prin metoda regresivă, în conformitate cu recomandările Regulamentului Consiliului și Parlamentului European nr. 450/2003 privind indicii trimestriali ai costului forței de muncă.

Pentru ajustare s-a folosit pachetul de programe JDEMETRA+ v2.1 (metoda TRAMO/SEATS), care realizează estimarea efectului numărului de zile lucrătoare diferit de la un trimestru la altul și efectul calendarului (Paștele ortodox, an bisect și alte sărbători naționale) precum și identificarea și corectarea valorilor extreme (schimbări ocazionale de nivel, tranzitorii sau permanente).

Seria ajustată după numărul de zile lucrătoare s-a obținut prin eliminarea acestor efecte din seria brută, cu ajutorul unor coeficienți de corecție, stabiliți în funcție de modelul de regresie utilizat (aditiv sau multiplicativ).

Ajustarea s-a realizat prin metoda indirectă, respectiv prin aplicarea metodei de ajustare la nivelurile inferioare (asupra componentelor indicilor), indicii ajustați calculându-se din componentele ajustate.

Estimarea componentelor neobservate: trend-ciclu, sezonaliitate și componenta neregulată se realizează de către programul SEATS pe baza modelelor ARIMA.

Seriile ajustate sezonier s-au obținut prin eliminarea componentei sezoniere din seria ajustată după efectul zilelor lucrătoare.

Stabilirea modelelor de regresie folosite pentru fiecare serie se face anual și implică recalcularea seriilor ajustate calculate în anul precedent (recalculare datorată modificării modelelor adoptate, numărului de regresori folosiți și numărului de observații disponibile).

Disparitatea salarială de gen - în formă neajustată, reprezintă ponderea diferenței dintre câștigul salarial mediu brut realizat de bărbați și cel realizat de femei în câștigul salarial brut realizat de bărbați.

Începând cu anul 2013, indicatorul nu mai este comparabil cu cel prezentat în edițiile anterioare ca urmare a schimbării sursei datelor (Cercetarea statistică privind costul forței de muncă, în locul Cercetării statistice asupra salariilor, în luna octombrie), sferei de cuprindere și perioadei de referință. Indicatorul acoperă toți salariații care lucrează în întreprinderile din întreaga economie, iar câștigurile salariale medii brute realizate de aceștia sunt cele corespunzătoare întregului an de referință. Pentru anii 2011 și 2012 datele au fost recalculat utilizând rezultatele obținute din Cercetarea statistică privind costul forței de muncă.

Sursa datelor: Cercetarea statistică privind costul forței de muncă.

Următorii indicatori structurali (sarcina fiscală asupra costului forței de muncă, capcana șomajului, capcana salariului mic, sarcina fiscală asupra câștigului disponibil) se calculează - conform metodologiei Eurostat și OECD - pentru o **unitate etalon** (notată în continuare cu **AW**) reprezentată de salariatul cu program complet de lucru

- a) *adjusted by working days effect;*
- b) *adjusted by working days and seasonal effect, being eliminated the effect of working days variation from one quarter to another, as well as effect of seasonal variation.*

Adjustment was done by regressive method, according to the recommendations of European Parliament and Council Regulation No 450/2003 regarding quarterly indices of labour cost.

For adjustment, the JDEMETRA+ v2.1 software package was used (TRAMO/SEATS method) estimating the effect of working days number different from one quarter to another and calendar effect (orthodox Easter, leap year and other national holidays) as well as identification and correction of extreme values (level occasional changes, transitory or permanent).

Adjusted series by working days number was obtained by eliminating these effects from the adjusted series, by means of some correction coefficients, set up according to the regression model used (additive or multiplicative).

Adjustment was done by indirect method, respectively applying the adjustment method at lower levels (over indices components), adjusted indices being calculated from adjusted components.

Estimation of unobserved components trend-cycle, seasonality and irregular component is carried out by SEATS software based on ARIMA models.

Seasonally adjusted series were obtained by eliminating seasonal components from adjusted series by working days effect.

Regression models used for each series are yearly set up and involve recalculation of adjusted series calculated in the previous year (recalculation due to the change of adopted models, number of regression used and number of available observations).

Gender pay gap - *in unadjusted form, expresses the difference between men's and women's average gross earnings as a percentage of men's average gross earnings.*

Since 2013, the indicator is no longer comparable with that presented in the previous editions due to the change of data source (Labour cost survey, instead of Survey on salaries, in October), coverage and reference periods. It covers all the employees working in the whole economy enterprises and their gross average earnings correspond to the whole reference year. For 2011 and 2012, data were recalculated using the results obtained from the Labour cost survey.

Data source: Labour cost survey.

*The following structural indicators (tax wedge on labour cost, unemployment trap, low wage trap, tax rate on disposable earnings) are calculated - according to the Eurostat and OECD methodology - for an **average worker** (noted further on as **AW**) who is a full-time employee working in activities of industry, construction*

din activitățile de industrie, construcții și servicii comerciale (secțiunile C - K, conform CAEN Rev.1, respectiv secțiunile B - N, conform CAEN Rev.2 începând cu anul de referință 2008).

Sarcina fiscală asupra costului forței de muncă - reprezintă proporția tuturor reținerilor (contribuții sociale și impozit) suportate de angajat și de angajator în totalul costului forței de muncă pentru un AW care realizează 67% din câștigul mediu brut al activităților de industrie, construcții și servicii comerciale.

Capcana șomajului - permite evaluarea consecințelor financiare în cazul transferului din șomaj în câmpul muncii ca AW care realizează 67% din câștigul mediu brut al activităților de industrie, construcții și servicii comerciale.

Indicatorul măsoară proporția sumelor reținute din câștigul brut ca efect al impozitării și plății contribuțiilor de asigurări și protecție socială și sistarea indemnizației de șomaj și a altor beneficii sociale, în condițiile în care o persoană iese din șomaj și intră în câmpul muncii.

Indicatorul reprezintă ponderea diferenței dintre câștigul brut și creșterea venitului net (când iese din șomaj și intră în câmpul muncii) în câștigul brut.

Indicatorul se calculează pentru două cazuri particulare:

- fără reîncadrare în muncă pe durata perioadei de șomaj - caz în care se evaluează consecințele financiare în cazul transferului din șomaj în câmpul muncii, dar nu în timpul perioadei de șomaj, ci la un moment de timp ulterior, nespecificat;
- cu reîncadrare în muncă după 2 luni de șomaj - caz în care se evaluează consecințele financiare în cazul transferului din șomaj în câmpul muncii, după 2 luni de șomaj. În acest caz, conform prevederilor legale, persoana beneficiază din momentul angajării până la sfârșitul perioadei pentru care era îndreptățită să primească indemnizația de șomaj, de o sumă lunară suplimentară. Acest caz este introdus conform metodologiei revizuite a OECD și este relevant pentru politicile de încurajare a reîncadrării în muncă a șomerilor.

Capcana salariului mic - permite evaluarea consecințelor financiare în cazul în care o persoană salariată își mărește efortul de muncă depus și implicit, nivelul salariului câștigat, adică, măsoară proporția sumelor reținute din câștigul brut ca efect al impozitării, plății contribuțiilor de asigurări, protecție socială și orice alte reduceri sau sistări ale beneficiilor sociale, în condițiile în care are loc o creștere a câștigului brut.

Indicatorul reprezintă ponderea diferenței dintre creșterea câștigului brut și cea a venitului net (creșteri determinate de mărirea efortului de muncă) în creșterea câștigului brut.

Indicatorul se calculează pentru două cazuri particulare:

- **persoană necăsătorită, fără copii**, în ipoteza în care, de la un nivel al câștigului de **33%** din câștigul salarial mediu brut al unui AW ar atinge un nivel al câștigului de **67%** din câștigul salarial mediu brut al unui AW;

and commercial services (sections C - K of CANE Rev.1, respectively sections B - N according to CANE Rev.2 since reference year 2008).

Tax wedge on labour cost - is defined as share of total tax rates and social security contributions payable by the employee and employer in the gross labour costs for an AW who earns 67% of the average gross earnings of the activities on industry, construction and commercial services.

Unemployment trap - measures the financial consequences of an AW, earning 67% of the average gross earnings of the activities on industry, construction and commercial services, who moves from unemployment to employment.

Unemployment trap measures what percentage of gross earnings is "taxed away" by higher tax and social security contributions, and also the withdrawal of unemployment and other social benefits, under the conditions where a person is no longer unemployed and become employed person.

Unemployment trap express a report between the gross earnings and the growing of net incomes (when the employee moves from unemployment to employment).

The indicator is calculated for two particular cases:

- without rehiring during unemployment period - when there are evaluated financial consequences in case of unemployment transfer in labour field, but not during unemployment period, at a subsequent time moment not specified;
- with rehiring after two unemployment months - when there are evaluated financial consequences in case of unemployment transfer in labour field, after two unemployment months. In this case, according to legal stipulations, person benefits from hiring moment till the end of period due to receive unemployment indemnity, of an additional monthly amount. This case is introduced according to OECD revised methodology and it is relevant for policies encouraging the unemployed rehiring.

Low wage trap - measures the financial consequences for a person or a family when the employed person increases his/her work effort and implicitly the achieved earnings, i.e. it measures the share of amounts taken over from the gross earnings for the payment of taxes, insurance contributions, social protection and any other deductions or ceased social allowances, under the conditions of increased gross earnings.

The indicator represents the weight of the difference between gross earnings increase and net income increase (entailed by the increased labour effort) in the gross earnings increase.

Low wage trap is computed for two particular cases:

- **single person without children** moving from **33%** to **67%** of the average earnings of an AW;

- **cuplu căsătorit, cu doi copii, din care un singur părinte lucrează**, în ipoteza în care, de la un nivel al câștigului de **33%** din câștigul salarial mediu brut al unui AW ar atinge un nivel al câștigului de **67%** din câștigul salarial mediu brut al unui AW.

Sarcina fiscală asupra câștigului disponibil - exprimă cota corespunzătoare tuturor reținerilor (contribuții sociale individuale și impozit) aplicate câștigurilor brute formate din câștiguri salariale și sume transferate de stat sub formă de alocații acordate familiei. În determinarea indicatorului se iau în calcul câștigurile brute și nete pentru 13 cazuri particulare care țin cont de starea civilă, numărul câștigătorilor de salarii (din familie) și numărul de copii în întreținere:

- persoană necăsătorită, fără copii, care realizează 67% din câștigul salarial mediu brut al AW;
- persoană necăsătorită, fără copii, care realizează 100% din câștigul salarial mediu brut al AW;
- persoană necăsătorită, fără copii, care realizează 167% din câștigul salarial mediu brut al AW;
- persoană necăsătorită, fără copii, care realizează 50% din câștigul salarial mediu brut al AW;
- persoană necăsătorită, fără copii, care realizează 80% din câștigul salarial mediu brut al AW;
- persoană necăsătorită, fără copii, care realizează 125% din câștigul salarial mediu brut al AW;
- persoană necăsătorită, cu 2 copii, care realizează 67% din câștigul salarial mediu brut al AW;
- cuplu căsătorit, cu 2 copii, un singur părinte lucrează și realizează 100% din câștigul salarial mediu brut al AW;
- cuplu căsătorit, cu 2 copii, ambii părinți lucrează, unul realizează 100%, iar celălalt 33% din câștigul salarial mediu brut al AW;
- cuplu căsătorit, cu 2 copii, ambii părinți lucrează, fiecare realizează 100% din câștigul salarial mediu brut al AW;
- cuplu căsătorit, cu 2 copii, ambii părinți lucrează, unul realizează 100%, iar celălalt 67% din câștigul salarial mediu brut al AW;
- cuplu căsătorit, fără copii, ambii soți lucrează, unul realizează 100%, iar celălalt 33% din câștigul salarial mediu brut al AW;
- cuplu căsătorit, fără copii, ambii soți lucrează, fiecare realizează 100% din câștigul salarial mediu brut al AW.

Indicatorul se calculează ca diferență între 100% și raportul dintre câștigul disponibil și câștigul salarial mediu brut pentru fiecare din cele 13 cazuri particulare.

Câștigul disponibil se calculează ca sumă a câștigului salarial mediu net și sumelor transferate de stat sub formă de alocații acordate familiei (conform legislației naționale: alocația de stat pentru copii, alocația familială complementară, alocația de susținere pentru familia monoparentală).

Sursa datelor: Cercetarea statistică privind costul forței de muncă. Pentru calcularea reținerilor se utilizează legislația în vigoare la **1 iulie** - începând cu anul de referință 2008, conform metodologiei OECD.

- **one-earner couple with two children** moving from **33% to 67%** of the average earnings of an AW.

Tax wedge on disposable earnings - is defined as share of total retentions (tax rates and individual social security contributions) applied to gross earnings that contains the gross earnings and cash transfers from the government as family allowances. For determining the indicator the gross and net earnings are taken into account for 13 different family situations. Differences exist with respect to marital status, number of workers (in the family) and number of dependent children:

- single person without children, earning 67% of the average gross earnings of AW;
- single person without children, earning 100% of the average gross earnings of AW;
- single person without children, earning 167% of the average gross earnings of AW;
- single person without children, earning 50% of the average gross earnings of AW;
- single person without children, earning 80% of the average gross earnings of AW;
- single person without children, earning 125% of the average gross earnings of AW;
- single person with 2 children, earning 67% of the average gross earnings of AW;
- married couple with 2 children, only one parent is working and earns 100% of the average gross earnings of AW;
- married couple with 2 children, both parents are working, one earns 100% and the other earns 33% of the average gross earnings of AW;
- married couple with 2 children, both parents are working and earn 100% of the average gross earnings of AW;
- married couple with 2 children, both parents are working, one earns 100% and the other earns 67% of the average gross earnings of AW;
- married couple with no children, both persons are working, one earns 100% and the other earns 33% of the average gross earnings of AW;
- married couple with no children, both persons are working and earn 100% of the average gross earnings of AW.

The indicator is calculated as a difference from 100% and the report between the disposable earnings (take-home pay) and gross earnings for each of the 13 family situations.

The disposable earnings (take-home pay) is calculated as a sum of the net earnings and cash transfers from the government as family allowances (according to national legislation: state allowance for children, supplementary family allowance, sustaining allowance for single parent family).

Data source: The statistical labour cost survey. In view to calculate the retentions, the legislation in force on **July 1st** is used - starting with the reference year 2008, according to OECD methodology.

CHELTUIELILE ȘI CONSUMUL POPULAȚIEI

Cheltuielile totale cuprind:

- **cheltuielile bănești**, indiferent de destinație (consum, impozite și plăți obligatorii, cumpărări de animale și păsări, imobile și terenuri, alte cheltuieli de investiții etc.), inclusiv contravaloarea prestațiilor (mărfuri și servicii) gratuite sau cu reducere de preț, evaluată la prețul de vânzare al unității ofertante;
- **contravaloarea consumului de produse alimentare și nealimentare din resurse proprii** (producție, stoc etc.) determinată pe baza prețurilor medii lunare ale produselor respective.

Cheltuielile totale de consum cuprind:

- **cheltuielile bănești** pentru cumpărarea produselor alimentare consumate, a mărfurilor nealimentare și pentru plata serviciilor, inclusiv contravaloarea prestațiilor (mărfuri și servicii) gratuite sau cu reducere de preț;
- **contravaloarea consumului de produse alimentare și nealimentare din resurse proprii.**

Consumul mediu anual de produse alimentare pe locuitor, exprimat în unități fizice, reprezintă cantitățile de produse alimentare consumate în medie pe locuitor, în anul de referință, indiferent de forma sub care se consumă (naturală sau prelucrată), de sursa de aprovizionare (magazine alimentare, piața liberă, consumul din resurse proprii etc.), sau de locul unde se consumă (gospodării individuale, restaurante, cantine etc.).

Consumul mediu anual de băuturi, pe locuitor reprezintă cantitățile de băuturi alcoolice și băuturi nealcoolice, consumate în medie, pe locuitor, în anul de referință, indiferent de sursa de aprovizionare (magazine alimentare, piața liberă și producția proprie a producătorilor agricoli numai pentru consumul de vin) și de locul unde se consumă (gospodăriile individuale ale populației, restaurante, cantine etc.).

Atât consumul de produse alimentare cât și consumul de băuturi se calculează ca **disponibil de consum** (producție + import - export - prelucrare industrială - pierderi - variație de stocuri) raportat la populația rezidentă la **1 iulie** a fiecărui an, estimată în condiții de comparabilitate cu rezultatele Recensământului Populației și al Locuințelor - 2011.

Consumul alimentar mediu zilnic, exprimat în calorii și factori nutritivi, pe locuitor reprezintă conținutul în calorii și factori nutritivi al consumului alimentar mediu zilnic și se determină pe baza datelor privind consumul mediu net zilnic (exclusiv partea necomestibilă a unui produs alimentar care se îndepărtează atât în timpul prelucrării industriale sau culinare cât și în momentul consumului efectiv) și a compoziției alimentelor, exprimată în calorii și factori nutritivi (proteine, lipide și glucide).

Înzestrarea gospodăriilor cu bunuri de folosință îndelungată, se exprimă prin numărul de bunuri de folosință îndelungată în stare de funcționare care revin în medie la 100 de gospodării (exclusiv bunurile închiriate sau împrumutate de la alte persoane sau instituții).

POPULATION EXPENDITURE AND CONSUMPTION

Total expenditure include:

- **money expenditure**, irrespective of their destination (consumption, taxes and compulsory payments, purchases of animals and poultry, real estate and lands, other investment expenditure a.s.o.), including equivalent value of free or at lower prices provisions (goods and services), evaluated at selling price of offering unit;
- **equivalent value of consumption of food and non-food products from own resources** (production, stock a.s.o.), determined based on monthly average prices of respective products.

Total consumption expenditure include:

- **money expenditure** for buying consumed food products, non-food goods and for payment of services, including equivalent value of free or at lower prices provisions (goods and services);
- **equivalent value of food and non-food products consumption from own resources.**

Yearly average consumption of food products per inhabitant expressed in physical units, represents the quantities of food products consumed in average per capita in the reference year regardless the consumption type (natural or processed), the supply source (food stores, free market, consumption from own resources a.s.o.) or the consumption place (individual households, restaurants, canteens a.s.o.).

Yearly average consumption of beverages, per inhabitant represents quantities alcoholic beverages, nonalcoholic beverages, consumed as average, per inhabitant in the reference year no matter of supply source (food stores, free market and own production of agricultural producers only for wine consumption) and of consumption place (population individual households, restaurants, canteens a.s.o.).

Both the consumption of food products and the consumption of beverages is calculated as **availability for consumption** (production + import - export - industrial processing - losses, variation of stocks) related to usually resident population of **July 1st** of each year, estimated under comparability conditions with the results of the Population and Housing Census - 2011.

Daily average food consumption expressed in calories and nutrients, per inhabitant represents the content in calories and nutrients of daily average food consumption and is determined based on data regarding daily net average consumption (excluding non-edible part of a food product being removed both-during industrial processing or cooking as well as in the moment of effective consumption) and food composition expressed in calories and nutrients (proteins, fats and carbohydrates).

Households endowment with durable goods, is expressed by the number of durable goods in function, as average per 100 households (excluding goods rented or borrowed from other persons or institutions).

POPULATION INCOME

- 4.1 Total income of households
- 4.2 Total income of households, grouped by number of component persons
- 4.3 Total income of households, by decile, in 2017 (total households)
- 4.4 Distribution of households and of persons from households, by decile, in 2017
- 4.5 Indices of real earnings
- 4.6 Average gross salaries, by main activity of national economy, obtained in October 2012
- 4.7 Average gross income, by main activity of national economy, obtained in October 2013
- 4.8 Average gross income, by main activity of national economy, obtained in October 2015, 2016 and 2017
- 4.9 Structure of employees, by gross salary group, obtained in October
- 4.10 Structure of employees, by average gross income group, obtained in October 2013
- 4.11 Structure of employees, by average gross income group, obtained in October 2015, 2016 and 2017
- 4.12 Average gross and net nominal monthly earnings, by activity of national economy and by sex
- 4.13 Average gross nominal monthly earnings, by ownership type, activity of national economy and by sex
- 4.14 Average gross nominal monthly earnings, by activity of national economy - total employees
- 4.15 Average net nominal monthly earnings, by activity of national economy
- 4.16 Average net nominal monthly earnings, by ownership type, activity of national economy and by sex
- 4.17 Average net nominal monthly earnings, by activity of national economy and by sex
- 4.18 Average gross nominal monthly earnings, by ownership type, enterprise size class and by sex
- 4.19 Average net nominal monthly earnings, by ownership type, enterprise size class and by sex
- 4.20 Average gross and net nominal monthly earnings, by activity of industry and by sex
- 4.21 Average gross nominal monthly earnings, by ownership type, activity of industry and by sex
- 4.22 Average gross nominal monthly earnings, by activity of industry
- 4.23 Average gross nominal monthly earnings, by activity of industry and by sex
- 4.24 Average net nominal monthly earnings, by ownership type, activity of industry and by sex
- 4.25 Average net nominal monthly earnings, by activity of industry
- 4.26 Average net nominal monthly earnings, by activity of industry and by sex
- 4.27 Quarterly indices of hourly labour cost
- 4.28 Quarterly labour cost indices, by activity of national economy
- 4.29 Structural indicators of earnings and labour cost statistics
- 4.30 Average monthly labour cost and average hourly labour cost, by activity of national economy
- 4.31 Average monthly labour cost and average hourly labour cost, by activity of industry

POPULATION EXPENDITURE AND CONSUMPTION

- 4.32 Total expenditure of households
- 4.33 Total expenditure of households, grouped by number of component persons
- 4.34 Total expenditure of households, by decile, in 2017 (total households)
- 4.35 Structure of total consumption expenditure of households
- 4.36 Structure of money expenditure for households consumption
- 4.37 Yearly average consumption, for the main food products and beverages, per inhabitant
- 4.38 Daily average food consumption (expressed in calories and nutrients), per inhabitant
- 4.39 Population endowment with durable goods (end of year)
- 4.40 Households endowment with durable goods

TERRITORIAL

- 4.41 Average gross and net nominal monthly earnings, at territorial level and by sex, in 2017
- 4.42 Average gross nominal monthly earnings, at territorial level and by activity of national economy, in 2017
- 4.43 Average net nominal monthly earnings, at territorial level and by activity of national economy, in 2017
- 4.44 Total income of main household categories, at territorial level, in 2017
- 4.45 Total expenditure of main household categories, at territorial level, in 2017

**LOCUIŢE ŞI
UTILITĂŢI PUBLICE**

***DWELINGS AND
PUBLIC UTILITIES***

5

SURSA DATELOR

Cercetări statistice:

- Recensământul Populației și al Locuințelor - 2011;
- Cercetarea statistică privind modificările fondului de locuințe;
- Cercetarea statistică privind locuințele terminate;
- Cercetări statistice privind alimentarea cu apă, canalizare publică și spații verzi, salubritatea și distribuția energiei termice, a gazelor naturale și alte cercetări statistice pentru domeniul edilitar.

PRECIZĂRI METODOLOGICE

Fondul de locuințe se determină pe baza datelor obținute la recensămintele populației și locuințelor și a modificărilor intervenite în cursul fiecărui an, respectiv:

- intrările, reprezentând locuințele date în folosință (locuințe noi și spații cu altă destinație transformate în locuințe);
- ieșirile, reprezentând demolările și schimbarea locuințelor în spații cu altă destinație.

Locuința este construcția, formată din una sau mai multe camere de locuit situate la același nivel al clădirii sau la niveluri diferite, prevăzută, în general, cu dependențe (bucătărie, baie etc.) sau cu alte spații de deservire, independentă din punct de vedere funcțional, având intrarea separată din casa scării, curte sau stradă și care a fost construită, transformată sau amenajată în scopul de a fi folosită, în principiu, de o singură gospodărie.

Locuința terminată în cursul unui an este acea construcție care nu a existat anterior și ale cărei elemente, inclusiv fundația, s-au construit pentru prima dată, la care s-au realizat toate categoriile de lucrări prevăzute în documentația de execuție și care au fost recepționate de beneficiar.

Camera de locuit reprezintă o încăpere dintr-o locuință care servește pentru locuit, având suprafața de cel puțin 4 m², înălțimea de cel puțin 2 m pe cea mai mare parte a suprafeței sale și care primește lumină naturală fie direct prin ferestre și / sau uși exterioare, fie indirect, prin verande cu ajutorul ferestrelor și / sau ușilor, sau prin alte camere de locuit cu ajutorul glavanurilor. Astfel, sunt considerate camere de locuit: dormitoare, camerele de zi, holurile locuibile, încăperile cu dublă utilizare (din a căror suprafață, o parte este folosită pentru locuit) și de asemenea, alte încăperi destinate pentru locuit.

Suprafața (aria) construită desfășurată (totală) reprezintă suma suprafețelor secțiunilor orizontale ale tuturor nivelurilor clădirii (subsol, parter, etaje și mansardă, exclusiv podurile circulabile sau necirculabile), delimitate de conturul exterior al pereților exteriori. Nu se cuprind suprafețele aferente treptelor exterioare, teraselor neacoperite, ariile curților interioare și exterioare de lumină sau de acces, mai mari de 4 m², subsolurile tehnice.

Suprafața (aria) utilă desfășurată (totală) rezultă din suprafața construită desfășurată, din care se scade suprafața ocupată de pereți (exclusiv pereții amovibili).

DATA SOURCE

Statistical surveys:

- Population and Housing Census - 2011;
- Statistical survey on the changes in dwellings stock;
- Statistical survey on finished dwellings;
- Statistical surveys on water supply, public sewerage and green spaces, sanitation and distribution of electric energy, natural gas and other statistical surveys in urbanistic field.

METHODOLOGICAL NOTES

Dwellings stock is determined based on data obtained from Population and Housing Censuses and on changes occurred each year, namely:

- inputs, representing dwellings in use (new dwellings and spaces with another destination changed into dwellings);
- outputs, representing demolitions and change of dwellings into spaces with another destination.

A dwelling is the construction, made up by one or more habitation rooms situated at the same floor of the building or at different floors, generally endowed with outhouses (kitchen, bathroom a.s.o.) or with other service spaces, functionally independent, with separated entrance from the staircase hall, yard or street and which has been built, transformed or arranged with a view to be used, in principle, by a single household.

A finished dwelling built during one year, is that building which did not exist before and whose elements, including the foundation, were built for the first time, for which all categories of work foreseen into the execution documentation were performed and which were received by beneficiary.

Habitation room represents a room from a dwelling used for habitation, having an area of at least 4 sq.m, a height of at least 2 m on largest part of its area, which gets natural light either directly through windows and / or exterior doors, or indirectly through veranda by means of windows and / or doors, or by other habitation rooms by means of French windows. Thus, the following are considered habitation rooms: bedrooms, dining rooms, habitation halls, rooms with double use (of whose area, one part is used for habitation) and also, other rooms for habitation purpose.

The total built up area represents the sum of horizontal section areas of all the building floors (basement, land-floor, floors and attic, excluding passing or non-passing garrets) limited by the outside contour of the external walls. The areas afferent to outside steps, uncovered terraces, inside yards and outside yards for lighting or access purposes exceeding 4 sq.m and technical basements are not included.

Useful area (total area) results from unfolded built surface, of which the surface occupied by the walls is subtracted (excluding removable walls).

Suprafața (aria) locuibilă desfășurată (totală) reprezintă suma suprafețelor destinate pentru locuit a tuturor locuințelor sau spațiilor de locuit din clădire.

Transportul public local de pasageri reprezintă operațiunea de transport de pasageri care se efectuează cu un vehicul rutier de transport, precum și cu metroul, în interiorul zonei administrativ-teritoriale a unei localități, fără a depăși limitele acesteia.

Lungimea simplă a liniilor reprezintă lungimea pe un singur sens al ecartamentului (la tramvaie și metrou) sau a rețelei aeriene de alimentare cu energie electrică (la troleibuze).

Vehicule în inventar se referă la totalitatea vehiculelor pentru transportul public local de pasageri înscrise în inventarul unităților care prestează astfel de servicii.

Lungimea totală simplă a rețelei de distribuție a apei potabile reprezintă lungimea tuburilor și conductelor instalate pe teritoriul localității respective, pentru transportul apei potabile de la conductele de aducțiune sau de la stațiile de pompare până la punctele de branșare a consumatorilor.

Apa potabilă distribuită consumatorilor este cantitatea totală de apă potabilă livrată efectiv tuturor consumatorilor, populației și operatorilor economici, pentru nevoi productive și neproductive (casnice, băi publice, clădiri social-culturale și administrative, hoteluri, stropitul străzilor, spații verzi etc.) prin rețele de distribuție sau direct prin conducte de aducțiune; se determină cu ajutorul apometrelor instalate la consumatori, iar în lipsa acestora pe baza normelor de consum pașal.

Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor naturale se referă la totalitatea conductelor (din rețea și direct din conductele magistrale de transport) prin care se distribuie gaze la consumatorii dintr-o localitate, începând de la stațiile de reglare a presiunii și predare a gazelor de către furnizori până la punctele de branșare a consumatorilor.

Gazele naturale distribuite efectiv reprezintă volumul total de gaze naturale livrate consumatorilor prin rețele de distribuție (inclusiv gazele naturale consumate de unitatea distribuitoare).

Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare se referă la canalele (tuburile) prin care se colectează și se evacuează apele reziduale (menajere, industriale etc.) și a celor provenite din precipitații, de pe teritoriul localității cu canalizare publică, începând de la căminele de racordare a clădirilor cu instalații de canalizare și până la punctul de deversare a apelor reziduale într-un emisar natural.

Lungimea străzilor orășenești exprimă lungimea străzilor amenajate în cuprinsul localității care asigură circulația între diverse părți ale acesteia, indiferent dacă au sau nu îmbrăcămînți.

Suprafața spațiilor verzi se referă la suprafața spațiilor verzi amenajate sub formă de parcuri, grădini publice sau scuaruri publice, parcele cu pomi sau flori, păduri, cimitire, terenurile bazelor și amenajărilor sportive în cadrul perimetrelor construitele ale localităților.

Total unfolded living floor represents the sum of the areas meant for habitation of all dwellings or living spaces in the building.

Local public passengers transport includes passengers transport operations carried out using a road transport vehicle as well as the subway, within the administrative-territorial area of a locality, without exceeding its boundaries.

Simple length of lines is the length of the track on one direction (trams and underground) or aerial power supply network (trolleybuses).

Registered vehicles covers all vehicles for local public transport of passengers registered in the inventory of units that provide such services.

Simple total length of drinking water supply network represents the length of tubes and pipes placed in the respective locality, for drinking water transport from feed pipes or from pumping pipes up to the consumers connection points.

Drinking water supplied to the users is the total quantity of drinking water actually delivered to all consumers, to the population and to economic operators, for productive and non-productive needs (domestic, public baths, social-cultural and administrative buildings, hotels, street wash, green spaces a.s.o.) through distribution networks or directly aduction by pipes; it is determined by means of water gauges installed at the consumers and, if they are not present, by means of flat rate consumption norms.

Total length of distribution pipes of natural gas refers to all pipes (from network and directly from main transport pipes) distributing gas to the consumers in one locality, starting from pressure adjustment and gas delivery stations of suppliers up to the consumers connection points.

Actually distributed natural gas represents the total volume of natural gas delivered to the consumers by means of distribution networks (including natural gas consumed by distribution unit).

Simple total length of sewerage pipes refers to the channels (tubes) by which waste water is collected and evacuated (domestic, industrial a.s.o) and of those from rainfall, within the locality with public sewerage, starting at the connection of buildings with the sewerage installations up to the waste water overflow into a natural emissary.

Town streets length express the length of streets arranged inside the town, which ensures the circulation between diverse parts of it, regardless of whether they have coatings or not.

Green spaces area refers to green spaces arranged as parks, public garadens or public squares, plots with trees or flowers, cemeteries, forests, lands of sporting bases and facilities inside the built - up area of localities.

5

DWELLINGS AND PUBLIC UTILITIES

- 5.1** Dwellings stock
- 5.2** Balance of dwelling stock
- 5.3** Finished dwellings
- 5.4** Finished dwellings, by type of installations they are endowed with and financing funds
- 5.5** Finished dwellings, by number of habitation rooms and financing sources
- 5.6** Town streets (end of year)
- 5.7** Local public passengers transport
- 5.8** Local public passengers transport, by type of vehicles of transport
- 5.9** Public sewerage and green spaces (end of year)
- 5.10** Natural gas distribution network and volume
- 5.11** Drinking water supply network and volume

TERRITORIAL

- 5.12** Dwellings stock, at territorial level and by type of ownership, on December 31, 2017
- 5.13** Finished dwellings, at territorial level, in 2017
- 5.14** Town streets, at territorial level, on December 31, 2017
- 5.15** Local public passengers transport, at territorial level, on December 31, 2017
- 5.16** Public sewerage and green spaces, at territorial level, on December 31, 2017
- 5.17** Natural gas distribution network and volume, at territorial level, in 2017
- 5.18** Volume of drinking water supplied to the users, at territorial level, in 2017
- 5.19** Drinking water supply network, at territorial level, in 2017
- 5.20** Localities provided with thermal energy, at territorial level, on December 31, 2017

**SECURITATE ȘI
ASISTENȚĂ SOCIALĂ**

***SOCIAL PROTECTION AND
ASSISTANCE***

6

SURSA DATELOR

Cercetări statistice:

- Cercetarea statistică asupra unităților școlare de învățământ preuniversitar special;
- Cercetarea statistică asupra numărului de pensionari și pensiei medii lunare;
- Colectarea națională de date asupra statisticii protecției sociale, conform metodologiei europene ESSPROS (European System of Integrated Social Protection Statistics) pentru statisticile privind protecția socială.

Surse administrative:

- Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, pentru datele privind protecția socială a șomerilor înregistrați;
- Casa Națională de Pensii Publice, pentru datele privind protecția socială a pensionarilor de asigurări sociale, precum și datele pentru biletele de tratament și odihnă;
- Secretariatul de Stat pentru Culte;
- Casa de Asigurări a Avocaților;
- Ministerul Apărării Naționale;
- Ministerul Afacerilor Interne;
- Serviciul Român de Informații;
- Începând cu anul 2010, Ministerul Muncii și Justiției Sociale reprezintă sursa datelor și pentru indicatorii furnizați de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități (cheltuielile pentru protecția specială a persoanelor cu dizabilități neinstituționalizate, numărul minorilor cu deficiențe din unitățile proprii specializate, centrele pentru asistarea adulților, numărul persoanelor asistate în centre, pe tipuri de deficiențe) și Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (pentru indicatorii din sistemul de protecție a copilului aflat în dificultate preîntâmpinarea situațiilor ce pun în pericol securitatea și dezvoltarea copiilor: prevenirea prenatală a abandonului copilului sau menținerea copilului în familia naturală); Ministerul Muncii și Justiției Sociale, pentru datele privind căminele pentru persoane vârstnice; pentru datele privind alocațiile de stat și suplimentare, alocația familială complementară și alocația de susținere pentru familia monoparentală și alte ajutoare acordate de la bugetul statului și bugetele locale și pentru datele privind asistența socială. Sursa datelor statistice privind cantinele de ajutor social și căminele pentru persoane vârstnice sunt „Raportele anuale ale furnizorilor de servicii sociale” transmise Ministerului Muncii și Justiției Sociale pentru anul 2016 pe baza Hotărârii de Guvern nr. 978/2015 și Hotărârii de Guvern nr. 867/2015.

PRECIZĂRI METODOLOGICE PROTECȚIA SOCIALĂ A ȘOMERILOR

Cheltuielile cu protecția socială a șomerilor:

Indemnizația de șomaj reprezintă o compensație parțială a veniturilor asiguratului ca urmare a pierderii locului de muncă sau a veniturilor absolvenților instituțiilor de învățământ care nu s-au putut încadra în muncă.

DATA SOURCE

Statistical surveys:

- *Statistical survey on special preuniversity education units;*
- *Statistical survey on number of pensioners and monthly average pension;*
- *National data collection on social protection statistics, according to ESSPROS European methodology for social protection statistics.*

Administrative sources:

- *National Agency for Employment, for data on registered unemployed social protection;*
- *National Public Pension Office, for data on social protection of social insurance pensioners, as well as the data for balneary treatment and rest tickets;*
- *State Secretariate for Cults;*
- *Lawyers Insurance Office;*
- *Ministry of National Defence;*
- *Ministry of Internal Affairs;*
- *Romanian Intelligence Service;*
- *Since 2010, the Ministry of Labour and Social Justice is the source of data and indicators provided by the National Authority for Disabled People (expenditure for special protection of noninstitutionalised disabled persons, number of under age persons with deficiencies from own specialized units, centers for assisting adults, number of persons assisted in centers, by type of deficiency) and National Authority for Child Rights Protection and Adoption (for indicators from the protection system of child under difficulty (preventing the situations jeopardizing the children security and growth: the prenatal prevention of child abandonment or maintaining the child within his natural family); Ministry of Labour and Social Justice for data on elderly persons hostels; for data on state and additional allowances, complementary family allowance and support allowance for mono-parental family and other benefits granted from state budget and local budgets and for data on social assistance. The source of the statistical data on social care canteens and hostels for the elderly are the "Annual Reports of Social Service Providers" submitted to the Ministry of Labor and Social Justice for the year 2016 based on Government Decision No 978/2015 and the Government Decision No 867 / 2015.*

METHODOLOGICAL NOTES UNEMPLOYED SOCIAL PROTECTION

Expenditure for unemployed social protection:

Unemployment benefit represents a partial compensation of insured person income as a result of losing his job or income for graduates of education institutions who could not be employed.

Conform Legii nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare, **beneficiază de indemnizație de șomaj:**

a) **șomerii** care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- au stagiul de cotizare de minimum 12 luni în ultimele 24 de luni premergătoare datei înregistrării cererii;
- nu realizează venituri sau realizează din activități autorizate potrivit legii venituri mai mici decât valoarea indicatorului social de referință, în vigoare;
- nu îndeplinesc condițiile de pensionare conform legii;
- sunt înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă în a căror rază teritorială își au domiciliul sau, după caz, reședința dacă au avut ultimul loc de muncă ori au realizat venituri în acea localitate.

Cuantumul indemnizației de șomaj, pentru această categorie de șomeri, este o sumă acordată lunar, diferențiată în funcție de stagiul de cotizare astfel:

- 75% din valoarea indicatorului social de referință în vigoare la data stabilirii acestuia, pentru persoanele cu un stagiul de cotizare de cel puțin un an; la suma prevăzută anterior se adaugă o sumă calculată prin aplicarea asupra mediei salariului de bază lunar brut pe ultimele 12 luni de stagiul de cotizare o cotă procentuală diferențiată în funcție de stagiul de cotizare: 3% pentru cel puțin 3 ani; 5% pentru cel puțin 5 ani; 7% pentru cel puțin 10 ani; 10% pentru cel puțin 20 ani.

Conform Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 17 din 23 februarie 2011, constituie stagiul de cotizare și perioadele pentru care angajatorul este scutit, în condițiile legii, de plata contribuției datorate la bugetul asigurărilor pentru șomaj.

Indemnizația de șomaj se acordă pe perioade diferențiate în funcție de stagiul de cotizare astfel: 6 luni, pentru persoanele cu un stagiul de cotizare de cel puțin 1 an; 9 luni, pentru persoanele cu un stagiul de cotizare de cel puțin 5 ani; 12 luni, pentru persoanele cu un stagiul de cotizare mai mare de 10 ani.

Șomerii înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă care nu beneficiază de indemnizație de șomaj, în situația în care se angajează cu normă întreagă, pentru o perioadă mai mare de 3 luni, ulterior datei înregistrării la agențiile pentru ocuparea forței de muncă, beneficiază de o primă de activare în valoare de 500 lei, neimpozabilă.

Persoanele înregistrate ca șomeri la agențiile pentru ocuparea forței de muncă și care se încadrează în muncă, potrivit legii, într-o localitate situată la o distanță mai mare de 15 km de localitatea în care își au domiciliul sau reședința, pot beneficia de o primă de încadrare, neimpozabilă pe o perioadă de 12 luni.

Persoanele înregistrate ca șomeri la agențiile pentru ocuparea forței de muncă care se încadrează în muncă, potrivit legii, într-o altă localitate situată la o distanță mai mare de 50 km față de localitatea în care își au domiciliul

*According to the Law No 76/2002, with subsequent amendments, the following persons **receive unemployment benefit:***

a) **unemployed** fulfill cumulatively the following conditions:

- *have minimum 12 months contribution stage in the last 24 months before the registration date of the application;*
- *have no income or have from authorized activities according to the law income lower than value of social reference indicator, in force;*
- *do not fulfill retirement conditions according to the law;*
- *are registered at employment agencies in whose jurisdiction they have domicile or by case residence if they had last job or achieved income in that locality.*

The quantum of unemployment benefit for this unemployed category is a monthly amount differentiated by contribution stage as follows:

- *75% of social reference indicator in force at date of its settlement, for persons with at least one year contribution stage; at the amount previously stipulated it is added an amount calculated applying over the average of monthly gross basic salary in the last 12 months of contribution stage, a percentage quota differentiated by contribution stage; 3% for at least 3 years; 5% for at least 5 years; 7% for at least 10 years; 10% for at least 20 years.*

According to the Government Priority Ordinance No 17 of February 23, 2011, contribution stage also includes the periods for which employer is saved according to the law of contribution payment to unemployment insurance budget.

Unemployment benefit is granted on periods differentiated by contribution stage as follows: 6 months, for persons with contribution stage of at least one year; 9 months for persons with a contribution stage of at least 5 years; 12 months for persons with contribution stage higher than 10 years.

The unemployed persons registered with the employment agencies, who do not receive unemployment benefits, will receive an activation premium amounting to lei 500, free of taxes, if getting employed to a full time job, for more than 3 months subsequent to the date of registering with the employment agency.

Those registered with the employment agencies as unemployed persons and who got a job, according to the law, in a locality situated more than 15 km away of the permanent or usual residence locality could receive a recruitment allowance, free of taxes over the next 12 months.

Those registered with the employment agencies as unemployed persons and who got a job, according to the law, in a locality situated more than 50 km away of the permanent or usual residence locality and, as

sau reședința și, ca urmare a acestui fapt, își schimbă domiciliul ori își stabilesc reședința în localitatea respectivă sau în localitățile învecinate acesteia pot beneficia de o primă de instalare, neimpozabilă în cuantum diferențiat, într-o singură tranșă, la data instalării.

b) **șomerii asimilați** care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- sunt înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă în a căror rază teritorială își au domiciliul;
- nu realizează venituri sau realizează din activități autorizate potrivit legii venituri mai mici decât valoarea indicatorului social de referință, în vigoare;
- nu îndeplinesc condițiile de pensionare conform legii.

Cuantumul indemnizației de șomaj, pentru această categorie de șomeri este o sumă fixă, lunară, reprezentând 50% din valoarea indicatorului social de referință în vigoare la data stabilirii acestuia și se acordă pe o perioadă de 6 luni.

Conform Legii nr. 118 din 30 iunie 2010 (actualizată), cuantumul indemnizației de șomaj stabilit în condițiile prevăzute de lege și aflat în plată la data intrării în vigoare a prezentei legi sau care se stabilește ori se repune în plată după suspendare, potrivit prevederilor legale se diminuează cu 15%.

Tânăr cu risc de marginalizare socială este persoana cu vârsta cuprinsă între 16-26 de ani, care îndeplinește condițiile prevăzute la calitatea de șomer, se înregistrează la Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă în a cărei rază teritorială își are domiciliul sau, după caz, reședința și se încadrează în una dintre următoarele categorii:

- a) se află în sistemul de protecție a copilului sau provine din acest sistem;
- b) are dizabilități;
- c) nu are familie sau a cărei familie nu îi poate asigura întreținerea;
- d) are copii în întreținere;
- e) a executat una sau mai multe pedepse privative de libertate;
- f) este victimă a traficului de persoane.

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) încheie un contract de solidaritate cu tânărul cu risc de marginalizare socială pe o durată de până la 3 ani, dar nu mai puțin de un an, în condițiile în care, la data încheierii contractului de solidaritate, tânărul nu a împlinit vârsta de 26 ani.

Angajatorii care încadrează tineri cu risc de marginalizare socială și care beneficiază de acompaniament social personalizat în baza unui contract de solidaritate, denumiți angajatori de inserție, beneficiază lunar, conform prevederilor legale, pentru fiecare persoană din această categorie, din bugetul asigurărilor pentru șomaj, de o sumă egală cu salariul de bază stabilit la data angajării tinerilor, dar nu mai mult de două ori valoarea indicatorului social de referință, în vigoare la data încadrării în muncă, până la expirarea duratei contractului de solidaritate.

consequence, change their permanent residence or settle their usual residence in the respective locality or in neighbouring localities, could receive an installation bonus, free of taxes, at a differentiated rate, in one instalment, at the time of changing their residence.

b) **unemployed assimilated** fulfill cumulatively the following conditions:

- are registered at employment agencies in whose jurisdiction they have domicile;
- have no income or have from authorized activities according to the law income lower than value of social reference indicator, in force;
- do not fulfill the retirement conditions according to the law.

The quantum of unemployment benefit for this unemployed category is a fixed monthly amount representing 50% of value of social reference indicator in force at date of its settlement and is granted during 6 months period.

According to the Law No 118 of June 30, 2010 (updated) the quantum of unemployment benefit set up under the conditions stipulated by the law and paid at date of coming into force of this law or which is set up or paid after suspension, according to legal stipulations is diminished by 15%.

A young person at risk of social marginalisation is a person aged 16-26 years, who meets the criteria for being considered unemployed, who registers with the Employment Agency that covers the area where his/her permanent or, as the case may be, usual residence is located, and who belongs to one of the following categories:

- a) he/she is included in the child protection system or comes from this system;
- b) he/she has disabilities;
- c) he/she has no family or his/her family cannot uphold him/her;
- d) has children in his/her care;
- e) he/she has served one or more prison sentences;
- f) he/she is a victim of human trafficking.

The National Employment Agency (NEA) concludes a solidarity agreement with the young person at risk of social marginalisation for a period of up to 3 years, but not less than a year, provided that, when the solidarity agreement is signed, the young person is not yet 26 years old.

The employers that hire young persons who are at risk of social marginalisation and who benefit from personalised social accompaniment on the basis of a solidarity agreement, called insertion employers, monthly receive, in accordance with the legal provisions, for each person included in this category, from the unemployment insurance budget, an amount equal to the basic salary set when the young persons were hired, but not more than twice the value of the reference social indicator in force at the time of beginning work, until the duration of the solidarity agreement ends.

Conform Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 60, intrată în vigoare în anul 2016, pentru modificarea și completarea Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, se definesc următoarele beneficii:

Prima de încadrare care se adresează absolvenților instituțiilor de învățământ și absolvenților școlilor speciale, în vârstă de minimum 16 ani, înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă, în situația în care se angajează cu normă întreagă, pentru o perioadă mai mare de 12 luni, beneficiază, din bugetul asigurărilor pentru șomaj, de o **primă de încadrare** egală cu valoarea indicatorului social de referință în vigoare la data încadrării.

Prima de activare care se adresează șomerilor înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă care nu beneficiază de indemnizație de șomaj, în situația în care se angajează cu normă întreagă, pentru o perioadă mai mare de 3 luni, ulterior datei înregistrării la agențiile pentru ocuparea forței de muncă, beneficiază de o **primă de activare** în valoare de **500 lei**, neimpozabilă.

Prima de relocare care se adresează șomerilor înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă și care se încadrează în muncă într-o altă localitate situată la o distanță mai mare de 50 km față de localitatea în care își au domiciliul sau reședința și, ca urmare a acestui fapt, își schimbă domiciliul sau își stabilesc reședința în localitatea respectivă sau în localitățile învecinate acesteia, beneficiază de o **primă de relocare**, neimpozabilă, acordată din bugetul asigurărilor pentru șomaj, **egală cu 75% din suma destinată asigurării cheltuielilor pentru locuire în noul domiciliu sau noua reședință, dar nu mai mult de 900 de lei**. Prima de relocare se acordă **persoanelor ale căror venituri nete lunare realizate de către acestea în situația în care sunt persoane singure sau împreună cu familiile acestora nu depășesc suma de 5.000 lei/lună**. Beneficiază de prima de relocare persoanele care se încadrează în muncă, cu normă întreagă, pentru o perioadă de cel puțin 12 luni.

Cheltuieli pentru formarea profesională reprezintă cheltuielile efectuate pentru calificarea, recalificarea, perfecționarea și specializarea persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă; formarea profesională se realizează prin cursuri, stagii de practică și specializare, organizate pe niveluri de pregătire, pe baza planului național de formare profesională.

Plățile pentru stimularea șomerilor care se angajează înainte de expirarea perioadei de șomaj reprezintă sumele plătite în completarea veniturilor salariale șomerilor (cu experiență în muncă și absolvenților instituțiilor de învățământ) conform Legii nr. 76/2002 - art. 72 și art. 73 cu modificările și completările ulterioare.

Plățile compensatorii efectuate în cadrul programelor de restructurare, privatizare și lichidare reprezintă sumele acordate persoanelor cărora li s-au desfășurat contractele individuale de muncă ca urmare a concedierilor colective (H.G. nr. 7/1998 și O.U.G. nr. 98/1999 cu modificările și completările ulterioare).

According to Government Priority Ordinance No 60, which came into force in 2016, for amending and completing the Law No 76/2002 on the unemployment insurances system and the stimulation of employment, the following benefits are defined:

The **employment bonus** for graduates of educational institutions and graduates of special schools, aged 16 years or over, registered with the employment agencies, when employed on a full-time basis for more than 12 months, shall be entitled, from the unemployment insurance budget, to an **employment bonus** equal to the value of the reference social indicator in force at the date of the employment.

The **activation bonus** addressing to the unemployed registered with the employment agencies who do not receive unemployment benefit, when getting full-time employed for a period of more than 3 months following the date of registration with the employment agencies, receive an **activation bonus of 500 lei**, non-taxable.

The **resettlement allowance** addressing to the persons registered as unemployed with the employment agencies, who got employed in another locality beyond 50 km from the town where they are domiciled or residing and, as a result of that fact, change their domicile or residence in that town or the neighbouring municipalities, shall receive a **resettlement allowance, non-taxable**, to be granted from the unemployment insurance budget **equal to 75% of the amount intended to cover the expenditure on living in the new home or residence, but not more than 900 lei**. The resettlement allowance shall be granted to **persons whose monthly net income, on their own or together with their families do not exceed lei 5000/month**. The resettlement allowance is intended for persons full-time employed for a period of at least 12 months.

Expenditure for vocational training represent expenditure for the qualification, re-qualification, training and specialization of persons looking for a job; vocational training is done by means of courses, practice and specialization stages, organized by training levels, based on the national plan of vocational training.

Incentives for unemployed getting employed before expiring their unemployment period represent the amounts paid to complete salary income for unemployed (with work experience and to graduates of educational units) according to the Law No 76/2002 - art. 72 and art. 73, with subsequent amendments.

The **compensations granted within the programmes of restructuring, privatization and liquidation** are the amounts granted to those persons for whom individual employment contracts ceased as consequence of collective lay off (G.D. No 7/1998 and G.P.O. No 98/1999 with subsequent amendments and completions).

Alte cheltuieli cuprind sumele acordate sub formă de credite întreprinderilor mici și mijlocii pentru înființarea de noi locuri de muncă, precum și cele necesare administrării fondului pentru plata ajutorului de șomaj. Legea nr. 335 din 10 decembrie 2013 reglementează modalitatea de efectuare a **stagiului pentru absolvenții de învățământ superior, în scopul:**

- a) asigurării tranziției absolvenților de învățământ superior de la sistemul de educație la piața muncii;
- b) consolidării competențelor și abilităților profesionale pentru adaptarea la cerințele practice și exigențele locului de muncă în vederea integrării în muncă;
- c) dobândirii de experiență și vechime în muncă;
- d) dobândirii de vechime în specialitate, după caz.

Durata perioadei de stagiul este de 6 luni, cu excepția profesiilor pentru care există reglementări speciale.

Stagiarul, pe perioada stagiului, se obligă să presteze muncă pentru și sub autoritatea unui angajator, persoană fizică sau juridică, în schimbul unei remunerații denumite salariu, în baza unui contract individual de muncă și a contractului de stagiul.

Angajatorii care încheie un contract de stagiul în condițiile prezentei legi primesc lunar, la cerere, din bugetul asigurărilor pentru șomaj, pe perioada derulării contractului de stagiul pentru acel stagiul, o sumă egală cu de 1,5 ori valoarea indicatorului social de referință al asigurărilor pentru șomaj și stimulării ocupării forței de muncă în vigoare, prevăzut de Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, în limita fondurilor alocate cu această destinație.

ASIGURĂRI SOCIALE

Pensia medie lunară s-a calculat prin raportarea sumelor cuvenite (conform deciziilor) pensionarilor existenți în plată în anul de referință, la numărul mediu lunar al acestora înmulțit cu 12.

De la 1 ianuarie 2011, sumele cuvenite drept pensii includ contribuția pentru asigurări sociale de sănătate (O.U.G. nr. 107/2010).

Începând cu 1 februarie 2017, conform Legii nr.2/2017, venitul impozabil lunar din pensii se stabilește prin deducerea din venitul din pensie a sumei neimpozabile lunare de 2.000 lei (până în februarie 2017, pragul era de 1050 lei), iar pentru persoanele fizice cu venituri din pensii, contribuția de asigurări sociale de sănătate se suportă de la bugetul de stat

Indicele pensiei reale s-a calculat, numai pentru pensionarii de asigurări sociale de stat, ca raport procentual între indicele pensiei medii nominale și indicele general al prețurilor de consum. **Pensia medie nominală** utilizată în calculul pensiei reale a pensionarilor de asigurări sociale de stat cuprinde și pensia suplimentară.

Pentru comparabilitatea seriei de date, începând cu 1 iulie 2000, s-a dedus și valoarea impozitului.

Conform metodologiei ESSPROS, **protecția socială** reprezintă expresia tuturor intervențiilor întreprinse de organismele publice sau private în scopul

Other expenditure include the amounts granted as credits to the small and medium enterprises to create new jobs, as well as those needed for the management of unemployment benefit funds.

Law No 335 of December 10, 2013 regulates the manner in which the **traineeship for tertiary education graduates** is carried out, with a view to:

- a) ensuring the transition of tertiary education graduates from the education system to the labour market;
- b) strengthening their professional competences and skills in order to ensure adjustment to the practical job requirements and work integration;
- c) helping them acquire experience and seniority;
- d) helping them acquire seniority in a specific area, as the case may be.

The duration of the traineeship is 6 months, except in the case of the professions for which there are special provisions.

The trainee undertakes that, during the traineeship, he/she will work for and under the authority of an employer, a natural or legal person, in exchange for a remuneration called salary, on the basis of an individual labour contract and a traineeship contract.

The employers who sign a traineeship contract under the terms of this law monthly receive, on request, from the unemployment insurance budget, for the duration of the traineeship contract of that particular trainee, an amount equal to 1.5 times the value of the reference social indicator on unemployment insurance and employment stimulation in force, set out in Law No 76/2002 on the unemployment insurance system and employment stimulation, as subsequently amended, within the limits of the funds allocated.

SOCIAL INSURANCE

Monthly average pension has been computed as a ratio between the amounts granted (in accordance with the pension decision) to the pensioners on payment during the reference year, and their monthly average number multiplied by 12.

Since January 1st, 2011, the amounts representing pensions include anymore health social insurance contribution (G.P.O. No 107/2010).

Beginning with February 1st, 2017, according to Law No 2/2017, the monthly taxable pension income is to be determined by deducting from the pension income the monthly non-taxable amount of lei 2000 (until February 2017, the threshold was lei 1050) and for individuals with income from pensions the social health insurance contribution is charged to the state budget.

Real pension index has been calculated, only for state social insurance pensioners, as a percentage ratio between nominal average pension index and general consumer price index. **Nominal average pension** used for the calculation of real pension of state social insurance pensioners contains supplementary pension as well.

For the data series comparability, beginning with July 1st, 2000, the value of tax is also deducted.

According to ESSPROS methodology, **social protection** represents the expression of all interventions of public or private bodies in order to protect the

protejării gospodăriilor și indivizilor de consecințele unui set definit de riscuri sociale sau nevoi, în condițiile în care nu este implicat niciun aranjament simultan de reciprocitate sau unul individual.

Funcția de protecție socială se definește în termenii scopului final pe care trebuie să îl atingă protecția socială, adică de protejare a indivizilor și familiilor/gospodăriilor împotriva riscului social major identificat.

Prestațiile de protecție socială se clasifică pe opt funcții de protecție socială, corespunzătoare celor opt riscuri sociale majore identificate de ESSPROS.

Funcțiile de protecție socială sunt:

- boală/îngrijirea sănătății;
- invaliditate;
- limită de vârstă;
- urmaș;
- familie/copii;
- șomaj;
- locuință;
- excluziune socială (neclasificată în altă parte).

Cheltuielile de protecție socială cuprind:

- cheltuieli cu prestațiile sociale;
- costuri administrative;
- alte tipuri de cheltuieli (de exemplu: dobânzi bancare în conexiune cu fondurile sociale).

Cheltuieli cu prestațiile sociale reprezintă valoarea resurselor de protecție socială alocate beneficiarilor în numerar sau în natură (bunuri și/sau servicii).

Costuri administrative reprezintă cheltuielile pe care le implică organizarea și administrarea schemelor de protecție socială.

Prestațiile dependente de un prag al veniturii sunt cele care se acordă condiționat, respectiv dacă nivelul venitului beneficiarului se situează sub un prag prestabilit.

Prestațiile independente de un prag al veniturii sunt cele care se acordă necondiționat de nivelul veniturilor beneficiarului.

ASISTENȚA SOCIALĂ

Asistența socială, componentă a sistemului național de protecție socială, desemnează un ansamblu de instituții, programe, măsuri, activități profesionalizate, servicii specializate de protejare a persoanelor, grupurilor, comunităților, cu probleme speciale, aflate temporar în dificultate, care datorită unor motive de natură economică, socio-culturală, biologică sau psihologică nu au posibilitatea de a realiza prin mijloace și eforturi proprii, un mod normal, decent de viață.

Potrivit **Legii asistenței sociale nr. 292/2011¹⁾** sistemul național de asistență socială cuprinde **beneficiile de asistență socială și serviciile sociale** acordate în vederea dezvoltării capacităților individuale sau colective pentru asigurarea nevoilor sociale, creșterea calității vieții și promovarea principiilor de coeziune și incluziune socială.

households and persons against the consequences of a set of social risks or needs, if no simultaneous mutual or individual arrangement is involved.

***Social protection function** is defined in terms of final purpose for social protection, namely to protect persons and families/ households against major social risk identified.*

Provisions of social protection are divided into eight functions of social protection, according to those eight major social risks identified by ESSPROS.

***Social protection functions** are:*

- *sickness/health care;*
- *disability;*
- *old age;*
- *survivor;*
- *family/children;*
- *unemployment;*
- *housing;*
- *social exclusion (non-classified elsewhere).*

***Expenditure for social protection** include:*

- *expenditure for social protection benefits;*
- *administrative costs;*
- *other types of expenditure (for instance, bank interests related to social funds).*

***Expenditure for social protection benefits** represent the value of social protection resources allocated to the beneficiaries in cash or in kind (goods and/or services).*

***Administrative costs** represent the expenditure for the organization and administration of social protection schemes.*

***Means - tested benefits** are conditioned provisions, respectively if the level of the beneficiary income is under a preset threshold.*

***Non-means tested benefits** are unconditioned provisions by the level of the beneficiary income.*

SOCIAL ASSISTANCE

***Social assistance**, component of national social protection system, means a whole of institutions, programs, measures, professional activities, specialized services protecting persons, groups, communities, with special problems, temporarily under difficulty, which due to economic, socio-cultural, biological or psychological reasons could not achieve a normal decent living by own means and efforts.*

*According to **social assistance Law No 292/2011¹⁾**, the national social assistance system includes **social assistance benefits and social services** in order to develop individual or collective capacities to assure social needs, increase in life quality and promote social inclusion and cohesion principles.*

¹⁾ Legea asistenței sociale nr. 292 / 2011 asigură cadrul legal și instituțional unitar coordonat prin care sunt stabilite principiile și regulile generale de acordare a măsurilor de asistență socială, precum și criteriile de organizare și funcționare a sistemului, în vederea asigurării condițiilor adecvate pentru elaborarea și implementarea politicilor publice sectoriale din domeniul asistenței sociale. *Social assistance Law No 292/2011 ensures legal and institutional unitary and coordinated framework by which general rules and principles are set up to grant measures of social assistance, as well as the criteria of the system organisation and functioning, in order to assure adequate conditions to elaborate and implement sector public policies in the field of social assistance.*

Beneficiile (prestațiile) de asistență socială reprezintă o formă de suplimentare sau de substituire a veniturilor individuale / familiale obținute din muncă, în vederea asigurării unui nivel de trai minimal, precum și o formă de sprijin în scopul promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții anumitor categorii de persoane ale căror drepturi sociale sunt prevăzute expres de lege.

Acestea se referă la:

- beneficii de asistență socială pentru prevenirea și combaterea sărăciei și riscului de excludere socială;
- beneficii de asistență socială pentru susținerea copilului și familiei;
- beneficii de asistență socială pentru sprijinirea persoanelor cu nevoi speciale;
- beneficii de asistență socială pentru situații deosebite.

Beneficiile de asistență socială se acordă în bani sau în natură și cuprind: alocații, indemnizații, ajutoare sociale și facilități.

- **Alocațiile familiale** sprijină familia în vederea educației și întreținerii copiilor.
- **Ajutoarele sociale** se acordă persoanelor sau familiilor aflate în dificultate și ale căror venituri sunt insuficiente pentru acoperirea nevoilor minime de viață.
- **Indemnizațiile** au ca rol favorizarea incluziunii sociale și asigurarea unei vieți autonome, iar indemnizațiile cu caracter reparatoriu se acordă persoanelor și, după caz, familiilor acestora, care au suferit daune în urma unor evenimente socio-politice sau legate de catastrofe și calamități naturale, recunoscute prin lege.

Serviciile sociale reprezintă activitatea sau ansamblul de activități realizate pentru a răspunde nevoilor sociale, precum și celor speciale, individuale, familiale sau de grup, în vederea depășirii situațiilor de dificultate, prevenirii și combaterii riscului de excludere socială, promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții.

Serviciile sociale se clasifică după:

- scop - în servicii de asistență și suport pentru asigurarea nevoilor de bază ale persoanei, servicii de îngrijire personală, de recuperare / reabilitare, de inserție/reinserție socială etc.;
- categorii de beneficiari - în servicii sociale destinate copilului și familiei, persoanelor cu dizabilități, persoanelor vârstnice, victimelor violenței în familie, persoanelor fără adăpost, persoanelor cu diferite adicții, respectiv consum de alcool, droguri, alte substanțe toxice, jocuri de noroc etc., victimelor traficului de persoane, persoanelor private de libertate, șomerilor de lungă durată etc.;
- regim de asistare (rezidențial / nerezidențial) - în servicii cu cazare, pe perioadă determinată / nedeterminată: centre rezidențiale, locuințe protejate, adăposturi de noapte;
- locul de acordare (la domiciliul beneficiarului, în centre de zi, în centre rezidențiale, la domiciliul persoanei care acordă serviciul, în comunitate);
- regimul juridic al furnizorului de servicii sociale — în servicii publice sau private;
- regimul de acordare — în servicii acordate în regim normal sau special.

Social assistance benefits (provisions) represent a type of supplementing or substitution of individual / family income in order to assure a minimal living standard, as well as a type of support in order to promote social inclusion and increase in life quality for certain categories of persons whose social rights are stipulated in this law.

They refer to:

- social assistance benefits to prevent and combat poverty and social exclusion risk;
- social assistance benefits to support the child and family;
- social assistance benefits to support persons with special needs;
- social assistance benefits for special situations.

Social assistance benefits are granted in cash or in kind and include allowances, social aids and facilities.

- Family allowances support the family for children education and taking care.
- Social aids are granted to persons or families under difficulty and whose income are insufficient to cover minimum living needs.
- Benefits are meant to favour social inclusion and assure an autonomous life, while reparatory benefits are granted to persons or their families, which suffered injuries following some socio-political events or related to catastrophies or natural calamities, recognized by the law.

Social services represent the activity or all the activities to meet social needs, as well as special ones, individual, family or group needs, in order to overrun difficult situations, prevent or combat social exclusion risk, promote social inclusion and increase in life quality.

Social services are classified by:

- purpose - in assistance and support services to assure person's basic needs, personal care services, recovery / rehabilitation, social insertion/reinsertion a.s.o.;
- categories of beneficiaries - in social services for child and family, disabled persons, elderly persons, victims of family violence, homeless persons, persons with various addictions, respectively alcohol, drugs, other dangerous substances, gambling a.s.o., victims of persons traffic, persons deprived of liberty, long term unemployed a.s.o.;
- assistance regime (residential / non-residential) - in accommodation services, for definite / indefinite period: residential centers, protected dwellings, night shelters;
- to provide (at beneficiary residence, in day centers, in residential centers, at person's domicile who provides the service, in community);
- legal regime of social service supplier — in public or private services;
- grant scheme — in services of normal or special regime.

În scopul prevenirii, limitării sau înlăturării efectelor temporare ori permanente ale unor situații care pot genera marginalizarea sau excluderea socială a persoanei, familiei, grupurilor ori comunităților se acordă atât beneficii universale cât și adresate în mod specific unor categorii de persoane, sub formă de alocații, indemnizații și ajutoare:

- pentru familiile cu copii:
  - alocația de stat pentru copii;
  - indemnizația pentru creșterea copilului;
  - stimulentele acordate în cazul în care mama sau tatăl care ar avea dreptul la concediu de creștere a copilului realizează venituri profesionale;
  - alocația pentru susținerea familiei;
  - alocația lunară de plasament.
- pentru persoanele și familiile cu venituri mici:
  - ajutorul social pentru asigurarea venitului minim garantat, ajutoare de urgență, ajutoare de înmormântare;
  - ajutoare de încălzire.
- pentru persoanele cu dizabilități - o serie de beneficii destinate adulților și copiilor cu dizabilități.

Indicatorul social de referință (ISR) reprezintă unitatea exprimată în lei la nivelul căreia se raportează beneficiile de asistență socială, suportate din bugetul de stat, acordate atât în vederea asigurării protecției persoanelor în cadrul sistemului de asistență socială, cât și în vederea stimulării persoanelor beneficiare ale sistemului de asistență socială, pentru a se încadra în muncă.

Alocația de stat pentru copii²⁾ are caracter universal și este acordată copiilor în vârstă de până la 18 ani, precum și tinerilor care au împlinit vârsta de 18 ani, care urmează cursurile învățământului liceal sau profesional, organizate în condițiile legii, până la terminarea acestora.

Alocația lunară de plasament³⁾ se acordă pentru fiecare copil față de care s-a luat măsura plasamentului.

Alocația pentru susținerea familiei⁴⁾

Beneficiul a fost instituit de Legea nr.277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei și se adresează familiilor ce au în îngrijire copii și realizează venituri mai mici decât valoarea unui prag stabilit de lege. Cuantumul acestuia variază, în funcție de componența familiei (familie cu ambii părinți și familie monoparentală) și veniturile acesteia.

Indemnizația lunară de hrană pentru persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA

Beneficiază de indemnizație lunară de hrană adulții și copiii infectați cu HIV sau bolnavii de SIDA, atât pe durata internării, cât și în ambulatoriu.

Indemnizația pentru creșterea copilului și stimulentele lunare

Actul normativ care a instituit aceste beneficii de asistență socială este Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.148/2005 privind susținerea familiei în vederea creșterii copilului.

In order to prevent, limit or replace temporary or permanent effects of some situations which can generate the marginalization or social exclusion of person, family, groups or communities, there are granted both universal benefits and addressed specifically some categories of persons, as allowances, indemnities and aid:

- *family with children:*
  - *state allowance for children;*
  - *benefit for child care;*
  - *incentive in case the mother or father who is in charge with child care leave gets professional income;*
  - *allowance for family support;*
  - *placement monthly allowance.*
- *for small income persons and families:*
  - *social allowance to assure minimum guaranteed income, priority aid, funeral aid;*
  - *heating aid.*
- *for persons with disabilities - several benefits for disabled adults and children.*

Reference social indicator (RSI) represents the unit in lei related to social assistance benefits, from state budget, both to assure the protection of persons within social assistance system, and to stimulate the persons beneficiary of social assistance system, to get a job.

Children state allowance²⁾ has universal character and it is granted to the children under 18 years, as well as to those who are 18 years old, who attend high school or vocational schools, organized under legal conditions, till graduation.

Placement monthly allowance³⁾ is granted for each child who is under placement.

Family support allowance⁴⁾

This benefit was instituted by the Law No 277/2010 regarding the family support allowance and addresses the families taking care of children and get lower income compared to the value of legal threshold. It amounts vary depending on the family structure (families with both parents and monoparental families) and its income.

Food monthly benefit for AIDS infected or sick persons

AIDS infected or sick adults and children benefit of this benefit both during hospitalization and ambulatory.

Child care benefit and monthly incentive

Normative document which instituted these social assistance benefits is Government Priority Ordinance No 148/2005 regarding family support for child care.

²⁾ Legea nr. 61/1993 privind alocația de stat pentru copii, cu modificările și completările ulterioare.
Law No 61/1993 regarding children state allowance, with further amendments.

³⁾ Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare.
Law No 272/2004 regarding protection and promotion of child rights, with further amendments.

⁴⁾ Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, cu modificările și completările ulterioare.
Law No 277/2010 regarding family support allowance, with further amendments.

La sfârșitul anului 2010 a fost adoptată Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, care a adus o serie de modificări și completări, începând cu 1 ianuarie 2011.

Venitul minim garantat (VMG) este unul din cele mai importante programe de promovare a incluziunii sociale și de combatere a sărăciei. Actul normativ care reglementează acest program este Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, cu completările și modificările ulterioare. Potrivit acestei legi, venitul minim garantat se asigură prin acordarea unui ajutor social lunar, pe bază de cerere și declarație pe propria răspundere, însoțite de actele doveditoare privind componența familiei și veniturile membrilor acesteia, cerere care se înregistrează la primăria localității sau, după caz, a sectorului municipiului București.

Valoarea ajutorului social lunar se calculează ca diferență între nivelul venitului minim garantat prevăzut de lege și venitul net lunar al familiei sau al persoanei singure.

Persoana cu dizabilități este acea persoană căreia mediul social, neadaptat deficienței ei fizice, senzoriale, psihice, mentale și/sau asociate, o împiedică total sau îi limitează accesul cu șanse egale la viața societății, necesitând măsuri de protecție în sprijinul integrării și incluziunii sociale, prin diverse metode de recuperare pe care le primește atât ea cât și familia sa în diverse centre special destinate acestor scopuri.

Aceste centre nu sunt adresate doar persoanelor cu dizabilități dar și acelor persoane provenite din medii defavorizate, cât și minorilor și adolescenților care provin dintr-un mediu instituționalizat, pregătindu-i să se adapteze unei vieți noi în afara instituției.

Centrele rezidențiale cuprind centre de îngrijire și asistență, centre pilot de recuperare și reabilitare pentru persoanele cu dizabilități, centre de recuperare și reabilitare pentru persoanele cu dizabilități, centre de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică, locuințe protejate, centre respiro, centre de criză, centre de pregătire pentru o viață independentă.

Centre nerezidențiale (în regim de zi) cuprind centre de zi, centre cu profil ocupațional, centre de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu, echipa mobilă, centre de consiliere psihosocială, centre de recuperare și integrare socială.

Beneficiile (prestații) destinate persoanelor cu dizabilități⁵⁾

Pentru adulții cu dizabilitate gravă și accentuată s-a acordat o **indemnizație lunară**, indiferent de venituri:

- pentru adultul cu dizabilități grave;
- pentru adultul cu dizabilități accentuate.

Principalele criterii pe baza cărora se acordă prestațiile sociale sunt următoarele:

- evaluarea contextului familial;
- veniturile solicitantului sau ale familiei acestuia;
- condițiile de locuit;
- starea de sănătate și gradul de dependență.

At the end of 2010 was adopted Government Priority Ordinance No 111/2010 regarding the leave and monthly indemnity for children care, with further modifications and completions since January 1st, 2011.

***Guaranteed minimum income (GMI)** is one of the most important programs promoting social inclusion and fighting against poverty. The normative document which regulates this program is the Law No 416/2001 regarding minimum guaranteed income, with further amendments. According to this law, minimum guaranteed income is given by a monthly social aid, based on request and declaration on own responsibility, accompanied by proof documents about family structure and income of its members, the request being registered at the locality town hall or by case, of Bucharest municipality sector.*

The value of monthly social aid is calculated as difference between minimum guaranteed income stipulated by the law and monthly net income of family or single person.

***Disabled person** is that person whose social environment, not adapted to his physical, sensorial, psychical, mental and/ or associated deficiency, totally prevent or limit his/her access with equal chances in the society life, needing protection measures to support social integration and inclusion through various recovery methods received both by the person and his/her family in various centres especially dedicated to such purposes.*

These centres are addressing not only disabled persons, but also persons originating from disadvantaged areas, as well as under-aged and teenagers from institutional environment, in view to prepare them for the adaptation to a new life outside the institution.

***Residential centers** comprises disabled people care and assistance centers, recovery and rehabilitation pilot centers for disabled persons, recovery and rehabilitation centers for disabled persons, neuropsychiatric recovery and rehabilitation centers, protected dwellings, respiro centers, crises centers, independent life training centers.*

***Non-residential centers (day regime)** comprises day centers, occupational profile centers, neuromotor recovery centers of ambulatory type, paramedic, psychosocial counseling centers, recovery and social integration centers.*

Benefits (provisions) for disabled persons⁵⁾

*For adults with severe and accentuated disability, a **monthly benefit** was granted, no matter of income:*

- *for severe disabled adult;*
- *for accentuated disabled adult.*

Here are the main criteria based on which the social provisions are granted:

- *evaluation of family context;*
- *person or family income;*
- *living conditions;*
- *health status and dependence degree.*

⁵⁾ Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, cu modificările și completările ulterioare. Law No 448/2006 regarding protection and promotion of disabled persons, with further amendments.

UNEMPLOYED SOCIAL PROTECTION

- 6.1** Expenditure for unemployed social protection
- 6.2** Unemployment benefits
- 6.3** Public expenditure on labour market, by expenditure category and type of public interventions

SOCIAL INSURANCE

- 6.4** Average number of pensioners
- 6.5** Monthly average pension
- 6.6** State social insurance pensioners, by level of pension, on December 31, 2017
- 6.7** Average real pension indices of state social insurance pensioners
- 6.8** Tickets for balneary treatment and rest granted by means of social insurance
- 6.9** Tickets for balneary treatment granted by means of state social insurance, by spa

SOCIAL ASSISTANCE

- 6.10** Allowances and other benefits granted to the population
- 6.11** Social assistance benefits and services
- 6.12** Number of functional placement centers and of alternative services (end of year)
- 6.13** Number of children from placement centers, by age groups (end of year)
- 6.14** Units from special education (at the beginning of the school year)
- 6.15** Under age persons with deficiencies from social assistance institutions for disabled adult persons (end of year)
- 6.16** Children and students from special education, by educational attainment and by age (at the beginning of the school year)
- 6.17** Students from special, primary and secondary education, by type of units (at the beginning of the school year)
- 6.18** Social assistance institutions for disabled adult persons (end of year)
- 6.19** Hostels for elderly persons (end of year)
- 6.20** Number of beneficiaries from the protection system of child under difficulty
- 6.21** Disabled persons assisted in public institutions of social assistance for disabled adult persons, on December 31, 2017
- 6.22** Expenditure for social protection of noninstitutionalized disabled persons
- 6.23** Income and expenditure of social protection
- 6.24** Expenditure of social protection, by category of expenditure and by functions of social protection
- 6.25** Weight of expenditure within each function of social benefit, in total expenditure of social benefits and in Gross Domestic Product

TERRITORIAL

- 6.26** Expenditure for unemployed social protection, at territorial level, in 2017
- 6.27** Average number of pensioners and monthly average state social insurance pension, at territorial level, in 2017
- 6.28** Social assistance canteens under the local council, at territorial level, in 2012
- 6.29** State allowance for children, at territorial level, in 2017
- 6.30** Child rearing benefits and insertion bonus, at territorial level, in 2017
- 6.31** Family allowance, at territorial level, in 2017
- 6.32** Subsidies for associations and foundations from the Ministry of Labour and Social Justice budget, at territorial level, in 2017
- 6.33** Social aid for ensuring the minimum guaranteed income, at territorial level, in 2017
- 6.34** Social assistance benefits for disabled persons, at territorial level, in 2017
- 6.35** Monthly indemnity for persons with HIV/AIDS, at territorial level, in 2017
- 6.36** Public social care canteens, at territorial level, in 2017
- 6.37** Private social care canteens, at territorial level, in 2017
- 6.38** Public hostels for elderly persons, under local councils subordination, at territorial level, in 2017
- 6.39** Hostels for elderly persons, managed by private supplies, at territorial level, in 2017
- 6.40** Public hostels for elderly persons, at territorial level, in 2017

SĂNĂTATE

7

HEALTH

SURSA DATELOR

Cercetări statistice:

- Cercetări statistice realizate în unitățile sanitare.

Surse administrative:

- Ministerul Sănătății — Institutul Național de Boli Infecțioase „Profesor Dr. Matei Balș”, pentru distribuția cazurilor de SIDA înregistrate;
- Ministerul Afacerilor Interne — Agenția Națională Antidrog, pentru repartizarea persoanelor admise la tratament, ca urmare a consumului de droguri;
- Institutul Național de Sănătate Publică — Centrul Național de Statistică și Informatică în Sănătate Publică, pentru numărul cazurilor noi de îmbolnăvire și activitatea de recoltare și conservare a sângelui;
- Școala Națională de Sănătate Publică, Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar, pentru datele privind numărul pacienților ieșiți din spital;
- Institutul de Pneumoftiziologie „Marius Nasta”, pentru datele privind cazuistica TBC (tuberculoză).

PRECIZĂRI METODOLOGICE

Rețeaua unităților sanitare este urmărită atât pentru sectorul majoritar de stat, cât și pentru cel privat, datele reflectând situația înregistrată la sfârșitul anului. Tabelul privind „**cazurile noi de îmbolnăvire pe clase de boli, declarate de medicii de familie**” se referă numai la datele raportate de medicii de familie care au contract cu Casa Națională de Asigurări de Sănătate. Datele din tabelul privind „**numărul pacienților ieșiți din spital, pe clase de boli**”, se referă la unitățile din sectorul public și privat. În numărul pacienților externati nu sunt incluși pacienții externati din cauze externe de morbiditate, factori care influențează starea de sănătate și din alte motive ale apelării la serviciile de sănătate.

În numărul unităților sanitare nu sunt incluse cabinetele medicale din structura proprie a spitalelor, a societăților medicale civile, a policlinicilor, centrelor de diagnostic și tratament, centrelor medicale de specialitate, ambulatoriilor integrate spitalelor și de specialitate, a centrelor de sănătate, a societăților stomatologice civile medicale și a societăților civile medicale de specialitate.

În numărul personalului sanitar cu studii superioare sunt evidențiați separat medicii, stomatologii și farmaciștii.

În numărul personalului sanitar mediu sunt incluși: asistenți medicali; asistenți de farmacie, surori medicale; tehnicieni sanitari; oficanți medicali; moașe; laboranți și alte categorii de personal sanitar cu studii medii asimilate.

În numărul personalului sanitar auxiliar sunt incluși: infirmiere, agenți DDD (dezinsecție, dezinfecție, deratizare), brancardieri, băieși, gipsari, nămolari, ambulanțieri și alte categorii de personal asimilat.

În numărul paturilor de spital sunt incluse și cele pentru nou născuți din spitalele sau secțiile de obstetrică-ginecologie; nu sunt incluse paturile pentru însoțitori.

DATA SOURCE

Statistical surveys:

- Statistical surveys carried out in sanitary units.

Administrative sources:

- Ministry of Health — National Institute of Infectious Diseases “Profesor Dr. Matei Balș”, for breakdown of registered AIDS cases;
- Ministry of Internal Affairs — National Anti-drugs Agency, for breakdown of persons admitted for treatment, following drugs consumption;
- National Institute of Public Health — National Center of Statistics and Informatics in Public Health, for the number of new cases of diseases and blood collecting and preserving;
- National School of Public Health, Management and Professional Development in Health Care, for data on the number of discharged patients;
- Pneumophtisiology Institute “Marius Nasta” for data on TB cases (tuberculosis).

METHODOLOGICAL NOTES

The network of sanitary units is observed both for the public majority sector and the private one, the data reflecting the situation registered at the end of the year. The table concerning “**new cases of illness, by disease classes declared by family doctors**”, refer only to the data reported by family doctors that have contracts with the National House of Health Insurance. Data in the table concerning “**number of discharged patients by disease classes**”, refer both to the public and the private sector's units. The total number of discharged patients does not include the discharges from external causes of morbidity, factors influencing health status and contact with health services.

The number of sanitary units does not include offices from own structure of: hospitals, medical civil societies, polyclinics, diagnosis and curative centers, health specialized centers, integrated ambulatories of the hospitals and specialized ambulatories, health care centers, medical dentist civil societies, medical specialized civil societies.

The number of medical-sanitary staff with higher education is broken down by physicians, dentists and pharmacists.

The number of ancillary medical staff includes: medical assistants; pharmacy assistants, medical nurses; sanitary technicians; medical officiants; midwives; laboratory assistants and other categories of medical staff with equivalent secondary school degrees.

The number of auxiliary medical staff includes: sick nurses, DDR staff (disinsection, disinfection, raticide), stretcher bearers, washers, gypsum, mud, ambulance staff and other categories of similar staff.

The number of hospital beds also includes the beds for newborn children in hospitals or obstetrics-gynaecology ward; beds for accompanying persons are not included.

În numărul paturilor de spital:

- **la specialitatea interne** sunt incluse paturile pentru: interne (inclusiv paturile de pneumologie netuberculoasă din secțiile de interne), endocrinologie, boli profesionale, cardiologie, reumatologie, diabet zaharat, nutriție și boli metabolice, gastroenterologie, hematologie și nefrologie;
- **la specialitatea chirurgie** sunt incluse paturile pentru: chirurgie generală; chirurgie maxilofacială; chirurgie infantilă; chirurgie plastică și reparatorie; chirurgie cardiovasculară; neurochirurgie; chirurgie toracică; chirurgie endocrină; chirurgie oncologică; ortopedie-traumatologie și urologie;
- **la specialitatea psihiatrie și neuropsihiatrie** sunt incluse paturile pentru psihiatrie, neuropsihiatrie și paturile pentru recuperare neuro - psiho - motorie;
- **la specialitatea tuberculoză și pneumologie** sunt incluse paturile de pneumologie netuberculoasă din secțiile TBC și paturile de pneumologie TBC;
- **la specialitatea pediatrie** sunt incluse paturile pentru pediatrie, distrofici (recuperare pediatrică) și pneumologie netuberculoasă din pediatrie;
- **la alte specialități medicale** sunt incluse paturile pentru cronici, geriatrie și gerontologie, medicină generală și paturi din alte secții.

În numărul paturilor de spital pentru copii sunt cuprinse atât paturile din spitalele și secțiile de pediatrie, cât și cele pentru copiii din alte spitale.

Un caz de admitere la tratament este reprezentat de o persoană care, pe parcursul unui an calendaristic, inițiază cel puțin un episod de tratament pentru consum de droguri la un furnizor de servicii de asistență, ca urmare a problemelor create de consumul de droguri. În categoria „droguri” sunt incluse plantele și substanțele stupefiante ori psihotrope sau amestecurile care conțin astfel de plante și substanțe, conform Legii nr. 143/2000 cu modificările și completările ulterioare.

În sistemul național de raportare sunt incluși furnizorii de servicii de asistență din sistemul public și privat, precum și sistemul penitenciar care au un astfel de caz.

The number of hospital beds for:

- **internal medicine** includes beds for: internal medicine (including beds for non tubercular pneumology from internal medicine departaments), endocrinology, professional diseases, cardiology, rheumatology, diabetes, nutritional and metabolic diseases, gastroenterology, haematology and nephrology;
- **surgery** includes beds for: general surgery; jaw -face surgery; infant surgery; plastic surgery; cardiovascular surgery; neurosurgery; thoracic surgery; endocrine surgery; oncologic surgery; orthopaedics-traumatology and urology;
- **psychiatry and neuropsychiatry** includes beds for psychiatry, neuropsychiatry and neuro - psycho - motor recovery;
- **tuberculosis and pneumology** includes beds for non tubercular pneumology from TB wards and beds for TB pneumology ;
- **pediatrics** includes beds for pediatrics distrophics (pediatric recovery) and non tubercular pneumology from pediatrics;
- **other medical speciality** includes beds for chronic ill persons, geriatrics, gerontology, general medicine and beds from other hospital departments.

The number of hospital beds for children covers the beds from pediatrics hospitals and departments, as well as those for children from other hospitals.

A case of admission to treatment is represented by a person who, during a calendar year, initiates at least one episode of treatment for drug consumption to a health care provider, due to problems caused by drug consumption. The “drugs” category includes narcotic plants and drugs or psychotropic substances or mixtures containing such plants and substances, according to the Law No 143/2000 with further amendments.

The national reporting system covers the health care providers in the public and private system, as well as health care providers in the prisons system who have such case.

7

HEALTH

- 7.1 Sanitary units, by type of ownership
- 7.2 Medical-sanitary staff
- 7.3 Beds from sanitary units
- 7.4 Hospital beds related to medical specialities
- 7.5 New cases of infectious and parasitic diseases
- 7.6 New cases of illness, by disease classes, declared by family doctors
- 7.7 Breakdown of registered AIDS cases, by age group, sex and way of transmission
- 7.8 Breakdown of persons admitted for treatment, following drugs consumption, by sex, age group and drug type
- 7.9 Number of patients out of hospital, by disease classes
- 7.10 Emergency medical assistance
- 7.11 Blood collecting and preserving

TERRITORIAL

- 7.12 Sanitary units, at territorial level, in 2017
- 7.13 Hospital beds and medical-sanitary staff, at territorial level, in 2017

EDUCAȚIE

8

EDUCATION

SURSA DATELOR

Cercetări statistice:

➤ Cercetări statistice realizate la începutul și sfârșitul anului școlar (universitar) în unitățile de învățământ de toate tipurile, pe forme de proprietate și niveluri de educație.

PRECIZĂRI METODOLOGICE

În statisticile din domeniul educației formale, începând cu anul școlar/universitar **2013/2014** se utilizează noua Clasificare Internațională Standard a Educației ISCED - 2011, pentru organizarea programelor și calificărilor pe niveluri educaționale și domenii, în conformitate cu Regulamentul UE nr. 912/2013 privind producerea și dezvoltarea de statistici în domeniul educației și învățării continue.

Datele statistice privind numărul copiilor și elevilor înscriși, absolvenților și personalului didactic din învățământul preuniversitar (preșcolar, primar și gimnazial, liceal, profesional, postliceal) cuprind și pe cele din învățământul special. Conform noii clasificări ISCED-2011, începând cu anul școlar/universitar **2014/2015**, în populația școlară se include și numărul copiilor din învățământul antepreșcolar. În învățământul superior, pe lângă numărul studenților/absolvenților cu diplomă de licență, se include și numărul cursanților înscriși/absolvenților cu diplomă în învățământul de master, cel postuniversitar, de doctorat, precum și la programele postdoctorale.

Absolventul cu diplomă reprezintă studentul/cursantul care a promovat examenul de absolvire la finalizarea unui ciclu de învățământ și a obținut o diplomă (ex. diploma de bacalaureat, diploma de licență, diploma de master, teza de doctorat, diploma de absolvire etc.).

Absolventul este elevul care a promovat ultimul an de studiu al unei școli, indiferent dacă a reușit sau nu la examenul de absolvire, examenul de certificare a calificării profesionale, bacalaureat.

Datele statistice privind numărul **unităților școlare** și personalul didactic aferent din învățământul preuniversitar (de masă și special) se referă la unitățile independente (**creșele, grădinițele, școlile primare și gimnaziale, unitățile de învățământ liceal, profesional, postliceal și/sau de maiștri**), care îndeplinesc următoarele condiții:

- au personalitate juridică;
- au înregistrat Codul Unic de Identificare / codul fiscal CUI;
- reprezintă tipul de unitate școlară cu cel mai mare număr de copii/elevi înscriși;
- au elevi înscriși la forma de învățământ „zi” - excepție creșe și grădinițe;
- dispun de personal didactic propriu - cu norma de bază în unitatea școlară;
- dispun de bază materială proprie.

DATA SOURCE

Statistical surveys:

➤ Statistical surveys carried out at the beginning and at the end of school year (academic year) in educational units of all types, by type of ownership and by educational attainment.

METHODOLOGICAL NOTES

In the statistics on formal education, beginning with the school/academic year **2013/2014**, the new International Standard Classification of Education ISCED - 2011, for the organization of programs and qualifications by educational attainment and field is used, according to EU Regulation No 912/2013 regarding statistics production and development in education and long life learning field.

Data on the number of enrolled children and students, graduates and teaching staff of undergraduate studies (pre-primary, primary and lower secondary, upper secondary, vocational and post-secondary non-tertiary education) also include special education. According to the new ISCED-2011 classification, as of the school/academic year **2014/2015**, school population also includes the number of children from early childhood education. Beside the number of students/graduates with Bachelor degree diploma, the number of trainees/graduates with diploma attending the master, post-graduate and doctorate degrees as well as post-doctorate degree is included.

Graduate with diploma is the student/trainee who has successfully passed the graduation exam on the completion of an education cycle and obtained a diploma (e.g. Baccalaureate, Bachelor degree, Masters degree, Doctoral degree diplomas a.s.o.).

Graduate is the student who has passed the final study year of a school, regardless of whether he/she passed or not the graduation examination, the professional qualification examination or baccalaureate examination.

Statistical data on the number of **school units** and related teaching staff from undergraduate (usual and special) education refer to independent units (**crèches, kindergartens, primary and lower secondary schools, upper secondary, vocational, post-secondary non-tertiary and/or foremen education units**), fulfilling the following conditions:

- they have legal status;
- they have Unique Identification Code / Fiscal Code;
- represent the school units type with the highest number of enrolled children/students;
- they have students enrolled in “full time” education - except for crèches and kindergartens;
- have their own teaching staff - with the base employment contract in the respective school unit;
- they have their own teaching facilities.

Profilurile, calificările profesionale și specializările în care se pregătesc elevii sunt stabilite conform prevederilor legislației în vigoare, referitoare la organizarea și funcționarea învățământului în România și pe baza „Nomenclatorului profilurilor, calificărilor profesionale și specializărilor”, întocmit de Institutul Național de Statistică împreună cu Ministerul Educației Naționale.

În învățământul superior din anul **2014/2015** s-au colectat date pe **grupe de specializări ISCED-F 2013**, conform noii clasificări, Clasificarea Internațională Standard a Învățământului, pe grupe de specializări, clasificare adoptată în anul 2014, ca urmare a revizuirii nivelurilor de educație ISCED-2011.

Referitor la învățământul superior, începând cu anul universitar **2014/2015**, repartizarea studenților/cursanților din învățământul superior se realizează în funcție de grupele de specializări, conform Nomenclatorului privind domeniile de educație și instruire (ISCED-F 2013) adoptat de către Institutul de Statistică al UNESCO ca urmare a revizuirii nivelurilor de educație ISCED-2011.

Datele statistice privind numărul facultăților, studenții înscriși, absolvenții cu diplomă și personalul didactic, includ învățământul superior de scurtă durată (colegii), precum și studenții străini care studiază în România; nu sunt incluși studenții români care studiază în alte țări. Conform noii metodologii europene privind mobilitatea în învățământul superior, începând cu anul universitar **2014/2015**, **prin student/cursant străin** se înțelege orice student/cursant care a obținut diploma de bacalaureat în altă țară decât România și care studiază pe teritoriul României.

Cadrele didactice sunt înregistrate o singură dată la unitatea unde au norma de bază. În aceeași categorie sunt incluși și maiștri instructori, care desfășoară activitate instructiv-educativă în sistemul de învățământ.

Gradul de cuprindere în învățământ a populației de vârstă școlară reprezintă raportul dintre numărul elevilor dintr-o anumită grupă de vârstă, indiferent de nivelul de educație și totalul populației cu aceeași grupă de vârstă.

Tracks, vocational qualifications and specializations for students are set up according to the stipulations of the in force legislation, referring to education organisation and functioning in Romania and based on "Classification of tracks, vocational qualifications and specialisations", drawn up by the National Institute of Statistics together with the Ministry of National Education.

*In tertiary education, in the year **2014/2015**, data were collected **by fields of education ISCED-F 2013** according to the new classification, the International Standard Classification of Education by fields of education, adopted in 2014, following the revision of educational attainment of ISCED-2011.*

*As for tertiary education, beginning with the academic year **2014/2015**, students/learners distribution by field of education is in accordance with the Classification of education and training fields (ISCED-F 2013) adopted by the UNESCO Statistical Institute following the revision of ISCED-2011.*

*Statistical data on the number of faculties, enrolled students, graduates with diploma and teaching staff also include short-cycle tertiary education (colleges), as well as foreign students enrolled in Romania; Romanian students who study in other countries are excluded. In accordance with the new European methodology on learning mobility in tertiary education, as of the academic year **2014/2015**, **foreign students/course attendees** shall mean all students/learners having obtained the Baccalaureate Diploma in a country other than Romania, and who are currently studying in Romania.*

***Teaching staff** is recorded once at the unit where the work record/base contract is. Foremen trainers who carry out training-educational activity within the educational system are also included in the same category.*

***The enrolment rate of school aged population** represents the ratio between number of students from a certain age group, no matter of educational attainment and total population of the same age group.*

- 8.1** Education by level (full time education, evening classes, part-time attendance education and distance learning education)
- 8.2** School population by educational level and by sex (full time education, evening classes, part-time attendance education and distance learning education)
- 8.3** Teaching staff by educational attainment and by sex
- 8.4** Graduates by educational attainment (full time education, evening classes, part-time attendance education and distance learning education)
- 8.5** School population by educational attainment and type of school
- 8.6** Enrolment rate of school aged population
- 8.7** Students enrolled in undergraduate education, by foreign language studied
- 8.8** Undergraduate education, by teaching language (full time education, evening classes and part-time attendance education)
- 8.9** Number of students and graduates from upper secondary education, by type of high schools (full time education, evening classes and part-time attendance education)
- 8.10** Upper secondary education, by tracks of study (full time education, evening classes, part-time attendance education and distance learning education)
- 8.11** Upper secondary education, by type of studies and tracks (full time education, evening classes and part-time attendance education)
- 8.12** Vocational, post-secondary non-tertiary and foremen education, by type of school and training track
- 8.13** Special education
- 8.14** Tertiary education, by locality (full time education, evening classes, part-time attendance education, and distance learning education)
- 8.15** Tertiary education, by field of education (full time education, evening classes, part-time attendance education and distance learning education)
- 8.16** Tertiary education, by field of education (full time education, evening classes, part-time attendance education and distance learning education)
- 8.17** Tertiary education in private institutions, by locality, in the 2017/2018 academic year
- 8.18** Bachelor's studies graduates of private institutions, by field of education and training
- 8.19** Tertiary education from private institutions, by field of education
- 8.20** Education from private institutions, by educational attainment
- 8.21** Number of students who passed the 8th grade and the School Leaving (Baccalaureate) Examination (full time education, evening classes and part-time attendance education)
- 8.22** Dropout rate in undergraduate education

TERRITORIAL

- 8.23** School population, at territorial level and by educational level, in the 2017/2018 school/academic year
- 8.24** Early childhood and pre-primary education, at territorial level, in the 2017/2018 school year
- 8.25** Primary and lower secondary education, at territorial level, in the 2017/2018 school year (full time education and part-time attendance education)
- 8.26** Upper secondary education, at territorial level, in the 2017/2018 school year (full time education, evening classes and part-time attendance education)
- 8.27** Vocational education, at territorial level, in the 2017/2018 school year (full time education, evening classes and part-time attendance education)
- 8.28** Post-secondary non-tertiary and foremen education, at territorial level, in the 2017/2018 school year (full time education, evening classes and part-time attendance education)
- 8.29** Tertiary education, at territorial level, in the 2017/2018 academic year (full time education, evening classes, part-time attendance education and distance learning education)
- 8.30** Number of students who passed the School Leaving (Baccalaureate) Examination, at territorial level, in the 2016/2017 school year (full time education, evening classes and part-time attendance education)
- 8.31** Graduates, at territorial level and level of education, in the 2016/2017 school/academic year (full time education, evening classes, part-time attendance education and distance learning education)
- 8.32** Dropout rate in undergraduate education, at territorial level, in the 2016/2017 school year

CULTURĂ ȘI SPORT

9

CULTURE AND SPORT

SURSA DATELOR

Cercetări statistice:

- Cercetări statistice privind activitatea bibliotecilor, a muzeelor și colecțiilor publice, precum și a instituțiilor și companiilor de spectacole sau concerte.

Surse administrative:

- Biblioteca Națională a României, pentru datele privind intrările în Depozitul Legal al cărților și broșurilor, ziarelor și revistelor, manualelor și cursurilor universitare tipărite în anul de referință;
- Societatea Română de Televiziune, Centrul Național al Cinematografiei (R.A.D.E.F. „ROMÂNIAFILM“, Sahiafilm, Castelfilm, Animafilm, Atlantisfilm etc.), pentru numărul și activitatea cinematografelor, producția, distribuția și proiecția filmelor;
- Consiliul Național al Audiovizualului, Societatea Română de Televiziune, Societatea Română de Radiodifuziune, pentru emisiunile de radio și televiziune publice și private;
- Ministerul Culturii și Identității Naționale, pentru activitatea instituțiilor publice de cultură și culte;
- Ministerul Tineretului și Sportului.

PRECIZĂRI METODOLOGICE

CULTURĂ

Producția de cărți și broșuri cuprinde toate publicațiile neperiodice imprimate și editate pe suport de hârtie în țară, oferite publicului, și care ar trebui să figureze în bibliografia națională a țării, cu excepția publicațiilor editate în scopuri publicitare, cataloage, prospecte de reclamă comercială, industrială și turistică, publicații care atrag atenția asupra unor produse și servicii furnizate de editor, publicații cu caracter efemer: orare, tarife, anuare telefonice, programe de spectacole, expoziții, târguri, statute și bilanțuri, calendare, opere muzicale, producție cartografică (cu excepția atlasurilor și hărților). În producția de cărți mai sunt cuprinse: publicațiile oficiale ale administrației publice (cu excepția celor confidențiale), manualele școlare, cursurile și tezele universitare, cărți și broșuri reeditate, lucrări ilustrate, culegeri de gravuri și reproduceri de artă, desene, albume de cărți și broșuri ilustrate, albume de benzi desenate. O publicație este considerată că a fost oferită publicului atunci când s-a putut cumpăra din comerț, contra cost sau a fost oferită gratuit.

Depozitul legal reprezintă un fond dinamic aplicându-se principiul recuperării retrospective a publicațiilor, baza de date fiind permanent actualizată. Numărul total al titlurilor include și publicațiile pe suport electronic (CD).

În „Numărul cărților și broșurilor tipărite, intrate în Depozitul Legal al Bibliotecii Naționale“ s-au cuprins lucrările apărute pe întreg teritoriul țării realizate de editurile publice și particulare, atelierile instituțiilor de învățământ superior, oficiile de informare și documentare cu activitate editorială.

Titlul publicației este utilizat ca unitate de măsură a numărului de lucrări ce se editează sau se publică,

DATA SOURCE

Statistical surveys:

- *Statistical surveys on libraries, museums and public collections, as well as institutions and companies for arts performing or concerts activity.*

Administrative sources:

- *The National Library of Romania, for data on inputs in Legal Deposit of books and booklets, newspapers and magazines, school books and university courses printed in the reference year;*
- *Romanian Television Corporation, National Center of Cinematography (R.A.D.E.F. "ROMÂNIAFILM", Sahiafilm, Castelfilm, Animafilm, Atlantisfilm a.s.o.), for cinemas number and activity, film output, distribution and projection;*
- *Audio-visual National Council, Romanian Television Corporation, Romanian Radio Broadcasting Company for radio and television broadcasts;*
- *Ministry of Culture and National Identity for public institutions of culture and cults activity;*
- *Ministry of Youth and Sports.*

METHODOLOGICAL NOTES

CULTURE

Output of books and booklets comprises all occasional publications printed and issued on paper in the country for the public and which should be included in the national bibliography, excepting publications issued for advertising purposes, catalogues, prospects of commercial, industrial and tourism advertisement, those which draw attention over some products and services supplied by the publisher, transient publications: timetables, tariffs, telephone yearbooks, shows, exhibitions and fairs programs, statutes and balance-sheets, calendars, musical operas, cartography output (excepting atlases and maps). Books output also included: official publications of public administration (excepting confidential ones), school books, university courses and theses, republished books and booklets, illustrated papers, collections of engravings and art reproductions, designs, albums of illustrated books and booklets, albums of cartoons. A publication is considered as released when it could be bought on the market or when is offered free of charge.

Legal Deposit is a dynamic collection based on the principle of retrospective recovery of publications, database being constantly updated. The total number of titles includes printed publications in electronic format (CD).

"Number of printed books and booklets which entered the Legal Deposit of the National Library" comprises papers issued on the whole country territory printed by public and private publishing-houses, workshops of tertiary education institutions, information and documentation offices.

Title of the publication is used as measurement unit of papers number, printed or issued as independent

prezentat sub forma unui volum de sine stătător din punct de vedere tipografic. În cazul ziarelor și revistelor se consideră ca „titlu” denumirea separată a fiecărui ziar sau revistă.

Tirajul este numărul exemplarelor în care s-a tipărit o carte, o broșură, un ziar sau revistă sau orice altă tipăritură.

Noțiunile utilizate au următoarele semnificații:

Cartea reprezintă publicația neperiodică având cel puțin 49 pagini;

Broșura reprezintă publicația neperiodică care conține între 5 și 48 pagini.

Biblioteca este instituția, compartimentul sau structura specializată al cărei scop principal este de a constitui, a organiza, a prelucra, a dezvolta și a conserva colecții de cărți, publicații, alte documente specifice și baze de date pentru a facilita utilizarea acestora în scop de informare, cercetare, educație sau recreere.

Biblioteca Națională a României este instituția autorizată prin lege să exercite funcția de agenție națională, de depozit legal și este responsabilă de culegerea și conservarea tuturor publicațiilor editate în țară (indiferent dacă sunt destinate difuzării comerciale sau gratuite) de către persoane fizice sau juridice române ori executate de acestea peste hotare, întocmește statistica oficială a edițiilor naționale, are rolul de centru național de informare bibliografică, stabilește cataloagele colective etc.

Noțiunile utilizate pentru caracterizarea activității bibliotecilor au următoarele semnificații:

Volum de bibliotecă sunt considerate cărțile, broșurile, colecțiile de ziare și reviste cu minimum 5 pagini, precum și materialele audiovizuale (casete cu benzi magnetice, diafilme, CD-uri, DVD-uri etc.) pentru toate tipurile de biblioteci: naționale, județene, municipale, orașenești și comunale, ale instituțiilor de învățământ superior, ale operatorilor economici și ale unităților școlare.

Utilizator, persoană care consultă în sediul bibliotecii sau împrumută pentru acasă cel puțin o dată într-un an calendaristic o carte, broșură sau o altă publicație aparținând bibliotecii respective.

Muzeul este instituția de cultură, de drept public sau de drept privat, fără scop lucrativ, aflată în serviciul societății, care colecționează, conservă, cercetează, restaurează, comunică și expune, în scopul cunoașterii, educării și recreerii, măturii materiale și spirituale ale existenței și evoluției comunităților umane, precum și ale mediului înconjurător.

Colecția este ansamblul de bunuri culturale și naturale, constituit în mod sistematic și coerent de către persoane fizice sau persoane juridice de drept public ori de drept privat.

Vizitatorul este orice persoană ce vizitează muzeul, indiferent de tipul de bilet achiziționat (spre exemplu: întreg, redus sau gratis).

Producția ziarelor și revistelor cuprinde toate publicațiile periodice editate și imprimate în țară, oferite publicului și care, în general, ar trebui să figureze în bibliografia națională a țării; sunt exceptate publicațiile editate în scopuri publicitare: reclamă comercială, industrială și turistică, publicațiile produselor și serviciilor furnizate de editori, publicațiile cu caracter ocazional:

volume from printing viewpoint. In case of newspapers and magazines, "title" is considered every separate name of newspaper or magazine.

Number of printed copies represents the number of copies printed for a book, a booklet, a newspaper or magazine or any other publication.

The terms used have the following meaning:

Book represents an occasional publication of at least 49 pages;

Booklet represents an occasional publication of 5 - 48 pages.

Library is the institution, compartment or specialized structure whose main purpose is to constitute, organize, process, develop and preserve collections of books, publications, other specific documents and databases in order to facilitate their use for information, research, education or recreation.

The National Library of Romania is the institution authorized by law to exercise the position of a national agency, of legal deposit and it is responsible to deal with the collection and preservation of all publications issued in the country (irrespective of being meant to commercial or free of charge dissemination) by Romanian natural or legal persons or issued abroad; it builds up the official statistics of national publications; it plays the role of a national center of bibliographical information; it sets up collective catalogues a.s.o.

The terms used for characterizing the libraries activity have the following meaning:

Volumes of library comprise books, booklets, collections of newspapers and magazines of minimum 5 pages, as well as audio-visual materials (magnetic tape cassettes, film-strips, CD, DVD a.s.o.) for all types of libraries: national, county, municipality, town and communal, higher education institutions, economic and school operators.

User, person who lends for home (or consults inside the library) at least once a year a book, a booklet or another publication belonging to a library.

Museum is the cultural institution of public or private law, non-profit making, in the service of society, which acquires, conserves, researches, restores, communicates and exhibits, for purpose of study, education and recreation, material and spiritual evidences of human communities existence and evolution, as well as of the environment.

Collection represents all cultural and natural goods, built up in a consistent and systematic manner, by natural or legal persons of public or private law.

Visitor is any person visiting the museum, regardless of the type of ticket purchased (for example: full price, discount price or free of charge).

Output of newspapers and magazines includes all periodicals printed and issued in the country for the public and which, generally, should be comprised in the national bibliography, excepting publications printed for advertising purposes: commercial, industrial and tourism advertisement, publications on products and services supplied by publishers, occasional publications: time-tables, tariffs, telephone yearbooks, shows, exhibitions and fairs programs, statutes and balance sheets of

orare, tarife, anuare telefonice, programe de spectacole, expoziții, târguri, statute și bilanțuri ale societăților, directive și circulare, calendare și opere muzicale, producția cartografică (cu excepția atlasurilor și hărților). În producția de ziare și reviste mai sunt cuprinse: colecțiile de legi și regulamente ale administrației publice (cu excepția celor confidențiale sau rezervate unor distribuții interne), periodicele academice și științifice, universitare și ale instituțiilor de cercetări sau culturale, periodice ale organizațiilor profesionale, sindicale, politice, sportive, buletine parohiale și școlare, programele de radio și televiziune dacă sunt publicate sub formă de reviste.

Noțiunile utilizate au următoarele semnificații:

Ziarul reprezintă publicația cotidiană sau cu o periodicitate mai mare în care se publică știri, informații, comentarii asupra celor mai recente evenimente interne și internaționale: politice, sociale, culturale, profesionale, sportive etc.

Revista reprezintă publicația periodică prin care se tratează fie subiecte de interes general, fie unele de specialitate (studii și informații documentare referitoare la unele probleme din diverse domenii: legislație, politică, economie, cultură, filozofie, tehnică, medicină, modă, sport etc.).

Producția națională de filme este formată din totalitatea filmelor cu bandă normală destinate proiecției cinematografice comerciale (nu sunt cuprinse filmele realizate pentru televiziune); un film este considerat produs în cursul unui an de referință dacă în anul respectiv a fost încheiată producția și a fost proiectat în public pentru prima oară.

Distribuția filmelor reprezintă activitatea întreprinderilor specializate care au distribuit rețelei cinematografice naționale filme integral naționale, filme în coproducție și filme străine.

Exploatarea filmelor este activitatea de difuzare către public a totalității filmelor (integral naționale, în coproducție și străine) prin rețeaua comercială fixă (săli) sau în aer liber și prin grupurile mobile de proiecție dotate cu echipamente tehnice de specialitate.

Emisiunile la radio și televiziune reprezintă programele stațiilor de radioemisiune și de televiziune transmise, având ca tematică activitățile sociale, economice, politice, artistice etc. Unitatea de măsură a emisiunilor este „ora-program”.

SPORT

În numărul secțiilor sportive afiliate pe ramuri de sport aparținând cluburilor publice și private, precum și asociațiilor sportive sunt cuprinse cele care s-au afiliat la federațiile naționale sportive.

Sportivii legitimați sunt acei sportivi aflați în evidența federațiilor naționale și care participă la sistemul competițional organizat de către acestea. În rândul acestora nu sunt cuprinși sportivii aflați în evidența comisiilor județene constituite pe ramuri de sport sau cei care practică activități sportive necompetiționale.

În numărul antrenorilor cu normă întreagă sau arbitrilor sunt cuprinse persoanele care au o calificare recunoscută de federațiile naționale și au desfășurat activitate în anul 2017.

companies, directives and circulars, calendars and musical operas, cartography output (excepting atlases and maps). Output of newspapers and magazines also includes: collections of laws and regulations of public administration (excepting confidential ones or those for internal use), academic and scientific, university periodicals of research or cultural institutions, periodicals of vocational, trade-union, political, sport organizations, parish and school bulletins, radio and TV programs if are issued as magazines.

The terms used have the following meaning:

Newspaper represents a daily publication or with higher periodicity, issuing news, information, comments on the most recent internal and international events of political, social, cultural, vocational, sport a.s.o.

Magazine represents a periodical on a subject of general interest or specialised (documentary studies and information referring to topics from various fields: legislation, policy, economy, culture, philosophy, technique, medicine, fashion, sport a.s.o.).

National output of films represents all films of normal strip for commercial cinema projection (TV films are not included); a film is considered as released during the reference year, when the production was finished and it was projected in public for the first time.

Distribution of films represents the activity of specialized enterprises which distributed to the national cinemas network entirely national films, coproduction and foreign films.

Exploitation of films represents all films (national, in coproduction and foreign) broadcasted for the public by fixed commercial network (own halls) or in the open air and by mobile groups of projection endowed with specialized technical equipment.

Radio and TV broadcasts represent programs broadcasted by radio and TV stations having as topics social, economic, political, artistic a.s.o. activities. The measurement unit of broadcasts is "hour-program".

SPORT

The number of affiliated sport sections by sport branches, belonging to the public and private clubs and associations, includes those affiliated to national sport federations.

The legitimated sportsmen are those sportsmen in the evidence of national federations and taking part in the competitions system organized by them. Sportsmen in the evidence of the county commissions by sport branches or practising non-competitivity sport activities are not included among them.

The number of full time coaches or referees includes those having a qualification recognized by the national federations and who carried out an activity in 2017.

CULTURE

- 9.1** Printed books and booklets, which entered the Legal Book Stock of the National Library
- 9.2** Printed school books and university courses, by teaching language
- 9.3** Libraries
- 9.4** Newspapers, magazines and other periodicals
- 9.5** Museums and public collections
- 9.6** Cinemas
- 9.7** Film production
- 9.8** Projection of national and international films
- 9.9** Institutions and companies for arts performing or concerts
- 9.10** Radio and television broadcasts (state majority ownership)
- 9.11** Structure of radio and TV stations terrestrial broadcasts (private majority ownership)

SPORT

- 9.12** Sport federations
- 9.13** General hierarchy on official international contests by federations, in 2017
- 9.14** Medals obtained by Romanian sportsmen in the Olympic and Paralympic Games, World and European Championships
- 9.15** Medals obtained by Romanian sportsmen, by sport branches, in the Olympic Games 1896-2016
- 9.15.1** Medals obtained by Romanian sportsmen, by sport branches, in the Paralympic Games 2008-2016
- 9.15.2** Medals obtained by Romanian sportsmen, by sport branches, in the Youth Olympic Games 2010-2016
- 9.16** Participation of Romanian sportsmen in the Olympic Games
- 9.16.1** Participation of Romanian sportsmen in the Paralympic Games
- 9.16.2** Participation of Romanian sportsmen in the Youth Olympic Games

TERRITORIAL

- 9.17** Libraries, at territorial level, in 2017
- 9.18** Cinemas, at territorial level, in 2017
- 9.19** Sport activity, at territorial level, in 2017

PREȚURI

10

PRICES

SURSA DATELOR

Cercetări statistice:

- Cercetarea statistică a bugetelor de familie și cercetarea statistică structurală în întreprinderi, pentru elaborarea sistemelor de ponderare folosite la calculul indicelui de prețuri;
- Cercetarea statistică privind prețurile și tarifele mărfurilor și serviciilor care intră în consumul populației, realizată pe eșantioane reprezentative de sortimente, precum și unități de observare (magazine, piețe și unități prestatoare de servicii), pentru calculul indicilor prețurilor de consum;
- Cercetarea statistică privind prețurile de producție ale produselor și serviciilor industriale, realizată pe eșantioane reprezentative de produse, sortimente, precum și unități de observare (operatori economici), pentru calculul indicilor prețurilor producției industriale;
- Cercetarea statistică privind prețurile de achiziție/vânzare ale produselor agricole, realizată la circa 540 operatori economici (procesatori, comercianți, societăți comerciale agricole) și în 50 oboare, pe un nomenclator de 180 produse/varietăți;
- Cercetarea statistică asupra prețurilor principalelor produse vândute de către producătorii particulari în piețele agroalimentare, pe un eșantion de 138 produse/varietăți, în 100 de piețe din 95 localități urbane;
- Cercetarea statistică privind prețurile principalelor produse care reprezintă consum intermediar în agricultură, realizată la circa 150 operatori economici (procesatori, comercianți, societăți comerciale agricole), pe un eșantion de 1260 produse/sortimente;
- Cercetarea statistică privind prețurile producției pentru servicii, realizată pe eșantioane reprezentative de produse CPSA, precum și unități de observare (operatori economici), pentru calculul indicilor prețurilor producției pentru servicii.

PRECIZĂRI METODOLOGICE

INDICELE PREȚURILOR DE CONSUM (IPC) măsoară evoluția de ansamblu a prețurilor mărfurilor cumpărate și a tarifelor serviciilor utilizate de către populație într-o anumită perioadă (denumită perioadă curentă), față de o perioadă anterioară (denumită perioadă de bază sau de referință). Indicele prețurilor de consum se calculează **numai** pentru elementele care intră în **consumul direct** al populației, fiind excluse: consumul din resurse proprii, cheltuielile cu caracter de investiții și acumulare, dobânzile plătite la credite, ratele de asigurare, amenziile, impozitele etc., precum și cheltuielile aferente plății muncii pentru producția agricolă a gospodăriilor individuale.

Prețurile colectate sunt prețuri cu amănuntul, inclusiv TVA.

DATA SOURCE

Statistical surveys:

- *Family budgets statistical survey and structural business statistical survey, to carry out the weighting systems used in the calculation of the price index;*
- *Statistical survey on prices and tariffs of goods and services included in population consumption, carried out based on representative samples of assortments, as well as observation units (shops, markets and units rendering services), for the calculation of consumer price indices;*
- *Statistical survey on production prices of industrial products and services, carried out on representative samples of products, assortments, as well as observation units (economic operators), for the calculation of industrial production price indices;*
- *Statistical survey on purchase/selling prices of agricultural products, carried out for about 540 economic operators (processors, tradesmen, trade agricultural companies) and 50 markets, on a nomenclature of 180 products/items;*
- *Statistical survey on prices for main agricultural products, sold by private producers in agro-food markets on a sample of 138 products (varieties) in 100 markets and 95 urban localities;*
- *Statistical survey on prices of main products which represent intermediate consumption in agriculture, carried out for about 150 economic operators (processors, tradesmen, trade agricultural companies), on a sample of 1260 products/items;*
- *Statistical survey on services producer price, carried out on representative samples of products CPSA, as well as observation units (economic operators), for the calculation of services producer price indices.*

METHODOLOGICAL NOTES

CONSUMER PRICE INDEX (CPI) measures the overall evolution of prices for purchased goods and tariffs of services used by the population during a certain period (called current period), as against a previous period (called base or reference period). The Consumer Price Index is calculated **only** for the elements that form part of the population's **direct consumption**, excluding the following: consumption from one's own resources, investment and accumulation expenses, interest paid on credits, insurance rates, fines, taxes, a.s.o., as well as expenses for the payment of the work done for the agricultural production of individual households.

Collected prices are retail prices, VAT included.

Prețurile sunt observate din circa 7300 de unități aflate în 68 de centre de colectare selectate din 42 localități urbane, în funcție de volumul vânzărilor și de numărul populației.

Perioadele de referință pentru colectarea prețurilor sunt 1-7, 10-17, 21-27 ale fiecărei luni, pentru mărfurile alimentare, tutun, benzină, motorină, gaz lichefiat și tarifele pentru apă, canal, salubritate, iar pentru mărfurile nealimentare și servicii, colectarea prețurilor se face în perioada 10-17 a fiecărei luni astfel că, pentru cele aproximativ 1800 de sortimente selectate în eșantionul de bunuri și servicii se înregistrează periodic circa 110000 de prețuri.

Indicele se calculează prin agregarea indicilor individuali la nivel de post de cheltuieli, grupă (mărfuri alimentare, mărfuri nealimentare și servicii) și total.

Ponderile utilizate pentru agregarea indicilor de preț de consum sunt obținute din cercetarea statistică a bugetelor de familie și rezultă din structura cheltuielilor medii lunare efectuate de o gospodărie pentru cumpărarea bunurilor și plata serviciilor necesare satisfacerii nevoilor de trai. Ponderile se actualizează anual, luându-se în considerare cea mai recentă estimare a cheltuielilor populației.

Indicii armonizați ai prețurilor de consum (IAPC) au luat ființă în Uniunea Europeană ca răspuns la necesitatea de a stabili indici comparabili ai prețurilor de consum la nivelul statelor membre ale Uniunii Europene, care să permită măsurarea stabilității prețurilor la nivelul zonei euro, dar și măsurarea gradului de convergență a prețurilor, criteriu de aderare la Uniunea Monetară Europeană.

Diferențele dintre cei doi indici de preț de consum sunt nesemnificative în cazul României și constau în:

- clasificarea utilizată pentru agregarea și prezentarea indicilor armonizați este cea convenită de CEE/Eurostat/OECD;
- IAPC reflectă evoluția prețurilor și tarifelor achiziționate și consumate pe teritoriul României atât de persoanele fizice rezidente cât și de cele nerezidente (acestea din urmă nu sunt incluse în IPC național);
- din anul 2012 a intrat în vigoare Regulamentul CE nr.1114/2010 privind standardele minime pentru calitatea ponderilor indicilor armonizați ai prețurilor de consum. Implementarea regulamentului înseamnă utilizarea datelor privind cheltuiala monetară de consum final al gospodăriilor din conturile naționale și a cheltuielilor din Ancheta Bugetelor de Familie realizate în perioada aferentă anului de bază al IPC; ponderile astfel calculate sunt actualizate la prețurile lunii decembrie a anului precedent în cazul IAPC;
- începând cu luna ianuarie 2016, perioada de referință utilizată pentru prezentarea IAPC este anul 2015.

Prices are observed in about 7300 units located in 68 collection centres selected from 42 urban localities, depending on the volume of sales and the population number.

The reference periods for price collection are 1-7, 10-17, 21-27 each month, for food goods, tobacco, gasoline, diesel, liquefied gas, tariffs for water, sewerage, sanitation while for non-food goods and services, the period for price collection is 10-17 each month so that, for the approximately 1800 assortments selected in the sample of goods and services, about 110000 prices are recorded periodically.

The index is calculated by aggregating the individual indices at the level of expenditure items, groups (food goods, non-food goods and services) and overall.

The weights used to aggregate the Consumer Price Indices are obtained from the Family Budgets Survey and result from the structure of the monthly average expenditure incurred by a household for the purchase of goods and the payment of services necessary for meeting living needs. The weights are updated annually, taking into account the most recent estimation of the population's expenditure.

The Harmonised Indices of Consumer Prices (HICP) were created within the European Union in response to the need to establish comparable Consumer Price Indices at the level of EU Member States, in order to allow for the measurement of price stability in the euro area, as well as the measurement of price convergence, a criterion for joining the European Monetary Union.

The differences between the two Consumer Price Indices are insignificant in the case of Romania and consist in the following:

- the classification used to aggregate and present harmonised indices is the one agreed upon by EEC/Eurostat/OECD;
- the HICP reflects the evolution of the prices of goods and the tariffs of services purchased and consumed on Romanian territory both by resident and non-resident natural persons (the latter are not included in the national CPI);
- since 2012, the Regulation (EU) No 1114/2010 as regards minimum standards for the quality of the HICP weightings entered into force. The implementation of the regulation means the use of data on monetary expenses of households final consumption from national accounts and expenditure from the Family Budgets Survey carried out in the period of CPI base year; the weights calculated as such are updated at the prices of previous year December in case of HICP;
- beginning with January 2016, the reference period used for HICP is the year 2015.

INDICELE PREȚURILOR PRODUCȚIEI INDUSTRIALE (IPPI) măsoară evoluția în timp a prețurilor produselor industriale fabricate de producători interni, livrate atât pe piața internă cât și pe piața externă.

Indicele prețurilor producției industriale este calculat conform cerințelor și standardelor Regulamentului Consiliului CE nr.1165/1998, amendat prin Regulamentul CE nr.1158/2005 cu privire la statisticile pe termen scurt și acoperă aproape în totalitate sectoarele industriilor extractivă și prelucrătoare, precum și sectorul energetic.

Prețurile colectate sunt prețuri de producător și nu includ TVA.

Prețurile sunt colectate de la aproximativ 1800 de operatori economici, selectați în funcție de cifra de afaceri raportată în cadrul cercetării statistice Ancheta Structurală în întreprinderi realizată în perioada aferentă anului de bază (2015). Gradul de acoperire obținut este cuprins între 70% și 100% din cifra de afaceri aferentă fiecărei clase CAEN Rev. 2.

Colectarea se realizează o dată pe lună și constă în înregistrarea prețurilor la nivel de sortiment, considerat reprezentativ de către fiecare operator economic inclus în eșantion.

Indicele se calculează prin agregarea indicilor individuali la nivel de produs/operator economic, produs PRODROM, clasă CAEN Rev. 2, diviziune CAEN Rev. 2, secțiuni CAEN Rev. 2 și total industrie.

Ponderile utilizate pentru calculul indicilor prețurilor producției industriale sunt stabilite separat pe destinații (piața internă sau piața externă). Valorile de ponderare pentru toate nivelurile de agregare s-au determinat din Ancheta Structurală în Întreprinderi (ASA) realizată în perioada aferentă anului de bază (2015).

PREȚURILE MEDII ȘI INDICIILE PREȚURILOR PRINCIPALELOR PRODUSE AGRICOLE

Observarea și culegerea prețurilor care intră în calcularea prețurilor medii se realizează pe canale de vânzare reprezentative, în funcție de natura produsului, utilizând un eșantion de 100 de piețe agroalimentare, 50 oboare, circa 153 procesatori, circa 52 angroșiști și circa 335 societăți comerciale agricole și unități de cercetare și producție agricolă.

Prețurile nu includ costuri de transport, stocare etc., subvențiile pe produs și TVA.

Colectarea prețurilor se realizează cu frecvență săptămânală în piețele agroalimentare și lunară în oboare, la procesatori, angroșiști și la societățile comerciale agricole.

Prețurile medii anuale ale produselor vândute în piețele agroalimentare, la nivel de localitate, sunt obținute ca medie aritmetică simplă a prețurilor săptămânale.

THE INDUSTRIAL PRODUCTION PRICE INDEX (IPPI) measures the evolution over time of the prices of industrial products manufactured by domestic producers, delivered on the domestic and non-domestic markets.

The Industrial Production Price Index is calculated in accordance with the requirements and standards of Council Regulation (EC) No 1165/1998 concerning short-term statistics, amended by Regulation (EC) No 1158/2005 of the European Parliament and of the Council, and covers almost fully the mining and quarrying sector, the manufacturing sector and the energy sector.

The prices collected are producer prices and do not include the VAT.

Prices are collected from approximately 1800 economic operators, selected depending on the turnover reported in the annual Structural Business Survey conducted during the period corresponding to the base year (2015). The coverage obtained ranges between 70% and 100% of the turnover corresponding to each CAEN Rev. 2 class.

Prices are collected once a month. They are recorded at the level of assortments considered representative by each economic operator included in the sample.

The index is calculated by aggregating individual indices at the level of products/economic operators, PRODROM products, CAEN Rev. 2 classes, CAEN Rev. 2 divisions, CAEN Rev. 2 sections and for industry overall.

The weights used to calculate Industrial Production Price Indices are established separately according to the destination (the domestic market or the non-domestic market). The weighting values for all aggregation levels were determined from the annual Structural Business Survey conducted during the period corresponding to the base year (2015).

AVERAGE PRICES AND PRICE INDICES FOR THE MAIN AGRICULTURAL PRODUCTS

The observation and collection of the prices that are taken into account for the calculation of average prices are performed based on representative sales channels, depending on the nature of the product, using a sample of 100 agro-food markets, 50 fairs, about 153 processors, about 52 wholesalers and about 335 agricultural trading companies and agricultural research and production units.

Prices do not include the costs for transport, storage a.s.o., the subsidies on products and the VAT.

Prices are collected weekly in the agro-food markets and monthly as regards the fairs, processors, wholesalers and agricultural trading companies.

The annual average prices of the products sold in agro-food markets, at locality level, are obtained as a simple arithmetic mean of weekly prices.

Prețurile medii anuale ale produselor vândute în piețele agroalimentare, la nivel de țară, sunt obținute ca medie aritmetică ponderată a prețurilor medii lunare, la nivel de produs/țară.

Prețurile medii anuale ale produselor agricole achiziționate de operatorii economici sunt obținute ca medie aritmetică simplă a prețurilor medii lunare, la nivel de produs/țară.

Indicii prețurilor produselor agricole măsoară variația în timp a prețurilor de vânzare a acestor produse de către producătorii agricoli interni.

Indicii individuali sunt agregați la diferite nivele de clasificare ale produselor de origine vegetală sau animală, până la obținerea indicelui pentru total produse agricole.

Sistemul de ponderi utilizat în calculul prețurilor medii și al indicilor lunari ai prețurilor la nivel de produs se bazează pe date la nivel de județ (cantități) obținute din cercetarea statistică „Producția vegetală la principalele culturi în anul 2015” și din cercetarea statistică „Efectivele de animale existente la 1 decembrie 2015 și producția animală obținută în anul 2015”.

Sistemul de ponderi folosit în calculul indicilor agregați este obținut din datele care provin din Conturile Economice din Agricultură, reprezentând valoarea de vânzare a produselor agricole la prețul producătorului, în anul 2015.

Indicii prețurilor principalelor produse care reprezintă consum intermediar în agricultură (input-uri) măsoară variația în timp a prețurilor de vânzare a acestor produse către producătorii agricoli interni.

Prețurile sunt colectate trimestrial de la aproximativ 150 de operatori economici care desfășoară activitate de producție și/sau de comercializare de input-uri agricole (din producția internă sau din import) și vând direct către producătorii agricoli.

Prețurile includ costurile de transport, stocare etc., dar nu cuprind TVA și subvențiile pe produs.

Înregistrarea prețurilor se realizează la nivel de sortimente reprezentative pentru fiecare produs, selectate pe baza caracteristicilor specifice și a celor mai comune condiții de comercializare.

Indicii sunt agregați la diferite nivele de clasificare a produselor utilizând un sistem de ponderi.

În structura indicelui global sunt cuprinse și produse/grupe de produse pentru care nu se culeg date (ex: Energie și lubrifianți), acestea provenind de la alte cercetări statistice din cadrul INS și reprezintă fie indici agregați, fie indici la nivel de produse care se agregă utilizând ponderi, până la nivelul impus de structura indicelui global.

Sistemul de ponderi utilizat în calculul indicilor agregați este obținut din datele care provin din Conturile Economice din Agricultură, reprezentând valoarea anuală a produselor care reprezintă consum intermediar, în agricultură, în anul 2015.

The annual average prices of products sold on agro-food markets, at country level, are obtained as weighted arithmetic mean of monthly average prices, at product/country level.

The annual average prices of the agricultural products purchased by economic operators are obtained as a simple arithmetic mean of monthly average prices, at product/country level.

The price indices for agricultural products measure the change over time in the prices at which these products are sold to domestic agricultural producers.

Individual indices are aggregated at various crop or animal product classification levels, until obtaining the index for agricultural products overall.

The system of weights used in the calculation of average prices and monthly price indices at product level is based on data at county level (quantities) obtained from statistical survey "Crop production for main crops, in 2015" and from statistical survey "Livestock existent on December 1, 2015 and animal production obtained in 2015".

The system of weights used to calculate aggregate indices is obtained from data coming from the Economic Accounts for Agriculture, representing the sale value of agricultural products at producer price, in 2015.

The price indices for the main products that represent intermediate consumption in agriculture (inputs) measure the change over time in the prices at which these products are sold to domestic agricultural producers.

Prices are collected on a quarterly basis from approximately 150 economic operators who produce and/or market agricultural inputs (from the domestic production or from imports) and sell the products directly to agricultural producers.

Prices include the costs for transport, storage a.s.o., but do not include the VAT and the subsidies on products.

Prices are recorded at the level of assortments that are representative for each product, selected on the basis of specific characteristics and of the most common marketing conditions.

Indices are aggregated at various product classification levels using a system of weights.

The structure of the overall index also includes products/groups of products for which data are not collected (e.g.: Energy and lubricants), as they come from other statistical surveys conducted by the NIS and represent either aggregate indices or indices at product level which are aggregated using weights, up to the level imposed by the structure of the overall index.

The system of weights used in the calculation of aggregate indices is obtained from data coming from Economic Accounts in Agriculture, representing annual value of products which represent intermediate consumption in agriculture, in 2015.

INDICII PREȚURILOR PROPRIETĂȚILOR REZIDENȚIALE

Metodologia indicilor prețurilor proprietăților rezidențiale a fost dezvoltată prin utilizarea celor mai adecvate surse de date disponibile în prezent. În plus, la dezvoltarea acestei metodologii s-au avut în vedere cele mai bune practici internaționale recomandate, așa cum sunt definite în manualul Eurostat privind indicii prețurilor proprietății rezidențiale.

Obiectivul RPPI este de a măsura evoluția trimestrială a prețurilor proprietăților rezidențiale și nu de a calcula prețul mediu pe metru pătrat sau o valoare medie pe tranzacție în funcție de numărul de camere sau suprafața utilă.

Indicele este construit din prețurile proprietăților tranzacționate și este elaborat în conformitate cu Regulamentul Comisiei (UE) nr.93/2013. Indicele este indice în lanț pentru a produce o serie de indici care permite efectuarea de comparații de-a lungul anilor.

RPPI este utilizat ca indicator economic principal în cadrul Procedurii de Dezechilibru Macroeconomic (PDM), care prevede că modificarea anuală a prețurilor locuințelor (deflatată cu IAPC) cu +/- 6% declanșează o alertă a tabloului de bord PDM.

Colectarea datelor

Modul standard de construire a unui indice de preț este de a colecta prețurile pentru exact același produs sau sortiment în perioadele care urmează să fie comparate. În practică, în cazul proprietăților rezidențiale, această metodă standard întâmpină dificultăți de aplicare din mai multe considerente, și anume:

- proprietățile vândute în perioade diferite sunt eterogene. Fiecare proprietate vândută poate fi considerată un produs unic. Este greu să identifice proprietăți similare din cauza diferențelor calitative care pot să apară și chiar a locației unde este vândută proprietatea;
- tranzacțiile cu aceeași proprietate sunt sporadice. În ciuda aplicării cu succes a ajustărilor calitative, pot exista probleme în construirea unui indice de preț tocmai datorită incidenței scăzute a revânzărilor;
- numărul redus de informații/caracteristici ale proprietăților vândute.

În acest sens, în vederea stabilirii cât mai exact a caracteristicilor care influențează prețul tranzacției au fost solicitate și informații cu privire la:

- locația amplasării imobilului;
- anul construirii;
- tipul clădirii;

RESIDENTIAL PROPERTY PRICE INDICES

The methodology on residential property indices was developed by using the most appropriate data sources currently available. Furthermore, the development of this methodology took account of the recommended international best practices as defined in the Eurostat manual on residential property prices.

The objective of the RPPI is to measure the quarterly evolution of residential property prices and not to calculate the average price per square metre or an average value per transaction depending on the number of rooms or the useful floor area.

The index is constructed based on the prices of the properties traded and is prepared in accordance with Commission Regulation (EU) nr.93/2013. The index is a chain index to produce a series of indices allowing for comparisons over the years.

The RPPI is used as main economic indicator in the Macroeconomic Imbalance Procedure (MIP), which states that the annual change in dwellings prices (deflated by HICP) of $\pm 6\%$ is triggered by an alert of the MIP scoreboard.

Data collection

The standard method of building a price index is to collect the prices in the periods to be compared for exactly the same product or item. In practice, in the case of residential properties, this standard method encounter difficulties in application due to several reasons, namely:

- *the properties sold in different periods of time are heterogeneous. Each property sold can be considered as a unique item. It is difficult to identify a similar property due to the qualitative differences that may occur and, moreover, to the location where the property is sold;*
- *transactions with the same property are sporadic. Despite the successful implementation of quality adjustments, there may be problems in building a price index precisely because of the low incidence of resales;*
- *the reduced amount of information on/number of characteristics of the sold properties.*

Considering this, in order to determine the characteristics that influence the transaction price as accurately as possible, the following information was also requested:

- *location of the property;*
- *year of construction;*
- *type of building;*

Notă: Toți indicii de preț prezentați mai sus sunt de tip Laspeyres.
Note: All price indices presented above are Laspeyres-type indices.

- clădire de tip bloc:
  - suprafața utilă și construită;
  - nivelul la care se află locuința;
- clădiri individuale:
  - suprafața utilă și construită;
  - suprafața teren;
  - garaj;
- alte caracteristici calitative:
  - tipul locuinței;
  - gradul de confort al locuinței;
  - sistemul de încălzire;
  - tipul de finisaj;
  - starea de întreținere a locuinței;
  - materialele de construcție;
  - amplasarea imobilului.

Colectarea informațiilor a început din luna ianuarie 2009 și se realizează de către INS cu sprijinul tuturor Camerelor Notarilor Publici care funcționează în plan teritorial. Datele sunt colectate de la birourile notariale pe baza unui chestionar electronic cu o periodicitate lunară.

Variabila colectată prin ancheta prețurilor proprietăților rezidențiale face referire la valoarea declarată de părți în tranzacțiile autentificate de către notarii publici.

Metoda de calcul

Ținând cont de limitările existente în cazul vânzărilor proprietăților imobiliare, referitoare la modificările calitative care apar în timp, metoda folosită pentru estimare a indicilor este metoda „hedonică”. Metoda hedonică ia în considerare faptul că bunurile eterogene pot fi descrise printr-un set de caracteristici sau atribuții. În cazul locuințelor, acest set poate include atât caracteristici referitoare la structura locuinței, cât și cele referitoare la locația unde se află proprietatea. Deși nu există o piață pentru evaluarea acestor caracteristici (ele nu pot fi vândute separat), cererea și oferta, în cazul proprietăților, determină implicit contribuția marginală a caracteristicilor la prețurile proprietăților. Tehnicile de regresie pot fi utilizate pentru estimarea acestor contribuții marginale sau a prețurilor implicite. Pentru a estima contribuțiile marginale a caracteristicilor luate în considerare în descrierea prețurilor proprietăților rezidențiale în România a fost utilizată o funcție de regresie logaritmică:

$$\ln p_i = \beta_{1,\tau} \ln s_i + \sum \beta_{j,\tau} * c_i$$

Pentru construirea funcției de regresie caracteristicile luate în considerare au fost următoarele:

- a. localitatea în care se află locuința:
  - capitală sau restul țării, în cazul apartamentelor;
  - mediu urban sau rural, în cazul clădirilor individuale.

- block of flats:
  - usable and built floor area;
  - floor at which the dwelling is located;
- individual building:
  - usable and built area;
  - land area;
  - garage;
- other qualitative characteristics:
  - type of dwelling;
  - comfort level;
  - heating type;
  - type of finishes;
  - status of dwelling maintenance;
  - construction materials;
  - location.

The data collection began in January 2009 and is performed by the NIS with the support of all the Chambers of Notaries Public serving the territorial level. Data are collected through the notary offices using an electronic questionnaire with monthly periodicity.

The price variable collected through the survey on residential property prices refers to the value declared by both parties involved in the transactions authorised by the notaries public.

Calculation method

Given the existing limitations for real estate sales, related to the qualitative changes that occur over time, the method used to estimate the indices is the "hedonic" method. The hedonic method takes into account the fact that the heterogeneous goods can be described by a set of characteristics or attributes. In the case of dwellings, this set may include both characteristics related to the structure of the dwelling and characteristics relating to the location of the property. Although there is no market for the evaluation of these characteristics (they can not be sold separately), in the case of properties, supply and demand determine by default the marginal contribution of characteristics to the property prices. The regression techniques can be used for the estimation of these marginal contributions or the default prices. In order to estimate the marginal contributions of the characteristics considered for describing the residential property prices in Romania, the logarithmic regression function was used:

$$\ln p_i = \beta_{1,\tau} \ln s_i + \sum \beta_{j,\tau} * c_i$$

The characteristics which have been taken into account for creating the regression function were the following:

- a. location where the dwelling is situated:
  - capital city or rest of the country for flats in blocks;
  - urban or rural area for individual buildings.

Pentru fiecare localitate au fost create variabile fictive (dummy) care iau valoarea 1, dacă locuința se află într-o anumită microlocație (sector, în cazul apartamentelor din capitală și județ, în celelalte cazuri) sau valoarea 0, în caz contrar;

- b. anul de construcție: au fost considerate 5 variabile fictive în funcție de anul de construcție declarat pentru locuința tranzacționată;
- c. nivelul la care se află locuința: s-au considerat 4 variabile false în funcție de etajul la care se află locuința;
- d. suprafața locuinței: a fost considerată valoarea logaritmului natural pentru fiecare suprafață;
- e. tipul locuinței: au fost create 2 variabile fictive pentru fiecare tip de locuință (decomandat sau nedecomandat);
- f. confortul locuinței: au fost create variabile fictive pentru fiecare tip de confort (superior, I, 2 sau altul);
- g. sistemul de încălzire: au fost create variabile fictive pentru fiecare sistem de încălzire folosit în locuința vândută (încălzire centralizată, centrală proprie, aer condiționat etc.);
- h. tipul de finisaj: au fost construite 3 variabile fictive aferente tipurilor de finisaj considerate (superior, normal și fără);
- i. starea de întreținere a locuinței: au fost create 3 variabile fictive în funcție de declarația vânzătorului/cumpărătorului (foarte bună, bună și satisfăcătoare);
- j. amplasarea locuinței: variabilele fictive create au ținut cont de amplasarea locuinței (aproape de mijloacele de transport, aproape de magazine etc.).

Modelul aplicat este de tipul „rolling time dummy window” și este aplicat în fiecare trimestru, pentru ultimul trimestru și cele patru trimestre anterioare.

Estimările privind modificarea prețurilor sunt furnizate trimestrial pentru următoarele subgrupe de pe piața imobiliară:

- tipul locuinței:
  - noi pentru sectorul gospodăriilor;
  - existente pentru sectorul gospodăriilor:
    - apartamente:
      - capitală;
      - restul țării;
    - case:
      - urban;
      - rural.

INDICELE PREȚURILOR PRODUCȚIEI PENTRU SERVICII (IPPS) măsoară evoluția de ansamblu a tarifelor practicate de operatorii economici pentru serviciile furnizate de aceștia într-o anumită perioadă (denumită perioadă curentă), față de o perioadă anterioară (denumită perioadă de bază sau de referință).

For each locality, dummy variables taking value 1 if the dwelling is situated in a certain micro-location (district for flats in the capital city, county in the other cases) or value 0 otherwise have been created;

- b. year of construction: 5 dummy variables were considered in relation to the year of construction declared for the transacted dwelling;*
- c. floor at which the dwelling is located: 4 dummy variables were considered depending on the floor on which the dwelling is situated;*
- d. area of the dwelling: the natural logarithm value for each area was considered;*
- e. type of apartment: 2 dummy variables were created, one for each type of apartment (detached, not-detached);*
- f. comfort type: dummy variables were created for each type of comfort (superior, comfort type I, type II, other categories);*
- g. heating type: dummy variables were created for each heating type used in the sold dwelling (central heating, own central heating, air conditioning a.s.o.);*
- h. type of finishes: 3 dummy variables were built for the existing types (superior, normal and without finishes);*
- i. status of dwelling maintenance: 3 dummy variables were created depending on the statement of the seller/buyer (very good, good, satisfactory);*
- j. location: dummy variables were created taking into account the location of the dwelling (near the public transport network, near shops a.s.o.).*

The applied model is a "rolling time dummy window" and is applied every quarter for the last quarter and the previous four quarters.

The estimates of changes in prices are quarterly disseminated for the following subgroups on real estate market:

- *dwelling type:*
  - *new for households sector;*
  - *existent for households sector:*
    - *flats:*
      - *capital;*
      - *rest of the country;*
    - *houses:*
      - *urban;*
      - *rural.*

SERVICES PRODUCER PRICE INDEX (SPPI) *measures the evolution of tariffs, charged by economic operators for services provided by them in a certain period (called current period), as against a previous period (called base or reference period).*

Sfera de cuprindere a indicelui prețurilor producției pentru servicii este reprezentată de ansamblul activităților desfășurate de operatorii economici cu personalitate juridică, înregistrați la Registrul comerțului, care au activitatea principală servicii (CAEN Rev.2 — 494, 501, 502, 51, 521, 5224, 531, 532, 61, 62, 631, 639, 69, 702, 71, 73, 78, 80, 812) oferite exclusiv persoanelor juridice.

Din punct de vedere al acoperirii geografice, indicele prețurilor producției pentru servicii are acoperire națională.

Principala variabilă observată este tariful practicat de operatorii economici selectați în eșantion pentru cele mai reprezentative activități incluse în serviciile furnizate de aceștia.

Tarifele nu includ taxa pe valoarea adăugată (TVA).

Urmărirea și înregistrarea tarifelor producției pentru servicii se realizează pe baza următoarele clasificări și nomenclatoare:

- Clasificarea Activităților din Economia Națională — CAEN Rev.2;
- Clasificarea Produselor și Serviciilor asociate Activităților — CPSA 2015;
- Nomenclatorul operatorilor economici selectați în eșantion;
- Nomenclatorul acțiunilor (serviciilor) reprezentative în cadrul produsului CPSA 2015/operator economic.

Indicele prețurilor producției pentru servicii este de tip Laspeyres și se determină pe baza unui sistem de ponderi constante. Valorile de ponderare s-au determinat din Ancheta Statistică Anuală (structurală) în întreprinderi (ASA) din anul de referință 2015.

The coverage of the services producer price indices is represented by all the activities of economic operators registered with the Trade Register, whose main activity is included in services (CANE Rev.2 - 494, 501, 502, 51, 521, 5224, 531, 532, 61, 62, 631, 639, 69, 702, 71, 73, 78, 80, 812), exclusively provided to legal persons.

In terms of geographical coverage, services producer price index has national coverage.

The main variable is the observed rate charged by economic operators selected in the sample for the most representative activities included in the services provided by them.

Prices do not include value added tax (VAT).

The monitoring and recording of production prices (tariffs) for services are achieved based on the following classifications and nomenclatures:

- *National Classification of Economic Activities - CANE Rev.2;*
- *Classification of Products and Services associated to Activities - CPSA 2015;*
- *Nomenclature of economic operators selected in the sample;*
- *Nomenclature of representative activities (services) in CPSA 2015 product/economic operator.*

Services producer price index is Laspeyres type and is determined on the basis of a system of constant weightings. The weighting values were set based on the Annual Statistical (Structural) Business Survey from reference year 2015.

10 PRICES

- 10.1** Consumer price indices
- 10.2** Consumer price indices, for the main groups of goods and services
- 10.3** Harmonised indices of consumer price, for groups of goods and services according to the ECOICOP classification
- 10.4** Industrial production price indices
- 10.5** Industrial production price indices, by main industrial groups
- 10.6** Average purchasing prices for main agricultural products
- 10.7** Price indices for the main agricultural products
- 10.8** Price indices for the main products that represent intermediate consumption in agriculture
- 10.9** Average prices for the main products sold on the agro-food markets, in 2017
- 10.10** Residential property price indices
- 10.11** Services producer price indices

CONTURI NAȚIONALE

11

NATIONAL ACCOUNTS

SURSA DATELOR

Cercetări statistice:

- Valorificarea rezultatelor cercetărilor statistice elaborate în cadrul sistemului statisticii oficiale.

Surse administrative:

- Ministerul Finanțelor Publice, pentru datele din execuția bugetului public național, bilanțurile contabile, precum și pentru datele privind impozitarea veniturilor persoanelor fizice independente și asociațiilor familiale;
- Banca Națională a României, pentru datele din balanța de plăți.

PRECIZĂRI METODOLOGICE

Conturile naționale au fost elaborate pe baza principiilor metodologice ale Sistemului European de Conturi 2010 (SEC 2010).

Datele pentru anul 2016 sunt definitive, iar cele pentru anul 2017 sunt semidefinite.

Datele privind conturile naționale s-au revizuit pentru perioada 2012-2015 pentru a asigura coerența cu conturile sectorului „Administrații publice” și cu Balanța de Plăți. Revizuirea a avut loc ca urmare a aplicării noii politici de revizuire a indicatorilor macroeconomici elaborată pentru a respecta cerințele impuse de Regulamentul 2304/2016 referitor la modalitățile, structura, periodicitatea și indicatorii de evaluare ai rapoartelor privind calitatea datelor transmise conform Regulamentului (UE) nr. 549/2013 al Parlamentului European și al Consiliului.

Contabilitatea națională reprezintă un ansamblu coerent și detaliat de conturi și tabele ce oferă o imagine comparabilă și completă a activității economice a unei țări. Aceasta clasifică marea varietate de fluxuri economice într-un număr restrâns de categorii fundamentale și le înscrie într-un cadru de ansamblu ce permite obținerea unei reprezentări a circuitului economic adaptată nevoilor de analiză, previziune și politică economică.

Principalele conturi ce se elaborează în cadrul contabilității naționale sunt:

- contul de bunuri și servicii;
- contul de producție;
- contul de distribuire primară a venitului;
- contul de exploatare;
- contul de alocare a veniturilor primare;
- contul de venit al întreprinderii;
- contul de alocare a altor venituri primare;
- contul de distribuire secundară a venitului;
- contul de redistribuire a venitului în natură;
- contul de utilizare a venitului;
- contul de utilizare a venitului disponibil;
- contul de utilizare a venitului disponibil ajustat;
- contul de capital;
- contul variațiilor nete datorate economiei și transferurilor de capital;
- contul achizițiilor de active nefinanciare;
- contul financiar;
- contul altor modificări de active;
- conturile de patrimoniu;
- contul restului lumii.

Tranzacțiile din conturile naționale sunt clasate pe sectoare instituționale.

DATA SOURCE

Statistical surveys:

- Turning into account the results of statistical surveys carried out within the system of official statistics.

Administrative sources:

- Ministry of Public Finances, for data provided on the execution of the state budget, the balance sheets, as well as for data concerning the tax on the income of family associations and individual natural persons;
- National Bank of Romania, for data from the balance of payments.

METHODOLOGICAL NOTES

The national accounts have been drawn up according to the methodological principles of European System of Accounts 2010 (ESA 2010).

The data for 2016 are final and those for 2017 are semi-final.

The national accounts data for the period 2012-2015 were revised to insure the consistency with the “General Government” sector accounts and with the Balance of Payments. The revision was based on the new macroeconomic indicator revision policy which was elaborated to comply with the Regulation (EU) 2016/2304 on the modalities, structure, periodicity and assessment indicators of the quality reports on data transmitted pursuant to Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council.

National accounting represents a coherent and detailed whole of accounts and tables, which gives a comparable and complete picture of the economic activity of a country. It classifies the wide variety of economic flows into a low number of basic categories inscribing them in a frame allowing for obtaining a representation of the economic circuit adapted to the analyses, forecasts and economic policies requirements.

The main accounts compiled within national accounting are:

- goods and services account;
- production account;
- primary distribution of income account;
- generation of income account;
- allocation of primary income account;
- entrepreneurial income account;
- allocation of other primary income account;
- secondary distribution of income account;
- redistribution of income in kind account;
- use of income account;
- use of disposable income account;
- use of adjusted disposable income account;
- capital account;
- change in net worth due to saving and capital transfers account;
- acquisition of non-financial assets account;
- changes in assets;
- other changes in volume of assets account;
- balance sheets;
- rest of the world account.

Transactions of national accounts are classified by institutional sector.

Sectorul instituțional reprezintă ansamblul unităților instituționale ce au un comportament economic asemănător. Unitățile instituționale sunt clasate în sectoare, în funcție de două caracteristici reprezentative pentru comportamentul lor economic:

- categoria de producători;
- natura activităților și a funcțiilor lor principale.

Ansamblul de unități instituționale rezidente (unități ce au centrul de interes pe teritoriul economic al unei țări) se grupează în cinci sectoare instituționale: societăți nefinanciare; societăți financiare; administrații publice; gospodăriile populației; instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației.

Sectorul societăți nefinanciare cuprinde unitățile instituționale cu personalitate juridică care sunt producători de piață și a căror activitate principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare. În acest sector se include activitatea regiilor autonome și a societăților comerciale nefinanciare, precum și a cvasi-societăților nefinanciare.

Sectorul societăți financiare cuprinde ansamblul de societăți și cvasi-societăți a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară și/sau în exercitarea de activități financiare auxiliare. În acest sector au fost incluse următoarele tipuri de unități: Banca Națională a României, băncile comerciale românești și străine, Casa de Economii și Consemnațiuni (CEC Bank), Case de Ajutor Reciproc (CAR), companiile/societățile de brokeraj, societăți de investiții financiare, Bursa de valori, case de schimb valutar, cooperative de credit, societăți de asigurare, Fondul privat de pensii.

Sectorul administrații publice cuprinde toate unitățile instituționale care sunt producători non-piață și a căror producție este destinată consumului individual și colectiv și care sunt finanțate din contribuțiile obligatorii vărsate de unitățile aparținând altor sectoare și de toate unitățile instituționale, a căror activitate principală constă în efectuarea de operații de redistribuire a veniturilor și a avuției naționale.

Sectorul administrații publice se compune din următoarele subsectoare:

- Administrația centrală;
- Administrațiile locale;
- Administrațiile de securitate socială.

„Administrațiile publice” includ: unitățile administrației publice create pe baza unei legi pentru a exercita o autoritate juridică asupra unităților de pe teritoriul economic și a gestiona și finanța un grup de activități, care furnizează, în principal, bunuri și servicii non-piață destinate comunității; o societate sau cvasi-societate care este unitate a administrației publice, dacă producția sa este, în principal, non-piață și dacă se află sub controlul unei unități a administrației publice; instituțiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică din categoria producători non-piață și care sunt controlate și finanțate de către administrațiile publice; fondurile de pensii autonome, în cazul în care există o obligație juridică de cotizare, iar administrațiile publice gestionează fondurile în ceea ce privește regularizarea și aprobarea cotizațiilor și prestațiilor.

Sectorul gospodăriile populației cuprinde persoane sau grupuri de persoane, atât în calitate de consumatori, cât și de întreprinzători, producători de bunuri de piață sau de servicii financiare și nefinanciare

Institutional sector groups together all the institutional units which have a similar type of economic behaviour. Institutional units are grouped into sectors, according to the two following criteria, characteristic for their economic behaviour:

- producers class;
- the nature of activities and of their main economic function.

The resident institutional units (units whose center of interest is placed on the economic territory of a certain country) are grouped in five institutional sectors: non-financial corporations; financial corporations; general government; households; non-profit institution serving households.

Non-financial corporations sector consists of institutional units which are independent legal entities and market producers, and whose principal activity is the production of goods and non-financial services. The non-financial corporations sector also includes autonomous companies and non-financial quasi-corporations.

Financial corporations sector includes all corporations and quasi-corporations, which are mainly involved in financial intermediation and/or auxiliary financial activities. This sector includes the following categories of units: National Bank of Romania, Romanian and foreign commercial banks, savings bank, mutual insurance fund, brokerage companies, financial investment companies, Stock Exchange, Exchange offices, credit co-operatives, insurance companies, Private pension fund.

General government sector consists of institutional units which are non-market producers, whose output is intended for individual and collective consumption and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally engaged in the redistribution of national income and wealth.

The general government sector is divided into the following sub-sectors:

- Central government;
- Local government;
- Social security funds.

“General government” includes: general government units which were established based on a law in view to have judicial authority over other units on the economic territory, and to manage and finance a group of activities, principally providing non-market goods and services, intended for the benefit of the community; a corporation or quasi-corporation which is a government unit, if its output is mainly non-market and a government unit controls it; non-profit institutions recognised as independent legal entities which are non-market producers and which are controlled by general government; autonomous pension funds, where there is a legal obligation to contribute, and where general government manages the funds with respect to the settlement and approval of contributions and benefits.

Households sector consists of individuals or groups of individuals as consumers and as entrepreneurs producing market goods and non-financial and financial services (market producers) provided that

de piață (producători de piață), cu condiția ca producția de bunuri și servicii să nu fie realizată de unități distincte tratate drept cvasi-societăți.

Sectorul instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (IFSLSGP) cuprinde instituțiile fără scop lucrativ care au personalitate juridică, deservește gospodăriile populației și care sunt producători non-piață privați. Resursele lor principale sunt cotizații voluntare, în bani sau în natură, efectuate de gospodăriile populației în calitate de consumatori, vărsăminte provenite de la administrațiile publice și venituri din proprietate. De asemenea se includ: organizații religioase (de cult), sindicate, partide politice, uniuni, fundații, asociații culturale și sportive.

Sectorul restul lumii este caracterizat printr-un set de conturi care reflectă tranzacțiile ce au loc între unitățile rezidente și cele nerezidente. Conturile specifice acestui sector furnizează o vedere de ansamblu asupra relațiilor economice care leagă o țară cu restul lumii.

Produsul intern brut (PIB), principalul agregat macroeconomic al contabilității naționale, reprezintă rezultatul final al activității de producție a unităților producătoare rezidente. Acesta se poate calcula prin următoarele metode:

a) Metoda de producție:

PIB = VAB + IP + TV - SP, unde:
PIB = Produsul intern brut (prețuri de piață)
VAB = Valoarea adăugată brută (prețuri de bază)
IP = Impozitele pe produse
TV = Taxele vamale (drepturi asupra importurilor)
SP = Subvențiile pe produse

b) Metoda cheltuielilor:

PIB = CF + FBCF + VS + (E - I), unde:
CF = Consumul final efectiv
FBCF = Formarea brută de capital fix
VS = Variația de stoc
E = Exporturile de bunuri și servicii
I = Importurile de bunuri și servicii

c) Metoda veniturilor:

PIB = R + EBE + AIP - ASP + IP + TV - SP, unde:
R = Remunerarea salariaților
EBE = Excedentul brut de exploatare
AIP = Alte impozite pe producție
ASP = Alte subvenții pe producție
IP = Impozite pe produse
TV = Taxe vamale
SP = Subvenții pe produse

Venitul național brut (VNB) reprezintă ansamblul veniturilor primare primite de către unitățile instituționale rezidente: remunerarea salariaților, impozitele pe producție și importuri minus subvențiile, veniturile din proprietate (cele de primit minus cele de plătit), excedentul de exploatare (brut) și venitul mixt (brut). Venitul național brut (în prețuri de piață) este egal cu PIB minus veniturile primare de plătit de unitățile instituționale rezidente către unități instituționale nerezidente plus veniturile primare de primit de la restul lumii de către unitățile instituționale rezidente.

Estimările privind economia neobservată încorporate în conturile naționale se realizează pentru:

the production of goods and services is not achieved by separate entities treated as quasi-corporations.

Non-profit institutions serving households (NPISHs) sector consists of non-profit institutions which are separate legal entities, which serve households and which are private non-market producers. Their principal resources are voluntary contributions in cash or in kind from households in their capacity as consumers, from payments made by general government and from property income. Also includes: religious organizations (of cults), trade unions, political parties, unions, foundations, cultural and sports associations.

Rest of the world sector is characterized by a group of accounts that reflects transactions that occur between the resident units and the non-resident ones. The accounts specific to this sector give a global overview on the economic relationships connecting a country with the rest of the world.

Gross domestic product (GDP), the main macroeconomic aggregate of national accounting, represents the final result of the production activity of resident producer units. This aggregate could be calculated according to the following approaches:

a) Production approach:

GDP = GVA + TP + D - SP, where:
GDP = Gross domestic product (market prices)
GVA = Gross value added (basic prices)
TP = Taxes on products
D = Import duties
SP = Subsidies on products

b) Expenditure approach:

GDP = FC + GFCF + CS + (E - I), where:
FC = Final consumption
GFCF = Gross fixed capital formation
CS = Change in inventories
E = Exports of goods and services
I = Imports of goods and services

c) Income approach:

GDP = C + GOS + OTP - OSP + TP + D - SP, where:
C = Compensation of employees
GOS = Gross operating surplus
OTP = Other taxes on production
OSP = Other subsidies on production
TP = Taxes on products
D = Import duties
SP = Subsidies on products

Gross national income (GNI) represents total primary income receivable by resident institutional units: compensation of employees, taxes on production and imports less subsidies, property income (receivable less payable), (gross) operating surplus and (gross) mixed income. GNI (at market prices) equals GDP minus primary income payable by resident institutional units to non-resident institutional units plus primary income receivable by resident institutional units from the rest of the world.

The non-observed economy estimates included in national accounts are calculated for:

- sectorul formal, prin estimarea muncii la negru și a fraudei la declararea taxei pe valoarea adăugată;
- sectorul informal, prin estimarea valorii producției nedeclarate obținute de către asociațiile familiale și întreprinzătorii individuali.

Serviciile de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) ale unei instituții financiare se măsoară ca diferența dintre rata de referință și rata efectiv plătită depunătorilor și percepută împrumutaților. Rata dobânzii „de referință” este rata la care, atât creditorul (unitate care dorește să primească dobândă pentru fonduri), cât și împrumutatul (unitate ale cărei fonduri proprii sunt insuficiente pentru a-i satisface necesitățile), ar fi dispuși să realizeze un acord. Totalul SIFIM corespunde sumei celor două comisioane implicite plătite de către împrumutat și creditor.

Producția și valoarea adăugată brută au fost calculate în prețuri de bază (inclusiv subvențiile pe produse și exclusiv impozitele pe produs și taxa pe valoarea adăugată).

Indicii produsului intern brut au fost calculați pe baza datelor în prețuri comparabile, fiind utilizate prețurile anului anterior celui de calcul. Legătura între datele calculate pentru diferite perioade s-a făcut pe baza înălțurii indicilor.

Estimarea **ocupării forței de muncă** se realizează în cadrul contabilității naționale, conform cerințelor metodologice și a conceptelor și clasificărilor prevăzute de SEC 2010. Unitățile de măsură utilizate sunt: „mii persoane” și „mii ore lucrate”.

Populația ocupată include toate persoanele (salariate și independente) angajate în activități de producție, conform SEC 2010.

Salariații reprezintă toate persoanele care lucrează, pe baza unui contract formal sau informal, pentru o unitate instituțională rezidentă, în schimbul unei remunerații în bani sau în natură.

Lucrătorii independenți (pe cont propriu) reprezintă persoane care sunt unici proprietari sau coproprietari ai întreprinderilor neconstituite în societăți în care muncesc. Din această categorie mai fac parte: lucrătorii familiali neremunerați și lucrătorii la domiciliu care produc pentru piață, lucrătorii care exercită, individual sau colectiv, activități de producție destinate în întregime consumului final propriu sau formării proprii de capital și care constituie o parte semnificativă a consumului lor final.

Productivitatea muncii pe o persoană ocupată a fost calculată ca raport între valoarea adăugată brută și numărul de persoane ocupate.

Productivitatea orară a muncii a fost calculată ca raport între valoarea adăugată brută și numărul de ore lucrate.

Conturile regionale reprezintă versiunea la nivel regional a conturilor naționale și respectă principiile metodologice ale SEC 2010. Conform nomenclatorului unităților statistice teritoriale a UE (NUTS), regiunea corespunde nivelului 2. În România, produsul intern brut regional (PIBR) se calculează pentru cele patru macror regiuni, cele opt regiuni de dezvoltare și pentru extra-regiuni. Pentru România, extra-regiunile se referă la platforma continentală aflată în Marea Neagră și enclavale teritoriale (ambasadele și consulatele române din străinătate). Regionalizarea indicatorilor se poate realiza după metodele ascendente, descendente sau

- *formal sector, by estimating underground labour and the tax evasion on value added tax;*
- *informal sector, by estimating the undeclared output of family associations and self-employed persons.*

Financial intermediation services indirectly measured (FISIM) of a financial institution are measured by the balance between the reference rate and the rate actually paid to depositors and charged to borrowers. A “reference rate” of interest is the rate at which both lender the unit wishing to receive interests on funds and borrower the unit whose own funds are insufficient to meet its needs would be happy to strike a deal. The total FISIM is the sum of the two implicit fees paid by the borrower and the lender.

The output and gross value added were calculated in basic prices (including the subsidies on products and excluding the taxes on product and value added tax).

The indices of gross domestic product were calculated on the basis of data expressed in comparable prices making use of the prices recorded in the previous year. The relation between data for different periods was based on chaining indices.

Employment estimation is performed in the framework of national accounting, according to the methodological requirements, concepts and classifications of ESA 2010. The measure units used are: “thousand persons” and “thousand hours-worked”.

Employment covers all persons (employees and self-employed) involved in a productive activity as defined by ESA 2010.

Employees are defined as all persons who principally work, based on a formal or informal contract, for a resident institutional unit, in return for remuneration in cash or in kind.

Self-employed persons are defined as persons who are the sole owners, or joint owners, of the unincorporated enterprises without legal personality, in which they work. In this category are also included: unpaid family workers and free-lancers as market producers; workers engaged in production undertaken entirely for their own final consumption or own capital formation, either individually or collectively and that makes a significant part of their final use.

Labour productivity per employed person was calculated as a ratio between gross value added and employment.

Labour productivity per hour worked was calculated as a ratio between gross value added and the number of hours worked.

Regional accounts represent the version of national accounts at regional level and they are in accordance with the methodological rules of the ESA 2010. According to the EU nomenclature of territorial units for statistics (NUTS), the region corresponds to level 2. In Romania the compilations of regional gross domestic product (RGDP) are made for the four macrorregions, for the eight development regions and for extra-regions. In Romania case, extra-regions refer to the continental platform from the Black Sea and territorial enclaves (Romanian embassies and consulates from abroad). The regionalisation of

mixte, în conturile regionale românești fiind utilizate, în principal, metoda descendentă și, în funcție de datele disponibile, metoda mixtă.

Metodele sunt descrise mai jos:

Metoda ascendentă („de jos în sus”) presupune a pleca de la informațiile relative ale unităților rezidente dintr-o regiune și apoi a le însuma, până la obținerea totalului regional al agregatului respectiv. Suma valorilor regionale trebuie să fie egală cu valorile naționale.

Metoda descendentă („de sus în jos”) presupune repartizarea cifrei naționale a valorii adăugate brute pe regiuni, folosind diverse chei de distribuție, reflectând pe cât posibil caracteristicile estimate.

Metoda mixtă presupune combinarea celor două metode mai sus prezentate, în funcție de datele disponibile și fiabile, la nivel regional.

DEFINIȚII

Achiziții minus cedări de obiecte de valoare reprezintă achiziții minus cedări de bunuri nefinanciare care nu sunt utilizate în principal în producție sau pentru consum, care nu se deteriorează (fizic) în timp în condiții normale și sunt achiziționate și păstrate în principal ca rezerve de valoare.

Capacitatea (+) sau necesarul (-) de finanțare reprezintă soldul contului de capital și arată suma netă a resurselor pe care economia totală le pune la dispoziția restului lumii (dacă este pozitivă) sau pe care le primește de la restul lumii (dacă este negativă).

Cheltuiala pentru consum final constă în cheltuielile efectuate de către unitățile instituționale rezidente pentru bunuri sau servicii care sunt utilizate pentru a satisface direct nevoile sau dorințele individuale sau nevoile colective ale membrilor colectivității.

Cheltuiala pentru consum final al administrațiilor publice cuprinde două categorii de cheltuieli:

- valoarea bunurilor și serviciilor produse de administrațiile publice, altele decât formarea de capital pentru uz propriu, producția de piață și plățile pentru producția non-piață;
- cheltuielile efectuate de administrațiile publice pentru bunuri și servicii produse de producătorii de piață furnizate gospodăriilor, fără nicio prelucrare, ca transferuri sociale în natură.

Cheltuiala pentru consum final al gospodăriilor populației acoperă cheltuielile pentru achiziționarea de bunuri și servicii care sunt utilizate pentru a satisface direct nevoile individuale ale membrilor acestora.

Cheltuiala pentru consum final al instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației cuprinde cheltuielile pe care aceste instituții le consacra achiziționării de bunuri și servicii produse de către producătorii de piață, care sunt furnizate - fără nicio prelucrare - gospodăriilor pentru consumul lor, ca transferuri sociale în natură.

Consumul final colectiv efectiv al administrațiilor publice cuprinde cheltuiala pentru consum colectiv al administrațiilor publice (servicii generale, apărare, ordine și siguranță publică, afaceri economice, protecția mediului, facilități pentru locuințe și comunitate, administrare generală, norme, difuzarea informațiilor și statisticilor generale, cercetare și dezvoltare etc.).

indicators could be made using the bottom-up, top-down or mixed methods, the Romanian regional accounts compilation being based mainly on the top-down method and, depending on the available data, on the mixed one. The methods are described below:

Bottom-up method considers as starting point the information related to units located in a certain region and their summing-up, thus obtaining the regional total of the respective aggregate. The sum of regional values is to be equal to national values.

Top-down method means a breakdown of national gross value added figure by region, using various conversion keys, reflecting as far as possible the estimated characteristics.

Mixed method means a combination of the above two methods, depending on the available and reliable data, at regional level.

DEFINITIONS

Acquisitions less disposals of valuables are acquisitions less disposals of non-financial goods that are not used primarily for production or consumption, do not deteriorate (physically) over time under normal conditions and are acquired and held primarily as stores of value.

Net lending (+) or net borrowing (-) is the balancing item of the capital account and shows the resources that the nation puts at the disposal of the rest of world (if positive) or that it receives from the rest of the world (if negative).

Final consumption expenditure consists of the expenditure incurred by resident institutional units on goods and services that are used for the direct satisfaction of individual needs or wishes or the collective needs of the community members.

Final consumption expenditure of general government includes two categories of expenditure:

- the value of the goods and services produced by general government itself, other than own-account capital formation, market output and payments for non-market output;
- purchases by general government of goods and services produced by market producers that are supplied to households, without any transformation, as social transfers in kind.

Households final consumption expenditure covers the expenditure for purchasing goods and services to directly meet the individual needs of the household members.

Final consumption expenditure of non-profit institutions serving households (NPISHs) includes expenditure by NPISHs on goods or services produced by market producers, that are supplied - without any transformation - to households for their consumption, as social transfers in kind.

Government's actual collective final consumption comprises government expenditure for collective consumption (general public services, defence, public order and safety, economic affairs, environmental protection, housing and community amenities, general administration, regulation, dissemination of general information and statistics, research and development a.s.o.).

Consumul final individual efectiv al gospodăriilor populației cuprinde: cheltuielile gospodăriilor populației pentru cumpărarea de bunuri și servicii în scopul satisfacerii nevoilor membrilor lor, cheltuiala pentru consum individual al administrațiilor publice (produse, aparate și echipamente medicale, servicii de tratament ambulatoriu, servicii spitalicești, servicii de sănătate publică, servicii recreative și sportive, servicii culturale, învățământ, familie și copii, șomaj, locuințe, excluziune socială) și cheltuiala pentru consum individual al instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor.

Consumul final efectiv cuprinde bunurile și serviciile achiziționate de către unitățile instituționale rezidente pentru satisfacerea directă a nevoilor umane, atât individuale, cât și colective.

Consumul intermediar este reprezentat de bunurile și serviciile utilizate ca resurse în cursul unui proces de producție, excluzând activele fixe al căror consum este înregistrat ca un consum de capital fix și care sunt fie transformate, fie consumate în procesul de producție.

Cotizațiile sociale în sarcina patronilor pot fi efective sau imputate.

Cotizațiile sociale efective în sarcina patronilor sunt plătite de către angajatori către sistemele de securitate socială și către alte sisteme de asigurări sociale aferente încadrării în muncă pentru a asigura prestații sociale pentru angajații lor.

Cotizațiile sociale imputate în sarcina patronilor reprezintă contrapartida la prestațiile sociale (minus eventualele cotizații sociale în sarcina angajatorilor) plătite direct de către angajatori (adică fără legătură cu cotizațiile sociale în sarcina angajatorilor) angajaților lor sau foștilor angajați, precum și altor persoane eligibile.

Economia brută reprezintă soldul contului de utilizare a venitului disponibil și măsoară partea de venit disponibil brut care nu este destinată cheltuielii pentru consum final.

Economia neobservată reprezintă totalul activităților economice înscrise, în principiu, în limitele producției din conturile naționale, care nu sunt direct observate.

Excedentul brut de exploatare este soldul contului de exploatare și reprezintă ceea ce rămâne din valoarea adăugată creată în procesul de producție după remunerarea salariaților și plata impozitelor pe producție. În cazul întreprinderilor individuale din sectorul gospodăriilor, soldul contului de exploatare conține implicit un element corespunzător remunerării pentru munca depusă de către proprietar sau de către membrii familiei sale. Nefiind în sens strict nici salariu nici profit ca atare, aceste venituri sunt denumite „venit mixt”.

Exporturile de bunuri și servicii reprezintă ansamblul de bunuri și servicii furnizate de rezidenții României către nerezidenți prin intermediul vânzărilor, schimbului în natură și donațiilor.

Formarea brută de capital fix constă în achizițiile producătorilor rezidenți, minus cedările de active fixe, într-o anumită perioadă, plus anumite aditii la valoarea activelor neproduse realizate ca rezultat al activității productive a producătorilor sau a unităților instituționale. Activele fixe sunt active produse utilizate în producție mai mult de un an.

Households actual individual final consumption consists of households expenditure on purchasing goods and services in order to directly meet the individual needs of the households members, government expenditure for individual consumption (medical products, appliances and equipment, outpatient services, hospital services, public health services; recreational and sporting services, cultural services; education, family and children, unemployment, housing, social exclusion) and NPISH expenditure for individual consumption.

Actual final consumption consists of the goods and services that are purchased by resident institutional units for directly meeting the human needs, whether individual, or collective.

Intermediate consumption consists of goods and services consumed as inputs by a process of production, excluding fixed assets whose consumption is recorded as consumption of fixed capital and that are either transformed or used up by the production process.

Employer's social contributions may be actual and imputed.

Employer's actual social contributions are paid by employers to social security schemes and other employment related social insurance schemes to secure social benefits for their employees.

Employer's imputed social contributions represent the counterpart to social benefits (less eventual employees' social contributions) paid directly by employers (i.e. not linked to employers' actual contributions) to their employees or former employees and other eligible persons.

Gross savings represent the balancing item of the use of disposable income account and it measures the part of gross disposable income that is not intended to final consumption expenditure.

Non-observed economy represents the total of economic activities included, in principle, within the national accounts production boundary that are not directly observed.

Gross operating surplus is the balancing item of the generation of income account and it corresponds to the remaining value added after deducting compensation of employees and the taxes on production. In the case of unincorporated enterprises, the balancing item of generation of income account implicitly contains an element corresponding to remuneration for the work carried out by the owner or members of the family. This income, neither strictly wages nor profits alone, is referred to as "mixed income".

Exports of goods and services consist of transactions in goods and services (sales, barter, and gifts) from residents to non-residents of Romania.

Gross fixed capital formation consists of resident producers' acquisitions, less disposals of fixed assets, during a given period, plus certain additions to the value of non-produced assets realised by the productive activity of producer or institutional units. Fixed assets are produced assets used in production for more than one year.

Importurile de bunuri și servicii reprezintă ansamblul bunurilor și serviciilor furnizate de rezidenții către rezidenții României prin intermediul cumpărărilor, schimbului în natură și donațiilor.

Impozitele curente pe venit, patrimoniu, etc. cuprind toate vărsămintele obligatorii, fără contrapartidă, în bani sau în natură, prelevate în mod periodic de administrațiile publice și de restul lumii asupra venitului și patrimoniului unităților instituționale, cât și anumite impozite periodice, care nu sunt percepute nici asupra venitului, nici a patrimoniului.

Impozitele pe producție și importuri sunt vărsămintele obligatorii fără contrapartidă, în bani sau în natură, prelevate de administrațiile publice sau de instituțiile Uniunii Europene. Ele se descompun în:

- impozite pe produse (impozite datorate pe unitatea de bun sau de serviciu produs sau tranzacționat);
- alte impozite pe producție (impozite pe care întreprinderile le suportă ca urmare a activității lor de producție, independent de cantitatea sau valoarea bunurilor și serviciilor produse sau vândute).

Prestațiile sociale cuprind transferuri către gospodării, în bani sau în natură, destinate să le reducă sarcina financiară asociată unor riscuri sau nevoi, efectuate prin intermediul unor sisteme organizate colectiv sau, în afara acestor sisteme, de către unități ale administrației publice și IFSLSGP (instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației); ele includ plăți de la administrațiile publice către producătorii de care beneficiază în mod individual gospodăriile și care sunt efectuate în contextul riscurilor sau nevoilor sociale, ca: boală, bătrânețe, deces, invaliditate, șomaj, accidente de muncă, boli profesionale. Ele cuprind de asemenea alocațiile pentru copii și ajutoare pentru unele categorii de familii.

Producția este o activitate efectuată sub controlul, responsabilitatea și administrarea unei unități instituționale care utilizează resurse reprezentate de forța de muncă, capital, bunuri și servicii pentru a produce bunuri și servicii.

Producția de bunuri și servicii destinate pieței reprezintă producția introdusă pe piață sau destinată introducerii pe piață la un preț semnificativ din punct de vedere economic. Prin convenție, conform conturilor naționale, toate bunurile sunt considerate destinate pieței. Serviciile destinate pieței reprezintă acele servicii care pot face obiectul cumpărării pe piață și care sunt realizate de o unitate economică ale cărei resurse provin, în cea mai mare parte, din vânzarea producției realizate.

Producția pentru consumul final propriu cuprinde bunurile sau serviciile pe care o unitate instituțională le produce și le păstrează, fie în scopul consumului final, fie în scopul formării brute de capital fix (numai gospodăriile populației pot păstra produse în scopul consumului final propriu, ca de exemplu produsele agricole conservate de agricultori; în schimb toate sectoarele pot păstra produsele în scopul formării brute de capital fix pentru sine, cum ar fi: mașini - unelte fabricate de către întreprinderi, locuințe construite de către populație, construcțiile pentru sine efectuate de întreprinderi).

Imports of goods and services consist of transactions in goods and services (purchases, barter, and gifts) from non-residents to residents of Romania.

Current taxes on income, wealth a.s.o. cover all compulsory, unrequited payments, in cash or in kind, levied periodically by general government and by the rest of the world on the income and wealth of institutional units, and some periodic taxes which are levied neither on the income, nor the wealth.

Taxes on production and imports cover all compulsory, unrequited payments, in cash or in kind, levied periodically by general government and by the European Union units. Taxes on production and imports are divided into:

- *taxes on products (due taxes on goods or services unit produced or transacted);*
- *other taxes on production (taxes paid by enterprises as a result of production activity independent of the amount or value of goods and services produced or sold).*

Social benefits are transfers to households, in cash or in kind, intended to relieve them from the financial burden of a number of risks or needs, made through collectively organised schemes, or outside such schemes by government units and NPISHs (non-profit institutions serving households); they include payments from general government to producers which individually benefit households and which are made in the context of social risks or needs such as: sickness, old age, death, disability, unemployment, occupational accident or diseases. They comprise also allowances for children and aids for certain family categories.

Production is an activity carried out under the control, responsibility and management of an institutional unit that uses inputs of labour, capital, goods and services to produce outputs of goods and services.

Market production of goods and services consists of output that is disposed of on the market or intended to be disposed of on the market at prices that are economically significant. By convention and according to national accounts rules, all the goods are considered to be sold on the market. The output of market services covers all services which could be purchased on the market and are produced by an economic unit whose resources are mainly covered by revenue from sales of their own output.

Output for own final use covers goods or services that are retained either for final consumption by the institutional unit or for gross fixed capital formation (only households can produce and retain output for own final consumption, for example, agricultural goods produced and consumed by members of the same household; goods or services used for own gross fixed capital formation can be produced by any kind of enterprise; they include, for example, machine tools produced for their own use by enterprises, dwellings or extensions to dwellings produced by households).

Producția non-piață constă în producția administrațiilor publice și instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației furnizată altor unități instituționale, fie cu titlu gratuit, fie la un preț nesemnificativ din punct de vedere economic.

Ramura de activitate reprezintă o grupare de unități cu producție omogenă ce grupează unitățile cu activitate economică locală. Aceste unități se caracterizează printr-o activitate unică și anume prin intrări de produse și servicii, prin procese de producție și ieșiri cu produse omogene.

Remunerarea salariaților este definită, în contabilitatea națională, din punct de vedere al angajatorului și reprezintă costul forței de muncă cuprinzând nu numai salariile declarate, precum și toate formele de remunerare directă și indirectă.

Salariile nete primite reprezintă sumele primite de angajați în contrapartida muncii depuse (inclusiv prime, sporuri, avantaje în natură), din care se scad cotizațiile sociale în sarcina salariaților, precum și impozitul pe venit.

Subvențiile sunt plăți curente fără contrapartidă pe care administrațiile publice sau instituțiile Uniunii Europene le efectuează către producători rezidenți.

Există două categorii de subvenții:

- subvenții pe produse (sumele vărsate pe unitatea de bun sau serviciu produsă sau importată);
- alte subvenții pe producție (subvențiile, exceptând subvențiile pe produse, pe care producătorii rezidenți le pot primi ca urmare a angajării în activități de producție).

Unitatea instituțională este o entitate economică caracterizată prin autonomie de decizie în exercitarea funcției sale principale și care dispune de o contabilitate completă.

Valoarea adăugată brută este soldul contului de producție reprezentând valoarea nou creată în procesul de producție.

Variația stocurilor este măsurată prin valoarea intrărilor în stoc, diminuată cu valoarea ieșirilor din stoc și cu eventualele pierderi curente ale stocurilor datorate deteriorărilor fizice, pagubelor accidentale sau furturilor. Stocurile reprezintă bunurile, altele decât cele de capital fix, deținute la un moment dat de unitățile de producție.

Venitul disponibil brut este soldul contului de venit și măsoară partea din valoarea creată de care dispune națiunea, pentru consum final și economie brută.

Veniturile fiscale sunt vărsăminte obligatorii către administrațiile publice sub forma impozitelor pe producție și importuri, a impozitului pe venit și patrimoniului și a impozitului pe capital.

Veniturile nete din proprietate ale întreprinderii reprezintă veniturile încasate de întreprinderi sub forma dobânzilor, a rentelor asupra terenurilor și activelor nemateriale închiriate pentru exploatare, a dividendelor și a altor venituri încasate, din care se scad veniturile de aceeași natură plătite de întreprindere altor unități (sectoare, societăți etc.).

Other non-market output consists of the output produced by general government and NPISHs that are supplied free of charge, or at prices that are not economically significant, to other institutional units.

The industry represents a grouping of units with homogeneous production formed by local kind of activity units. These units are characterised by unique activity i.e inputs of products and services, by production processes and outputs of homogeneous products.

Compensation of employees is defined in national accountancy, from the employer standpoint and represents the labour force cost, comprising not only stated salaries, but all forms of direct and indirect compensation.

Net salaries received include the amounts received directly by the employees in return for their work (including bonuses, enhanced rates of pay, payments in kind) after deducting the social compulsory contributions of employees and tax on income.

Subsidies are current unrequited payments which general government or the institutions of the European Union make to resident producers.

There are two categories of subsidies:

- subsidies on products (subsidies payable per unit of goods or services produced or imported);
- other subsidies on production (subsidies except subsidies on products which resident producer units may receive as a consequence of engaging in production activities).

Institutional unit is an economic entity characterized by decision-making autonomy in the exercise of its principal function and keeps a complete set of accounts.

Gross value added is the balancing item of the production account and measures the value newly created within the production process.

Change in inventories is measured by the value of the inventories less the value of withdrawals and the value of any recurrent losses of goods held in inventories due to physical deterioration, or accidental damage or pilfering. Inventories include all goods, other than fixed capital goods, held at a given moment in time by producer units.

Gross disposable income is the balancing item of the income account and measures the part of the created value at the nation's disposal intended for final consumption and gross saving.

Fiscal revenues represent compulsory payments to general government taking the form of taxes on production and import, taxes on income and wealth and the taxes on capital.

Net property and entrepreneurial income covers the income of an enterprise which takes the form of interests, rents on land and intangible assets, rented for production purposes, dividends and other cashed income, after deducting the income of the same nature paid by the enterprise to other units (sectors, companies a.s.o.).

- 11.1 Gross domestic product, by category of resources
- 11.2 Gross domestic product, by category of uses
- 11.3 Indices of gross domestic product, by category of resources and category of uses
- 11.4 Macroeconomic aggregates, by institutional sector
- 11.5 Specific indicators for institutional sector
- 11.6 Main aggregates, per inhabitant
- 11.7 Ratios specific to national accounts
- 11.8 Employment, by activity of national economy and by status of employment
- 11.9 Hours worked by employment, by activity of national economy and by status of employment
- 11.10 Labour productivity, by employed person
- 11.11 Labour productivity per hour worked
- 11.12 Production, intermediate consumption and gross value added, by activity
- 11.13 Indices of production, intermediate consumption and gross value added, by activity

TERRITORIAL

- 11.14 Regional gross domestic product, in 2000
- 11.15 Regional gross domestic product, in 2001
- 11.16 Regional gross domestic product, in 2002
- 11.17 Regional gross domestic product, in 2003
- 11.18 Regional gross domestic product, in 2004
- 11.19 Regional gross domestic product, in 2005
- 11.20 Regional gross domestic product, in 2006
- 11.21 Regional gross domestic product, in 2007
- 11.22 Regional gross domestic product, in 2008
- 11.23 Regional gross domestic product, in 2009
- 11.24 Regional gross domestic product, in 2010
- 11.25 Regional gross domestic product, in 2011
- 11.26 Regional gross domestic product, in 2012
- 11.27 Regional gross domestic product, in 2013
- 11.28 Regional gross domestic product, in 2014
- 11.29 Regional gross domestic product, in 2015
- 11.30 Regional gross domestic product, in 2016
- 11.31 Regional gross domestic product

**INVESTIȚII ȘI
IMOBILIZĂRI CORPORALE**

***INVESTMENTS AND
TANGIBLE FIXED ASSETS***

12

SURSA DATELOR

Cercetări statistice:

- Ancheta structurală în întreprinderi;
- Cercetări statistice și bilanțuri contabile completate de: operatorii economici, unitățile social-culturale, unitățile administrației publice și organizațiile neguvernamentale, pentru datele privind investițiile;
- Cercetări statistice privind investițiile în instituțiile administrației publice;
- Cercetări statistice și bilanțuri contabile completate de operatorii economici (aparținând proprietății publice, mixte, private și cooperatiste) și de unitățile social-culturale, unitățile administrației publice, organizațiile politice și obștești, pentru datele privind imobilizările corporale.

PRECIZĂRI METODOLOGICE

INVESTIȚII NETE

Investițiile nete (noi) reprezintă cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, alte cheltuieli destinate **creării de noi mijloace fixe** (a căror valoare individuală să depășească 2500 lei și să aibă o durată normată de serviciu mai mare de un an), pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția celor existente, precum și valoarea serviciilor legate de transferul de proprietate al mijloacelor fixe existente și al terenurilor preluate cu plată de la alte unități (taxe notariale, comisioane, cheltuieli de transport, de încărcare-descărcare) etc.

Nu se cuprinde în volumul investițiilor nete (noi) valoarea terenurilor și a mijloacelor fixe din țară care au mai fost folosite (cumpărate de la alte unități).

Investițiile nete sunt prezentate pe activități omogene ale economiei naționale, surse de finanțare și elemente de structură.

Investițiile nete cuprind următoarele elemente de structură:

- **construcții** - reprezintă ansamblul lucrărilor prin care se realizează construcțiile noi, reconstruirea, dezvoltarea, modernizarea clădirilor cu destinație industrială, agricolă etc. De asemenea, în construcții se mai cuprind și lucrările de montaj ale utilajelor tehnologice și funcționale cu întregul complex de operații prin care se realizează asamblarea pe șantier a componentelor lor, precum și fixarea pe fundații a acestora (inclusiv valoarea probelor și rodajelor mecanice la utilaje și linii tehnologice);
- **utilaje (cu și fără montaj)** - reprezintă mașinile, echipamentele, liniile și instalațiile tehnologice care pot funcționa numai după asigurarea lucrărilor de montaj, respectiv cele care pot funcționa independent. De asemenea, în această grupă sunt cuprinse și mijloacele de transport. Acestea

DATA SOURCE

Statistical surveys:

- *Structural business survey;*
- *Statistical surveys and accounting balance sheets filled in by: economic operators, socio-cultural units, public administration units and non-governmental organizations, for data on investments;*
- *Statistical surveys on public administration institutions investments;*
- *Statistical surveys and accounting balance sheets filled in by economic operators (under public, mixed, private and co-operative ownership), by socio-cultural units, public administration units, political and community organizations, for data on tangible fixed assets.*

METHODOLOGICAL NOTES

NET INVESTMENTS

Net (new) investments represent expenditure for construction, installations and assembly works, for equipment and transport means purchasing, other expenditure for **creating new fixed assets** (individual value of which exceed lei 2500 and have a normal length of service over one year), for developing, modernizing, rebuilding the existing ones, as well as the value of services related to ownership transfer of existing fixed assets and lands paid from other units (notary duties, commissions, transport, loading - unloading expenditure) a.s.o.

Volume of net (new) investments does not include value of lands and fixed assets from the country which were used before (bought from other units).

Net investments are presented by homogeneous activity of national economy, financing source and structural elements.

Net investments comprise the following structural elements:

- **construction** - represent all works carried out in order to create new buildings, rebuilding, developing, modernizing the buildings with industrial, agricultural destination a.s.o. At the same time, construction also comprise the assembly works for technological and functioning equipment with all operations needed for assembling their components on the building site, as well as for their fixation on foundations (including the value of mechanical tests and running in the technological equipment);
- **outfits (with and without assembly)** - represent the machinery, installations, technological equipment and lines which can function only after ensuring assembly works, respectively those that can function independently. This group also comprises means of transport. They represent

reprezintă acele mijloace folosite pentru deplasarea în exteriorul și în interiorul unității, cum ar fi: mijloacele de transport rutier, naval (inclusiv platforme de foraj și de exploatare), feroviar, aerian, biciclete, motocicletă, vehicule pentru invalizi, vehicule cu tracțiune manuală și animală;

- **lucrări geologice și de foraj** - reprezintă ansamblul lucrărilor pentru: identificarea de noi rezerve de substanțe minerale utile, în stare solidă și fluidă, în cadrul perimetrelor aflate în exploatare, în structuri noi și în curs de cercetare; promovarea rezervelor de substanțe minerale utile în categorii superioare; precizarea unor caracteristici ale rezervelor de substanțe minerale utile în vederea încadrării lor în grupa rezervelor de bilanț; obținerea datelor de proiectare a construcțiilor energetice, hidrotehnice, industriale etc., pentru determinarea structurii și compoziției solului, a regimului de ape freactice, pentru terenurile unde urmează să fie amplasate obiective de investiții; extragerea substanțelor minerale utile în stare fluidă (foraj de exploatare); creșterea factorului de recuperare și a ritmului de exploatare a țiteiului, prin injectarea de fluide în zăcământ;
- **alte investiții nete** - reprezintă cheltuielile efectuate pentru cumpărarea animalelor de muncă, de producție și reproducție, plantații de vii, pomi, împăduriri, achiziționarea obiectelor de inventar gospodăresc de natura mijloacelor fixe, plata studiilor de cercetare și proiectare pentru obiective de investiții, comisionul băncilor pentru operațiuni efectuate în legătură cu investițiile.

IMOBILIZĂRI CORPORALE

Imobilizările corporale sunt active nefinanciare produse care constau în: locuințe, alte clădiri (clădiri industriale, clădiri comerciale, hoteluri și restaurante, clădiri destinate educației, spitale etc.); structuri (autostrăzi, străzi, căi ferate, aerodromuri etc.); mașini și echipamente (echipamente pentru transport, echipamente radio-TV și comunicații, instrumente medicale, mobilă, instrumente muzicale etc.); plantații și animale.

Începând cu anul 1992, imobilizările corporale au fost reevaluate conform legislației specifice.

Din anul 1994, în valoarea imobilizărilor corporale s-a inclus și valoarea terenurilor deținute de operatorii economico-sociali.

means used for movement inside and outside the unit, such as: means of road, sea (including drilling and exploitation platforms), rail and air transport, bicycle, motorcycles, vehicles for disabled persons, manual and animal haul vehicles;

- **geological and drilling works** - represent all works carried out: to identify the new reserves of useful mineral substances in solid or liquid state, within the areas under exploitation, in new structures and those areas under research; to promote useful mineral substances reserves in superior categories; to specify some characteristics of useful mineral substances reserves in order to classify them within balance reserves group; to obtain designing data for energy, hydrotechnical, industrial construction a.s.o., in order to determine the soil structure and composition, the groundwater regime, for the lands where investment objectives are to be placed; to dig out liquid useful mineral substances (exploitation drilling), as well as works performed in order to increase the retrieving factor and the pace of crude petroleum extraction, by injecting fluids in the oil deposits;
- **other net investments** - represent the expenditure made for purchasing animals for work, production and breeding, vineyards, orchards, afforestations, purchasing of household inventory objects, as fixed assets, payments of research and design studies for investment objectives, bank commissions for operations made in relation with investments.

TANGIBLE FIXED ASSETS

Tangible fixed assets are non-financial produced assets that consist of: dwellings, other buildings (industrial buildings, commercial buildings, hotels and restaurants, educational buildings, hospitals a.s.o.); structures (highways, streets, railways, airfields a.s.o.); machinery and equipment (transport equipment, radio, television and communication equipment, medical instruments, furniture, musical instruments a.s.o.); plantations and livestock.

Beginning with 1992, data on tangible fixed assets were reevaluated according to the specific legislation.

Starting with 1994, the value of land under economic and social operators ownership was also included in the value of tangible fixed assets.

12

INVESTMENTS AND TANGIBLE FIXED ASSETS

NET INVESTMENTS

- 12.1** Net investments, by activity of national economy
- 12.2** Net investments, by financing source
- 12.3** Net investments, by type of ownership
- 12.4** Net investments, by structural elements
- 12.5** Net investments indices, by activity of national economy
- 12.6** Net investments indices, according to CANE Rev.1
- 12.7** Net investments, by activity of industry
- 12.8** Net investment indices, by activity of industry

TANGIBLE FIXED ASSETS

- 12.9** Tangible fixed assets balance
- 12.10** Tangible fixed assets, by activity of national economy
- 12.11** Tangible fixed assets, by type of ownership
- 12.12** Indices of tangible fixed assets, by activity of national economy
- 12.13** Tangible fixed assets, by activity of industry
- 12.14** Indices of tangible fixed assets, by activity of industry

ȘTIINȚĂ ȘI TEHNOLOGIE

13

SCIENCE AND TECHNOLOGY

SURSA DATELOR

Cercetări statistice:

- Cercetări statistice privind activitatea de cercetare-dezvoltare;
- Cercetări statistice privind inovația în industrie și servicii, având la bază Anchetă Comunitară de Inovație (CIS) a Uniunii Europene.

Surse administrative:

- Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM), pentru datele referitoare la brevete de invenție și alte obiecte ale proprietății industriale.

PRECIZĂRI METODOLOGICE

Domeniul științei și tehnologiei prezentat în acest capitol cuprinde statistici referitoare la: cercetare-dezvoltare, inovație, brevete de invenție și alte obiecte ale proprietății industriale.

CERCETARE - DEZVOLTARE

Sfera de cuprindere: unitățile specializate (cu activitate principală) în cercetare-dezvoltare, unitățile economice și sociale care au colective de cercetare-dezvoltare, stațiuni și institute de cercetare și producție agricolă, unitățile de învățământ superior și clinicile universitare care au structuri de cercetare-dezvoltare, organizații non-profit care au desfășurat activitate de cercetare-dezvoltare.

Cercetarea-dezvoltarea - activitatea sistematică și creatoare inițiată pentru a spori volumul de cunoștințe, inclusiv cunoștințele despre om, cultură și utilizarea acestor cunoștințe pentru noi aplicații. Activitatea de cercetare-dezvoltare include și proiectarea tehnologică, dacă există un element semnificativ de noutate.

Tipuri de cercetare-dezvoltare:

- **cercetarea fundamentală:** activitate experimentală sau teoretică desfășurată, în principal, pentru dobândirea unor cunoștințe noi cu privire la fundamentele fenomenelor și faptelor observabile, fără a se urmări, în mod particular, aplicarea sau utilizarea practică imediată;
- **cercetarea aplicativă:** activitate de investigare originală în scopul acumulării de noi cunoștințe, fiind însă orientată, în principal, spre un scop sau un obiectiv practic, specific;
- **dezvoltarea experimentală:** activitate sistematică, plecând de la cunoștințe rezultate din cercetare și/sau de la experiența practică, care urmărește producerea de noi materiale, produse sau dispozitive, introducerea de noi procese, sisteme și servicii sau îmbunătățirea substanțială a celor deja existente.

Datele statistice aferente activității de cercetare-dezvoltare includ și proiectarea tehnologică.

Resursele umane și financiare din cercetare-dezvoltare sunt prezentate pe sectoare de performanță, conform metodologiei prevăzute în Manualul Frascati al OECD, ediția 2002, după modelul celor din Sistemul Conturilor Naționale, astfel:

- **sectorul de performanță mediul de afaceri (BES-business)** cuprinde unitățile din mediul de afaceri al economiei naționale care au activitate principală sau secundară de cercetare-dezvoltare, unități despre

DATA SOURCE

Statistical surveys:

- *Statistical surveys on research-development activity;*
- *Statistical surveys on innovation in industry and services, based on the Community Innovation Survey (CIS) of the European Union.*

Administrative sources:

- *State Office for Inventions and Trademarks (SOIT), for the data on patents and other objects of industrial properties.*

METHODOLOGICAL NOTES

Science, technology and innovation field presented in this chapter comprises statistics regarding research-development, innovation, patents and other objects of industrial property.

RESEARCH - DEVELOPMENT

Coverage: *specialised units (with main activity) in research-development, economic and social units having research-development staff, agricultural production and research institutes and stations, tertiary education units and university clinics which have research-development structures, non-profit organisations which carried out research-development activity.*

Research-development - *the systematic and creative activity initiated to enhance the volume of knowledge, including those on human being, culture and using them for new applications. The research-development activity also includes technological design if a significant novelty element exists.*

Types of research-development:

- **fundamental research:** *experimental or theoretical activity mainly developed in view to acquire new knowledge related to the concepts of observable phenomena and deeds, while the immediate application or practical use are not particularly envisaged;*
- **applicative research:** *activity of original investigation in order to accumulate new knowledge, being mainly oriented towards a specific practical purpose or objective;*
- **experimental development:** *systematic activity, based on the knowledge resulting from research and/or practical experience, envisaging the production of new materials, products or devices, the introduction of new processes, systems and services or to significantly improve those already existing.*

Statistical data related to research-development activity *also include technological design.*

Human and financial resources from research-development *are presented by sectors of performance, according to the methodology stipulated in the Frascati Manual of OECD, 2002 edition, observing the model of those used in the National Accounts System, as follows:*

- **sector of enterprises performance (BES-business)** *includes units from the business environment of national economy, whose main or secondary activity is R&D, units either knowing or*

care se cunoaște sau nu se cunoaște că desfășoară sau ar putea desfășura activități de cercetare-dezvoltare la momentul realizării eșantionului de unități raportoare.

Acest sector include: toate întreprinderile, organizațiile și instituțiile din mediul de afaceri a căror activitate este producerea de bunuri și servicii destinate pieței.

Nucleul de bază al sectorului de performanță BES este format din **întreprinderi private** (corporații sau cvasi-corporații), chiar dacă obțin sau nu profit. Printre aceste întreprinderi pot fi găsite unele firme, pentru care activitatea de cercetare-dezvoltare este principala activitate (ca de exemplu: instituții comerciale de cercetare-dezvoltare și laboratoare).

Adițional, acest sector poate să includă **întreprinderi publice** (corporații publice sau cvasi-corporații guvernamentale) angajate în producția și vânzarea unui anumit tip de bunuri și servicii care sunt de obicei furnizate de către întreprinderi private.

În acest sector se pot include institute de cercetare, anumite clinici și spitale private, firme cu diverse practici medicale contra unei taxe, care sunt în măsură să atragă fonduri suplimentare sub formă de donații sau din active proprii.

Acest sector include de asemenea și **instituțiile non-profit care sunt direct producătoare de bunuri și servicii**, altele decât serviciile de învățământ superior cum ar fi:

- instituțiile non-profit angajate în producția de piață care au ca activitate principală producerea de bunuri și servicii în scopul vânzării la un preț care acoperă principalele costuri de producție;
- instituțiile non-profit care deserveșc sectorul mediului de afaceri. Acestea sunt create și îndrumate de asociații din mediul de afaceri care au ca scop promovarea propriei activități, cum ar fi asociațiile comerciale sau agricole.

— **sectorul de performanță guvernamental (GOV-governmental)** cuprinde toate unitățile guvernamentale (inclusiv ministere ordonatoare de credite bugetare destinate activității de cercetare-dezvoltare), unități care furnizează servicii publice, cele cu activități de cercetare-dezvoltare ale administrației centrale și locale, precum și institutele naționale de cercetare-dezvoltare.

— **sectorul de performanță învățământ superior (HES-higher education sector)** cuprinde toate unitățile din învățământul superior de stat și particular, precum și clinicile medicale care se află sub îndrumarea directă sau administrate în asociație cu instituții din sectorul învățământ superior și care desfășoară activități de cercetare-dezvoltare.

— **sectorul de performanță privat non-profit (PNP-private non-profit)** cuprinde uniuni, fundații, centre, asociații, organizații, sindicate, partide și formațiuni politice care desfășoară activități de cercetare-dezvoltare. Aici se includ și asociațiile familiale.

Aceste unități furnizează de regulă servicii colective sau individuale fără plată sau cu un preț total nesemnificativ.

Personalul din activitatea de cercetare-dezvoltare este constituit din persoanele care participă la realizarea temelor de cercetare sau furnizează servicii directe legate de această activitate.

not that the respective units develop or could develop research&development activities at the time of setting up the reporting units sample.

This sector includes: all the firms, organisations and institutions from the business environment having as main activity production of goods and services for the market.

*The basic nucleus of this sector consists in **private enterprises** (corporations or quasi-corporations), irrespective if they get profit or not. Among those enterprises there can be found some firms for which R&D activity is the main activity (for instance: R&D commercial institutions and labs).*

*Additionally, this sector can include **public enterprises** (public corporations or governmental quasi-corporations) involved in the production and sale of a certain type of goods and services which are usually supplied by private enterprises.*

This sector can include research institutes, certain private clinics and hospitals, firms with various medical practices for a fee, which can draw over additional funds as donations or from own assets.

*This sector also includes **non profit institutions which directly produce goods and services**, other than tertiary education services such as:*

- *non profit institutions involved in the market production having as main activity production of goods and services in order to sell for a price covering the main production costs;*
- *non profit institutions serving business sector. They are created and guided by business associations having as purpose to promote their own activity, such as commercial or agricultural associations.*

— **governmental performance sector (GOV-governmental)** includes all the governmental units (including authorising officers devoted to R&D activities), units rendering public services, units with R&D activities belonging to central and local administrations, as well as national institutes of research-development.

— **sector of tertiary education performance (HES-higher education sector)** includes all the units belonging to public and private tertiary education and medical clinics under direct guidance or administered in association with institutions from tertiary education sector carrying out R&D activities.

— **non profit private performance sector (PNP-private non-profit)** includes unions, foundations, centres, associations, organizations, trade unions, political parties and formations which carry out R&D activities. Family associations are also included here.

These units usually provide collective or individual services free of charge or at an insignificant price.

Staff from research-development activity is constituted of persons who participate in carrying out research themes or who provide services directly related to this research-development activity.

Personalul de cercetare-dezvoltare a fost grupat după mai multe criterii (unele se referă la personalul cu calificare superioară), astfel:

a) după ocupație:

- **cercetători** - specialiști care lucrează la concepția sau la crearea de cunoștințe, de produse, procedee, metode și sisteme noi, precum și la gestiunea proiectelor respective. În această categorie sunt incluși cercetătorii științifici atestați, personalul didactic și de cercetare din învățământul universitar implicat în activități de cercetare, cadrele de conducere și administratorii, care desfășoară activități de planificare și de gestionare a aspectelor științifice și tehnice ale lucrărilor cercetătorilor, precum și studenții doctoranzi angajați în proiecte de cercetare-dezvoltare. Prin convenție, orice membru al forțelor armate, care execută activități de cercetare-dezvoltare și posedă calificări asemănătoare, trebuie să fie inclus în această categorie;
- **tehnicieni și asimilați** - personalul cu un nivel de pregătire superior, mediu sau completat cu o pregătire postliceală de specialitate într-un domeniu tehnic sau de altă natură și care participă la activitatea de cercetare-dezvoltare sub controlul direct al cercetătorilor;
- **alte categorii** - muncitorii și personalul de secretariat și de birou care participă la execuția proiectelor de cercetare-dezvoltare sau care sunt direct implicați în executarea unor astfel de proiecte.

b) după nivelul de pregătire:

- personal cu pregătire superioară care cuprinde studii doctorale, studii postuniversitare și studii superioare;
- personal cu altă pregătire (exclusiv superioară).

Datele după nivelul de pregătire sunt prezentate conform **Clasificării Internaționale Standard a Educației (CISE)**, astfel:

- studii doctorale și programe doctorale;
- studii superioare de licență, master și/sau cursuri postuniversitare (exclusiv studii doctorale și programe postdoctorale);
- studii superioare de scurtă durată înaintea implementării sistemului Bologna;
- altă pregătire (studii postliceale și de maiștri, studii liceale, profesionale și de ucenici, alte situații).

Începând cu anul 1993, personalul din activitatea de cercetare-dezvoltare s-a calculat și în „**echivalent normă întreagă**” prin transformarea numărului de lucrători cu normă parțială în echivalent de lucrători cu normă întreagă, corespunzător timpului de lucru destinat acestei activități.

Evaluarea resurselor umane s-a făcut astfel:

- normă întreagă în domeniul cercetării-dezvoltării (8 ore / zi);
- normă parțială în domeniul cercetării-dezvoltării (mai puțin 8 ore / zi).

Cheltuielile curente cuprind toate plățile, reprezentând costul forței de muncă și al materialelor.

Cheltuielile de capital (investiții) cuprind plățile efectuate în cursul unei perioade pentru realizarea de lucrări de construcții, achiziționarea de aparate, instrumente, mașini și echipamente sau alte cheltuieli de această natură, menite să contribuie la creșterea volumului de mijloace fixe ale unității.

Cheltuielile totale (curente și de capital) aferente activității de cercetare-dezvoltare s-au grupat după o serie de caracteristici, astfel:

Research-development staff was broken-down by several criteria (some refer only to the staff with higher qualification), as follows:

a) by occupation:

- **researchers** - experts working for concepting or accumulating knowledge, creating new products and procedures and new methods and systems, as well as for the management of those projects. In this category are included certified scientific researchers, teaching and research staff in tertiary education involved in the research, leadership and administrators, carrying out planning and management of the scientific and technical aspects of researchers works, as well as doctorate students involved in research projects. By convention, any member of the armed forces running R & D activities and scientific researchers similar qualifications should be included in this category;
- **technicians and assimilated** - persons with tertiary, upper secondary education or completed by post-secondary non-tertiary specialised training for a technical field or another, and who take part in research-development activity, under direct control of researchers;
- **other categories** - workers and secretariate and office staff who take part in research-development projects or are directly involved in such projects.

b) by level of training:

- staff with tertiary education, comprising doctorate, postgraduate and tertiary studies;
- staff with another education (excluding tertiary education).

*The data by training level are presented according to the **International Standard Classification of Education (ISCED)**, following:*

- Doctoral studies and doctoral programmes;
- Bachelor's studies, Master's and/or postgraduate studies (excluding doctoral and postdoctoral programmes);
- Short-cycle tertiary education before the implementation of Bologna Process;
- other education (post-secondary non-tertiary and foremen education, upper secondary, vocational and apprenticeship, other situations).

*Starting with 1993, the staff from research-development activity has been also calculated in “**full-time equivalent**” converting the number of part time workers in equivalent of full-time workers, corresponding to the working time devoted to this activity.*

The evaluation of human resources was performed as follows:

- full-time in the field of research-development (8 hours / day);
- part-time in the field of research-development (less than 8 hours / day).

Current expenditure include all payments, representing the labour cost and cost of materials.

Capital expenditure (investments) include payments made during a period for construction works, purchase of apparatus, instruments, machinery and equipment or other similar expenditure, meant to contribute to the increase in the unit's fixed assets volume.

Total expenditure (capital and current ones) for research-development activity were structured by several features, as follows:

- **a) după sursa de finanțare:**
- **de la întreprinderi**, destinate realizării lucrărilor de cercetare-dezvoltare contractate de acestea, precum și din resursele provenite din activitățile de producție, microproducție, economii la cheltuielile generale ale unității și alte surse de care dispune unitatea;
- **din fondurile publice**, administrate în principal de coordonatorii de fonduri și utilizate pentru finanțarea lucrărilor de cercetare-dezvoltare realizate pe bază de contracte și programe generale finanțate de la buget;
- **din fondurile publice generale universitare**, care cuprind sumele acordate prin granturi de ministerul coordonator și creditele de la diferite organisme internaționale;
- **de la unitățile din învățământul superior**, pentru realizarea lucrărilor de cercetare-dezvoltare contractate de acestea precum și încasările din microproducție, vânzări de reviste, jurnale, taxe de la studenți, închirieri de spații etc.;
- **de la instituții fără scop lucrativ**, pentru realizarea lucrărilor de cercetare-dezvoltare contractate de organizații profesionale, asociații sindicale, culturale, organizații de caritate sau întrajutorare etc.;
- **din fondurile din străinătate**, pentru activități de cercetare-dezvoltare, inclusiv sursele primite de la organizații internaționale, guverne sau instituții străine;
- **alte surse de finanțare.**

b) după obiective socio-economice, cheltuielile aferente activității de cercetare-dezvoltare sunt structurate pe tipuri de programe științifice utilizate pe plan internațional (conform „Nomenclatorului pentru analiza și comparația bugetelor și programelor științifice” - NABS).

INOVAȚIA ÎN ÎNȚREPRINDERILE DIN MEDIUL DE AFACERI

Sfera de cuprindere: Întreprinderile active cu peste 9 salariați, care desfășoară activități comerciale și care au activitatea economică principală în următoarele domenii:

- **industrie** (CAEN Rev.2, diviziunile: 05-09, 10-33, 35, 36-39);
- **servicii** (CAEN Rev.2, diviziunile: 46, 49-53, 58-63, 64-66, 71-73).

Clasele de mărime se referă la clasificarea întreprinderilor după numărul mediu de salariați în:

- **întreprinderi mici:** 10-49 salariați;
- **întreprinderi mijlocii:** 50-249 salariați;
- **întreprinderi mari:** 250 salariați și peste.

Întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) sunt acele întreprinderi care au numărul de salariați între 10-249 salariați.

Inovația reprezintă introducerea în întreprindere a unui produs, proces, metodă de organizare sau metodă de marketing, noi sau semnificativ îmbunătățite. Inovația trebuie să aibă caracteristici sau intenții de utilizare care sunt noi sau care furnizează o îmbunătățire semnificativă, față de ceea ce a fost înainte folosit sau vândut de către întreprindere. Cu toate acestea, o inovație poate eșua sau poate lua timp pentru a putea fi dovedită. O inovație trebuie să fie nouă sau îmbunătățită semnificativ doar pentru întreprindere. Ea ar fi putut fi dezvoltată inițial sau utilizată de alte întreprinderi sau organizații.

- **a) by financing source:**
- **from enterprises**, to achieve research-development works contracted by them, as well as from resources coming from production activities, microproduction, savings of unit general expenses and any other available sources of the unit;
- **from public funds**, mainly managed by funds coordinators and used to finance research-development works based on contracts and general programs financed from the budget;
- **from university public general funds**, which comprise grants from coordinator ministry and credits from various international bodies;
- **from tertiary education units**, to achieve research-development works contracted by them as well as receipts from microproduction, sales of magazines, newspapers, student taxes, space rents a.s.o.;
- **from non-lucrative institutions**, to achieve research-development works contracted by professional organisations, trade unions, cultural associations, charity or mutual assistance organisations a.s.o.;
- **external funds**, for research-development activities, including sources from international bodies, governments or foreign institutions;
- **other financing sources.**

b) by socio-economic objectives, the expenditure for research-development activity are structured by types of scientific programmes used at international level (according to the “Nomenclature for analysis and comparison of budgets and scientific programmes” - NABS).

INNOVATION IN ENTERPRISES FROM BUSINESS ENVIRONMENT

Coverage: Active enterprises having over 9 employees, which develop commercial activities and which have main economic activity in the following fields:

- **industry** (CANE Rev.2, divisions: 05-09, 10-33, 35, 36-39);
- **services** (CANE Rev. 2, divisions: 46, 49-53, 58-63, 64-66, 71-73).

Size classes refer to the classification of enterprises by average number of employees in:

- **small enterprises:** 10-49 employees;
- **medium enterprises:** 50-249 employees;
- **large enterprises:** 250 employees and over.

Small and medium enterprises (SME) are those enterprises which have 10-249 employees.

Innovation represents the enterprise's introduction in the work process of a new or significantly improved product or a new or significantly improved process (procedure), organization or marketing method. Innovation should have characteristics or intentions to be used either new or which provide a significant improvement, compared to what was previously used or sold by the enterprise. Nevertheless, an innovation could be a failure or it could take time to be proved. An innovation must be new or significantly improved only on the respective organisation side. Other enterprises or organisations could have initially developed or used that innovation.

Inovația de produs înseamnă introducerea pe piață a unui **bun** sau **serviciu**, nou sau semnificativ îmbunătățit, cu privire la capacitățile sale, cu ușurință în utilizare, componente sau subsisteme. Un **bun** este, de obicei, un obiect palpabil cum ar fi: un telefon inteligent (smartphone), mobilier, pachet software (dar un software descărcabil), muzică și filme. Un **serviciu** este de obicei nepalpabil cum ar fi: comerțul cu amănuntul, asigurările, cursurile de pregătire, călătoriile cu avionul, consultanța etc.

Inovația de proces corespunde implementării unui proces de producție, unei metode de distribuție sau unei activități suport, **noi** sau **îmbunătățite semnificativ**. Se exclud inovațiile de ordin pur organizatoric.

Inovația de organizare înseamnă o metodă de organizare nouă în practicile de afaceri ale întreprinderii (inclusiv în gestionarea cunoștințelor), în organizarea locului de muncă și a relațiilor externe, care nu a mai fost folosită înainte de întreprindere. Se exclud fuziuni sau achiziții chiar dacă s-au realizat pentru prima dată.

Inovația de marketing înseamnă implementarea unui concept de marketing nou sau o strategie de marketing care diferă semnificativ de metodele de marketing existente în întreprindere și care nu a mai fost utilizat/utilizată înainte. Aceasta necesită schimbări semnificative în design-ul produsului sau ambalarea acestuia, în plasarea produsului, în promovarea produsului sau în stabilirea prețului acestuia. Se exclud modificările sezoniere, periodice și alte metode de rutină în metodele de marketing.

Întreprinderile inovatoare sunt întreprinderile care au lansat produse (bunuri sau servicii) noi sau semnificativ îmbunătățite pe piață sau au introdus procese noi sau semnificativ îmbunătățite sau metode noi de organizare sau de marketing. Termenul acoperă toate tipurile de inovatori, inovatorii de produs, de proces, de metode de organizare sau de metode de marketing, precum și întreprinderile cu inovații nefinalizate, suspendate sau abandonate și se referă la întreprinderile active.

Întreprinderile inovatoare de produse și/sau procese sunt acele întreprinderi care au implementat inovații de produse și/sau procese, inclusiv întreprinderi cu inovații nefinalizate, suspendate sau abandonate, indiferent de inovațiile de metode de organizare și/sau de marketing.

Întreprinderile inovatoare de metode de organizare și/sau de marketing sunt acele întreprinderi care au implementat inovații de metode de organizare și/sau de marketing, indiferent de inovațiile de produse și/sau procese.

Întreprinderile cu inovații nefinalizate sau abandonate sunt întreprinderile care au avut activitate inovatoare nefinalizată sau abandonată pentru dezvoltarea sau introducerea produselor noi sau semnificativ îmbunătățite sau implementarea noilor procese, inclusiv activitatea de cercetare-dezvoltare.

Întreprinderile non-inovatoare sunt întreprinderile care nu au avut nicio activitate inovatoare în perioada analizată. Aceste întreprinderi au răspuns la un set limitat de întrebări ale chestionarului cercetării statistice, cu privire la absența activității inovatoare.

Cifra de afaceri este definită ca suma veniturilor realizate din vânzări pe piață de bunuri și servicii (se includ toate taxele cu excepția TVA). Pentru agenții economici este cifra de afaceri totală; pentru instituțiile de credit reprezintă drepturi de primit și alte venituri similare; pentru servicii de asigurare reprezintă prime brute subscrise.

***Product innovation** means the introduction on the market of a **new** or **significantly** improved, in terms of capacity, user friendliness, as components or subsystems. A **good** is usually a tangible object such as: smartphone, furniture, software package (downloadable) music and movies. A **service** is usually intangible such as: retail, insurance, training courses, trips by plane, consultancy a.s.o.*

***Process innovation** corresponds to the implementation of a production process, a sharing method or a support activity, **new** or **significantly improved**, distribution method or auxiliary activity. Purely organizational innovations are excluded.*

***Organization innovation** means a new organisational method in the businesses of the enterprise (including knowledge management) in the organisation of the work place and of external relationships which was not previously used by the enterprise. Merges or acquisitions are excluded even if they are done for the first time.*

***Marketing innovation** means the implementation of a new marketing concept or marketing strategy significantly different from existent marketing methods in the enterprise and which was not previously used. This requires significant changes in the product design or on its packaging, in the product placing, in the product promotion or pricing. Seasonal, periodical changes and other routine marketing methods are excluded.*

***Innovative enterprises** are the enterprises which launched new or significantly improved products (goods or services) on the market or introduced new or significantly improved processes or new organization or marketing methods. The term covers all types of innovators, product and process innovators, organization or marketing methods, as well as enterprises with unfinished, suspended or abandoned innovations and refer to active enterprises.*

***Product and/or process innovative enterprises** are those enterprises which implemented product and/or process innovations, including enterprises with unfinished, suspended or abandoned innovations, no matter of organization and/or marketing methods innovations.*

***Innovative enterprises of organization and/or marketing methods** are those enterprises which implemented innovations of organization and/or marketing methods, no matter of product and/or process innovations.*

***Enterprises with unfinished or abandoned innovations** are those enterprises which having incomplete or quitted innovation activity for the development or introduction of the new or significantly improved products or implementation of new processes, including research-development activity.*

***Non-innovative enterprises** are enterprises which having no innovation activity in the analyzed period. These enterprises replied a limited set of questions from the statistical survey questionnaire, regarding the absence of innovative activity.*

***Turnover** is defined as the sum of income from sales on the market of goods and services (including all the taxes except VAT). For economic units it is total turnover; for credit institutions it represents the received rights and other similar income; for insurance services, it represents subscribed gross bonuses.*

Numărul mediu al salariaților reprezintă o medie aritmetică simplă rezultată din suma efectivelor zilnice ale salariaților, inclusiv din zilele de repaus săptămânal, sărbători legale și alte zile nelucrătoare împărțită la numărul total al zilelor calendaristice (365 zile). În efectivul zilnic al salariaților nu se cuprind: salariații aflați în concediu fără plată, în grevă, detașați la lucru în străinătate. În zilele de repaus săptămânal se iau în calcul ca efectiv zilnic numărul de salariați din ziua precedentă, mai puțin cei al căror contract/raport a încetat în această zi. Salariații care nu au fost angajați cu normă întreagă se includ în numărul mediu proporțional cu timpul de lucru prevăzut în contractul de muncă. În efectivul de salariați luat în calculul numărului mediu se includ numai persoanele care au fost plătite.

Cheltuielile pentru inovație ale întreprinderilor inovatoare de produse și/sau procese cuprind atât cheltuielile pentru inovația finalizată, cât și cele pentru inovația nefinalizată sau abandonată. Principalele componente ale cheltuielilor sunt:

- **Cheltuieli pentru activitatea de cercetare-dezvoltare internă**, cuprind activitățile întreprinse de întreprindere, pentru a crea cunoștințe noi sau pentru a rezolva probleme științifice sau tehnice (include dezvoltarea proprie de programe de calculator-software care respectă aceste cerințe). Se cuprind cheltuieli curente care includ cheltuieli cu forța de muncă și cheltuieli de capital care includ clădiri și echipament specific pentru cercetare-dezvoltare.
- **Cheltuieli pentru activitatea de cercetare-dezvoltare externă** cuprind activitățile de cercetare-dezvoltare pe care întreprinderea le-a contractat în afară altor întreprinderi (inclusiv alte întreprinderi din grupul de întreprinderi) sau unor organizații de cercetare publice sau private.
- **Cheltuieli pentru achiziții de utilaj, echipament, software și clădiri** includ achiziționarea de utilaj performant, echipament, software și clădiri pentru a fi utilizate pentru produse noi sau îmbunătățite semnificativ.
- **Cheltuieli pentru achiziții de cunoștințe existente de la alte întreprinderi sau organizații** includ achiziția de know-how existent, drepturi de autor, invenții brevetate și nebrevetate etc., de la alte întreprinderi sau organizații pentru dezvoltarea produselor și proceselor noi sau îmbunătățite semnificativ.
- **Cheltuieli pentru alte activități inovatoare** includ: formare profesională proprie sau externalizată pentru personal, pentru dezvoltarea și/sau introducerea produselor și proceselor noi sau îmbunătățite semnificativ, activități proprii sau contractate pentru introducerea pe piață a inovațiilor, inclusiv cercetarea de piață și lansarea de publicitate, activități de design sau pentru schimbarea formei sau aspectului bunurilor sau serviciilor, alte activități proprii sau contractate cum ar fi: studii de fezabilitate, testări, dotare, inginerie industrială pentru implementarea produselor și proceselor noi sau îmbunătățite semnificativ.

Finanțarea publică a întreprinderilor pentru activități inovatoare include sprijin financiar cum ar fi: credite de impozit sau deduceri fiscale, granturi, subvenții, împrumuturi și garanții pentru credite. Se exclud activitățile de cercetare și alte activități inovatoare desfășurate în întregime pentru sectorul public pe bază de contract. Organismele de la care întreprinderea primește finanțare publică pentru activitatea inovatoare

Average number of employees represents a simple arithmetic mean resulted from the sum of daily number of employees, including weekly days off, legal holidays and other free days divided to total number of calendar days (365 days). Daily number of employees includes: employees in unpaid leave, on strike, committed to work abroad. Weekly days off include daily number of employees from the previous day, minus those whose contract/agreement ceased that day. Employees who were not employed full time are included in the average number proportionally with working time stipulation in the labour contract. Number of employees taken into the calculation of average number includes only persons who have been paid.

Innovation expenditure of product and/or process innovative enterprises include both expenditure for finalized innovation, and those for unfinished or abandoned one. The main components of expenditure are:

- *Expenditure for internal R&D activity include activities to create new knowledge or to solve scientific or technical problems (own development of software respecting these requirements). Current expenditure including expenditure with labour force and capital expenditure including buildings and R&D specific equipment are included.*
- *Expenditure for externalized R&D activity include R&D activities which the enterprise contracted to other enterprises (including other enterprises from the group of enterprises) or some to organizations of public or private research.*
- *Expenditure for acquisitions of equipment, software and buildings include purchase of performing equipment, software and buildings to be used for new or significantly improved products.*
- *Expenditure for knowledge acquisitions from other enterprises or organizations include know-how acquisition, copyrights, patented and unpatented inventions a.s.o., from other enterprises or organizations for the development of new or significantly improved products and processes.*
- *Expenditure for other innovative activities include: own or externalized staff vocational training, for the development and/or introduction of new and significantly improved products and processes, own or contracted activities for the introduction of innovations on the market, including market research and advertising, design activities or change of goods and services aspect, other own or contracted activities such as: testing, endowment studies, industrial engineering for the implementation of new or significantly improved products and processes.*

Public financing of enterprises for innovative activities includes financial support such as: tax credit or fiscal deductions, grants, subsidies, loans and guarantees for credits. Research activities are excluded as well as other innovative activities totally developed for public sector based on contract. The bodies providing public financing for innovative activity are grouped as follows: local and regional authorities, government

se grupează astfel: autorități locale și regionale, guvern (inclusiv instituții lucrând în numele guvernului), Uniunea Europeană.

Cooperarea întreprinderilor în realizarea activităților inovatoare reprezintă participarea activă a întreprinderii cu alte întreprinderi sau instituții în activități inovatoare. Nu este nevoie ca ambii parteneri să obțină beneficii din punct de vedere comercial. Se exclude simpla subcontractare, fără existența unei cooperări active.

BREVETE DE INVENȚIE ȘI ALTE OBIECTE ALE PROPRIETĂȚII INDUSTRIALE

Datele au la bază reglementările din legile speciale de proprietate industrială și Hotărârea Guvernului nr. 573/1998 în care sunt prevăzute sarcinile și competențele Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM), organ de specialitate al administrației publice centrale, cu autoritate unică pe teritoriul României în domeniul protecției proprietății industriale, în conformitate cu legea și cu prevederile convențiilor internaționale la care statul român este parte.

Proprietatea industrială cuprinde: invenții, modele de utilitate, soiuri de plante, mărci și indicații geografice, desene și modele, respectiv topografiile produselor semiconductoare.

Solicitant - persoana fizică sau juridică care cere în scris la OSIM, acordarea unui titlu de protecție pentru un obiect de proprietate industrială (brevet sau certificat de înregistrare).

Titular - persoana fizică sau juridică căreia îi aparține dreptul conferit prin titlul de protecție acordat (brevet sau certificat de înregistrare).

Brevet de invenție - titlul de protecție care se acordă de către OSIM pentru orice invenție având ca obiect un produs sau un procedeu, în toate domeniile tehnologice, cu condiția ca aceasta să fie nouă, să implice o activitate inventivă și să fie susceptibilă de aplicare industrială.

Cerere de brevet de invenție, redactată în limba română, cuprinde:

- solicitarea acordării unui brevet și datele de identificare ale solicitantului;
- o descriere a invenției (prezentarea în scris a invenției);
- una sau mai multe revendicări (partea de brevet care cuprinde obiectul protecției solicitate și al cărui conținut determină întinderea protecției);
- desenele la care se face referire în descriere sau revendicări.

Publicarea brevetului reprezintă difuzarea informației într-un mod accesibil publicului.

Brevet european - brevetul de invenție eliberat de Oficiul European de Brevete, în conformitate cu Convenția privind brevetul european, adoptată la München la 5 octombrie 1973.

Brevet european validat în România - este un brevet european care are efecte în România.

Clasificarea Internațională a Brevetelor (CIB), instituită în baza Aranjamentului de la Strasbourg în anul 1971, împarte domeniul tehnic în opt secțiuni cu aproximativ 70000 de subdiviziuni. Simbolurile CIB, formate din cifre arabe și litere ale alfabetului latin, se aplică pe documentele de brevet (cereri de brevet publicate și brevete acordate) de către oficiile de proprietate industrială,

(including institutions working on the government behalf), European Union.

Cooperation of enterprises for innovative activities represents the active participation of the enterprise with other enterprises or institutions in the innovative activities. It does not necessarily mean that both partners get benefits of commercial nature. Merely sub-contracting, in the absence of a pro-active cooperation, is excluded.

PATENTS AND OTHER OBJECTS OF INDUSTRIAL PROPERTY

Data rely on the regulations from industrial property special laws and Government Decision No 573/1998 stipulating tasks and competences of State Office for Inventions and Trademarks (SOIT), specialized body of public central government, with unique authority on the territory of Romania in the field of industrial property protection, in accordance with the law and stipulations of international conventions where the Romanian state is party.

Industrial property includes inventions, utility models, types of plants, marks and geographical indications, drawings and models, respectively topographies of semi-conductor products.

Applicant - natural or legal person who asks SOIT in writing, for granting a protection title for an object of industrial property (patent or registration certificate).

Titular - natural or legal person who holds the right granted by protection title (license or registration certificate).

Patent - protection title granted by SOIT for any invention having as object a product or procedure, in all technological fields, provided that it should be new, involve an inventive activity and susceptible of industrial application.

Patent application elaborated into Romanian comprises:

- request for a patent and identification data of applicant;
- invention description (written presentation);
- one or several claims (patent part presenting object of requested protection and whose content determines protection extent);
- drawings referred to in the description and claims.

Patent publication represents information dissemination to be accessible for the public.

European patent - patent released by European Patent Office, in accordance with the Convention on European patent, adopted in Munich on October 5, 1973.

European patent validated in Romania - is an European patent which has effects in Romania.

International Patent Classification (IPC), based on Strasbourg Agreement in 1971, divides technical field into eight sections with about 70000 subdivisions. IPC symbols, comprising Arabian digits and Latin letters, being applied on patent documents (issued patent application and patents granted) by national or regional industrial property offices, issuing these documents. IPC

naționale sau regionale, care publică aceste documente. CIB se utilizează în mai mult de 100 de țări, care publică anual peste un milion de documente de brevet.

Modelul de utilitate protejează orice invenție tehnică, cu condiția să fie nouă, să depășească nivelul simplei îndemânări profesionale și să fie susceptibilă de aplicare industrială.

Cererea de model de utilitate conține:

- datele de identificare ale solicitantului;
- solicitarea protecției prin model de utilitate, însoțită de titlul invenției;
- o descriere a invenției;
- una sau mai multe revendicări;
- desenele la care se face referire în descriere sau în revendicări.

Certificatul de model de utilitate este un titlu de protecție acordat de OSIM în condițiile prevăzute de lege.

Brevet pentru soi de plantă - se acordă de OSIM dacă acesta este nou, distinct, uniform și stabil.

Soi - grupul de plante aparținând unui taxon botanic de cel mai jos rang cunoscut, care poate fi:

- definit prin expresia caracterelor rezultând dintr-un anumit genotip sau dintr-o anumită combinație de genotipuri;
- distinct față de orice alt grup de plante, prin expresia a cel puțin unuia dintre caracterele prevăzute mai sus;
- considerat ca o entitate cu privire la capacitatea sa de a fi produs ca atare.

Desen sau model - aspectul exterior al unui produs sau al unei părți a acestuia, redat în două sau trei dimensiuni, rezultat din combinația dintre principalele caracteristici, îndeosebi linii, contururi, culori, formă, textură și/sau materiale și/sau ornamentația produsului în sine.

Cererea de înregistrare a desenului sau modelului cuprinde:

- solicitarea de înregistrare a desenului sau modelului și datele de identificare ale solicitantului;
- numărul de desene sau modele pentru care se cere protecția;
- descrierea elementelor noi, caracteristice desenului sau modelului;
- reprezentările grafice ale desenului sau modelului;
- indicarea produselor în care este încorporat desenul sau modelul, când este cazul.

Certificat de înregistrare a desenelor / modelelor publicate - titlul de protecție acordat de OSIM pentru desenele / modelele înregistrate și publicate.

Marcă - semnul susceptibil de reprezentare grafică servind la deosebirea produselor sau serviciilor unei persoane fizice sau juridice de cele aparținând altor persoane. Pot constitui mărci semne distinctive cum ar fi: cuvinte, inclusiv nume de persoane, desene, litere, cifre, elemente figurative, forme tridimensionale și în special forma produsului sau ambalajului său, combinații de culori, precum și orice combinație a acestor semne.

Cerere de înregistrare a unei mărci - conține datele de identificare ale solicitantului, reproducerea mărcii precum și indicarea produselor sau serviciilor pentru care înregistrarea este cerută, redactată în limba română.

Indicație geografică - denumirea servind la identificarea unui produs originar dintr-o țară, regiune sau localitate a unui stat în cazurile în care o calitate, o reputație sau alte caracteristici determinate pot fi în mod esențial atribuite acestei origini geografice.

are used in over 100 countries, issuing yearly over one million patent documents.

Utility model protects any technical invention if it is new, exceeds the level of simple professional skill and is susceptible of industrial application.

Demand of utility model contains:

- identification data of petitioner;
- protection request by utility model, accompanied by invention title;
- invention description;
- one or more claims;
- designs referred to in the description or claims.

Certificate of utility model is a protection title granted by SOIT according to legal stipulations.

Patent for plant type - is granted by SOIT if it is new, distinct, uniform and stable.

Type - group of plants belonging to a botanic taxon of the lowest known range, which can be:

- defined by expression of characters resulted from a certain genotype or a certain combination of genotypes;
- distinct as against any other group of plants, by expression of at least one of characters stipulated above;
- considered as an entity regarding its capacity to be reproduced as such.

Drawing or model - outer aspect of a product or of its part, given in two or three dimensions, resulted from the combination between main characteristics, especially lines, outlines, colors, forms, texture and /or ornamentation of the product itself.

Registration application of drawing or model contains:

- application to register the drawing or model and identification data of applicant;
- number of drawings or models for which the protection is asked;
- description of new elements, characteristic for the drawing or model;
- graphs of drawing or model;
- indication of product in which drawing or model is incorporated, if case.

Registration certificate of drawing or model published - protection title granted by SOIT for drawings or models registered and published.

Trademark - sign susceptible of graphic presentation used to distinguish products or services of natural or legal persons from those belonging to other persons. Trademarks can be also distinct signs, such as: words, including personal names, drawings, letters, digits, figurative elements, three dimensional forms, especially product form or its package, color combinations, as well as any combination of these signs.

Registration application of trademark - comprises identification data of the applicant, trademark reproduction as well as products or services indication for which the application is done into Romanian.

Geographical indication - name identifying a product from one country, region or locality of a state if one quality, reputation or other characteristics can be essentially granted to this geographical origin.

RESEARCH - DEVELOPMENT

- 13.1** Main indicators from research-development activity, by sector of performance and type of ownership
- 13.2** Employees from research-development activity, by occupation and educational attainment
- 13.3** Employees from research-development activity, by sector of performance and occupation
- 13.4** Researchers from research-development activity, by scientific field
- 13.5** Employees from research-development activity, by sector of performance and educational attainment
- 13.6** Employees from research - development activity, by sector of performance and educational attainment, according to International Standard Classification of Education (ISCED)
- 13.7** Researchers from research - development activity, by sector of performance and age group
- 13.8** Employees from research-development activity in business sector, by economic activity and occupation
- 13.9** Employees from research-development activity in business sector, by economic activity and educational attainment
- 13.10** Current expenditure from research-development activity, by sector of performance and type of research
- 13.11** Total expenditure from research-development activity, by sector of performance and expenditure category
- 13.12** Total expenditure from research-development activity, by sector of performance and financing source
- 13.13** Total expenditure from research-development activity in business sector, by economic activity and expenditure category
- 13.14** Current expenditure from research-development activity in business sector, by economic activity and component element
- 13.15** Capital expenditure from research-development activity in business sector, by economic activity and component element
- 13.16** Total expenditure from research-development activity, by type of research- development programmes according to NABS and financing source
- 13.17** Number of projects and total research-development expenditure, according to NABS, by type of financing sources, for the research-development activity

INNOVATION IN ENTERPRISES

- 13.18** Innovators typology
- 13.19** Enterprises with product and/or process innovation, by type of innovation
- 13.20** Innovative enterprises, by economic activity and size class
- 13.21** Enterprises with organisational and/or marketing innovation, by type of innovation
- 13.22** Enterprises which indicated the most significant information source for innovation, in total enterprises with product and/or process innovation
- 13.23** Product and/or process innovative enterprises that received public funds for innovation activities, in total innovative enterprises, by activity, size class and type of public funds
- 13.24** The weight of product and/or process innovative enterprises involved in co-operation arrangements on innovation activities, in total innovative enterprises, by activity, size class and geographical location of partner
- 13.25** Employees number of innovative enterprises, by activity and size class
- 13.26** Weight of turnover of enterprises with product innovation, in total turnover of enterprises
- 13.27** Weight of enterprises with products and/or process innovation which indicated high important objectives, in total innovative enterprises
- 13.28** Weight of enterprises which indicated a high impact of innovation effects over products and other effects of innovation, in total innovative enterprises, by size class and economic activity
- 13.29** Weight of enterprises which indicated a high impact of innovation effects over process of innovation, in total innovative enterprises, by size class and economic activity
- 13.30** Weight of product and/or process innovative enterprises based on co-operation in total innovative enterprises, by co-operation partner type and geographical location of partner, during 2008-2010
- 13.31** Weight of product and/or process innovative enterprises indicating high importance degree for selected sources of information, in total innovative enterprises, by activity, size class and type of source
- 13.32** Weight of product and/or process innovative enterprises, engaged in co-operation arrangements on innovation activities, in total innovative enterprises, by activity, size class, type of co-operation partner and geographical location of partner
- 13.33** Turnover of innovative enterprises, by activity and size class
- 13.34** Innovation expenditure in product and/or process
- 13.35** Innovation expenditure in product and/or process innovative enterprises

PATENTS AND OTHER OBJECTS OF INDUSTRIAL PROPERTY

- 13.36** Submitted patent applications
- 13.37** Granted and published patents
- 13.38** Other objects of industrial property

TERRITORIAL

- 13.39** Research - development activity, at territorial level
- 13.40** Employees from research - development activity, at territorial level and occupation
- 13.41** Total expenditure from research - development activity, at territorial level and expenditure category
- 13.42** Innovative and non-innovative enterprises, by size class, economic activity, at territorial level
- 13.43** Enterprises with product and/or process innovation, by type of innovation, at territorial level
- 13.44** Typology of innovators, by size class, economic activity, at territorial level
- 13.45** Innovators typology, at territorial level
- 13.46** Innovation expenditure in product and/or process, at territorial level
- 13.47** Innovation expenditure in product and/or process innovative enterprises, at territorial level
- 13.48** The main regional innovation indicators for small and medium enterprises (SMEs)
- 13.49** Submitted patent applications by Romanian applicants, at territorial level
- 13.50** Designs and models registration applications, by Romanian applicants, at territorial level
- 13.51** Trademarks registration applications of Romanian applicants, at territorial level

**AGRICULTURĂ ȘI
SILVICULTURĂ**

***AGRICULTURE AND
FORESTRY***

14

SURSA DATELOR

Cercetări statistice:

- Ancheta Structurală în Agricultură - 2013;
- Ancheta Structurală în Agricultură - 2016;
- Cercetări statistice realizate prin sondaj aliniate la acquis-ul comunitar în domeniul statisticii agricole privind suprafețele și producția vegetală, efectivele de animale și producția animală;
- Cercetări statistice curente privind fondul forestier, masa lemnoasă recoltată, suprafața parcursă cu tăieri, împăduriri și volumul de lemn exploatat.

Surse administrative:

- Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, pentru fondul funciar după modul de folosință; pentru îngrășămintele chimice și naturale folosite în agricultură și pentru parcul de tractoare și mașini agricole principale din agricultură aferent sfârșitului de an;
- Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare, pentru suprafața agricolă irigată;
- Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură, pentru producția de pește.

PRECIZĂRI METODOLOGICE

AGRICULTURĂ

Fondul funciar reprezintă totalitatea terenurilor, indiferent de destinație, de titlul pe baza căruia sunt deținute sau de domeniul public sau privat din care fac parte.

Suprafața agricolă, după modul de folosință, include terenurile cu destinație agricolă, aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice și care se clasifică astfel: teren arabil, pășuni și fânețe naturale, vii și pepiniere viticole, livezi și pepiniere pomicole.

Terenul arabil reprezintă suprafața care se ară în fiecare an sau la mai mulți ani și se cultivă cu plante anuale sau perene.

Pășunile reprezintă terenurile acoperite cu vegetație ierboasă, instalată pe cale naturală sau regenerată prin însămânțare, destinate pășunatului animalelor.

Fânețele reprezintă terenurile acoperite cu vegetație ierboasă, instalată pe cale naturală sau regenerată prin însămânțare și destinate recoltării pentru obținerea de fân.

Viile și pepinierele viticole reprezintă suprafețele cu plantații viticole, pepiniere viticole și terenul în pregătire pentru vii.

Livezile și pepinierele pomicole reprezintă suprafețele cu plantații pomicole, arbuști fructiferi, pepiniere pomicole și terenul în pregătire pentru livezi.

Suprafața cultivată reprezintă suprafața însămânțată/ plantată în ogor propriu, în anul agricol de referință (1 octombrie - 30 septembrie) cu o cultură principală (care ocupă terenul cea mai mare perioadă de timp) sau în anii agricoli precedenți pentru culturile bienale, triennale sau perene.

DATA SOURCE

Statistical surveys:

- Farm Structure Survey - 2013;
- Farm Structure Survey - 2016;
- Statistical sample surveys aligned to community acquis in the field of agriculture statistics on crop area and production, livestock and animal production;
- Statistical current surveys regarding forest land, harvested timber, cutting wood area, afforestations and volume of wood exploited.

Administrative sources:

- Ministry of Agriculture and Rural Development, for land fund by use; for chemical and natural fertilizers used in agriculture and for park of tractors and of main agricultural machinery related to the end of year;
- National Agency for Land Arrangements, for irrigated agricultural area;
- The National Agency for Fishery and Aquaculture, for the fish production.

METHODOLOGICAL NOTES

AGRICULTURE

Land fund represents all lands no matter of destination, of the title based on which they are owned or of public or private sector to which they belong.

Agricultural area includes, by use, the lands with agricultural destination, owned by natural or legal persons, classified as follows: arable land, natural pastures and hayfields, vineyards and vine nurseries, orchards and tree nurseries.

Arable land represents the area which is ploughed each year or at several years, cultivated with annual or perennial plants.

Pastures represent lands covered with herbal vegetation, grown in natural way, or regenerated by sowing, for animal pasturing.

Hayfields represent the lands covered with herbal vegetation, grown in natural way, or regenerated by sowing, for hay harvesting.

Vineyards and nurseries represent the areas covered with vineyards, vine nurseries and land prepared for vineyards.

Orchards and tree nurseries represent the areas covered with tree plantations, fruit younglings, tree nurseries and land prepared for orchards.

Cultivated area represents the area sown/planted in own field, in the agricultural reference year (October, 1 - September, 30) with a main crop (covering the land for the majority of time period) or in previous agricultural years for biennial, triennial or perennial crops.

Suprafața agricolă irigată reprezintă suprafața pe care s-a aplicat cel puțin o udare în anul agricol de referință.

Exploatarea agricolă este o unitate tehnico-economică de sine stătătoare, cu o gestiune unică și care desfășoară activități agricole, prin utilizarea suprafețelor și/sau creșterea animalelor, sau activități de menținere a terenurilor agricole în bune condiții agricole și de mediu, fie ca activitate principală, fie ca activitate secundară.

Suprafața agricolă utilizată cuprinde teren arabil, grădini familiale, pășuni și fânețe naturale (permanente) și culturi permanente (plantații viticole și pomicole).

Producția ramurii agricole se determină conform metodologiei Eurostat privind „Conturile Economice pentru Agricultură” și cuprinde: valoarea tuturor produțiilor de produse agricole (inclusiv valoarea producției de vin obținută în unitățile agricole care nu dispun de instalații industriale de vinificație) și valoarea serviciilor agricole efectuate de unitățile specializate. Această producție nu cuprinde: valoarea consumului de sământă din producție proprie pentru culturile la care însămânțările se fac toamna, valoarea strugurilor utilizați în producția de vin a unităților agricole care nu dispun de instalații industriale de vinificație, valoarea laptelui consumat de animale, valoarea ouălor puse la incubat și pierderile la producători după recoltare.

Producția ramurii agricole cuprinde și valoarea activităților secundare neagricole neseparabile și este diminuată cu valoarea laptelui transformat în derivate (produse obținute din prelucrarea laptelui) în aceeași fermă.

Activitățile secundare neagricole neseparabile sunt activități legate direct de producția agricolă și nu pot fi separate de activitatea agricolă principală din punct de vedere al costurilor (ex.: producerea brânzeturilor în ferma zootehnică).

Producția ramurii agricole este exprimată în prețuri curente de bază (prețurile la producător la care se adaugă subvențiile pe produs și se scad impozitele pe produs) ale fiecărui an.

Indicii producției ramurii agricole se calculează ca raport între valoarea producției din anul curent exprimată în prețurile anului anterior și valoarea producției din anul anterior.

Producția agricolă vegetală reprezintă producția fizică obținută în perioada de referință (anul în care se face recoltarea), mai puțin pierderile la recoltare, exprimată în unități fizice în funcție de natura produselor și a grupelor de produse și cuprinde:

- producția culturilor în ogor propriu;
- producția culturilor intercalate;
- producția culturilor succesive;
- producția obținută în grădinile familiale (pentru legume, cartofi, fructe și struguri).

Irrigated agricultural area represents the area on which at least one irrigation was done during in agricultural reference year.

The agricultural holding is a single unit, both technically and economically, which has a single management and which undertakes agricultural activities, by using the agricultural areas and/or animal breeding, or activities for keeping farmland in good agricultural and environmental conditions, either as a main or as a secondary activity.

Utilised agricultural area includes arable land, kitchen gardens, (permanent) grassland and meadows and permanent crops (vineyards and fruit and berry plantations).

Agricultural branch production is determined according to the Eurostat methodology on "Economic Accounts for Agriculture" and comprises: the value of all agricultural products (including the value of wine production obtained in agricultural units having no wine industrial installations) and the value of agricultural services carried out by specialised units. This production does not comprise: the value of the seed consumption from own production for the crops where sowings are done in autumn, the value of grapes used for wine production of agricultural units having no wine industrial installations, the value of milk consumed by animals, the value of eggs in incubator and producers losses after harvesting.

The agricultural branch production includes the value of non-agricultural inseparable secondary activities and it is diminished with the value of milk processed into derivatives (products obtained from milk processing) in the same farm.

Non-agricultural inseparable secondary activities are directly related to agricultural production and cannot be separated from main agricultural production from the viewpoint of costs (ex.: production of cheese products in livestock farms).

Agricultural branch production is expressed in current basic prices (producer prices plus subsidies on product, less taxes on product) of each year.

Agricultural branch production indices are calculated as the ratio between production value in current year expressed in the prices of the previous year and production value in the previous year.

Crop agricultural production represents the physical production obtained in the reference period (year when harvesting is done) except harvesting losses, expressed in physical units by nature of products and groups of products and includes:

- production in own field;
- production in combined crops;
- production in successive crops;
- production obtained in kitchen gardens (for vegetables, potatoes, fruit and grapes).

Producția medie reprezintă cantitatea de produse (pe fiecare cultură) obținută pe unitatea de suprafață cultivată (în ogor propriu).

Producția de fructe reprezintă cantitatea de fructe pe specii, obținută de la pomii din livezi și răzleți, arbuștii fructiferi și căpșuni (inclusiv din grădinile familiale).

Greutatea în viu a animalelor destinate sacrificării pentru consum cuprinde greutatea în viu a animalelor sacrificate în exploatațiile agricole, a celor vândute pentru sacrificare la abatoare, direct pe piață, export direct și a celor sacrificate în abatoare, dar restituite exploatațiilor agricole.

Efectivele de bovine cuprind totalitatea taurinelor și bubalinelor masculi și femele, pe diferite grupe de vârstă și destinație economică.

Efectivele de porcine cuprind totalitatea porcinelor din exploatația agricolă (inclusiv porcinele aflate în maternități, crescătorii și îngrășătorii), indiferent de sex, categorii de greutate și destinație economică.

Efectivele de ovine cuprind toate animalele din specia ovine, indiferent de sex, vârstă, destinație economică și locul unde se află.

Efectivele de caprine cuprind toate caprinele indiferent de sex, vârstă, destinație economică și locul unde se află.

Efectivele de cabaline cuprind cabalinele de muncă, armăsarii reproducători, tineret până la 3 ani, alte cabaline. Nu sunt incluși caii de curse și caii de călărie, folosiți pentru divertisment.

Efectivele de păsări cuprind toate categoriile de păsări existente în exploatația agricolă (găini, curci, rațe, găște, alte păsări: struți, prepelițe, bibilici etc.).

Familii de albine reprezintă numărul de familii de albine, destinate producției de miere.

Producția de lapte reprezintă cantitatea de lapte de vacă, bivoliță (inclusiv consumul vițelilor), oaie și capră.

Producția principalelor produse agricole, pe locuitor se calculează ca raport între producția totală a acestora și populația rezidentă (stabilă) la 1 iulie a fiecărui an, estimată în condiții de comparabilitate cu rezultatele Recensământului Populației și al Locuințelor — 2011.

Parcul de tractoare și mașini agricole (fizice) principale din agricultură (la sfârșitul anului) este aferent unităților care au agricultura ca activitate principală (inclusiv exploatațiile agricole fără personalitate juridică).

Îngrășămintele chimice sunt produse industriale care după conținutul lor pot fi: azotoase, fosfatice, potasice, sau în amestec ca îngrășăminte complexe; ele se exprimă în substanță activă.

Îngrășămintele naturale cuprind gunoiul de grajd de la toate speciile de animale și de la păsări (în stare proaspătă sau fermentată) precum și dejecțiile în stare lichidă; acestea se exprimă în greutate brută.

Average yield represents the quantity of products (for each crop) obtained on the unit of cultivated area (in their own field).

Fruit production represents the quantity of fruit, by species, obtained from orchard trees and isolated trees, fruit and berry species and strawberries (including the kitchen gardens).

Live weight of animals intended to be slaughtered for consumption includes live weight of animals slaughtered in agricultural holdings, of those sold to be slaughtered within slaughtering houses, directly on the market, direct export and of those slaughtered within slaughtering houses, but given back to agricultural holdings.

Cattle population comprises all male and female bulls and buffalos by various age group and economic destination.

Pigs population comprises all pigs in agricultural holding (including pigs in maternity, breeding and fattening farms) not matter of sex, weight category and economic destination.

Sheep population comprises all animals of sheep species, no matter of sex, age, economic destination and place.

Goats population comprises all goats no matter of sex, age, economic destination and place.

Horses population comprises labour horses, stud horses, young horses until 3 years old, other horses. Race horses and saddle horses used for amusement are not included.

Poultry population comprises all categories of poultry existent in agricultural holding (hens, turkey hens, ducks, geese, other poultry: ostrich, quails, guinea fowl a.s.o.).

Bee families represent number of bee families for honey production.

Milk production represents the quantity of cow, buffalo cow (including the calves consumption), sheep and goat milk.

Production of the main agricultural products, per inhabitant are calculated as the ratio between total production thereof and usually resident population on July 1st of each year was used, estimated under the conditions of comparability with the final results of the Population and Housing Census — 2011.

Park of tractors and of main (physical) agricultural machinery in agriculture (end of year) is related to the units having agriculture as their main activity (including individual agricultural holdings).

Chemical fertilizers are industrial products which by content can be: nitrous, phosphatic, potassic or combined, as complex fertilizers; they are expressed in active substance.

Natural fertilizers include muck from all species of animals and poultry (fresh or fermented) as well as liquid dejections; they are expressed in gross weight.

SILVICULTURĂ

Fondul forestier reprezintă totalitatea suprafețelor pădurilor, a terenurilor destinate împăduririi, a celor care servesc nevoilor de cultură, producție sau administrație silvică, a iazurilor, a albiilor pâraielor, a altor terenuri cu destinație forestieră, inclusiv cele neproductive cuprinse în amenajamente silvice la data de 1 ianuarie 1990, inclusiv cu modificările de suprafață, conform operațiilor de intrări-ieșiri, efectuate, în condițiile legii, indiferent de forma de proprietate.

Suprafața pădurilor reprezintă terenurile cu o suprafață de cel puțin 0,25 ha, acoperite cu arbori; arborii trebuie să atingă o înălțime minimă de 5 m la maturitate în condiții normale de vegetație.

Regenerările artificiale reprezintă ansamblul de lucrări de plantare de puiți, butași și sade sau de însămânțare a unei suprafețe de teren cu scopul de a se crea noi arborete, atât pe terenuri forestiere de pe care a fost exploatat arboretul matur, cât și pe terenuri lipsite de vegetație forestieră.

Suprafața parcursă cu tăieri reprezintă suprafața partizilor din care s-a recoltat masa lemnoasă. Această suprafață corespunde prevederilor actului de punere în valoare în cazul în care masa lemnoasă s-a recoltat în totalitate sau se va reduce proporțional cu suprafața cu masă lemnoasă rămasă pe picior nerecoltată la sfârșitul anului.

Tăieri succesive - tăierile de regenerare prin care pădurea se parcurge cu extrageri repetate de arbori relativ uniform repartizate spațial, eșalonate în timp corespunzător instalării și dezvoltării regenerării naturale, până la recoltarea integrală a arboretului bătrân și trecerea la o nouă generație a pădurii.

Tăieri progresive - tăierile de regenerare prin care pădurea se parcurge cu extrageri repetate de arbori amplasate în anumite porțiuni (ochiuri), care se lărgesc treptat pe măsura instalării și dezvoltării regenerării naturale, până la recoltarea integrală a arboretului bătrân și trecerea la o nouă generație a pădurii.

Tăieri grădinarite - tăierile cu caracter continuu, prin care se urmărește recoltarea selectivă a unor arbori sau grupe mici de arbori, în vederea realizării și menținerii unei structuri pluriene specifice, corespunzător scopurilor stabilite.

Tăieri rase - extragerea integrală a arboretului bătrân printr-o singură tăiere, regenerarea pădurii realizându-se pe cale artificială, prin împăduriri.

Operațiunile de igienă și curățire a pădurilor - extragerea produselor de igienă care rezultă din procesul normal de eliminare naturală (arbori doborâți, rupti, uscați, atacați de insecte).

Tăieri de îngrijire în pădurile tinere - ansamblul tăierilor de îngrijire și conducere a arboretelor, efectuate de la instalarea acestora și până la începerea tăierilor de regenerare, în raport cu țelul de gospodărire urmărit.

FORESTRY

Forest fund represents the total area of forests, lands meant for afforestation, those serving the needs of forest crops, production and administration, of pools, brook beds as well as other areas intended for forestry and non-productive lands included in forest arrangements, on January 1st, 1990 or hereby included later on, according to law provisions, no matter of ownership right.

Forest area represents all land areas over 0.25 hectares, covered by trees; trees should reach a minimum height of 5 m at maturity, under normal vegetation conditions.

Artificial regeneration represent all works by which an area is planted with saplings, cuttings and seedlings or sown in order to create new coppices, both on exploited forest lands and on lands without forest vegetation.

Cutting area represents lots surface of which the timber was harvested. This area corresponds to the act of turning into account if the timber was harvested entirely or should be reduced proportionally to the surface with wood left on foot not harvested at the end of year.

Successive cuttings - regeneration cuttings by which forest is crossed by repeated extractions of trees relatively uniformly distributed in space, staggered according to natural regeneration installation and development, until integral harvesting of old tree and passing to a new generation of forest.

Progressive cuttings - regeneration cuttings by which forest is crossed by repeated extractions of trees placed in certain portions (eyes) which get larger step by step at the same time with natural regeneration installation and development until integral harvesting of old tree and passing to a new generation of forest.

Garden cuttings - continuous cuttings which pursue the selective harvesting of some trees or small groups of trees, in order to achieve and keep a specific diversified structure according to purposes.

Flat cuttings - integral extraction of old tree by a single cutting, forest regeneration being done by afforestation.

Forest hygienic and cleaning operations - taking out hygienic products resulted from normal process of natural elimination (cut down, split, punk, attacked by insects trees).

Fostering cuttings in young forests - all cuttings of brush care and leading, carried out since their installation till beginning of regeneration cuttings, according to the purpose husbandry.

Tăieri de produse accidentale reprezintă recoltarea produselor brute lemnoase, rezultate întâmplător datorită calamităților naturale sau a unor defrișări.

Volumul de lemn recoltat reprezintă volumul brut de masă lemnoasă pe picior din partizile aferente anului de producție pentru care se întocmește cercetarea statistică, recoltat până la data de 31 decembrie a anului respectiv. Nu constituie masă lemnoasă recoltată, masa lemnoasă rămasă pe picior.

Volumul de lemn exploatat de către operatorii economici cu activitate de exploatare forestieră reprezintă lemnul de lucru și lemnul pentru foc recoltat și colectat de pe suprafața parchetelor sau din suprafața afectată de produse accidentale, inclusiv cel aflat în platformele primare.

Volumul de lemn rotund reprezintă volumul de lemn de lucru și lemn pentru foc și pentru mangalizare.

Bușteni - volumul de lemn utilizat pentru obținerea de cherestea, traverse, grinzi, lamele pentru lădițe, frize pentru parchet clasic sau stratificat, frize pentru plăci îmbinate din lemn masiv, doage pentru butoaie și budane; volumul de lemn rotund pentru producerea de furnire tehnice sau estetice, prin tăiere plană sau derulare; volumul de lemn rotund de calitate superioară, utilizat la fabricarea instrumentelor muzicale (lemn de brad, molid, fag și diverse specii).

Lemn rotund și despicat - volumul de lemn utilizat la producția de celuloză; volumul de lemn utilizat la producerea plăcilor din aşchii de lemn (PAL, OSB, etc.) sau a plăcilor din fibre de lemn (PFL, PAF, etc.);

Alte sortimente de lemn rotund - volumul de lemn utilizat pentru susținerea lucrărilor miniere în subteran; volumul de lemn destinat utilizării în construcții (în special în zonele rurale); volumul de lemn utilizat la distilarea uscată (lemn despicat de fag, carpen, etc.); volumul de lemn utilizat la obținerea de extracte tanante vegetale (lemn de stejar, molid, salcâm și salcie); volumul de lemn utilizat pentru obținerea de araci, spalieri, cozi de unelte și alte produse de această natură.

Lemn pentru foc - volumul de lemn destinat arderii pentru încălzire, pregătirea hranei, uscarea sau deshidratarea unor produse; volumul de lemn destinat producerii cărbunelui de lemn, prin carbonizare în bocșe.

Coaja reprezintă volumul stabilit al cojii din volumul lemnului de lucru exploatat.

Alte sortimente secundare reprezintă volumul de crăci, resturi de exploatare și consumuri tehnologice.

***Accidental cuttings** represent the harvest of raw wooden products, resulted accidentally because of natural calamities or of clearings.*

***Harvested wood volume** represents the gross volume of standing timber in lots for the production year which is covered by statistical research, harvested up to December, 31 of that year. The timber left on foot is not considered as harvested timber.*

***Volume of wood exploited by economic operators with forestry activity** represents working wood and the fuel wood harvested and collected from the cutting area or the area affected by accidental products, including the one in primary platforms.*

***Volume of round timber** represents the volume of industrial round wood and fuel wood and charcoal.*

***Logs** - volume of wood used for timber, girders, beams, wood strips for boxes, friezes for conventional or laminated parquet, friezes for plywood panels, staves for casks and barrels; the volume of roundwood for the production of technical or decorative veneer sheets, by flat cutting or unrolling; the volume of high quality roundwood used in the manufacture of musical instruments (pine, spruce, beech and various species wood).*

***Round and sawn timber** - volume of wood used to produce cellulose; the volume of wood used in the production of particle boards (PAL, OSB, a.s.o.) or pads of wood fibres (PFL, PAF, a.s.o.);*

***Other roundwood assortments** - the volume of roundwood used in support of underground mining operations; the volume of timber for use in construction (especially in rural areas), the volume of timber used to dry distillation (sawn wood of beech, hornbeam, a.s.o.); the volume of wood used to produce vegetable tanning extracts (oak, spruce, acacia and willow); the volume of wood used to produce stakes, trellises, girder tails for tools and other products of this kind.*

***Firewood** - volume of timber intended for combustion for heating, preparing meals, drying or dehydration of products; the volume of wood intended for the production of charcoal, through charring in wood bunches.*

***Bark** represents the established volume of barks in total volume of timber.*

***Other secondary assortments** represents the volume of boughs, wood residues and technological consumption.*

AGRICULTURE

- 14.1** Total land fund, by use
- 14.2** Agricultural area, by use
- 14.3** Agricultural area irrigated, in 2017
- 14.4** Agricultural holdings which used agricultural areas and / or owned livestock, by legal status of agricultural holdings
- 14.5** Agricultural holdings, utilised agricultural area and utilised agricultural area as average per agricultural holding, by legal status of agricultural holdings
- 14.6** Agricultural holdings, by use category and size class of utilised agricultural area
- 14.7** Agricultural holdings by main crops in arable land, by size class of utilised agricultural area
- 14.8** Agricultural holdings with livestock and livestock by species, by size class of utilised agricultural area
- 14.9** Agricultural branch production
- 14.10** Production of the main agricultural products, per inhabitant
- 14.11** Cultivated area, by main crops
- 14.12** Crop production , for main crops
- 14.13** Average yield, for main crops
- 14.14** Area of bearing vineyards and production of grapes
- 14.15** Fruit production
- 14.16** Livestock
- 14.17** Livestock per 100 hectares of land
- 14.18** Animal production
- 14.19** Park of tractors and of main agricultural machinery
- 14.20** Chemical and natural fertilizers used in agriculture

FORESTRY

- 14.21** Forest fund
- 14.22** Artificial regeneration
- 14.23** Cutting wood area
- 14.24** Harvested wood volume
- 14.25** Volume of wood exploited by economic operators with forestry activity

TERRITORIAL

- 14.26** Total land fund, by use, at territorial level, on December 31, 2014
- 14.27** Cultivated area, by main crops, at territorial level, in 2017
- 14.28** Agricultural branch production, at territorial level, in 2017
- 14.29** Crop production, for main crops, at territorial level, in 2017
- 14.30** Average yield, for main crops, at territorial level, in 2017
- 14.31** Area of bearing vineyards, at territorial level, in 2017
- 14.32** Production of grapes, at territorial level, in 2017
- 14.33** Average yield of grapes, at territorial level, in 2017
- 14.34** Fruit production, at territorial level, in 2017
- 14.35** Livestock, at territorial level, on December 1, 2017
- 14.36** Animal production, at territorial level, in 2017
- 14.37** Park of tractors and of main agricultural machinery, at territorial level, in 2017
- 14.38** Harvested wood volume, at territorial level, in 2017

**ACTIVITATEA
ÎNTRERINDERII**

***ENTERPRISE
ACTIVITY***

15

SURSA DATELOR

Cercetări statistice:

- Ancheta structurală în întreprinderi și alte cercetări realizate de Institutul Național de Statistică privind activitatea întreprinderilor din industrie, construcții, comerț și alte servicii;
- Registrul statistic al întreprinderilor, gestionat de Institutul Național de Statistică.

Surse administrative:

- Ministerul Finanțelor Publice, pentru datele din Registrul Contribuabililor, pentru datele din bilanțurile contabile ale firmelor, pentru datele privind impozitarea veniturilor persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale, precum și pentru datele privind statele de funcțiuni ale unităților bugetare;
- Oficiul Național al Registrului Comerțului, pentru datele privind structura capitalului social;
- Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului, pentru datele privind întreprinderile privatizate;
- Banca Națională a României, pentru datele privind situația societăților cu activitate bancară;
- Alte ministere și organizații neguvernamentale, pentru structura privind mărimea și activitățile întreprinderilor din subordine.

PRECIZĂRI METODOLOGICE

Operator economic reprezintă organizația ce poate fi o persoană fizică/juridică creată pentru a desfășura activități definite în baza Legii nr. 15/1990, a Legii nr. 31/1990 cu modificările ulterioare și a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 44/2008.

Operator social reprezintă organizația cu personalitate juridică, creată pentru a desfășura o activitate dedicată interesului social.

Unitate legală reprezintă orice operator economic sau social care dispune de un patrimoniu propriu, poate să încheie în nume propriu contracte cu terți și să-și apere interesele în justiție - are personalitate juridică. Unitățile legale sunt fie persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale, întreprinderi familiale (în calitatea lor de întreprinzători), fie persoane juridice.

Registrul Statistic (REGIS) reprezintă un instrument statistic de evidență a datelor de identificare și a unor indicatori economici principali pentru toate unitățile legale, care desfășoară o activitate economică sau socială. Registrul este actualizat pe baza următoarelor surse:

- Registrul Contribuabililor;
- Registrul Comerțului;
- Bilanțul contabil al operatorilor economici;
- Bilanțul contabil al organizațiilor neguvernamentale;
- Date și informații furnizate de Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului și de Banca Națională a României;

DATA SOURCE

Statistical surveys:

- *Structural business survey and other surveys carried out by the National Institute of Statistics on the activity of industry, construction, trade and other services enterprises;*
- *Statistical business register managed by the National Institute of Statistics.*

Administrative sources:

- *Ministry of Public Finances, for data from Taxpayer Register, for data on firms balance sheets, data on income taxation for certified natural persons, individuals' enterprises and families' enterprises, as well as for data on the functions roll of budgetary units;*
- *National Office of Trade Register, for data on social capital structure;*
- *Authority for State Assets Administration, for the data on privatised enterprises;*
- *National Bank of Romania, for the data situation of banking companies;*
- *Other ministries and NGOs, for the structure data on size and activity of subordinated enterprises.*

METHODOLOGICAL NOTES

Economic operator represents the organisation which can be a legal/natural person created to develop activities defined according to the Law No 15/1990, Law No 31/1990, with subsequent amendments and Government Priority Ordinance No 44/2008.

Social operator represents an organisation with legal personality, created in order to carry out an activity devoted to social interest.

Legal unit represents any economic or social operator having own patrimony; it can conclude contracts with third parties in own name and defend his interests in justice - it has legal status. Legal units are either authorized natural persons, individual enterprises, family enterprises (quality of entrepreneurs), or legal persons.

Statistical register (REGIS) represents a statistical instrument for records of identification data and for some main economic indicators for all legal units carrying out an economic or social activity. The register is updated based on the following sources:

- *Taxpayer Register;*
- *Trade Register;*
- *Balance sheets of economic operators;*
- *Balance sheets of non-governmental organisations;*
- *Information supplied by Authority for State Assets Administration and by the National Bank of Romania;*

— Cercetări statistice organizate de Institutul Național de Statistică.

Întreprinderea¹⁾ este o grupare de unități legale care se constituie ca o entitate organizațională de producție de bunuri, servicii comerciale sau servicii de interes social, ce beneficiază de o autonomie de decizie, mai ales pentru asigurarea resurselor sale curente.

O întreprindere exercită una sau mai multe activități, în unul sau mai multe locuri (sedii - unități locale ale întreprinderii). În mod convențional sunt asimilate întreprinderilor, persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale care desfășoară activități economice pe bază de liberă inițiativă potrivit legii, instituțiile publice și organizațiile neguvernamentale.

Unitatea locală¹⁾ este o întreprindere sau o parte a acesteia (atelier, fabrică, depozit, birou, mină sau stație etc.) situată la o adresă identificabilă.

În acest loc se desfășoară o activitate economică, pentru care - în afara unor cazuri excepționale - lucrează una sau mai multe persoane (cu normă întreagă sau parțială) pentru aceeași întreprindere.

Întreprinderea activă este entitatea care, din punct de vedere economic, este activă în perioada de observare, respectiv realizează bunuri sau servicii, înregistrează cheltuieli și întocmește bilanț contabil.

Decalajul de timp dintre momentul înregistrării unei întreprinderi la Oficiul Național al Registrului Comerțului și momentul în care aceasta îndeplinește condițiile necesare pentru a putea fi considerată activă, din punct de vedere economic, conduce la unele diferențe între datele prezentate de Institutul Național de Statistică și Oficiul Național al Registrului Comerțului.

Întreprinderea dormantă este entitatea care există juridic, dar este inactivă, din punct de vedere economic, în perioada de observare.

În funcție de principalele caracteristici ale comportamentului lor economic, întreprinderile - în sensul larg al cuvântului - se clasifică în următoarele categorii:

- **Întreprinderi cu activitate economică nefinanciară:** întreprinderi agricole; întreprinderi din industrie, construcții, comerț și alte servicii;
- **Întreprinderi financiare, bancare și de asigurări;**
- **Instituții din administrația publică centrală și locală și instituții din sfera securității sociale;**
- Întreprinderile - în sensul larg al cuvântului - după formele juridice de organizare sunt următoarele:
- **Regii autonome și institute naționale** înființate prin Hotărâri guvernamentale sau ale administrației locale;
- **Societăți comerciale** înființate în baza Legii nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare, de tipul:
  - societăți în nume colectiv;
  - societăți în comandită simplă;
  - societăți în comandită pe acțiuni;

— *Statistical surveys organised by the National Institute of Statistics.*

Enterprise¹⁾ is a group of legal units constituted as an organizational entity of goods production, trade services or social interest services, which benefits of a decisional autonomy, especially in view to ensure its current resources.

An enterprise is carrying out one or several activities, on one or several places (headquarters - local units of enterprises). The natural persons and the family associations carrying out economic activities based on free initiative according to the law, the public institutions and the NGOs are conventionally assimilated to enterprises.

The local unit¹⁾ is an enterprise or part thereof (workshop, factory, warehouse, office, mine or station a.s.o.) situated in a geographically identifiable place.

At this place an economic activity is carried out for which - save for certain exceptions - one or more persons work (even if only part - time) for one and the same enterprise.

Active enterprise is the entity which, from economic standpoint, is active during the survey period, that is, it produces goods or services, records expenditure and draws up balance sheets.

The time gap between enterprise registration moment at National Office of Trade Register and the moment when it fulfils the conditions necessary to be considered active, from economically viewpoint, leads to some differences among data presented by National Institute of Statistics and National Office of Trade Register.

Dormant enterprise is the entity existing from juridical standpoint, but inactive, from the economic standpoint, during the survey period.

According to the main characteristics of their economic behaviour, enterprises - in the broad meaning of the word - are classified in the following categories:

- **Enterprises with non-financial economic activity:** agricultural holdings; enterprises from industry, construction, trade and other services;
- **Financial, banking and insurance companies;**
- **Institutions of central and local government and institutions from social security field;**
- Enterprises - in the broad meaning of the word - according to juridical organisational types are the following:
- **Autonomous companies and national institutes,** created on the basis of central or local government decisions;
- **Commercial companies** created on the basis of Law No 31/1990, with subsequent amendments, such as:
  - partnerships;
  - simple limited partnerships;
  - joint-stock partnerships;

¹⁾ Definiție în conformitate cu „Regulamentul Consiliului (CEE) nr. 696/1993”, privind unitățile de observare statistică. *Definition in compliance with “The Council Regulation (EEC) No 696/1993”, on the statistical observation units.*

- societăți pe acțiuni, inclusiv societăți și companii naționale;
- societăți cu răspundere limitată.
- **Societăți agricole** înființate sau reorganizate în baza Legii nr. 36/1991;
- **Societăți cooperatiste** reprezintă societățile cu capital de tip cooperatist înființate sau reorganizate în baza Decretului - Lege nr. 66/1990, a Legii nr. 109/1996 și Legii nr. 1/2005;
- **Alte instituții ale administrației publice centrale și locale** înființate prin decrete, legi;
- **Instituții bugetare** înființate prin hotărâri de guvern sau decizii ale organelor administrației locale;
- **Întreprinzători privați** - persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale sau întreprinderi familiale, înființate în baza Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 44/2008, profesiile liberale așa cum sunt definite de legile speciale.
- **Organizații neguvernamentale** - asociații și fundații, sindicate, partide politice, organizații ale cultelor religioase înființate în baza Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 și Legii nr. 62/2011, Legii nr. 14/2003, Legii nr. 489/2006.

După forma juridică de organizare, întreprinderile au caracter comercial sau necomercial. În categoria formelor juridice necomerciale sunt incluse instituțiile bugetare, administrația publică centrală și locală, precum și organizațiile neguvernamentale.

În sfera economică se includ formele juridice cu caracter comercial: regii autonome și institute naționale, societăți comerciale, societăți cooperatiste, societăți agricole. În această categorie nu se includ societățile care desfășoară activități cu caracter social, respectiv activitățile didactic-educative și de asistență sanitară. Aceste activități nu sunt asimilate cu un act de comerț și nu pot conferi comercialitate societății care o desfășoară.

Mărimea întreprinderii este evaluată după criteriul numărului mediu de salariați, în perioada de referință, în concordanță cu criteriile emise de Eurostat. Se utilizează următoarele intervale:

- întreprinderi micro: 0 - 9 salariați;
- întreprinderi mici: 10 - 49 salariați;
- întreprinderi mijlocii: 50 - 249 salariați;
- întreprinderi mari: 250 salariați și peste.

Activitatea principală a întreprinderii este stabilită în funcție de produsele sau serviciile a căror realizare implică cele mai mari părți ale resurselor umane sau care aduc cele mai mari venituri întreprinderii și se determină utilizând Clasificarea Activităților din Economia Națională (CAEN Rev.2).

Cifra de afaceri - suma veniturilor rezultate din vânzări de bunuri, vânzări de mărfuri, executarea de lucrări și prestări de servicii, mai puțin rabaturile, remizele și alte reduceri acordate clienților.

Datele privind cifra de afaceri nu includ TVA.

- *joint-stock companies, including national societies and companies;*
- *limited liability companies.*
- **Agricultural holdings** created or restructured on the basis of Law No 36/1991;
- **Cooperative companies** - represent cooperative type capital companies created or reorganized based on the Decree - Law No 66/1990, Law No 109/1996 and Law No 1/2005;
- **Other institutions of government central and local administration** created on the basis of Decree, Laws;
- **Budgetary institutions** created on the basis of central or local government decisions;
- **Private entrepreneurs** - authorized natural persons, individual enterprises or family enterprises, created according to the Government Priority Ordinance No 44/2008, liberal professions as they are defined by social laws.
- **Non-governmental organisations** - associations and foundations, unions, political parties, religious associations created according to the Government Ordinance No 26/2000, Law No 62/2011, Law No 14/2003, Law No 489/2006.

By legal organisation type, there are commercial or non-commercial enterprises. The category of non-commercial types includes budgetary institutions, central and local government, as well as non-governmental organisations.

The economic field includes commercial legal types: autonomous bodies and national institutes, commercial companies, cooperative and agricultural holdings. This category does not include companies developing social activities, respectively teaching educational activities and sanitary assistance. These activities are not assimilated with the trade activity and can not provide commercial nature to the respective company.

The size of an enterprise is assessed according to the average number of employees, during the reference period. In accordance with Eurostat criteria the following intervals are used:

- *micro-enterprises: 0 - 9 employees;*
- *small enterprises: 10 - 49 employees;*
- *medium enterprises: 50 - 249 employees;*
- *large enterprises: 250 employees and over.*

The main activity of an enterprise is established depending on the goods or services whose production involves the largest share of human resources or which entails the highest revenues of the enterprise and is determined based on the Classification of Activities of National Economy (CANE Rev. 2).

Turnover - the amount of income resulted from sales of goods and commodities, execution of works and rendering services, excluding rebate, commissions and other discounts for the customers.

Data on turnover do not include VAT.

Investiții brute în bunuri corporale - valoarea investițiilor efectuate în cursul perioadei de referință în toate bunurile corporale, incluzând pe lângă mijloacele fixe puse în funcțiune și valoarea cumpărărilor de terenuri și mijloace fixe (la mâna a doua sau cumpărate de la alte unități) corectată cu diferența ($\pm$) soldurilor de imobilizări corporale în curs (investiții neterminate), cu diminuările prin: investiții care nu creează mijloace fixe, investiții definitiv sistate, investiții în curs vândute și investiții în curs de execuție cedate la terți.

Investiții nete: caracteristicile investițiilor nete sunt prezentate în Capitolul 12 - Investiții și imobilizări corporale (pagina 425).

Exporturi directe reprezintă cifra de afaceri obținută de întreprindere în urma vânzării la export a produselor și/sau serviciilor proprii, fără intermedierea unei întreprinderi de comerț exterior.

Valoarea adăugată brută la costul factorilor - se calculează ca sumă dintre cifra de afaceri, producția de imobilizări și alte venituri de exploatare, variația stocurilor, din care se scad cheltuielile de bunuri și servicii, precum și alte taxe și impozite pe produs și producție.

Rezultatul brut al exercițiului - diferența dintre suma veniturilor din exploatare, a celor financiare și celor extraordinare și suma cheltuielilor de exploatare, financiare și a cheltuielilor extraordinare. Diferența pozitivă reprezintă profitul, iar cea negativă, pierderile.

Repartizarea principalilor indicatori economici și financieri pe clase de mărime s-a realizat în funcție de numărul mediu de persoane ocupate.

Repartiția macroregională și pe regiuni de dezvoltare a rezultatelor întreprinderilor s-a determinat în funcție de structura unităților locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii.

Gross investments in tangible goods - the value of investments carried out during the reference period for all tangible goods also including, besides the fixed assets put in function, the value of lands and fixed assets purchases (second-hand or purchased from other units), adjusted with the difference ($\pm$) between the balancing items of ongoing tangible assets (unfinished investments) and subtracting the investments which do not lead to fixed assets creation, the investment definitively ceased, sold ongoing investments and ongoing investments yielded to third parties.

Net investments: the characteristics of net investments are presented in Chapter 12 - Investments and tangible fixed assets (page 425).

Direct exports represent turnover obtained by the enterprise following export sales of own products and/or services, without brokerage of a foreign trade enterprise.

Gross value added at factors cost - is the sum of: turnover, tangible assets production and other exploitation income, change in inventories, less the expenditure for goods and services, as well as other taxes on products and production.

Gross result of exercise - the difference between the revenues from exploitation, financial and extraordinary income and the amount of exploitation, financial and extraordinary expenditure. Positive difference represents profit, and negative ones, losses.

The breakdown of main economic and financial indicators by size class was done depending on the average number of employed persons.

The breakdown of enterprises by macroregion and by development region is determined depending on the structure of local units belonging to industry, construction, trade and other services.

- 15.1 Active economic and social operators of national economy, by size class
- 15.2 New and active economic operators from industry, construction, trade and other services, by legal type
- 15.3 Active enterprises, by activity of national economy
- 15.4 Active enterprises, by activity of national economy and by size class
- 15.5 Concentration of enterprises, by activity of national economy, in 2017
- 15.6 Active enterprises, by activity of national economy and by legal type
- 15.7 Active enterprises, by activity of national economy and by type of ownership, by nature of social capital
- 15.8 Active small and medium enterprises from industry, construction, trade and other services, by activity of national economy
- 15.9 Weight of staff in active small and medium enterprises in total staff of enterprises from industry, construction, trade and other services, by activity of national economy
- 15.10 Weight of turnover achieved by active small and medium enterprises in the turnover of total enterprises from industry, construction, trade and other services, by activity of national economy
- 15.11 Main economic and financial indicators of enterprises, by size class and by type of ownership
- 15.12 Main economic and financial indicators of enterprises, by size class
- 15.13 Turnover for enterprises having as main activity industry and construction, by activity of national economy and by type of ownership
- 15.14 Turnover for enterprises having as main activity industry and construction, by activity of national economy
- 15.15 Turnover for enterprises having as main activity trade, by activity of national economy and by type of ownership
- 15.16 Turnover for enterprises having as main activity trade, by activity of national economy
- 15.17 Turnover for enterprises having as main activity market services mainly rendered to the population, by activity of national economy and by type of ownership
- 15.18 Turnover for enterprises having as main activity market services mainly rendered to the population, by activity of national economy
- 15.19 Turnover for enterprises having as main activity market services, by activity of national economy and by type of ownership
- 15.20 Turnover for enterprises having as main activity market services, by activity of national economy
- 15.21 Private entrepreneurs, by activity
- 15.22 Enterprises with financial, banking and insurance activity by type of ownership
- 15.23 Enterprises with financial, banking and insurance activity
- 15.24 Public administration institutions, by type
- 15.25 Non-governmental organisations, by type

TERRITORIAL

- 15.26 Active local units from industry, construction, trade and other services, at territorial level, by activity of national economy and by size class, in 2017
- 15.27 Turnover of active local units from industry, construction, trade and other services, at territorial level, by activity of national economy and by size class, in 2017
- 15.28 Gross and net investments of active local units from industry, construction, trade and other services, at territorial level, by activity of national economy and by size class, in 2017
- 15.29 Staff of active local units from industry, construction, trade and other services, at territorial level, by activity of national economy and by size class, in 2017

**INDUSTRIE
ȘI CONSTRUCȚII**

***INDUSTRY
AND CONSTRUCTION***

16

SURSA DATELOR

Cercetări statistice:

- Anchetă structurală în întreprinderi;
- Cercetarea statistică privind indicatorii pe termen scurt în industrie (capitolul referitor la produsele și serviciile industriale);
- Cercetări statistice privind producerea și utilizarea energiei electrice, termice, a combustibililor și structura utilajului energetic;
- Cercetările statistice privind producția de energie primară și transformată;
- Cercetarea statistică privind indicatorii pe termen scurt în construcții (capitolul referitor la valoarea lucrărilor de construcții).

Surse administrative:

- Direcția Generală a Vămirilor (DGV), pentru datele privind importul / exportul de energie primară și transformată.

PRECIZĂRI METODOLOGICE

INDUSTRIE

Industria cuprinde: industria extractivă, industria prelucrătoare, producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (secțiunile: B, C, D și E, conform CAEN Rev.2).

Producția industrială reprezintă valoarea produselor finite fabricate, livrate sau destinate livrării, a semifabricatelor livrate din producție proprie, a prelucrării materiilor prime și a materialelor clienților, a lucrărilor (serviciilor) cu caracter industrial prestate terților, producției imobilizate, precum și a diferenței de stoc de produse finite, semifabricate și producție neterminată.

Indicele producției industriale este un indice de tip Laspeyres, având ca an de referință anul 2015.

În conformitate cu prevederile Regulamentului CE nr. 1165/1998, amendat cu Regulamentul Parlamentului European nr. 1158/2005 cu privire la statisticile pe termen scurt, în calculul indicelui producției industriale, se cuprind diviziunile CAEN Rev.2: 05÷35, exclusiv grupa 353.

Nomenclatoarele utilizate la calculul indicelui producției industriale sunt:

- *Clasificarea Activităților Economiei Naționale (CAEN Rev. 2);*
- *Clasificarea Produselor și Serviciilor asociate Activităților (CPSA 2015);*
- *Marile grupe industriale* (industria bunurilor intermediare, industria bunurilor de capital, industria bunurilor de folosință îndelungată, industria bunurilor de uz curent, industria energetică) reprezintă un nomenclator agregat de diviziuni sau grupe CAEN Rev. 2 utilizat în statistica europeană pentru caracterizarea industriei după destinația bunurilor produse;

DATA SOURCE

Statistical surveys:

- *Structural business survey;*
- *Statistical surveys on short term indicators in industry (chapter regarding industrial products and services);*
- *Statistical surveys on producing and using electric, thermal energy, fuels and on the structure of energy equipment;*
- *Statistical surveys on primary and transformed energy production;*
- *Statistical survey regarding short term indicators in construction (chapter regarding construction works value).*

Administrative sources:

- *The General Customs Directorate (GCD), for the data for import / export of primary and transformed energy.*

METHODOLOGICAL NOTES

INDUSTRY

Industry includes: mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply (sections: B, C, D and E, according to CANE Rev.2).

Industrial production represents the value of manufactured finished products, delivered or which are to be delivered, semifabs delivered from own production, the value of processing of the customers raw materials and materials, works (services) of industrial nature rendered to third parties, immobilized production, as well as the stock balance of finite products, semifabs and unfinished production.

Industrial production index is an index of Laspeyres type, with 2015 as reference year.

According to the provisions of EC Regulation No 1165/1998 amended by the Regulation of European Parliament No 1158/2005 regarding the short term statistics, the calculation of industrial production index includes CANE Rev.2: 05÷35 divisions, excluding 353 group.

The nomenclatures used to calculate the industrial production index are:

- The Classification of Activities in the National Economy (CANE Rev. 2);
- The Classification of Products and Services associated to Activities (CPSA 2015);
- Broad industrial groups (*intermediate goods industry, capital goods industry, durable goods industry, current use goods industry, energy industry*) represent an aggregated nomenclature of CANE Rev. 2 divisions or groups used in the European statistics for industry characterization by destination of produced goods;

- *Nomenclatorul de produse și servicii industriale PRODRROM* - utilizat la colectarea datelor privind producția industrială este total armonizat cu nomenclatorul utilizat în țările Uniunii Europene, respectiv Lista PRODCOM. Pozițiile din cadrul nomenclatorului PRODRROM sunt rezultatul detalierei subclaselor elementare CPSA 2015.

Pentru calculul indicilor producției industriale se utilizează un eșantion de produse reprezentative, grupate în 718 subclase elementare CPSA 2015, pentru care se înregistrează date cantitative privind producția realizată;

- *Nomenclatorul operatorilor economici* care furnizează date privind producția industrială cuprinde un eșantion reprezentativ de întreprinderi cu activitate principală de industrie (CAEN Rev. 2: 05÷35) și care este constituit din totalitatea întreprinderilor cu peste 50 de salariați și dintr-un eșantion de întreprinderi cu număr de salariați cuprins între 4-49, astfel încât să se asigure un grad de reprezentativitate de cca 90% la nivel de total industrie și minim 80% la nivel de diviziune CAEN Rev.2, reprezentativitate calculată pe baza cifrei de afaceri.

Agregarea indicilor primari ai producției industriale se realizează printr-un sistem de ponderări succesive, utilizându-se pentru agregarea la nivel de subclasă elementară CPSA - nivel de agregare superior al PRODRROM-ului prețul mediu unitar din anul de bază (2015), iar pentru nivelurile de agregare superioare (clasă, grupă, diviziune, secțiune CAEN Rev. 2 sau mare grupă industrială) folosindu-se ca element de ponderare valoarea adăugată brută la costul factorilor (VABCF) din anul de bază (2015).

Primul nivel de agregare este nivelul clasei CAEN Rev. 2, următoarele niveluri de agregare fiind determinate ca o medie aritmetică ponderată a indicilor claselor, grupelor, diviziunilor, secțiunilor CAEN Rev. 2, marilor grupe industriale, cu VABCF corespunzătoare din anul de bază (2015).

Indicii pentru marile grupe industriale se obțin prin agregarea indicilor la nivelul grupelor CAEN Rev. 2 componente, ponderate cu VABCF corespunzător.

Indicii producției industriale pe total industrie se obțin prin agregarea indicilor calculați la nivel de diviziune CAEN Rev. 2.

Indicele productivității muncii în industrie este indicatorul ce caracterizează eficiența muncii depuse într-o anumită perioadă în cadrul activității industriale și se calculează ca raport între indicele brut al producției industriale și indicele numărului mediu de salariați din industrie.

RESURSELE ȘI CONSUMURILE ENERGETICE

Indicatorii bilanțelor energetice sunt elaborați și prezentați în sistemul energiei finale, sistem utilizat de țările Uniunii Europene și de majoritatea țărilor lumii. În aceste condiții, datele conținute în această secțiune

- The Nomenclature of industrial products and services - PRODRROM - used for the collection of data regarding the industrial production is fully harmonised with the nomenclature used in European Union countries, respectively the PRODCOM List. The positions from PRODRROM nomenclature are the result of CPSA 2015 elementary sub-classes detailing.

To calculate industrial production indices, a sample of representative products is used, grouped in 718 elementary sub-classes CPSA 2015, for which quantitative data regarding production are registered;

- The Nomenclature of economic operators, which provides data about industrial physical production, includes a representative sample of enterprises having industry as their main activity (CANE Rev.2: 05÷35) and which includes all the enterprises having over 50 employees and a sample of enterprises having 4-49 employees, so that a representativeness of about 90% should be ensured at the level of total industry and minimum 80% at the level of CANE Rev. 2 division, this representativeness being calculated based on turnover.

Primary indices of industrial production are aggregated by a system of successive weightings, using for the aggregation at the level of CPSA elementary subclass - PRODRROM level of upper aggregation, the unit average price of the base year (2015), while for upper aggregation levels (CANE Rev. 2 class, group, division, section or broad industrial group), the gross value added at the cost of factors (GVACF) of the base year (2015) is used as weighting element.

The first aggregation level is the level of CANE Rev. 2 class, the next aggregation levels being determined as a weighted arithmetic mean of the CANE Rev. 2 classes, groups, divisions, sections, of broad industrial groups, with the corresponding GVACF of the base year (2015).

The indices for the broad industrial groups are obtained by the aggregation of the CANE Rev. 2 component group indices, weighted with the corresponding GVACF.

The industrial production indices per total industry are obtained by the aggregation of indices calculated at the level of the CANE Rev. 2 division.

Labour productivity index in industry is the indicator which characterizes the efficiency of work carried out during a certain period of time within the industrial activity and is calculated as ratio between the gross industrial production index and the index of average number of employees in industry.

ENERGY RESOURCES AND CONSUMPTION

Energy balance indicators are compiled and presented in the final energy system, this system being used by European Union countries and most of countries in the world. Under these circumstances, data from this

permit comparația directă, fără calcule de echivalență, cu datele privind energia din statistica internațională.

Sistemul energiei finale exprimă toate fluxurile pe baza potențialului energetic al fiecărei resurse, fiind prezentate cantitățile de energie puse efectiv la dispoziția utilizatorilor.

Unitatea de măsură utilizată este **tona echivalent petrol (tep)**. Aceasta reprezintă un combustibil convențional cu puterea calorifică de 41868 kJ / kg (10000 kcal / kg).

Resursele de energie primară cuprind:

- producția purtătorilor de energie primară (cărbune net, țiței, gaze naturale utilizabile, lemne de foc, energie hidroelectrică, eoliană și solar fotovoltaică, căldura nucleară și energie din surse neconvenționale);
- importul de energie primară și transformată;
- stocurile la 1 ianuarie ale purtătorilor de energie primară la unitățile producătoare, consumatoare, cât și la cele de distribuție.

Consumul intern brut de energie reprezintă cantitatea de energie rezultată prin însumarea la producția de energie primară, a produselor recuperate, a importului și a stocului la începutul perioadei de referință din care se scad exportul, buncărajul și stocul la sfârșitul perioadei de referință.

Energia electrică primară - suma producțiilor de energie hidroelectrică, căldura nucleară, eoliană și solar fotovoltaică, precum și a importului de energie electrică. Pentru energia hidroelectrică, eoliană, solar fotovoltaică și energia electrică din import, transformarea în combustibil convențional s-a efectuat pe baza potențialului energetic real al energiei electrice (0,086 kg echivalent petrol / kWh sau 3600 kJ / kWh).

Pentru căldura nucleară, energia primară este energia materialului fisionabil corespunzătoare producției realizate (considerându-se un randament al centralei de 33%, în conformitate cu recomandarea Agenției Internaționale pentru Energie). Din anul 1999, randamentul luat în calcul este 35,11%.

Stocurile cuprind cantitățile de purtători de energie primară și transformată existente la unitățile producătoare, consumatoare și la cele de distribuție.

Importul reprezintă cantitățile de energie intrate pe teritoriul național, indiferent dacă au fost sau nu vămuite.

Exportul reprezintă cantitățile de energie ieșite în afara teritoriului național, indiferent dacă au fost sau nu vămuite.

Consumul final energetic reprezintă suma cantităților de energie utilizate în diferite sectoare de activitate în scopul realizării de bunuri materiale și servicii. Nu sunt cuprinse cantitățile utilizate în scop neenergetic și cantitățile utilizate pentru producerea altor combustibili. De asemenea, nu se cuprind consumurile în sectorul energetic și pierderile în transport și distribuție.

section allow for direct comparison, without equivalence calculations, with data on energy from international statistics.

Final energy system expresses all the flows based on energy potential of each resource, being presented the energy quantities effectively put at the users disposal.

Measurement unit used is tonne of oil equivalent. It represents a conventional fuel with the calorific power of 41868 kJ / kg (10000 kcal / kg).

Primary energy resources include:

- production of primary energy carriers (net coal, crude oil, usable natural gas, fire wood, hydroelectric energy, wind and photovoltaic solar energy, nuclear-electric energy and energy from nonconventional sources);
- imports of primary and transformed energy;
- the stocks of primary energy carriers at producer, consumer and distributor units on January, 1st.

Gross inland energy consumption represents the energy quantity resulted by adding to primary energy production the recovered products, imports and stock at the beginning of reference period, of which exports, bunkers and stock at the end of reference period are subtracted.

Primary electric energy - the sum of hydroelectric, nuclear-electric, wind and photovoltaic solar energy production, as well as imports of electric energy. For hydroelectric energy, wind, photovoltaic solar energy and imported electric energy, the transformation into conventional fuel was carried out based on real energy potential of electric energy (0.086 kg oil equivalent / kWh or 3600 kJ / kWh).

For nuclear heat, primary energy is the energy of fission material corresponding to achieved production (considering a power station efficiency of 33%, according to the recommendation of International Energy Agency). Since 1999, the considered efficiency is 35.11%.

Stocks include quantities of primary and transformed energy bearers existing at producer, consumer and distributor units.

Imports represent the quantities of energy entering the national territory, irrespective of being or not being duty-paid.

Exports represent the quantities of energy leaving the national territory, irrespective of being or not being duty-paid.

Final energy consumption represents all energy quantities used in various sectors of activity in order to produce material goods and services. There are excluded quantities used for non-energy purpose and quantities used to produce other fuels. There are also excluded the consumption in energy sector and losses in transport and distribution.

Sectorul energetic cuprinde următoarele activități: extracția cărbunelui superior și inferior; extracția petrolului brut și gazelor naturale (exclusiv prospecțiunile); extracția și prepararea minereurilor radioactive; fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat.

În **industrie** (inclusiv construcții) sunt cuprinse activitățile: extractivă, exclusiv extracția produselor energetice; prelucrătoare, exclusiv fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului; gospodărirea resurselor de apă, captarea, tratarea și distribuția apei; activitatea de construcții.

Consumul populației reprezintă cantitățile de energie primară și transformată, livrate efectiv populației și utilizate exclusiv pentru consumul menajer.

Pierderile în transport și distribuție reprezintă cantitățile de energie electrică, energie termică, combustibili și carburanți, pierdute în activitatea de transport și distribuția către consumatori.

Gradul de independență energetică se exprimă în procente și reprezintă raportul dintre producția de energie primară și cantitatea de energie primară disponibilă în perioada de referință. Această cantitate se calculează prin scăderea din resursele de energie a exportului și a stocurilor la sfârșitul perioadei de referință.

Puterea instalată a unui grup electrogen reprezintă puterea nominală la arborele motorului primar (turbină hidraulică, motor eolian etc.) multiplicată cu randamentul generatorului și al transmisiei mecanice, dacă acestea există.

Puterea instalată a unei centrale electrice este suma puterilor instalate ale grupurilor electrogene ale centralei.

CONSTRUCȚII

Lucrările de construcții reprezintă ansamblul de activități desfășurate în scopul producerii de bunuri imobiliare concretizate în clădiri și construcții civile noi, precum și restaurarea, repararea și întreținerea celor existente, de către toate întreprinderile, indiferent de activitatea principală.

Construcții în antrepriză - lucrări executate de către operatori economici cu activitate principală sau secundară de construcții.

Dacă operatorii economici au altă activitate principală decât cea de construcții, dar au în subordine unități specializate în construcții, întreaga valoare a lucrărilor de construcții se consideră executată în antrepriză.

Construcții în regie - lucrări executate prin forțele proprii ale operatorilor economici și sociali care au altă activitate principală decât construcțiile.

Energy sector includes the following activities: mining of coal and lignite; crude petroleum and natural gas extraction (excluding prospectings); radioactive ores extraction and preparation; manufacture of coke and refined petroleum products; electricity, gas, steam and air conditioning production and supply.

Industry (including construction) includes the following activities: mining and quarrying, excluding energetic products extraction; manufacturing, excluding manufacture of coke and refined petroleum products; water resources administration, water collection, treatment and distribution; construction.

Population consumption represents the quantities of primary and transformed energy, actually delivered to the population and exclusively used for household consumption.

Losses in transport and distribution represent the quantities of electric, thermal energy, fuels and carburants, lost during transport and distribution to consumers.

Energy independence degree is expressed as percentage and represents the ratio between the production of primary energy and the quantity of primary energy available during the reference period. This quantity is calculated by subtracting from energy resources, the exports and stocks at end of reference period.

Installed power of a power unit represents the nominal power of primary mover shaft (hydraulic turbine, aeolian engine a.s.o.) multiplied with the generator yield and yield of mechanical transmission, if existing.

Installed power of an electric station is the sum of installed powers of power station generating sets.

CONSTRUCTION

Construction works account for all the activities carried out in view to produce real estate assets, materialised in new buildings and civil engineering, as well as those meant to restoration, repair and maintenance of the existing ones, by all the enterprises, no matter of main activity.

Construction under contract - execution works carried out by economic operators having construction as main or secondary activity.

If the economic operators have another main activity than construction, but have subordinated units specialised in construction, the whole value of construction works should be considered as being carried out under contract.

Construction under own management - execution works performed by economic and social operators having another main activity than construction.

— **Lucrările de construcții noi** - activitățile de construcții ce determină direct crearea de noi spații de locuit sau alte spații utilizabile precum și crearea de noi structuri la construcțiile civile existente;

— **Lucrările de reparații capitale** - complexul de lucrări care se execută după expirarea fiecărui ciclu de funcționare prevăzut în normativele tehnice și care au ca scop asigurarea menținerii caracteristicilor tehnico-economice ale construcțiilor pe întreaga durată de serviciu normată;

— **Lucrările de întreținere și reparații curente** - ansamblul de operații care se realizează la o construcție existentă pentru a se asigura continuitatea folosirii ei, împiedicarea unei uzuri rapide și prelungirea duratei de funcționare (lucrări curente de zidărie, lucrări de vopsitorie, lucrări de încălzire și climatizare, lucrări de instalații de distribuție a gazului etc.).

Clădirea rezidențială reprezintă clădirea folosită integral sau în cea mai mare parte (peste 50% din spațiul locuibil sau din volumul construit) pentru locuit.

Clădirile nerezidențiale sunt destinate în exclusivitate sau în principal altor scopuri decât cele rezidențiale, din această categorie făcând parte clădirile administrative și alte clădiri.

Valoarea lucrărilor de construcții este exprimată în prețuri de deviz curente. Se referă la ansamblul de lucrări cuprinse în proiectele de execuție realizate integral sau parțial, acceptate la plată de beneficiar.

Indicii de volum în construcții se determină prin deflatarea datelor valorice cu indicii de cost în construcții pe tipuri de lucrări, respectiv obiecte de construcții. Indicii lucrărilor de construcții pe total se calculează ca medie aritmetică ponderată a indicilor pe tipuri de lucrări sau a indicilor pe obiecte de construcții. Ponderile utilizate la agregare sunt calculate pe baza cifrei de afaceri conform rezultatelor Anchetei Structurale în Întreprinderi din anul de referință (2015).

— **New construction works** - construction works which directly determine the creation of new habitation spaces or other useful spaces, as well as the creation of new structures for the existing civil engineering;

— **Capital repair works** - all works performed after the end of each functioning cycle provided for in the technical normative and which are aiming at ensuring the maintenance of technical and economic features of buildings during the whole normed service life;

— **Current maintenance and repair works** - the whole operations performed on an existing building in view to ensure the continuity in using it, to prevent its quick wear and tear and to the prolongation of its functioning duration (current works of masonry, painting, heating and air conditioning, plumbing for gas distribution a.s.o.).

Residential building represents the building entirely or mostly (over 50% of habitation area or of the built up volume) used for habitation purpose.

Non-residential buildings are exclusively or mainly intended for other purposes than the residential one, this category including administrative buildings and other buildings.

The value of construction works are expressed in current estimated prices. It refers to the whole works included in the execution projects, entirely or partly performed, accepted for payment by the beneficiary.

Volume indices in construction are determined by deflating the value indices with cost indices in construction by works types, respectively construction objects. Construction works indices per total are calculated as weighted arithmetic mean of indices by works types or of indices by construction objects. The weights used for the aggregation are calculated based on turnover according to the results of Business Structural Survey from the reference year (2015).

16

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

INDUSTRY

- 16.1** Industrial production, by activity of industry
- 16.2** Structure of industrial production, by activity of industry
- 16.3** Industrial production indices, by activity of industry
- 16.4** Labour productivity indices, per employee and by activity of industry

ENERGY RESOURCES AND CONSUMPTION

- 16.5** Primary energy resources
- 16.6** Primary energy production
- 16.7** Energy independence degree
- 16.8** Energy consumption
- 16.9** Installed capacity and production of electric energy
- 16.10** Structure of thermoelectric energy production, by type of fuel consumed
- 16.11** Fuel specific consumption for producing thermoelectric energy

CONSTRUCTION

- 16.12** Construction works, by manner of performing and by type of ownership
- 16.13** Construction works, by manner of performing
- 16.14** Indices of construction works by structure elements and by type of construction
- 16.15** Indices of construction works and of labour productivity
- 16.16** Construction works on contract, by category of objects

**TRANSPORTURI,
POȘTĂ ȘI
TELECOMUNICAȚII**

***TRANSPORT,
POST AND
TELECOMMUNICATIONS***

17

SURSA DATELOR

Cercetări statistice:

- Cercetări statistice privind transportul de mărfuri și pasageri pe moduri de transport, privind infrastructura și mijloacele de transport și activitățile de poștă și telecomunicații.

Surse administrative:

- Ministerul Afacerilor Interne, pentru datele privind autovehiculele înscrise în circulație și accidentele de circulație rutieră cauzatoare de vătămări corporale;
- Ministerul Transporturilor, prin Autoritatea Aeronautică Civilă Română, pentru aeronavele civile cu certificat de navigabilitate, înmatriculate în Registrul de Înmatriculare al Aeronavelor;
- Ministerul Transporturilor, prin Autoritatea Navală Română, pentru navele maritime și fluviiale înmatriculate;
- Ministerul Transporturilor, prin Autoritatea Rutieră Română, pentru datele conținute în Registrul electronic național al operatorilor de transport rutier, Registrul electronic național al întreprinderilor de transport rutier în cont propriu, respectiv Registrul electronic național al întreprinderilor autorizate;
- Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, pentru datele privind activitățile de poștă și telefonie.

PRECIZĂRI METODOLOGICE

TRANSPORTURI

Datele statistice din cadrul acestui capitol reflectă activitatea din domeniul transportului de pasageri și mărfuri, infrastructura și mijloacele de transport pentru principalele moduri de transport, respectiv feroviar, rutier, maritim, pe căi navigabile interioare, aerian și prin conducte magistrale.

Mărfurile transportate în perioada de referință se exprimă prin greutatea lor, în tone, conform legislației.

În statistica modurilor de transport rutier, aerian și maritim, greutatea înregistrată este greutatea brută a mărfurilor. Datele privind transportul feroviar și cel pe căi navigabile interioare consideră greutatea brută - brută a mărfurilor, care include atât greutatea proprie a mărfurilor și a ambalajelor, cât și greutatea (tara) echipamentului de transport, respectiv paleți și containere.

Statistica transportului feroviar și a transportului pe căi navigabile interioare includ date privind transportul de tranzit.

Transportul pe calea ferată cuprinde mărfurile încărcate în vagoane și expediate pe rețeaua de cale ferată, indiferent de destinație și mărfurile din vagoanele intrate prin stații de frontieră, având ca destinații stații de pe rețeaua națională de cale ferată sau aflate în tranzit spre stații din străinătate.

În statistica **transportului rutier**, sunt incluse mărfurile transportate cu mijloace de transport rutier înmatriculate în România.

Transportul rutier contra plată este transportul rutier de mărfuri și/sau persoane efectuat prin încasarea unui tarif, cu vehicule deținute și utilizate în condițiile legii, de către operatorii de transport rutier înregistrați în Registrul Operatorilor de Transport Rutier.

DATA SOURCE

Statistical surveys:

- *Statistical surveys on goods and passengers transport by modes of transport, related to the infrastructure and to the transport means and on post and telecommunications activities.*

Administrative sources:

- *Ministry of Internal Affairs, for data regarding registered motor vehicles and road traffic injury accidents;*
- *Ministry of Transport, through the Romanian Civil Aeronautic Authority, for civil aircrafts registered in the Aircrafts Register, which have navigability certificate;*
- *Ministry of Transport, through the Romanian Naval Authority, for registered sea and river ships;*
- *Ministry of Transport, through the Romanian Roads Authority, for the data recorded in the National electronic register on road transport undertakings, National electronic register on undertakings engaged in road transport on own account, respectively National electronic register on road transport authorized undertakings;*
- *National Authority for Management and Regulation in Communications, for data regarding the post activities and telephony activities.*

METHODOLOGICAL NOTES

TRANSPORT

The statistical data included in this chapter reflect the passengers and goods transport activity, the infrastructure and the means of transport for the main transport modes, namely the rail, road, maritime, inland waterways, air and pipeline transport.

*The **goods transported** in the reference period are expressed through their weight, in tonnes, in accordance with the legislation.*

In the statistics on road, air and maritime transport modes, the weight recorded is the gross weight of goods. For rail and inland waterways transport, the gross weight of goods includes both the own weight of goods and packaging, and the weight (tare) of transport equipment, namely pallets and containers.

The rail and inland waterways transport statistics include data on the transit transport.

***Rail transport** includes goods loaded in wagons and sent by railway network, irrespective of their destination, and goods loaded in wagons entered through border stations, having as destination a station of the national railway network or in transit to a station abroad.*

*In **road transport** statistics, the goods transported with road transport vehicles registered in Romania are included.*

***Road transport for hire or reward** is the road transport of goods and/or persons carried out by charging a tariff, with vehicles legally owned and used by the road transport operators recorded in the Register of Road Transport Operators.*

Transportul rutier în cont propriu se efectuează pe baza certificatului de transport în cont propriu, de către întreprinderile înregistrate în Registrul electronic național al întreprinderilor care efectuează transport rutier în cont propriu.

Datele statistice privind transportul maritim, transportul pe căi navigabile interioare și transportul aerian se referă la transportul de mărfuri, indiferent de naționalitatea de înregistrare a mijloacelor de transport.

Transportul prin conducte petroliere magistrale cuprinde volumul produselor petroliere pompate prin conducte și ajunse la destinație.

Parcursul mărfurilor, exprimat în „tone-km”, se determină în funcție de greutatea mărfurilor transportate și de distanțele parcurse de acestea cu mijloacele de transport utilizate pentru efectuarea transportului, între locul de încărcare și locul de descărcare. Indicatorul este calculat pentru modurile de transport feroviar, rutier, pe căi navigabile interioare și prin conducte.

Transportul portuar prezintă date care reflectă operațiunile de încărcare/îmbarcare și respectiv descărcare/debarcare privind mărfurile și pasagerii din porturile maritime, ca și date privind transportul de mărfuri pe căi navigabile interioare.

Transportul aeroportuar prezintă date referitoare la operațiunile privind pasagerii, mărfurile și poșta înregistrate în aeroporturi.

Pasagerii transportați sunt pasagerii care efectuează o călătorie, utilizând mijloace de transport caracteristice modului de transport considerat.

Parcursul pasagerilor, indicator exprimat în „pasageri-km”, se determină în funcție de numărul pasagerilor transportați și de distanța efectiv parcursă de fiecare pasager.

Transportul național reprezintă transportul efectuat între două localități situate pe teritoriul național.

Transportul internațional reprezintă transportul între teritorii naționale diferite, o localitate fiind situată pe teritoriul național.

Datele privind **infrastructura de transport feroviar** prezintă **lungimea liniilor de cale ferată în exploatare**, definite ca linii deschise transportului feroviar de mărfuri și pasageri, iar cele privind **infrastructura de transport rutier** se referă la **drumuri**, care sunt căile de comunicație terestră special amenajate pentru circulația vehiculelor și pietonilor.

Drumurile publice sunt drumurile de utilitate publică și/sau de interes public destinate circulației rutiere și pietonale, cu scopul satisfacerii cerințelor generale de transport ale economiei, ale populației și de apărare a țării.

Drumurile naționale aparțin proprietății publice a statului și cuprind drumurile care asigură legătura cu capitala țării, cu reședințele de județ, cu obiectivele de interes național, între ele, precum și cu țările vecine.

Drumurile județene și comunale asigură legăturile între reședințele de județ cu municipiile, cu orașele, cu reședințele de comună, cu stațiunile balneoclimaterice și turistice, cu porturile și aeroporturile, cu obiectivele importante legate de apărarea țării și cu obiectivele istorice importante, între orașe și municipii, precum și între acestea și reședințele de comună, între reședințele de comună, respectiv între reședința de comună și satele componente sau cu alte sate, între oraș și sate, între sate.

Road transport on own account is carried out, based on the licence for own-account transport, by the enterprises recorded in the national electronic Register of own-account road transport enterprises.

The statistical data on maritime, inland waterways and air transport refer to transported goods, irrespective of the means of transport registration nationality.

Oil pipelines transport includes the volume of oil products pumped through pipes and which reached the destination.

The **transport performance**, expressed in “tonnes-km”, is determined by the weight of transported goods and by the distances covered by the means that carry out the transport from the loading place to the unloading place. The indicator is calculated for rail, road, inland waterways and oil pipelines transport modes.

Data on **transport at ports** areas reflect the loading/embarkment, respectively unloading/landing operations related to goods and passengers in maritime harbours, as well as data on inland waterways transport of goods.

Airport transport presents data on the operations involving passengers, goods and mail which are registered at airports.

Transported passengers are passengers who make a trip using means of transport characteristic to each transport mode.

Passengers transport performance, indicator expressed in “passengers-km”, is determined by the number of transported passengers and by the distance actually covered by each passenger.

National transport is the transport carried out between two localities belonging to the national territory.

International transport is the transport between different countries, one locality belonging to the national territory.

The data on the rail transport **infrastructure** reflect the **length of the railways in operation**, defined as lines that are open to the rail transport of goods and passengers, and the data on the **road transport infrastructure** are related to **roads**, which are the land communication ways specially designed for the movement of vehicles and pedestrians.

Public roads are public use and/or public interest roads intended for the movement of vehicles and pedestrians, with a view to meeting the general transport requirements of the economy, of the population and of national defence.

National roads are part of the state's public property and include the roads that provide connections between the country's capital and county seats or national interest sites, between county seats or national interest sites, as well as between our country and the neighbouring countries.

County and communal roads provide connections between county seats and municipalities, towns, commune seats, hydro-thermal resorts, tourist resorts, harbours, airports, sites that are important in terms of national defence, important historical sites, between towns and municipalities, between towns or municipalities and commune seats, between commune seats, between the commune seat and its villages, between the commune seat and other villages, between towns and villages, as well as between villages.

Datele privind echipamentele de transport se referă la **mijloacele de transport** înmatriculate, caracteristice fiecărui mod de transport. În capitol sunt prezentate date privind **accidentele de circulație rutieră cauzatoare de vătămări corporale**, care se referă la orice accident care implică cel puțin un vehicul rutier în mișcare pe un drum public sau privat, la care publicul are acces, provocând moartea sau rănirea cel puțin a unei persoane. Sinuciderile sau tentativele de sinucidere nu sunt incluse în aceste accidente.

POȘTĂ ȘI TELECOMUNICAȚII

Trimiterea poștală se referă la expedierea și livrarea unui bun, prin mijloace diferite de cele electronice, la adresa indicată de expeditor, utilizând serviciile de poștă. Sunt incluse trimerile de corespondență, imprimatale și coletele poștale.

Trimiterea de corespondență este comunicarea scrisă, tipărită, imprimată sau înregistrată pe orice suport material care urmează să fie transportată și livrată la adresa indicată de expeditor (altfel decât electronic) pe suport sau pe ambalajul acesteia.

Imprimatale (cărți, cataloage, ziare și periodice) sunt trimiteri poștale care nu sunt incluse în categoria trimiterilor de corespondență.

Trimerile poștale recomandate sunt acele trimiteri pentru care se oferă o garanție forfetară împotriva riscurilor de pierdere, furt, distrugere totală sau parțială, deteriorare și pentru care se eliberează la cerere o dovadă privind depunerea la punctul de acces sau la destinatar.

Trimerile poștale cu valoare declarată sunt acele trimiteri care sunt asigurate împotriva pierderii, furtului, distrugerii totale sau parțiale, deteriorării, pentru o sumă egală cu valoarea declarată de expeditor.

Coletul poștal este o trimitere poștală conținând bunuri cu sau fără valoare comercială; coletele poștale nu trebuie să conțină alte trimiteri poștale.

În **numărul de conexiuni la serviciile de telefonie** sunt cuprinse conexiunile persoanelor fizice și juridice la serviciile de telefonie fixă și mobilă.

Numărul de conexiuni la serviciul de telefonie fixă este reprezentat de numărul de linii telefonice fixe conectate pentru care se plătesc abonamente.

Numărul de conexiuni la serviciul de telefonie mobilă este reprezentat de numărul de cartele SIM pe bază de abonament și cartele SIM preplătite active.

*Data on transport equipment refer to registered **transport means**, characteristic to each transport mode. The chapter presents data about **road traffic injury accidents** regarding any accident involving at least one road vehicle moving on a public or private road, accessible to the public, causing death or injury of at least one person. Suicides or attempted suicide are not included in these accidents.*

POST AND TELECOMMUNICATIONS

*A **postal item** is an item sent and delivered, through other means than the electronic ones, at the address indicated by the sender, using postal services. Items of correspondence, printed matter and postal packages are included.*

*An **item of correspondence** is a communication in written form, printed or on any kind of physical medium to be conveyed and delivered at the address indicated by the sender (otherwise than electronically) on the medium support or package.*

***Printed matters** (books, catalogues, newspapers and periodicals) means postal items that are not included under items of correspondence.*

***Registered items** are items for which a flat-rate guarantee against risks of loss, theft, full or partial destruction, deterioration is provided and, upon request, proof of the handing in at the access point or to the recipient is supplied.*

***Postal items with a declared value** are items insured against loss, theft, full or partial destruction or deterioration, for an amount equal to the value declared by the sender.*

*A **postal parcel** is a postal item containing goods with or without commercial value and does not include other postal items.*

*The **number of connections to telephony services** comprises the connections of natural and legal persons to fixed and mobile telephony services.*

*The **number of connections to the fixed telephony service** is represented by the number of connected fixed telephone lines for which subscriptions are paid.*

*The **number of connections to the mobile telephony service** is represented by the number of subscription-based SIM cards and active prepaid SIM cards.*

- 17.1 Goods transport, by mode of transport
- 17.2 Means of rail, inland waterways and sea transport
- 17.3 Railways in operation
- 17.4 Main groups of goods transported by railways
- 17.5 Rail transport, by type of goods
- 17.6 Goods transport at ports, by group of goods, in 2007
- 17.7 Goods transport at ports, by type of goods
- 17.8 Goods transport by road, by destination and type of transport
- 17.9 Goods transport by road, by type of vehicles, transport capacity and type of transport
- 17.10 Road transport, by group of goods and type of transport, in 2007
- 17.11 Road transport, by type of goods and category of transport
- 17.12 Goods transport by road, by categories of dangerous goods and type of transport
- 17.13 Passengers transport, by mode of transport
- 17.14 Registered motor vehicles and road traffic injury accidents
- 17.15 Public roads
- 17.16 Registered civil aircrafts
- 17.17 Airports transport
- 17.18 Post offices and telephony units
- 17.19 Activities of post and telephony
- 17.20 Post activities
- 17.21 Telephony activities
- 17.22 Means of radiocommunications

TERRITORIAL

- 17.23 Public roads, at territorial level, on December 31, 2017
- 17.24 Railways in operation, at territorial level, on December 31, 2017
- 17.25 Post activities, at territorial level, in 2017
- 17.26 Telephony activities, at territorial level, in 2017

**COMERȚ
INTERNĂȚIONAL
CU BUNURI**

***INTERNATIONAL
TRADE IN GOODS***

18

SURSA DATELOR

- Statisticile de comerț internațional cu bunuri se stabilesc prin însumarea datelor din sistemele statistice Intrastat și Extrastat, conform principiului aplicat pentru realizarea statisticilor Uniunii Europene:
  - sistemul Intrastat: pentru comerțul Intra-UE (schimburile de bunuri între România și celelalte 27 state membre ale Uniunii Europene);
  - sistemul Extrastat: pentru comerțul Extra-UE (schimburile de bunuri între România și statele care nu sunt membre ale Uniunii Europene).

- **Pentru comerțul Intra-UE:**

- declarațiile statistice Intrastat colectate de către INS direct de la operatorii economici care au realizat un volum valoric al exporturilor intra-UE de bunuri sau/și un volum al importurilor intra-UE de bunuri superior valorii pragului statistic Intrastat stabilit pentru fiecare flux și an de referință și care îndeplinesc condițiile stipulate în Legea nr.422/2006.

Gradul de colectare a datelor prin cercetarea statistică Intrastat a fost de peste 95,0% atât pentru importuri cât și pentru exporturi intra-UE de bunuri, raportat la volumul total al importurilor și respectiv exporturilor intra-UE de bunuri. Pentru restul de cca. 5,0%, reprezentând valoarea comerțului sub pragurile statistice Intrastat și nonrăspunsuri au fost realizate estimări de date.

- **Pentru comerțul Extra-UE:** Agenția Națională de Administrare Fiscală, care colectează și prelucrează declarațiile vamale de export și import.
- Datele privind **comerțul internațional cu bunuri pentru energie electrică și gaze naturale** sunt colectate pe formulare statistice de la societățile importatoare/exportatoare și de la operatorii de rețea (CN Transelectrica SA și SNTGN Transgaz SA) de către INS. Importul și exportul nu cuprind cantitățile fizice de energie electrică și gaz natural care tranzitează teritoriul național.

PRECIZĂRI METODOLOGICE

Bunurile ce fac obiectul schimburilor internaționale sunt clasificate potrivit Nomenclatorului Combinat (NC), care stă la baza tarifului vamal comunitar. Datele statistice sunt prezentate și pe grupe de bunuri din Clasificarea Standard de Comerț Internațional (CSCI, Rev.4), Marile Categori Economiche (MCE) și conform Clasificării Produselor și Serviciilor asociate Activităților (CPSA 2015), care se stabilesc pe baza unor chei de conversie între Nomenclatorul Combinat și aceste clasificări.

DATA SOURCE

- *International trade in goods statistics shall be determined by aggregating the data from the Intrastat and Extrastat systems, according to the principle applied for European Union statistics:*
  - *Intrastat system: for Intra-EU trade (exchanges of goods between Romania and the other 27 member states of European Union);*
  - *Extrastat system: for Extra-EU trade (exchanges of goods between Romania and the states which are not European Union members).*

- **For Intra-EU trade:**

- *the Intrastat statistical declarations collected by NIS directly from economic operators that have a value of intra-EU exports of goods or/and a volume of intra-EU imports of goods exceeding the Intrastat statistical threshold for each flow and reference year and which meet the conditions laid down in Law No 422/2006.*

Data coverage by Intrastat statistical survey was over 95.0% both for intra-EU imports and exports of goods, related to total volume of intra-EU imports and respectively exports of goods. For the rest of about 5.0%, representing the value of trade under Intrastat statistical thresholds and non-responses, data estimations have been done.

- **For Extra-EU trade:** *National Agency of Fiscal Administration which collects and processes export and import customs declarations.*
- *Data regarding international trade in goods for electric energy and natural gas are collected on statistical forms from importer/exporter companies and from network operators (NC Transelectrica SA and NCNGT Transgaz SA) by NIS. Import and export do not include physical quantities of electric energy and natural gas which transit the national territory.*

METHODOLOGICAL NOTES

Goods which are subject to international exchanges are classified according to the Combined Nomenclature (CN), on which the community customs tariff is also based. Statistical data are also presented by commodity groups of Standard International Trade Classification (SITC, Rev. 4), Broad Economic Categories (BEC) and according to Classification of Products and Services associated to Activities (CPSA 2015), which were set up based on conversion tables between these nomenclatures and the Combined Nomenclature.

Sfera de cuprindere:

Comerțul Intra-UE cuprinde exporturile de bunuri din România cu destinația alt stat membru UE și importurile de bunuri în România provenind din alt stat membru UE.

Exporturile intra-UE din România includ:

- bunuri în liberă circulație care părăsesc teritoriul statistic al României cu destinația alt stat membru UE;
- bunurile care au fost plasate sub procedura vamală de prelucrare activă (în interiorul țării) sau prelucrare sub control vamal în România și care sunt destinate altor state membre UE.

Importurile intra-UE în România includ:

- bunuri în liberă circulație într-un stat membru UE care intră pe teritoriul statistic al României;
- bunurile care au fost plasate sub procedura vamală de prelucrare activă sau prelucrare sub control vamal în alt stat membru UE și care intră pe teritoriul statistic al României.

Comerțul Extra-UE cuprinde schimburile de bunuri între România și statele nemembre UE, având ca obiect: importul direct de bunuri pentru consum, bunurile importate scoase din antrepozitele vamale sau zonele libere pentru a fi puse în consum, exportul de bunuri de origine națională, precum și exportul de bunuri importate, declarate pentru consumul intern.

Se cuprind, de asemenea:

- importurile temporare de bunuri străine pentru prelucrare activă (în interiorul țării);
- exporturile de produse compensatoare rezultate după prelucrarea activă;
- exporturile temporare de bunuri pentru prelucrare pasivă (prelucrate în alte țări);
- importurile de produse compensatoare rezultate după prelucrarea în afara țării și bunurile importate sau exportate în sistemul de leasing financiar (la valoarea integrală a bunurilor);
- quasi-exporturile, pentru care sunt întocmite, la frontiera națională, declarații vamale de export aferente tranzacțiilor internaționale ale operatorilor economici nerezidenți.

Nu sunt cuprinse în comerțul internațional: bunurile în tranzit, bunurile temporar admise/scoase în/din țară (cu excepția celor pentru prelucrare), bunurile achiziționate de organizații internaționale pentru utilizări proprii în România, bunurile pentru și după reparații și piesele de schimb aferente.

Valoarea bunurilor exportate și importate se stabilește pe baza prețurilor efective FOB la exporturi și a prețurilor efective CIF la importuri.

Prețul FOB (în limba engleză *Free on Board* - Liber la bord) reprezintă prețul la frontiera țării exportatoare, care include valoarea bunului, precum și costul transportului și asigurării acestuia până la frontiera țării exportatoare.

Coverage:

Intra-EU trade covers exports of goods from Romania to another EU Member State and imports of goods in Romania from another EU Member State.

Intra-EU exports from Romania shall include:

- *goods under free movement which leave the statistical territory of Romania, whose destination is another EU Member State;*
- *goods which have been placed under inward processing procedure (inside the country) or processing under customs control in Romania and whose destination is another EU Member State.*

Intra-EU imports in Romania include:

- *goods under free movement within an EU Member State, which enter the statistical territory of Romania;*
- *goods which have been placed under outward processing procedure or processing under customs control in another EU Member State and which enter the statistical territory of Romania.*

Extra-EU trade includes exchanges of goods between Romania and non-EU States, having as object: direct import of goods for consumption, imported goods taken out of customs warehouses or free areas in order to be released for consumption, export of goods of national origin, as well as export of imported goods declared for domestic consumption.

It shall also include:

- *temporary imports of foreign goods for inward processing (inside the country);*
- *exports of compensating products resulting from inward processing;*
- *temporary exports of goods for outward processing (in other countries);*
- *imports of compensating products resulting from outward processing and the goods imported or exported under financial leasing (at the whole value of the goods);*
- *quasi-exports for which, at the national border, customs export declarations are drawn up for international transactions of non-resident operators.*

The international trade does not include: goods in transit, goods temporarily admitted/released in/from the country (except those subject to processing), goods purchased by international organizations for own use in Romania, goods for and after repairs and afferent spare parts.

The value of exported and imported goods was set up based on actual FOB prices for exports and on actual CIF prices for imports.

FOB price (*Free on Board*) represents the price at exporter country border, including the value of goods, as well as the cost of transport and its insurance till the border of exporting country.

Prețul CIF (în limba engleză *Cost, Insurance, Freight* - Cost, Asigurare, Navlu) reprezintă prețul la frontiera țării importatoare, care cuprinde atât elementele componente ale prețului FOB, cât și costurile asigurării și transportului internațional până la frontiera țării importatoare.

Datele valorice sunt exprimate în lei, euro și dolari SUA. Conversia în euro, respectiv în dolari SUA, a datelor valorice exprimate în lei (colectate prin declarațiile statistice Intrastat și declarațiile vamale), se face utilizând:

- cursul de schimb mediu lunar leu/euro, respectiv leu/dolar, comunicat de Banca Națională a României, pentru sistemul Intrastat;
- cursul de schimb leu/euro, respectiv leu/dolar, comunicat de Banca Națională a României pentru penultima zi de miercuri a lunii, pentru sistemul Extrastat.

Indicii valorii unitare pentru export și import se calculează având la bază valorile unitare (medii) exprimate în euro, pentru un nomenclator de bunuri reprezentative din Nomenclatorul Combinat (NC), la nivel de 8 cifre, conform formulei Paasche.

Pentru agregarea indicilor de valori unitare calculați la nivel de 8 cifre pe diverse nivele din NC și total exporturi, respectiv total importuri, se utilizează ca element de ponderare valoarea bunurilor din perioada curentă.

Baza de calcul utilizată pentru calculul indicilor de valori unitare este anul precedent, iar indicii de valori unitare cu alte baze se calculează prin înlănțuire.

Gruparea exporturilor/importurilor pe moduri de transport se realizează pe baza naționalității mijlocului de transport care trece frontiera de stat cu bunurile exportate/importate.

Repartizarea pe țări a schimburilor internaționale de bunuri se realizează astfel:

- pentru comerțul **Intra-UE** pe baza principiului „**țara de destinație**” (la expediții) și „**țara de expediție**” (la introduceri);
- pentru comerțul **Extra-UE** pe baza principiului „**țara de destinație**” (la export) și „**țara de origine**” (la import, cu excepția cazului în care țara de origine este un stat membru UE - caz în care se ia în considerare țara de expediție).

Se consideră „țara de destinație” țara în care bunurile vor fi consumate, „țara de expediție” țara din care bunurile au fost expediate și „țara de origine” țara în care a fost produs bunul sau în care bunul a suferit ultima transformare substanțială.

Gruparea țărilor pe continente și pe zone economice se face conform recomandărilor Oficiului de Statistică al Uniunii Europene (EUROSTAT). Grupările pe țări au următoarea componență:

CIF price (*Cost, Insurance, Freight*) represents the price at importer country border, including both the components of FOB price, as well as the insurance and international transport costs till the border of importing country.

Value data are expressed in lei, euro and USD. The conversion for the data in lei (collected through Intrastat statistical declarations and customs declarations) in euro, respectively USD, is made using:

- average monthly exchange rate leu/euro, respectively leu/USD, published by National Bank of Romania, for Intrastat system;
- exchange rate leu/euro, respectively leu/USD published by National Bank of Romania for the penultimate Wednesday of the month, for Extrastat system.

Unit value indices for international trade on data expressed in euro are calculated based on the (average) unit values, for a representative goods nomenclature from the Combined Nomenclature (CN), at 8 digits level, according to Paasche formula.

For the aggregation of unit value indices, calculated at 8 digits level, on different levels, from CN and total exports, respectively total imports, it is used as weighting element the goods value from the current period.

The used calculation base for the calculation of unit value indices is the previous year, and unit value indices with other bases are calculated by chaining.

The grouping of exports/imports by modes of transport is made on the basis of nationality of the means of transport which cross the state frontier with the exported/imported goods.

Foreign exchanges of goods are broken down by countries as follows:

- for **Intra-EU** trade, based on the principle “**country of destination**” (for dispatches) and “**country of dispatch**” (for arrivals);
- for **Extra-EU** trade, based on the principle “**country of destination**” (for export) and “**country of origin**” (for import, except the situation when the country of origin is a EU Member State — when the country of dispatch is taken into account).

“Country of destination” is considered the country where goods will be consumed, “country of dispatch” the country from where the goods were dispatched and “country of origin” is the country where the commodity was produced or last substantial transformation was performed.

The groups of countries by continents and economic zones are made according to the recommendations of European Union Statistical Office (EUROSTAT). The economic groups by countries have the following components:

- **Uniunea Europeană (UE):** Austria, Belgia, Bulgaria, Republica Cehă, Cipru, Croația, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Regatul Unit, Olanda, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia, Ungaria.
- **Asociația Europeană a Liberului Schimb (AELS):** Islanda, Norvegia, Elveția, Liechtenstein.
- **Organizația țărilor Exportatoare de Petrol (OPEC):** Algeria, Arabia Saudită, Ecuador, Emiratele Arabe Unite, Irak, Iran, Kuweit, Libia, Nigeria, Qatar, Venezuela, Angola, Gabon.
- **OECD (exclusiv UE):** SUA, Canada, Japonia, Australia, Noua Zeelandă, Turcia, Mexic, Islanda, Norvegia, Elveția, Republica Coreea, Insulele Virgine Americane, Chile, Israel.
- **Comunitatea Statelor Independente (CSI):** Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Kazahstan, Kirghizstan, Republica Moldova, Federația Rusă, Tadjikistan, Turkmenistan, Ucraina, Uzbekistan.

- **Țări din bazinul mediteranean (exclusiv UE):** Albania, Bosnia-Herțegovina, Algeria, Egipt, Gibraltar, Israel, Iordania, Liban, Libia, Maroc, Macedonia, Teritoriile Palestiniene Ocupate, Siria, Tunisia, Turcia, Ceuta, Kosovo, Melilla, Muntenegru, Serbia.

Diferențele între datele pe total și valorile obținute din însumarea diverselor structuri utilizate sunt datorate rotunjirilor.

Datele pentru anul 2016 au fost revizuite față de cele publicate anterior și au caracter definitiv.

Datele pentru anul 2017 sunt semidefinite.

- **European Union (EU):** Austria, Belgium, Bulgaria, Czech Republic, Cyprus, Croatia, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, United Kingdom, Netherlands, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Hungary.
- **European Free Trade Association (EFTA):** Iceland, Norway, Switzerland, Liechtenstein.
- **The Organization of Petroleum Exporter Countries (OPEC):** Algeria, Saudi Arabia, Ecuador, United Arab Emirates, Iraq, Iran, Kuwait, Libya, Nigeria, Qatar, Venezuela, Angola, Gabon.
- **OECD-EU:** USA, Canada, Japan, Australia, New Zealand, Turkey, Mexico, Iceland, Norway, Switzerland, Republic of Korea, Virgin Islands (United States), Chile, Israel.
- **Commonwealth of Independent States (CIS):** Armenia, Azerbaijan, Belarus, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Republic of Moldova, Russian Federation, Tajikistan, Turkmenistan, Ukraine, Uzbekistan.

- **Countries from Mediterranean Area-UE:** Albania, Bosnia-Herzegovina, Algeria, Egypt, Gibraltar, Israel, Jordan, Lebanon, Libya, Morocco, Macedonia, Occupied Palestinian Territories, Syria, Tunisia, Turkey, Ceuta, Kosovo, Melilla, Montenegro, Serbia.

The differences between total data and data obtained by cumulating the different structures used are due to rounding up.

The data for 2016 have been revised against those previously issued and have final character.

The data for 2017 are semi-final.

-
- 18.1** International trade in goods of Romania
- 18.2** Unit value indices in international trade in goods
- 18.3** International trade in goods, by section according to SITC, Rev. 3
International trade in goods, by section according to SITC, Rev. 4
- 18.4** International trade in goods, by Broad Economic Categories (BEC)
- 18.5.** International trade in goods according to Classification of Products by Activities (CPSA 2002)
International trade in goods according to Classification of Products by Activities (CPSA 2008)
International trade in goods according to Classification of Products by Activities (CPSA 2015)
- 18.6** International trade in goods, by mode of transport
- 18.7** International trade in goods, by main partner countries (1999-2006)
International trade in goods, by main partner countries (2006-2017)
- 18.8** International trade in goods, by section and main chapters according to the Combined Nomenclature (CN) (lei)
International trade in goods, by section and main chapters according to the Combined Nomenclature (CN) (euro)
- 18.9** International trade in goods of Romania with the European Union's countries (EU-15), by section according to the Combined Nomenclature (CN), in 1998-2003
- 18.10** International trade in goods of Romania with the European Union's countries (EU-25), by section according to the Combined Nomenclature (CN), in 2004, 2005, 2006
- 18.11** International trade in goods of Romania with the European Union's countries (EU-27), by section according to the Combined Nomenclature (CN), in 2007
- 18.12** International trade in goods of Romania with the European Union's countries (EU-27), by section according to the Combined Nomenclature (CN), in 2008
- 18.13** International trade in goods of Romania with the European Union's countries (EU-27), by section according to the Combined Nomenclature (CN), in 2009
- 18.14** International trade in goods of Romania with the European Union's countries (EU-27), by section according to the Combined Nomenclature (CN), in 2010
- 18.15** International trade in goods of Romania with the European Union's countries (EU-27), by section according to the Combined Nomenclature (CN), in 2011
- 18.16** International trade in goods of Romania with the European Union's countries (EU-27), by section according to the Combined Nomenclature (CN), in 2012
- 18.17** International trade in goods of Romania with the European Union's countries (EU-28), by section according to the Combined Nomenclature (CN), in 2013
- 18.18** International trade in goods of Romania with the European Union's countries (EU-28), by section according to the Combined Nomenclature (CN), in 2014
- 18.19** International trade in goods of Romania with the European Union's countries (EU-28), by section according to the Combined Nomenclature (CN), in 2015
- 18.20** International trade in goods of Romania with the European Union's countries (EU-28), by section according to the Combined Nomenclature (CN), in 2016
- 18.21** International trade in goods of Romania with the European Union's countries (EU-28), by section according to the Combined Nomenclature (CN), in 2017

**COMERȚ INTERIOR ȘI
SERVICII DE PIAȚĂ**

***DOMESTIC TRADE AND
MARKET SERVICES***

19

SURSA DATELOR

Cercetări statistice:

- Ancheta structurală în întreprinderi;
- Cercetarea statistică privind indicatorii pe termen scurt în comerț și servicii (capitolul referitor la cifra de afaceri).

PRECIZĂRI METODOLOGICE

COMERȚ INTERIOR

Comerțul cu amănuntul - activitatea de vânzare a mărfurilor către consumatorii finali, în general în cantități mici și în starea în care ele au fost cumpărate, precum și vânzările cu amănuntul prin magazine proprii ale întreprinderilor producătoare de bunuri.

Comerțul cu amănuntul se desfășoară prin magazine specializate, magazine nespecializate, prin corespondență, standuri în piețe, chioșcuri și alte forme de comerț.

În valoarea comerțului cu amănuntul nu se includ:

- vânzările directe către populație de produse agricole de către producătorii agricoli (vânzările pe piața țărănească);
- vânzările de produse care nu sunt utilizate ca bunuri de consum (cereale, semințe, petrol brut etc.);
- vânzările de alimente și băuturi pentru consumul pe loc;
- valoarea materialelor și pieselor de schimb aduse de populație sau operatori economici unităților pentru reparații și transformări de îmbrăcăminte, încălțăminte, produse electronice și electrice, de mijloace de transport etc.;
- valoarea obiectelor supuse reparațiilor sau transformărilor.

Datele valorice ale comerțului cu amănuntul reprezintă veniturile realizate și sunt prezentate în prețuri curente ale fiecărui an, inclusiv TVA.

Rețeaua comercială a întreprinderilor cu activitate de comerț cu amănuntul reprezintă numărul total de magazine existent la sfârșitul anului.

Indicii de volum ai cifrei de afaceri din comerțul cu amănuntul sunt indici de tip Laspeyres și sunt calculați în condiții metodologice și de prețuri comparabile. Pentru exprimarea valorilor din perioada curentă în prețurile perioadei de referință se utilizează pentru deflatare indicii prețurilor de consum. Primii indici obținuți sunt la nivel de clasă/grupă CAEN Rev.2, apoi prin agregări succesive se obțin indici la niveluri agregate. Anul de bază și sistemul de ponderare sunt aferente anului 2015. Ponderile utilizate la agregare sunt calculate pe baza cifrei de afaceri conform rezultatelor Anchetei Structurale în Întreprinderi din anul de referință (2015).

Indicii de volum ai cifrei de afaceri se calculează în conformitate cu prevederile Regulamentului CE nr. 1165/1998 amendat cu Regulamentul Parlamentului European nr. 1158/2005 cu privire la statisticile pe termen scurt.

DATA SOURCE

Statistical surveys:

- Structural business survey;
- Statistical survey on short term indicators in trade and services (chapter regarding turnover).

METHODOLOGICAL NOTES

DOMESTIC TRADE

Retail - the activity of selling the goods to the final consumers, generally in small quantities and as they were bought, as well as retail through own shops of the enterprises producing the goods.

Retail is developed through specialised shops, non-specialised shops, by mail, market outlets, kiosks and other types of trade.

The value of retail does not include:

- direct sales of agricultural products made by agricultural producers to the population (sales on the peasant market);
- sales of products not used as consumption goods (cereals, seeds, crude oil a.s.o.);
- sales of food and beverages for immediate consumption;
- value of materials and spare parts brought by the population or by economic operators for repairs and transformations of clothing, footwear, electronic and electric products, transport means a.s.o.;
- value of objects to be repaired or transformed.

Value data on retail represent income and are presented in current prices of each year, including VAT.

Commercial network of retail enterprises represent total number of shops existing at the end of the year.

Turnover volume indices from retail trade are Laspeyres type indices and are calculated under methodological conditions and comparable prices. To express the values in the current period in the prices of reference period, the consumer price indices are used for the deflation. The first indices obtained are at level of CANE Rev.2 class/group, then by successive aggregations, indices at aggregated levels are obtained. The basic year and the weighting system are afferent to 2015. The weights used for the aggregates are calculated based on the turnover according to the results of the Business Structural Survey in the reference year (2015).

Turnover volume indices are calculated according to the stipulations of EC Regulation No 1165/1998 amended with the European Parliament Regulation No 1158/2005 regarding short term statistics.

Cifra de afaceri care stă la baza calculului indicilor nu conține TVA.

SERVICIILE DE PIAȚĂ

Serviciile de piață - activități care fac obiectul vânzării și cumpărării pe piață, indiferent de momentul plății, tipul de preț practicat (preț de vânzare, tarif etc.) și modalitățile de încasare.

Serviciile de piață cuprind veniturile realizate, atât de întreprinderile care au activitate principală de servicii, cât și de întreprinderile cu alte activități principale, care obțin venituri din activități de servicii.

Serviciile de piață prestate în principal pentru populație cuprind următoarele activități, conform CAEN Rev.2: hoteluri și alte facilități de cazare (diviziunea 55), restaurante și alte activități de servicii de alimentație (diviziunea 56), activități ale agențiilor turistice și a tur-operatorilor; alte servicii de rezervare și asistență turistică (diviziunea 79).

Serviciile de piață cuprind următoarele activități, conform CAEN Rev.2: transporturi și depozitare (diviziunile: 49 - 52), poștă și curier (diviziunea 53), informații și comunicații (diviziunile: 58 - 63), tranzacții imobiliare (diviziunea 68), activități profesionale, științifice și tehnice (diviziunile: 69 - 75), activități de servicii administrative și de servicii suport (diviziunile: 77, 78, 80 - 82), activități de spectacole, culturale și recreative (diviziunile: 90 - 93), alte activități de servicii (diviziunile: 95 - 96).

Datele valorice privind veniturile realizate sunt prezentate în prețurile curente ale fiecărui an, inclusiv TVA.

Indicii de volum ai cifrei de afaceri din servicii de piață prestate populației sunt indici de tip Laspeyres și sunt calculați în condiții metodologice și de prețuri comparabile. Pentru exprimarea valorilor din perioada curentă în prețurile perioadei de referință se utilizează indicii prețurilor de consum. Primii indici obținuți sunt la nivel de clasă/grupă CAEN Rev.2, apoi prin agregări succesive se obțin indici la niveluri agregate. Anul de bază și sistemul de ponderare sunt aferente anului 2015. Ponderile utilizate la agregare sunt calculate pe baza cifrei de afaceri conform rezultatelor Anchetei Structurale în Întreprinderi din anul de referință (2015).

Indicii de volum ai cifrei de afaceri se calculează în conformitate cu prevederile Regulamentului CE nr. 1165/1998 amendat cu Regulamentul Parlamentului European nr. 1158/2005 cu privire la statisticile pe termen scurt.

Cifra de afaceri care stă la baza calculului indicilor nu conține TVA.

Turnover at the base of indices calculation does not include VAT.

MARKET SERVICES

Market services - activities which are subject to sale and purchase on the market, no matter of payment moment, type of practised price (sale price, tariff a.s.o.) and ways of cashing.

Market services include income achieved both by enterprises having services as their main activity and by enterprises having other main activities, which obtain income from service activities.

Market services mainly rendered to the population include the following activities, according to CANE Rev.2: hotels and other accommodation facilities (division 55), restaurants and other catering services (division 56), travel agency, tour operator reservation service and related activities (division 79).

Market services comprise the following activities, according to CANE Rev.2: transport and storage (divisions: 49 - 52), postal and courier (division 53), information and communication (divisions: 58 - 63), real estate activities (division 68), professional, scientific and technical activities (divisions: 69 - 75), administrative and support service activities (divisions: 77, 78, 80 - 82), arts, entertainment and recreation (divisions: 90 - 93), other service activities (divisions: 95 - 96).

Value data on income are presented in current prices of each year, including VAT.

Turnover volume indices from market services rendered to the population are Laspeyres type indices and are calculated under comparable methodological conditions and prices. To express the values of current period in prices of reference period, the consumer prices indices are used. The first indices obtained are at level of CANE Rev.2 class/group, then by successive aggregations the indices at aggregated levels are obtained. The basic year and the weighting system are afferent to 2015. The weights uses for the aggregation are calculated based on the turnover according to the results of Business Structural Survey in the reference year (2015).

Turnover volume indices are calculated according to the stipulations of EC Regulation No 1165/1998 amended with the European Parliament Regulation No 1158/2005 regarding short term statistics.

Turnover at the base of indices calculation does not include VAT.

DOMESTIC TRADE

- 19.1** Retail, by group of goods
- 19.2** Retail, by type of ownership
- 19.3** Indices of retail, by group of goods
- 19.4** Commercial network of retail enterprises
- 19.5** Indices on wholesale and retail, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles
- 19.6** Sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail of fuels
- 19.7** Indices on sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail of fuels
- 19.8** Wholesale, by type of ownership

MARKET SERVICES

- 19.9** Market services mainly rendered to the population, by type of ownership
- 19.10** Market services mainly rendered to the population, by activity
- 19.11** Market services mainly rendered to the population, by activity and type of ownership
- 19.12** Indices of market services mainly rendered to the population, by activity
- 19.13** Turnover volume indices of market services rendered to the population
- 19.14** Market services mainly rendered to the economic operators, by type of ownership
- 19.15** Market services mainly rendered to the enterprises, by type of ownership
- 19.16** Market services mainly rendered to the economic operators, by activity and type of ownership
- 19.17** Transport, storage and communications services, by activity and type of ownership
- 19.18** Transport, storage and communications services, by type of ownership
- 19.19** Market services mainly rendered to enterprises, by activity
- 19.20** Market services, by activity

TURISM

20

TOURISM

SURSA DATELOR

Cercetări statistice:

- Cercetări statistice privind activitatea de turism a persoanelor juridice și fizice care dețin structuri de cazare turistică cu 5 locuri - pat și peste (activitatea de cazare turistică) și cercetare statistică de tip cut-off pentru activitatea agențiilor de turism;
- Cercetare statistică selectivă, referitoare la cererea turistică a rezidenților din România, cu vârsta de cel puțin 15 ani împliniți, dintr-un eșantion reprezentativ de locuințe.

Surse administrative:

- Ministerul Afacerilor Interne, pentru datele privind călătoriile internaționale înregistrate la frontierele României.

PRECIZĂRI METODOLOGICE

ACTIVITATEA DE CAZARE TURISTICĂ

Structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică - orice construcție sau amenajare, care furnizează în mod permanent sau sezonier serviciul de cazare și alte servicii specifice pentru turiști.

Vilele turistice, bungalourile și pensiunile turistice - structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare distincte pentru fiecare clădire în parte, chiar dacă au o recepție comună pentru mai multe vile, bungalouri sau pensiuni.

Bungalourile - structuri de cazare turistică de capacitate redusă, realizate, de regulă, din lemn sau materiale similare. Sunt amplasate în perimetrul campingurilor, satelor de vacanță, ca unități independente în cadrul unor stațiuni sau zone turistice sau ca spații complementare pe lângă alte structuri de cazare turistică.

Unitatea de tip căsuță - grup independent de căsuțe turistice care are recepție și conducere administrativă comună.

Pensiunile turistice - structuri de primire turistică, având o capacitate de cazare de până la 15 camere, totalizând maxim 60 de locuri, funcționând în locuințele cetățenilor sau în clădiri independente, care asigură în spații special amenajate cazarea turiștilor și condițiile de pregătire și servire a mesei.

Pensiunile agroturistice sunt structuri de primire turistică, având o capacitate de cazare de până la 8 camere, funcționând în locuințele cetățenilor sau în clădiri independente, care asigură în spații special amenajate cazarea turiștilor și condițiile de pregătire și servire a mesei, precum și posibilitatea participării la activități gospodărești sau meșteșugărești.

Nu se cuprind în cercetarea statistică, structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică cu o capacitate de cazare instalată de mai puțin de 5 locuri.

DATA SOURCE

Statistical surveys:

- Exhaustive statistical surveys on tourism activity of natural and legal persons that hold tourist accommodation structures with 5 bed-places and over (touristic accommodation activity) and statistical survey of cut-off type for travel agencies activity;
- Sample statistical surveys on tourism demand of residents in Romania aged 15 years at least, based on a representative sample of dwellings.

Administrative sources:

- Ministry of Internal Affairs, for data on international trips registered at Romania's borders.

METHODOLOGICAL NOTES

TOURISTIC ACCOMMODATION ACTIVITY

Establishment of touristic reception with functions of touristic accommodation - any building or settlement which permanently or seasonally provides the tourists with accommodation and other specific services.

Touristic villas, bungalows and boarding houses - establishments of touristic reception with functions of accommodation, distinct for each building, even if they have the same reception desk for several villas, bungalows or touristic boarding houses.

Bungalows - low capacity establishments of touristic accommodation, usually made of wood or similar materials. They are placed inside campings, holiday villages, as independent units inside spas or touristic areas, or as complementary spaces besides other structures of touristic accommodation.

Houselet - type unit - independent group of touristic houselets which has the same reception desk and administrative management.

Touristic boarding houses - establishments of touristic reception with an accommodation capacity of up to 15 rooms, with maximum of 60 accommodation places, operating in the houses of citizens or in independent establishments that provide accommodation and conditions to prepare and serve meals for tourists in spaces properly designed.

Agro-touristic boarding houses are tourist reception establishments having an accommodation capacity of up to 8 rooms, functioning in citizens' dwellings or independent buildings providing tourist accommodation in special spaces as well as lunch preparation conditions and possibility to take part in household and handicraft activities.

The establishments of touristic reception having functions of touristic accommodation with accommodation capacity of less than 5 places **are not included in the statistical survey.**

Nu se cuprind în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică: structurile de cazare folosite în exclusivitate de posesori sau chiriași, pe o durată mai mare de un an, indiferent de clasificarea acestora; locuințele secundare ale populației, utilizate în scopuri turistice în mod exclusiv de posesorii acestora; căminele, internatele școlare pe perioada anului școlar; unitățile spitalicești (cu excepția sanatoriilor și altor spații similare ce practică în mod exclusiv activități turistice); vagoanele dormitor; adăposturile și refugiile montane și similare; barăcile și dormitoarele pentru muncitori; căminele de bătrâni și casele de copii.

În numărul structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică au fost cuprinse structurile existente la 31 iulie, din anul respectiv. Se exclud structurile a căror activitate a fost întreruptă în vederea realizării unor reparații capitale sau pentru modificări importante ale capacității de cazare sau / și a categoriei de încadrare.

Locurile aferente structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică complementare (căsuțe, terenuri de campare etc.) la o structură de cazare turistică de bază (hotel, motel, camping etc.) și utilizarea acestor locuri sunt cuprinse la structura de bază.

Capacitatea de cazare turistică existentă (instalată) reprezintă numărul de locuri de cazare de folosință turistică înscrise în ultimul act de recepție, omologare sau clasificare al structurii de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, exclusiv paturile suplimentare care se pot instala în caz de necesitate. Sunt luate în calcul numărul de locuri din structurile existente la 31 iulie, din anul respectiv.

Capacitatea de cazare turistică în funcțiune (exprimată în locuri-zile) reprezintă numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiștilor de către structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, înmulțit cu numărul de zile cât sunt deschise structurile în perioada considerată. Se exclud locurile din camerele sau structurile închise temporar din lipsă de turiști, pentru reparații sau pentru alte motive.

Indicii de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune se calculează prin raportarea numărului de înnopțări realizate, la capacitatea de cazare turistică în funcțiune, din perioada respectivă.

ACTIVITATEA AGENȚILOR DE TURISM

Sunt cuprinse în cercetarea statistică agențiile de turism care acoperă 85% din cifra de afaceri a activității.

Agențiile de turism tour operator sunt acele agenții de turism specializate în organizarea de programe și acțiuni turistice, pe care le comercializează direct sau prin intermediul altor agenții de turism, pe bază de contracte și convenții.

Agențiile de turism cu activitate de vânzare sunt acele agenții de turism care vând programele și acțiunile turistice ale tour operatorilor.

Establishments of touristic reception with functions of touristic accommodation do not include: establishments of accommodation used exclusively by owners or tenants, during more than one year, no matter their classification; secondary dwellings of population used for touristic purposes exclusively by their owners; hostels, boarding - schools during school year; hospital units (except for sanatoria and other similar units exclusively practising touristic activities); sleeping cars; mountain shelters and refuges and similar; huts and bedrooms for workers; elderly people hostels and orphanages.

Establishments of touristic reception with functions of touristic accommodation were included the establishments existing on July 31, of the respective year. The establishments whose activity was interrupted for capital repairs or for changing the accommodation capacity and / or category were excluded.

Basic unit also includes **places afferent to the establishments of touristic reception with functions of touristic accommodation** (houselets, camping grounds a.s.o.) **complementary** to a basic establishment of touristic accommodation (hotel, motel, camping a.s.o.) and their use.

Existing (installed) touristic accommodation capacity represents the number of touristic accommodation places recorded in the last reception, homologation or classification document of the establishment of touristic reception with functions of touristic accommodation, the additional beds that can be fixed if necessary, excluded. The number of places in the establishments existing on July 31, of the respective year are taken into calculation.

Touristic accommodation capacity in operation (by places-days) represents the number of available accommodation places for tourists in establishments of touristic reception with functions of touristic accommodation, multiplied with the number of days when the establishments are opened during the respective period. The places in rooms or establishments temporarily closed because of lack of tourists, for repairs or other reasons, are excluded.

Indices of net using the touristic accommodation capacity in operation are calculated by dividing the total number of overnight stays with the touristic accommodation capacity in operation, in the respective period.

TRAVEL AGENCIES ACTIVITY

The statistical survey includes the travel agencies which are covering 85% of the activity turnover.

Tour operator travel agencies are those travel agencies specialized in the organisation of tourism actions and programs, traded directly or by means of other travel agencies based on contracts and conventions.

Travel agencies with sale activity are those travel agencies selling tourism actions and programs of tour operators.

Acțiunea turistică reprezintă modalitatea specifică de desfășurare și condițiile asigurate de operatorul economic organizator pe parcursul călătoriei turistului.

Turiștii participanți la o acțiune turistică sunt persoanele care beneficiază de serviciile oferite și vândute de operatorul economic care organizează activitatea turistică respectivă.

CĂLĂTORIILE INTERNAȚIONALE ÎNREGISTRATE LA FRONTIERELE ROMÂNIEI

Vizitator internațional este, din punct de vedere statistic, orice persoană care călătorește către o țară, alta decât aceea în care își are reședința, pentru o perioadă care să nu depășească 12 luni, scopul principal al vizitei fiind altul decât exercitarea unei activități remunerate în țara vizitată.

Sosirile cuprind numărul vizitatorilor străini înregistrați la intrarea în țară. **Plecările** cuprind numărul vizitatorilor români care călătoresc în străinătate și sunt înregistrați la ieșirea din țară. Aceeași persoană din străinătate poate realiza, în perioada respectivă, mai multe călătorii în țară, fiind înregistrată de fiecare dată ca o nouă sosire. În același mod se procedează la plecările vizitatorilor români în străinătate.

Următoarele categorii de călători sunt excluse din sosirile și plecările vizitatorilor internaționali: persoanele care intră sau ies din țară ca migranți; diplomații, reprezentanții consulari și membrii forțelor armate când se deplasează spre/dinspre locul unde trebuie să-și exercite misiunea într-o altă țară; refugiații sau nomazii.

CEREREA TURISTICĂ A REZIDENȚILOR DIN ROMÂNIA

Sfera de cuprindere a anchetei o constituie persoanele rezidente din România, cu vârsta de cel puțin 15 ani împliniți, din cadrul unui eșantion reprezentativ de gospodării.

Înregistrarea datelor se face prin metoda interviului față în față, rolul principal revenind anchetatorilor, care se deplasează la locuințele cuprinse în eșantionul anchetei. Se obțin informații referitoare la numărul de turiști, călătorii și înnopțări efectuate de rezidenții din România pentru plecările în vacanțe (odihnă, recreere, vizite la prieteni și rude) și pentru afaceri și motive profesionale.

Eșantionul anchetei cuprinde cca 8900 locuințe/trimestru, volumul lui fiind calculat pentru o probabilitate de garantare a rezultatelor de 95% și o eroare de reprezentativitate de $\pm 5\%$, asigurând reprezentativitatea la nivel național pentru variabilele esențiale ale anchetei (persoanele de 15 ani și peste, pe sexe și medii de rezidență - urban, rural).

La extragerea eșantioanelor în perioada 2016-2017 au fost utilizate date privind populația, neinfluențate de migrația externă.

Se exclud călătoriile având ca scop exercitarea unei activități remunerate în locul vizitat, precum și călătoriile fără înnopțare în locul vizitat.

Touristic action represents the specific way and conditions ensured by the organising economic operator along the tourist's travel.

Tourists participating to a touristic action are the persons who benefit of the services provided and sold by the economic operator organizing the respective touristic activity.

INTERNATIONAL TRIPS REGISTERED AT ROMANIA'S BORDERS

International visitor is, from the statistical point of view any person who travels to a country, other than the one of residence, for a period not exceeding 12 months; the main purpose of his visit being other than carrying out remunerated activity in the visited country.

Arrivals include the number of foreign visitors registered at the borders. **Departures** include the number of Romanian visitors who travel abroad, registered at the borders. The same foreign person can make several trips to the country in the respective period, every new arrival being registered. The same applies for the departures of the Romanian visitors abroad, too.

The following categories of travellers are excluded from arrivals and departures of the international visitors: persons who enter or leave the country as migrants; diplomats, consular representatives and members of the armed forces when travelling from their country of origin towards their mission place in another country; refugees or nomads.

TOURISM DEMAND OF THE RESIDENTS IN ROMANIA

The coverage of the survey consists of the Romanian residents aged at least 15 years, within a representative sample of households.

The data are registered by face to face interviews, the main role being played by surveyors who visit the dwellings included in the survey sample. There, they obtain information on the number of tourists, trips and overnight stays of the residents in Romania as to the holidays (rest, recreation, visits to friends and relatives) as well as to business and professional reasons.

The survey sample includes about 8900 dwellings/quarter, its volume being calculated for 95% probability of results guarantee and $\pm 5\%$ representativeness error, providing the representativeness at national level for key variables of the survey (persons aged 15 years and over, by sex and residence area - urban, rural).

For samples extraction during 2016-2017, data on population were used, not influenced by external migration.

The trips having as purpose a remunerated activity as well as the trips without overnight stay in the visited place are excluded.

20

TOURISM

- 20.1** Establishments of touristic reception with functions of touristic accommodation
- 20.2** Touristic accommodation capacity
- 20.3** Establishments of touristic reception with functions of touristic accommodation and touristic accommodation capacity, by category of comfort
- 20.4** Arrivals of tourists in the establishments of touristic reception with functions of touristic accommodation
- 20.5** Overnight stays in the establishments of touristic reception with functions of touristic accommodation
- 20.6** Touristic accommodation capacity and activity, by touristic destination
- 20.7** Touristic accommodation capacity and activity, by type of ownership
- 20.8** Indices of net using the touristic accommodation capacity in operation
- 20.9** Tourism organized by travel agencies, by touristic action and touristic area
- 20.10** Number of tourists, travels and overnight stays, by main purpose of the travel
- 20.11** International trips registered at Romania's borders
- 20.12** Travels abroad for holidays and business, by destination country
- 20.13** Arrivals of foreign visitors in Romania, by main origin countries and departures of Romanian visitors abroad
- 20.14** Internal travels of residents for holidays and business, by touristic area, by travel duration and organizer

TERRITORIAL

- 20.15** Establishments of touristic reception with functions of touristic accommodation, at territorial level, on July 31, 2017
- 20.16** Touristic accommodation capacity and activity, at territorial level, in 2017

FINANȚE

21

FINANCES

SURSA DATELOR

Surse administrative:

- Ministerul Finanțelor Publice, pentru datele privind execuția bugetului de stat; execuția bugetelor locale și execuția bugetului asigurărilor sociale de stat;
- Banca Națională a României, pentru datele privind balanța de plăți; cursul de schimb mediu anual de referință al monedei naționale, față de principalele valute; masa monetară și contrapartida acesteia; creditul intern; bilanțul monetar al Băncii Naționale a României; bilanțul monetar agregat al altor instituții financiare monetare;
- Autoritatea de Supraveghere Financiară, pentru datele privind societățile de asigurări, pe forme de proprietate; investițiile societăților de asigurări și asigurările, pe domenii de activitate.

DATA SOURCE

Administrative sources:

- *Ministry of Public Finances, for data concerning execution of the state budget; execution of the local budgets and execution of the state social insurance budget;*
- *National Bank of Romania, for data concerning balance of payments; annual average reference exchange rate of national currency, as against main currencies; broad money and its counterpart; domestic credit; monetary balance sheet of the National Bank of Romania; aggregate monetary balance sheet of other financial institutions ;*
- *Financial Supervisory Authority, for data concerning insurance companies, by type of ownership; investments of insurance companies and insurance, by activity fields.*

21

FINANCES

- 21.1** Execution of the state budget (1991-2005)
Execution of the state budget (2006-2017)
- 21.2** Execution of the local budgets (1991-2005)
Execution of the local budgets (2006-2017)
- 21.3** Execution of the state social insurance budget (1991-2005)
Execution of the state social insurance budget (2006-2017)
- 21.4** Annual average reference exchange rate of national currency,
as against main currencies
- 21.5** Broad money and its counterpart (end of period)
- 21.6** Domestic credit (end of period)
- 21.7** Monetary balance sheet of the National Bank of Romania (end of period)
- 21.8** Aggregate monetary balance sheet of other financial institutions (end of period)
- 21.9** Balance of payments – dollars
Balance of payments – euro (2000-2009)
Balance of payments – euro (2010-2017)
- 21.10** Insurance, by activity fields, in 2013, 2014, 2015, 2016 and 2017
- 21.11** Insurance companies, by type of ownership (end of period)
- 21.12** Investments of insurance companies

TERRITORIAL

- 21.13** Execution of the local budgets, at territorial level, in 2017

JUSTIȚIE

22

JUSTICE

SURSA DATELOR

Surse administrative:

- Administrația Națională a Penitenciarelor din cadrul Ministerului Justiției, pentru datele referitoare la persoanele condamnate definitiv, aflate în penitenciare și centre educative;
- Consiliul Superior al Magistraturii, pentru datele referitoare la numărul și activitatea judecătorilor, tribunalelor și curților de apel (acțiuni penale sau civile înregistrate la instanțele judecătorești, hotărâri judecătorești penale și civile, persoane condamnate definitiv, rata criminalității etc.);
- Inspectoratul General al Poliției Române din cadrul Ministerul Afacerilor Interne, pentru datele privind infracțiunile soluționate de poliție și infracțiunile declinate Parchetului.

PRECIZĂRI METODOLOGICE

Infrațiunea este fapta prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție, nejustificată și imputabilă persoanei care a săvârșit-o.

Condamnarea reprezintă aplicarea printr-o hotărâre judecătorească a unor pedepse prevăzute de legea penală, în cazul în care instanța constată că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat. Condamnarea este definitivă dacă hotărârea judecătorească prin care a fost pronunțată nu mai este susceptibilă de a fi atacată cu recurs.

Contravenția este considerată infracțiunea reglementară, care nu este pedepsită de legea penală, ci este sancționată pe cale administrativă. Încălcarea dispozițiilor unei legi, a unui regulament etc., având un grad redus de pericol social, este sancționată cu o pedeapsă ușoară.

În materie penală, datele se referă la numărul de persoane în vârstă de 14 ani și peste, condamnate definitiv pentru infracțiunile săvârșite. În categoria minorilor condamnați definitiv sunt cuprinse persoanele din grupa de vârstă 14 -17 ani.

Recidiviștii sunt persoane condamnate care, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare la pedeapsa închisorii mai mare de un an și până la reabilitare sau împlinirea termenului de reabilitare, săvârșesc din nou o infracțiune cu intenție sau cu intenție depășită, pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de un an sau mai mare.

În cazul persoanelor condamnate pentru mai multe infracțiuni, în statistica judiciară s-a înregistrat infracțiunea cea mai gravă.

În numărul de judecători au fost incluși și judecătorii stagiați.

Internare într-un centru de reeducare - măsură educativă privativă de libertate ce se poate aplica minorului care a comis o infracțiune, în funcție de gravitatea acesteia, dacă celelalte măsuri educative se vădesc insuficiente. Minorului internat i se asigură posibilitatea de a dobândi învățătura necesară și o pregătire profesională potrivită cu aptitudinile sale. Măsura se ia pe timp nedeterminat, însă nu poate dura decât până la împlinirea vârstei de 18 ani.

Conform noului Cod Penal intrat în vigoare în anul 2014, măsura „Internarea într-un centru de reeducare” a fost înlocuită cu „Internarea într-un centru educativ”.

DATA SOURCE

Administrative sources:

- *National Administration of Penitentiaries within the Ministry of Justice, for data on finally convicted persons from penitentiaries and educational centers;*
- *Superior Council of Magistracy, for data regarding on number and activity of judges, courts of law and appeal courts (penal and civil actions, finally convicted persons, criminality rate a.s.o.);*
- *General Inspectorate of Romanian Police within the Ministry of Internal Affairs, for data on offences solved by the police and offences solved by the Prosecutor's Office through police declined jurisdiction.*

METHODOLOGICAL NOTES

Offence is the act provided for in the criminal law, committed intentionally or negligently, unjustified and attributable to the person who committed it.

Conviction represents enforcing, by a court order, the punishments comprised in the penal law, in case the court finds that the deed exists, is an offence and has been committed by the defendant. Conviction is declared final if the court order by which it has been pronounced is no longer susceptible to be attacked by appeal.

Infringement is considered the statutory offence which is not punished by penal law, but is sanctioned at administrative level. Violation of law or regulation stipulations a.s.o. having a low degree of social danger, is sanctioned with a minor punishment.

In penal matter, data refer to the number of persons aged 14 years and over, sentenced for the committed offences. In the category of under aged sentenced, persons of age group 14-17 are included.

Subsequent offenders are convicted persons who, after the final settlement of a prison sentence of more than one year and until the rehabilitation or the fulfillment of the term of rehabilitation, are committing again an intentional offence or an overdue intentional offence (*praeter intentionem*), for which the law provides for imprisonment of at least one year.

In case of persons convicted for several offences, the most serious offence was registered in judicial statistics.

Probation judges are also included in the number of judges.

Internment in reeducation centers — educative measure privative of liberty that could be applied to the minor who committed an offence, depending on its gravity, if the other educative measures are not sufficient. Interned minor has assured the possibility to acquire necessary education and vocational training according to his skills. The measure lasts for an indefinite period, but cannot exceed the date of reaching 18 years.

According to the new Penal Code which entered into force in 2014, the measure of “Internment in a reeducation center” has been replaced with “Internment in an educational center”.

22

JUSTICE

- 22.1** Number of judges and of penal and civil cases which entered the courts
- 22.2** Persons sentenced by the courts
- 22.3** Persons sentenced, by punishments types
- 22.4** Persons sentenced, by category of offences
- 22.5** Persons sentenced, by main offences and area
- 22.6** Persons sentenced, in penitentiaries and educational centers
- 22.7** Persons sentenced, in penitentiaries and educational centers, by length of the sentences
- 22.8** Judicial phenomenon in civil matter
- 22.9** Offences solved by the police and offences solved by the Prosecutor's Office through police declined jurisdiction

TERRITORIAL

- 22.10** Persons sentenced by the courts, at territorial level
- 22.11** Offences investigated and solved by the Police and offence rate, at territorial level
- 22.12** Offences solved by the police and offences solved by the Prosecutor's Office through police declined jurisdiction, at territorial level

**STATISTICĂ
INTERNAȚIONALĂ**

***INTERNATIONAL
STATISTICS***

23

SURSA DATELOR / DATA SOURCE

2018 World Population Data Sheet, Population Reference Bureau, Washington, USA;
2017 World Population Data Sheet, Population Reference Bureau, Washington, USA;
2003 World Population Data Sheet, Population Reference Bureau, Washington, USA;
World Population Prospects - The 2017 Revision; Internet - <http://esa.un.org/undp/wpp/index.htm>;
World Urbanization Prospects - The 2018 Revision; Internet - <http://esa.un.org/undp/wup/>;
International Labour Organization database, www.ilo.org/ilostat;
Balance of Payments Statistics Yearbook, IMF, Washington, 2017;
Eurostat database, <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>;
FAO Statistical Database, Internet - <http://www.fao.org/faostat/en/-data>;
International Financial Statistics, October 2018, Washington;
International Rubber Study Group, Internet - <http://www.rubberstudy.com/statistics.aspx>;
Monthly Bulletin of Statistics online, Internet - <http://unstats.un.org/unsd/mbs/app/DataSearchTable.aspx>;
The Free Encyclopedia WIKIPEDIA, Internet - <http://www.wikipedia.org>;
UNECE database, www.unece.org/transport;
UNESCO database, Internet - <http://data.uis.unesco.org/>;
World Development Indicators online, Internet - <http://wdi.worldbank.org/tables>;
World Mineral Production 2012 - 2016, British Geological Survey, 2018;
Mineral Commodity Summaries 2018, U.S. Geological Survey, Internet - <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/mcs/>;
International Telecommunication Union, Internet - <http://www.itu.int/en/Pages/default.aspx>;
International Energy Agency database, Internet - <https://www.iea.org/>;
The World Bank database, www.worldbank.org.

Sursele de date reprezintă cele mai recent disponibile ediții ale publicațiilor organismelor internaționale sau ultima actualizare a bazelor de date ale acestora disponibilă pe internet. Datele aferente țărilor au fost preluate ca atare din aceste surse.

Notă: În tabelul 23.2 (pagina 707) este prezentată denumirea oficială a țărilor. În celelalte tabele este înscrisă denumirea uzitată (tehnică) folosită și de țara noastră, în conformitate cu denumirile țărilor din anuarele și buletinele organizațiilor internaționale.

The data sources represent the latest available editions of international bodies' publications or the latest update of their databases, accessible via Internet. Statistical data related to countries were taken over as such from these sources.

Note: Table 23.2 (page 707) presents the official name of the countries. The other tables enlist the name usually used by our country as well, according to the name of the countries from yearbooks and bulletins of international organisations.

-
- 23.1** Population projection by continent until 2050
  - 23.2** Area, population on July 1 and capitals of countries and territories
  - 23.3** Romania in the world, in 2017
  - 23.4** Romania and the European Union, in 2017
  - 23.5** Population by country, on July 1
  - 23.6** Vital statistics, in 2017
  - 23.7** Life expectancy, by sex
  - 23.8** Employment, by main activities of national economy, in 2017
  - 23.9** Unemployed and unemployment rate
  - 23.10** Indices of gross domestic product
  - 23.11** Contribution of major activities to gross domestic product, in 2017
  - 23.12** Structure of gross domestic product, by component, according to expenditure method, in 2017
- RESULTS OF THE EUROPEAN COMPARISON PROGRAMME OF GROSS DOMESTIC PRODUCT (GDP)**
- 23.13** Gross domestic product, per capita
  - 23.14** Price level indices and volume indices, in Purchasing Power Standard (PPS), per capita
  - 23.15** Consumer price indices
  - 23.16** Industrial production indices
  - 23.17** World production of main industrial products
  - 23.18** Total and per inhabitant energy production and consumption, in oil equivalent, in 2016
  - 23.19** Production of the main industrial products
  - 23.20** Construction production indices
  - 23.21** Structure of the total area, by use, in 2016
  - 23.22** Output of the main agricultural products
  - 23.23** Livestock (at the beginning of the year)
  - 23.24** Biodiversity
  - 23.25** Length and density of operating railways, in 2016
  - 23.26** International sea transport
  - 23.27** Road traffic accidents
  - 23.28** International trade of certain countries, in 2017
  - 23.29** Share of the main countries, in world international trade
  - 23.30** Balance of payments, in 2016 (Net Credit)
  - 23.31** School population and public expenditure for education, in 2016/2017
  - 23.32** Staff in the research - development activity and the expenditure on research - development, in 2016
  - 23.33** Access to telecommunications, in 2017
  - 23.34** Internet users and fixed broadband Internet subscriptions, in 2017
  - 23.35** Gold reserves (end of period)
  - 23.36** International reserves, excluding gold